

EDWARD ZYMAN

Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa

Kielce, 2013

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

im. Witolda Gombrowicza w Kielcach

EDWARD ZYMAN

Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa

W 70. ROCZNICĘ URODZIN PISARZA

Kielce, 2013

Opracowanie Edward Zyman,
Beata Piotrowska (Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej)

Skład, wersja elektroniczna, projekt okładki
Mariusz Stec (Dział Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych)

Korekta Beata Piotrowska, Katarzyna Czyż, Anna Nogaj
(Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej)
Andrzej Dąbrowski

Zdjęcie pisarza na okładce
Anna Lubicz-Łuba

ISBN 978-83-60108-72-7

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Witolda Gombrowicza w Kielcach
Dyrektor: Andrzej Dąbrowski
ul. ks. P. Ściegiennego 13, 25-033 Kielce
tel. 41 361 53 51; 41 344 70 74
e-mail: sekretariat@wbp-kielce.one.pl

Nakład 30 egz.

Spis treści

Przedmowa	5
Biogram	7
Marek Kusiba. Pomiędzy poezją a prozą (życia). Prolegomena do „emigracyjnej” biografii	9
Justyna Budzik. „W ruchliwym sercu obco bijącego miasta”. O kanadyjskich wierszach Edwarda Zymana	16
„Objąć cię słowem, chociażby na chwilę”. Z Edwardem Zymanem rozmawia Anna Lubicz-Łuba	28
„W Kanadzie też jest Polska”. Z Edwardem Zymanem rozmawia Andrzej Piskulał	46

Bibliografia

Wykaz skrótów	55
Wykaz tytułów uwzględnionych czasopism i almanachów	57

Bibliografia podmiotowa

I. Wydawnictwa zwarte	60
II. Publikacje niesamoistne wydawniczo	69
1. Utwory i ich fragmenty	69
2. Teksty literackie na łamach prasy	75
Poezja	75
Proza	84
3. Krytyka literacka. Szkice. Artykuły. Recenzje	84
4. Rozmowy z Twórcami	112
5. Teksty satyryczne	117
6. Publicystyka prasowa	118
Reportaże. Felietony. Artykuły. Wspomnienia	118
Wywiady	168
III. Materiały telewizyjne	179
IV. Materiały radiowe	195
V. Prace redakcyjne	204
VI. Rozmowy z Pisarzem. Wypowiedzi	212

Bibliografia przedmiotowa

1. Fragmenty	216
2. Artykuły w prasie	221
3. Wiersze poświęcone Pisarzowi	231
4. Nagrody. Udział w konkursach	232
Indeks alfabetyczny	237
Indeks przedmiotowy	247
Indeks tytułowy	269

Edward Zyman. Fot. Piotr Zyman.

Przedmowa

Bibliografia została opracowana z okazji przypadającej w maju 2013 roku 70. rocznicy urodzin Edwarda Zymana, poety, prozaika, krytyka literackiego, publicyisty i wydawcy mieszkającego od 1983 r. w Kanadzie.

Zebrany przez E. Zymana materiał został przez pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. W. Gombrowicza w Kielcach uzupełniony o opisy publikacji krajowych na podstawie *Polskiej Bibliografii Literackiej*, *Bibliografii Zawartości Czasopism*, *Przewodnika Bibliograficznego* oraz baz komputerowych Biblioteki Narodowej w Warszawie. Dane brakujące w niektórych opisach bibliograficznych uzupełniono na podstawie źródeł będących w zbiorach bibliotek uniwersyteckich, publicznych i pedagogicznych w kraju. Opisy sporządzono zgodnie z obowiązującymi normami. Zbieranie materiałów zakończono 22 kwietnia 2013 r. Publikacja zawiera 1651 ponumerowanych pozycji bibliograficznych, wykazy: skrótów i tytułów uwzględnionych czasopism i almanachów oraz indeksy: alfabetyczny, przedmiotowy, tytułowy (utworów literackich Pisarza), opracowane przy współpracy z E. Zymanem.

Publikację podzielono na działy:

Bibliografia podmiotowa

I. Wydawnictwa zwarte

II. Publikacje niesamoistne wydawniczo:

1. Utwory i ich fragmenty

2. Teksty literackie na łamach prasy:

– Poezja

– Proza

3. Krytyka literacka. Szkice. Artykuły. Recenzje

4. Rozmowy z Twórcami

5. Teksty satyryczne

6. Publicystyka prasowa

– Reportaże. Felietony. Artykuły. Wspomnienia

– Wywiady

III. Materiały telewizyjne

IV. Materiały radiowe

V. Prace redakcyjne

VI. Rozmowy z Pisarzem. Wypowiedzi

Bibliografia przedmiotowa

1. Fragmenty

2. Artykuły w prasie

3. Wiersze poświęcone Pisarzowi

4. Nagrody. Udział w konkursach.

Wersja elektroniczna *Bibliografii* dostępna jest w zasobie **Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej** pod adresem: <http://sbc.wbp.kielce.pl/>

W imieniu Edwarda Zymana składamy serdeczne podziękowania Stefanowi Władysiukowi z Biblioteki Polskiej im. Wandy Stachiewiczowej w Montrealu za pomoc w weryfikacji zapisów dotyczących pism polskich ukazujących się w Toronto oraz autorom zamieszczonych w niniejszej bibliografii tekstów o twórczości Pisarza i wywiadów z Nim: Markowi Kusibie, Justynie Budzik, Annie Lubicz-Łubie i Andrzejowi Piskulakowi.

Biogram

Edward Zyman – poeta, prozaik, krytyk literacki, publicysta, wydawca, prezes Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie, jeden z członków-założycieli i wiceprezes (od 2009 roku), działającej w Toronto Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich. Urodził się 20 maja 1943 r. w Dobromierzu w dawnym województwie kieleckim. Jest synem Franciszka i Klary z domu Smolich. Szkołę podstawową i średnią ukończył w Radomsku, a studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, uzyskując tytuł magistra socjologii. W latach 1967-1978 pracował w przemyśle hutniczym, a następnie związał się z dziennikarstwem – początkowo był publicystą w Redakcji Widowisk Teatralnych i Publicystyki Kulturalnej TVP, potem (w latach 1979-1982), zastępcą kierownika Redakcji Literackiej Polskiego Radia w Katowicach. W latach 70-tych współpracował z Korespondencyjnym Klubem Młodych Pisarzy – pełnił funkcję wiceprzewodniczącego ośrodka katowickiego. Był także wiceprzewodniczącym, a następnie przewodniczącym Rady Krajowej KKMP. W 1981 roku piastował funkcję kierownika literackiego Zespołu Filmowego „Silesia”. Współredagował wydawany poza cenzurą „Tygodnik Katowicki” – pismo NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. W katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia był przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego został internowany i po rocznej izolacji w więzieniach i ośrodkach odosobnienia w trybie specjalnym usunięto go z pracy. Wyjechał z Polski i od kwietnia 1983 r. mieszka w Kanadzie, gdzie kontynuuje działalność dziennikarską i literacką. Był redaktorem wydawanego w Edmonton kwartalnika Kongresu Polonii Kanadyjskiej Okręgu Alberta – „Dialogi” (w roku 1984), tygodnika Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie „Głos Polski – Gazeta Polska” (w l. 1984-1988 redaktor naczelny) oraz wydawanej w Toronto „Gazety” (w l. 1988-1989). W latach 1983-1984 współpracował z nadawanym w Calgary polskim programem telewizyjnym „Kalejdoskop Polski”, a w latach 1985-2012 z torontońskim cotygodniowym programem telewizyjnym „Polish Studio”. Współpracował także (w latach 1999-2003) z ukazującym się w Toronto „Dziennikiem”. Funkcję prezesa Polish Community Media Corporation, wydawcy „Związkowca”, pełnił w latach 1999-2000. W Polsce publikował m. in. na łamach „Poezji”, „Odry”, „Współczesności”, „Nowego Wyrazu”, „Faktów”, „Tygodnika Kulturalnego”, „Regionów”, „Studenta”, „Nowych Książek”, „Opola”, „Poglądów”. Po 1989 roku nawiązał współpracę m.in. z „Akcentem”, „Frazą”, „Migotaniami”, „Świętokrzyskim Kwartalnikiem Literackim” i „Twórczością”. Na obczyźnie swoje teksty literackie i publicystyczne zamieszczał na łamach londyńskiego „Tygodnia Polskiego” i „Pulsu”, wydawanych w Nowym Jorku pism „Przegląd Polski” i „Slavic and East European Performance”,

a także torontońskiego „Books in Canada”. Ponadto teksty krytyczno-literackie, recenzje, rozmowy z twórcami, wiersze oraz felietony publikowane były w polskojęzycznych pismach wydawanych w Toronto: „Głosie Polskim” (m.in. stały felieton *Teksty i konteksty*; „Gazecie” (felieton *Pod prąd* i rubryka *Nasz komentarz*), „Związkowcu” (stały cykl recenzji literackich *Z mojej półki*), Magazynie „Husarz” i „Dzienniku” (stałe cykle: *Polonijny parnas literacki* i *Wiersze z mojej półki*).

Edward Zyman jest autorem:

– tomików poezji: „**Dialogi pierwsze**” (1971), „**Dzień jak co dzień**” (1978), „**Co za radość żyć**” (1979), „**W czym obcym domu**” (1982), „**Jak noc, jak sen**” (1987), „**Kim Stwórca mądre te eseje pisze**” (2004), „**Z podręcznego leksykonu**” (2006), „**Jasność**” (2011);

– zbioru felietonów „**U Boga każdy błazen**” (1987);

– szkiców „**Metamorfozy głębin twoich. Polonijny parnas literacki**” (2003);

– wywiadu-rzeki „**Widzieć dalej niż dziś. Rozmowa z Jerzym Korey-Krzeczowskim**” (2004);

– biografii „**Przeznaczenie jest wyborem. Henryk Słaby czyli filozofia skutecznego działania**” (2005);

– monografii: „**Scalić oddalone: Fundacja Władysława i Nelli Turzańskich (1988 – 2008)**” (2008), „**Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie na przykładzie Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie w latach 1978–2008**” (2010);

– wierszy dla dzieci „**Gdybym był lekki jak piórko**” (1983);

– powieści dla młodzieży: „**Szansa**” (1980), „**Ściana pełna jerzyków**” (2011), „**Gdy krzywe jest proste**” (2011).

W przygotowaniu do druku jest książka „**Światy utracone, światy odnalezione. Rozmowy – Szkice – Recenzje**”.

Edward Zyman był wielokrotnie nagradzany za swoją twórczość. W 2011 roku otrzymał Nagrodę Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie za książkę „**Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie na przykładzie Polskiego Funduszu Wydawniczego w latach 1978–2008**”, którą uznano za najlepsze opracowanie naukowo-badawcze dotyczące literatury emigracyjnej w 2010 roku.

W roku 2013 pisarz obchodzi jubileusz 70. rocznicy urodzin.

Marek Kusiba

*Pomiędzy poezją a prozą (życia).
Prolegomena do „emigracyjnej” biografii*

Łatwo uchwytny, metaforyczny sens tytułu tych rozważań ma jednocześnie znaczenie dosłowne. Od poezji Edward Zyman rozpoczął bowiem swoją trwającą ponad pięćdziesiąt lat przygodę z literaturą, by łączyć ją następnie (przemienne) z pisaniem wierszy i uprawianiem różnych gatunków szeroko rozumianej prozy. W jego dorobku znajdują się opowiadania, powieści, słuchowiska, reportaże, szkice literackie, recenzje, wywiady, artykuły publicystyczne, felietony. Nieobcy jest mu także nurt twórczości satyryczno-epigramatycznej, którego ilustrację stanowią tomik *Kim Stwórca mądre te eseje pisze?*, zawierający zbiór kunsztownych literacko, bogatych fabularnie fraszek, stanowiących – jak słusznie podkreśla Anna Lubicz-Łuba – „pojemny informacyjnie przypis do dziejów polskiego życia literacko-artystycznego w Kanadzie”¹, oraz dokumentujące w sposób dowcipno-prześmiewczy puls społecznej biografii torontońskiej Polonii doroczne „Szopki”, publikowane w latach 2000-2004 na łamach „Dziennika”.

Pojęcie dokumentu pojawia się tutaj nieprzypadkowo. Rzecz w tym, że wpisując się w rolę kronikarza kulturalnych losów polskiej diaspory, Zyman dostarcza swym pisarstwem licznych dowodów na to, że funkcję tę traktuje rzetelnie i poważnie. Tomy *U Boga każdy błazen* (1987), *Widzieć dalej niż dziś* (2004), *Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki* (2003), *Przeznaczenie jest wyborem* (2005), *Scalić oddalone* (2008), *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie* (2010), oraz ostatnio wydane *Światy utracone, światy odnalezione* (2013), w połączeniu z bogatą działalnością krytyczno-recenzencką i redakcyjno-edytorską autora tworzą ważne i rozległe spektrum jego zainteresowań i pasji badawczych. Bez wymienionych książek, podobnie jak bez trudnych do przecenienia opracowań *Ze sceny i estrady* Ireny Habrowskiej-Jellaczyk i Adama Tomaszewskiego (1987) czy *Kroniki pięćdziesięciu lat. Życie polskiej emigracji w Kanadzie w latach 1940-1990* Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej (1995) trudno sobie wyobrazić kompetentny zapis kulturalno-artystycznej aktywności polskiej społeczności w Kanadzie.

Jest to jednak temat odrębny, któremu z pewnością należy – przy innej okazji – poświęcić niezbędną uwagę. W tym miejscu chciałbym zająć się głównie biografią i twórczością bohatera tego opracowania. Ze zgromadzo-

---

¹ Anna Lubicz-Łuba, *W konwencji krotocwilnej nieco...*, [w:] Edward Zyman, *Kim Stwórca mądre te eseje pisze. Wiersze okolicznościowe*, Vancouver 2004, s. 5.

nej w nim bibliografii, zarówno podmiotowej, jak i przedmiotowej, dają się wyprowadzić pewne rzucające się w oczy prawidłowości.

Po pierwsze w sposób widoczny (i zrozumiały) biografia ta i związana z nią twórczość rozłamują się na dwie nie w pełni symetryczne części. W pierwszej odsłonie wyznacza je klamra lat 1961-1981. Otwierający ją rok to czas młodzieńczego debiutu poetyckiego Zymana i pierwsze próby działalności w środowisku młodoliterackim lat 60. i 70., rok zamykający to epicentrum solidarnościowej wolności i początek jej kresu, zapoczątkowanego wprowadzeniem stanu wojennego w Polsce. Wszystko to, co przyniosły dni, tygodnie i miesiące późniejsze to epoka w tej dramatycznej biografii odrębna, która doprowadzi ostatecznie pisarza w marcu 1983 r. – po blisko roku spędzonym w ośrodkach internowania i więzieniach – do opuszczenia kraju.

Autor *W czym obcym domu* wyjeżdżał z Polski w wieku lat czterdziestu, mając w swym dorobku sześć samodzielnych pozycji książkowych, wiele dziesiątków opublikowanych wierszy w antologiach i na łamach prasy oraz prac krytycznoliterackich, zamieszczanych m.in. w „Nowych Książkach”, „Nowym Wyrazie”, „Nurcie”, „Odrze”, „Opolu”, „Poezji”, „Poglądach”, „Tygodniku Kulturalnym”, „Współczesności”, aktywne uczestnictwo w licznych imprezach młodoliterackich (jako wiceprzewodniczący ośrodka katowickiego, wiceprzewodniczący i następnie przewodniczący Rady Krajowej KKMP, szef Koła Młodych przy katowickim Oddziale ZLP), współpracę recenzencką z wydawnictwami, szereg nagród i wyróżnień w liczących się konkursach literackich, m.in. „Łódzkiej Wiośnie Poetów”, „Oleśnickim Maju Poetyckim” czy w ogólnopolskim konkursie Polskiego Radia na reportaż radiowy. Był rozpoznawalnym i cenionym współpracownikiem wielu centralnych i regionalnych pism społeczno-kulturalnych i literackich, a w końcowej fazie zastępcą kierownika redakcji literackiej w katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia, jednym z dwóch kierowników literackich Zespołu Filmowego „Silesia”, redaktorem ukazującego się poza cenzurą „Tygodnika Katowickiego” i autorem publikowanych na jego łamach bulwersujących reportaży o tragicznych, czerwcowych wydarzeniach w Radomiu w 1976 r.

Ważnym uzupełnieniem jego działalności pisarskiej i redakcyjnej tamtego czasu było aktywne uczestnictwo w pracach ogólnopolskich i regionalnych struktur solidarnościowych (członek Krajowej Komisji Koordynacyjnej Pracowników Radia i Telewizji NSZZ „Solidarność”, szef „Solidarności” w rozgłośni katowickiej), co czyniło z niego ważną postać opiniotwórczą w śląskim środowisku literackim i dziennikarskim. Inspirowane i organizowane przezeń akcje protestacyjne, piętnujące absurdy partyjnej propagandy cotygodniowe felietony radiowe, wspomniane publikacje na łamach ukazującego się w obiegu niezależnym „Tygodnika Katowickiego” nie mogły ujść uwadze wiadomych służb. Było to niemożliwe tym bardziej, że Zyman

ujawnił swoje jednoznaczne sympatie polityczne wcześniej, przyjmując role w demaskatorskich filmach Marcela Łozińskiego „Happy End” i, przede wszystkim, „Jak żyć” (1976), który stał się jednym z głośniejszych w latach 70. filmowych „półkowników”.

Konsekwencje są znane. Zamiast kolejnych książek i publikacji prasowych utrwalających jego pozycję w środowisku literackim – rok społecznej izolacji, dyscyplinarne, na mocy paragrafu o stanie wojennym, zwolnienie z pracy w rozgłośni PR i w efekcie emigracja do Kanady. A to w tamtym okresie oznaczało jedno: całkowite zniknięcie jego nazwiska z oficjalnych publikacji. Przytoczę w tym miejscu dwa przykłady. O ile wydany w 1979 r. tomik poetycki *Co za radość żyć* miał dziewięć recenzji (m.in. w takich pismach jak „Nowy Wyraz”, „Nowe Książki”, „Nurt”, „Odgłosy”, „Opole”, „Poglądy” czy „Student”), jego wydana w grudniu 1981 r. (a więc w okresie gdy autor został uznany za wroga systemu) kolejna książka poetycka *W czyim obcym domu* nie doczekała się, poza drobnymi, nieznaczącymi odnotowaniami bibliograficznymi, żadnego omówienia. W opublikowanej w 1987 r. przez Wydawnictwo Łódzkie *Rubinowej Hortensji* – antologii zawierającej utwory nagrodzone w tym konkursie w latach 1965-1979 – nie znajdziemy żadnego tekstu Zymana, choć w kronice konkursu jego nazwisko wśród laureatów (poezji i prozy) pojawia się... sześciokrotnie. Owo zniknięcie, już niekoniecznie ze względu na rygorystyczne zapisy cenzury, miało utrwalić się, jak to bywało w przypadku innych emigrantów, w późniejszych latach.

W odślonie drugiej, emigracyjnej, po niezwykle aktywnym okresie (1983-1989) działalności redaktorskiej (w Calgary, Edmonton i Toronto), podczas której redagował bądź współredagował polskie programy telewizyjne, kwartalnik „Dialogi”, „Głos Polski” i „Gazetę”, publikując setki materiałów na łamach polskojęzycznej prasy w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, w krajach skandynawskich i Anglii oraz opracowując radiowe magazyny artystyczno-literackie i ogłaszając szereg materiałów publicystycznych, pod koniec lat 80. nastąpiła w tej działalności znamienna, kilkunastoletnia – z niewielkim przerwami – cezura. Wypełnił ją absorbujący w życiu pisarza i redaktora epizod biznesowy, który, angażując go bez reszty przez siedem dni w tygodniu, nie pozostawiał praktycznie czasu na pisanie. Powrót do twórczości pisarskiej, redaktorskiej i wydawniczej nastąpił dopiero pod koniec ubiegłego i na początku nowego wieku.

Jeśli redagowanie pism, pisanie i publikowanie artykułów, szkiców, felietonów i recenzji, przeprowadzanie wywiadów, organizowanie spotkań literackich czy wydawanie książek określić by można w życiu twórcy „poezją”, o tyle wymuszone przez emigracyjne warunki prowadzenie działalności biznesowej, często niemającej wiele wspólnego z wyuczoną specjalnością, jest uciążliwą (choć życiowo konieczną), drastycznie ograniczającą kreatywność możliwości pisarza „prozą”. Wielce wymownym dla zilustrowania tej tezy jest fakt,

że o ile w ciągu piętnastu lat „biznesowych” Zyman opublikował zaledwie dwie książki a zredagował osiem, o tyle w ciągu pozostałych piętnastu lat „pozabiznesowych” wydał książek dwanaście a zredagował ponad trzydzieści. Jak bardzo prowadzenie biznesu ograniczało jego możliwości twórcze świadczy równie charakterystyczny fakt dotyczący publikacji prasowych. Odpowiednie liczby nie pozostawiają tu najmniejszych wątpliwości. Nieco inaczej proporcje te układają się tylko w przypadku wywiadów telewizyjnych, na które Zyman znajdował czas praktycznie zawsze. Wiązało się to z jednej strony z cechującą go łatwością uprawiania tego dziennikarskiego gatunku (potrafił bez specjalnych przygotowań rozmawiać z twórcą, politykiem, naukowcem, księdzem, biznesmanem, sportowcem czy działaczem społecznym), z drugiej – z głębokim osadzeniem w epicentrum spraw, którymi żył zarówno kraj, jak i polska diaspora. Nie bez znaczenia był również fakt, że – zgodnie z właściwie pojętymi regułami wywiadu – pozwalał mówić swoim interlokutorom, bo to oni przede wszystkim byli aktorami owych telewizyjnych dialogów.

Liczba publikacji prasowych miała jeszcze jedno istotne uwarunkowanie: stały (etat) lub bliski kontakt z konkretnym piśmem, bądź jego brak. Specyfika pracy w polskojęzycznych mediach na obczyźnie (szczupłość obsad) nakładała na redaktora niezwykle rozbudowany zakres obowiązków. Nie było niczym nadzwyczajnym, że w redagowanym przez siebie piśmie naczelny przygotowywał serwis informacyjny, publikował stały felieton, wywiady, artykuły, fotoreportaże, relacje. Nierzadko bywało, że w jednym numerze ukazywało się kilka jego materiałów, opatrywanych nazwiskiem, ale także licznymi pseudonimami i kryptonimami, bądź niepodpisywanych w ogóle. Podobna intensywność i stałość publikacji towarzyszyła przypadkom, gdy dziennikarz nie pracując w redakcji danej gazety, miał w niej stałą rubrykę (felieton, cykl recenzji czy esejów). Zdecydowanie natomiast odmiennie wyglądała sytuacja, w której jego kontakt z piśmem miał charakter „wolnego strzelca”, a więc gdy nie wynikał z codziennego imperatywu obowiązków redakcyjnych. W takich przypadkach, co sygnalizuje bibliografia bohatera tego opracowania, liczba publikacji ulegała istotnemu obniżeniu. Ilustruje to kilka pierwszych z brzegu przykładów. O ile w latach 1985-1988, gdy Zyman pełnił funkcję redaktora naczelnego „Głosu Polskiego”, jego roczna liczba publikacji prasowych kształtowała się mniej więcej na poziomie 60 – 80 tekstów, o tyle w okresie gdy pozostawał poza stałym związkiem z jakąkolwiek redakcją, liczby te przedstawiały się znacznie skromniej i na ogół nie przekraczały kilkunastu tekstów. Statystyka ta nie obejmuje materiałów (głównie wywiadów) telewizyjnych, bo – jak wspomniałem wcześniej – stanowią one szczególny rodzaj dziennikarskiej aktywności Zymana.

Dlaczego analizuję przytoczone wyżej dane? Czynię to, by uchwycić zmienny rytm wspomnianej aktywności, lecz także dlatego, by podkreślić charaktery-

styczną prawidłowość, której doświadczyło wielu piszących na obczyźnie. Jeśli dziennikarstwo było ich autentyczną profesją, brak zatrudnienia w redakcji, które dawało względne poczucie finansowej stabilizacji (nieważne, że na niezbyt wyszukanim poziomie), ograniczało w sposób drastyczny ich pisarską aktywność. Nie stanowiło to większego problemu w odniesieniu do osób, które zajęły się dziennikarstwem na emigracji z przypadku, rzeczywisty problem (a mówiąc precyzyjniej: strata dla środowiska i jego życia kulturalno-intelektualnego) pojawiał się wówczas, gdy z różnych powodów z dziennikarstwa eliminowano ludzi, którzy byli urodzonymi liderami, animatorami i wykonawcami wielu ważnych przedsięwzięć społeczno-kulturalnych. A tak, niestety, zdarzyło się w pewnym okresie w omawianym przeze mnie przypadku. By pozostać w zgodzie z prawdą stwierdzmy w tym miejscu, że przypadek Zymana w warunkach „emigracyjnych swarów” nie był czymś odosobnionym: ze stanowiska redaktora naczelnego polonijnych gazet odchodziło – nie z własnej woli – wielu przed nim i po nim. I najczęściej powodem był kaprys, brak kompetencji czy złośliwość właściciela (osoby prywatnej bądź organizacji). To jednak, co znalazło się w uzasadnieniu decyzji podjętej przez Dyрекcję Prasową „Głosu Polskiego” jest swoistego rodzaju rekordem Guinnessa. Otóż napisano w nim, że „Głos Polski – Gazeta Polska” jest pismem Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie i w związku z tym Zarząd Główny ZNPwK oraz Dyrekcja Prasowa decydują o tym, kto współpracownikiem „Głosu Polskiego” jest, a kto nim nie jest”. Przytaczam tę perełkę polonijnej logiki, gdyż w największym skrócie uzmysławia ona warunki, w jakich pracują dziennikarze na obczyźnie. Nie miał żadnego znaczenia fakt, że Zyman w okresie czteroletniego kierowania tygodnikiem uczynił z niego jedno z najlepiej redagowanych pism na kontynencie północnoamerykańskim, dla jego właścicieli liczyło się tylko to, że ośmielił się nazwać współpracownikiem kogoś, kto był nim w istocie (skoro wcześniej opublikował na łamach prowadzonego przezeń pisma kilkanaście artykułów), choć Dyrekcja Prasowa była odmiennego zdania. Miał więc pełną rację Waław Iwaniuk, gdy kreśląc trudną sytuację pisarza na obczyźnie – i zbulwersowany tym, co się stało – pisał: „A nie byliśmy w naszej pracy wydawniczej [Polskiego Funduszu Wydawniczego – przyp. M. K.] sami. Dołączył do nas i niestrudzenie propagował nasze wydawnictwa nowo przybyły redaktor „Głosu Polskiego” Edward Zyman, który w okresie kilku lat zamienił to pismo w prawdziwą polską placówkę kulturalną z językiem, który wynieśliśmy z kraju, a nie szpetną gwarą polonijną z kanadyjskimi makaronizmami. Edward Zyman, wybitny dziennikarz, pisarz i poeta został usunięty z „Głosu” tylko dlatego, że za dobrze redagował to pismo”².

Ten przykry epizod w emigracyjnej biografii Zymana o niczym na szczęście nie przesądził. Wręcz przeciwnie, postawił przed nim nowe inspiro-

---

² Waław Iwaniuk, *Na dziesięciolecie*, [w:] *10-lecie Funduszu*, Toronto 1988, s. 2.

jące go wyzwania. Nie jest moją intencją mitologizowanie zasług bohatera tych rozważań. Dla każdego jednak, kto nawet pobieżnie śledzi puls życia kulturalnego polskiej diaspory w Kanadzie jest oczywiste, że w istotnym stopniu wyznaczały i wyznaczają go zdarzenia, których geneza wiedzie do niego właśnie. Narzucają się tutaj samo przez się, po wielokroć opisane, osiągnięcia dwóch niezwykle ważnych instytucji opiniotwórczych, jakimi są Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie i Fundacja Władysława i Nelli Turzańskich, ale także szereg istotnych zainspirowanych bądź pilotowanych przez Edwarda Zymana kampanii prasowych, by wymienić dyskusję o legalizmie, lojalności i patriotyzmie („Głos Polski”, 1984), o problemach najmłodszej, posolidarnościowej fali emigracji i jej związkach z Kanadą („Głos Polski”, 1987) o stanie świadomości polskiego środowiska końca lat 80. („Gazeta”, 1989), czy wreszcie przez wiele lat prowadzoną działalność upowszechniającą polską literaturę na obczyźnie.

Oczywiście Zyman nie podejmował tych przedsięwzięć, koncentrujących uwagę środowiska na najważniejszych dla jego tożsamości wartościach, sam. Ale fakt, że potrafił skupić wokół siebie ludzi pełnych inwencji, wiedzy i woli działania miało w specyficznych warunkach emigracyjnych wyjątkowe znaczenie. Tak to już bowiem wyglądało w okresach wcześniejszych, i niewiele w tym względzie zmieniło się dzisiaj, że najbardziej znaczące działania w sferze kultury na obczyźnie stanowiły efekt aktywności nielicznych jednostek, owych, jak to określił kiedyś Tadeusz Nowakowski, „niestrudzonych Syzyfów”, „wyznawców nadziei wbrew nadziei”, „chronicznych rozsadników optymizmu”³.

W tym miejscu wypada przywołać niezbędne ustalenie. W warunkach „emigracyjnych” bardzo trudno było być wyłącznie pisarzem. Jak stwierdził to w sposób niezwykle obrazowy i trafny wspomniany przed chwilą autor *Obozu wszystkich świętych*, pisarz na obczyźnie przypomina biegacza, „który sam sobie musi budować bieżnię na stadionie”⁴. Otóż Zyman jest właśnie takim budowniczym. Z konieczności, ale i z temperamentu. Takim był zresztą zawsze. Także w warunkach PRL-u, choć, o ironio, tego typu placów budowy było tam jakby mniej.

Spisując te porządkujące biografię pisarską i redaktorską Zymana uwagi z jeszcze jednego, ważnego w warunkach każdej diaspory względu: po to, by utrwalić fakty i zdarzenia, które w krajowej – czyli naturalnej dla pisarza – rzeczywistości poddawane są systematycznej i metodycznej dokumentacji. Na obczyźnie po pewnym, nawet stosunkowo krótkim czasie, ulegają one natomiast „dematerializacji”, znikają w czeluści jednostkowej i środowi-

---

³ Tadeusz Nowakowski, „*Biblioteka polska*” w Kanadzie, „Dziennik Polski” [Londyn] z 29 lipca 1988; przedruk [w:] *10-lecie Funduszu*, Toronto 1988, s. 13-18.

⁴ Tadeusz Nowakowski, *Zamiast przedmowy*, [w:] Adam Tomaszewski, *Gorzko pachną piotuny*, Toronto 1981, s. 11.

skowej niepamięci. Tłumaczy to szczegółowość bibliograficznych opisów, które obrazując intensywność pracy redaktorskiej i tematyczny zakres zainteresowań (a także powinności) Zymana, ukazują, jak sądzę, specyfikę emigracyjnej pracy „w kulturze”.

Po 1989 roku wiele ważnych materiałów dotyczących polskiego życia artystyczno-literackiego i naukowego na obczyźnie trafiło na szczęście do krajowych archiwów i placówek badawczych, stając się przedmiotem rzeczowych analiz i kompetentnych opracowań. Poświęcone Edwardowi Zymanowi opracowanie ma na celu zbliżoną funkcję: ocalić od niepamięci to, co z oczywistych względów utrwalić powinniśmy. Nie tylko dla nas samych. Także, a może przede wszystkim, dla tych, którzy zechcą po latach odpowiedzieć na pytanie, jak wyglądało życie kulturalne Polaków w Kanadzie. A jest to tym ważniejsze, że już dzisiaj możemy stwierdzić z całą pewnością, że wiele, stanowczo zbyt wiele, przejawów tego życia opisać nie potrafimy. Odeszły one wraz z ich autorami. Obawiam się, że bezpowrotnie.

„W ruchliwym sercu obco bijącego miasta”¹.
O kanadyjskich wierszach Edwarda Zymana

Edward Zyman przyjechał do Kanady już jako autor kilku tomów poezji oraz dziennikarz o sporym doświadczeniu. Od samego początku pobytu na emigracji kontynuował działalność dziennikarską i literacką.

O wcześniejszych wierszach Zymana z lat 70., pochodzących z tomu *Co za radość żyć*, Stanisław Srokowski napisał, że charakteryzuje je „zasada jasności i oczywistości prawd i mechanizmów moralnych”². Stefan Rusin w recenzji zbioru *Co za radość żyć* zauważa, że poeta „bez ogródek demaskuje zakłamanie [...] ostrzega przed zanikiem kryteriów, wartości itp.”³. Podkreśla się również, że jego poezja jest wyrazem buntu, niezgody, twórczej kontestacji stanowiącej reakcję na świat, w którym zapanowała całkowita degrengolada wartości, zdevaluowało się znaczenie słowa, a człowiek bezrefleksyjnie hołduje pozorom i wzmówieniom. Wiersze Edwarda Zymana wyróżnia precyzyjnie wyrażane poszukiwanie moralnych wartości. Tworzy on poezję klarownego komunikatu, w której paradygmat „mówienia wprost”⁴, charakterystyczny dla poetów Nowej Fali, oddala kwiecistą stylistykę, która mogłaby przesłonić intencję autorską.

We wstępie do antologii poezji Nowej Fali Tadeusz Nyczek pisze: „W odwiecznym jak poezja sporze: słowo czy rzecz, młodzi poeci (Nowej Fali – J. B.) stanęli zdecydowanie po stronie rzeczy”⁵, co, jak zaznacza badacz, wynikało z „widzenia świata jakim jest, w całej nagości prawdy, oczywistości faktów”⁶. W takim duchu napisane zostały wiersze z tomików *Co z radość żyć*, *W czym obcym domu* i *Jak noc, jak sen* Zymana. Podobnie jak inni poeci Nowej Fali, w tym między innymi Stanisław Barańczak, Adam Zagajewski, Julian Kornhauser, Stanisław Stabro czy Ryszard Krynicki, autor *W czym obcym domu* skupia się na etycznym wymiarze rzeczywistości, dopomina się o prawdę, która zanika w PRL-owskim „świecie nie przedstawionym”⁷. Ryszard Krynicki w wierszu *Choćbyś była tak prosta*

¹ E. Zyman, *Co my tutaj robimy?*, w: tegoż, *Z podręcznego leksykonu*, Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, Toronto 2006, s. 9.

² S. Srokowski, *Co za radość żyć*, „Wiadomości” 1980, nr 32, s. 10.

³ S. Rusin, *Spojrzyć prawdzie w oczy*, „Nurt” 1980, nr 5, s. 44.

⁴ R. Chojnacki, *Nowości młodej literatury*, „Student” 1980, nr 9 (270), s. 10-11.

⁵ *Określona epoka. Nowa Fala 1968–1993. Antologia poezji*, red. T. Nyczek, Oficyna Literacka, Kraków 1994, s. 11.

⁶ Tamże.

⁷ W 1974 r. opublikowany został *Świat nie przedstawiony* – zbiór szkiców Juliana Kornhausera i Adama Zagajewskiego uznawany za manifest poetycki Nowej Fali.

poszukuje prawdy „prostej/jak prawa przyrody”⁸, która „nawet jeśli rani/nie zabi-ja”⁹. Podobny komunikat pojawia się u Adama Zagajewskiego w wierszu *Prawda* czy u Stanisława Barańczaka w utworze „Spójrzmy prawdzie w oczy”. Edward Zyman formułuje zaś takie życzenie: „pragnę cię bezwzględna/beznadziejną hardą/bądź w każdej postaci/byłeś była prawdą”¹⁰. Poeci Nowej Fali wskazują również na kryzys słowa: „te słowa mów zbyt długich i zbyt krótkich rozmów/są – wiem, że to niepojęte – słowami/jednego i tego samego języka”¹¹. Sytuację tę trafnie komentuje Zyman, pisząc: „a słowa tracąc na wadze/i precyzji stają się niebezpieczną zabawką/polityków poetów i kaznodziei/gdy najprostszego zdania nie można/uchwycić na gorącym uczynku”¹². Obraz ojczyzny upokorzonej przez PRL-owskie władze, ojczyzny-matki „gwałconej zbiorowo”¹³, jak pisze Stabro, obecny jest również w liryce Zymana, u którego ojczyzna przedstawiana jest jako „biedna żona [...] /spragniona miłości/wiecznie tęskniąca/do szczerego słowa”¹⁴.

W „poezji zaangażowanej” lat 70. ujawnia się również poszukiwanie własnego miejsca w rzeczywistości. Zyman tworzy więc „światy zawężone” – najpierw takim światem staje się „ojczyzna prywatna” i zamieszkujący w niej najbliżsi, później obczyzna, ziemia kanadyjska. Problematyka ta obecna jest również w zbiorze *Jak noc, jak sen* (wydanym w latach 80.), w którym poeta napisał o potrzebie pojednania z otwartą (i czułą) ziemią:

***

każdy z nas
ma w sobie
jakąś małą
prywatną ojczyznę

z każdym dniem
pragniemy jej
coraz bardziej

coraz usilniej
chcemy do niej
wrócić

---

⁸ R. Krynicki, *Choćbyś była tak prosta*, w: *Określona epoka...*, s. 237.

⁹ Tamże.

¹⁰ E. Zyman, *Pragnę cię nagą*, w: tegoż, *Jak noc, jak sen*, A. R. Poray Book Publishing, Stevens Point 1987, s. 38.

¹¹ S. Barańczak, *Te słowa*, w: *Określona epoka...*, s. 186.

¹² E. Zyman, *Gdy nagle*, w: *Jak noc, jak sen*, s. 8.

¹³ S. Stabro, *Ojczyzna*, w: *Określona epoka...*, s. 291.

¹⁴ E. Zyman, *Rozmowa intymna*, w: *Jak noc, jak sen*, s. 12.

pojednać się
z nieżyjącym ojcem

z modlącą się nieustannie
matką

z zawsze czułą
i otwartą
ziemią

(*** [każdy z nas...], *Jak noc, jak sen*, s. 20)

Przy uważnej lekturze tomików *Co za radość żyć*, *W czyim obcym domu* i *Jak noc, jak sen* nie sposób pominąć wątku, który od tej pory będzie się konsekwentnie pojawiał w kolejnych wierszach Zymana. Myślę tu o intelektualnym skupieniu na najważniejszej dla poety wartości, jaką jest człowiek i międzyludzkie interakcje¹⁵. Pojawia się tu potrzeba autentycznego i odczuwalnego kontaktu z bliźnim, symbolicznie wyrażana poprzez użycie słów takich, jak: dłoń, ręka, uścisk¹⁶, a co za tym idzie określenia swojego miejsca w nowej rzeczywistości. Trudno ją jednak zrealizować w ojczyźnie „nigdy nie zablizniających się ran”¹⁷, i chyba jeszcze trudniej żyjąc „nad wielką wodą”, w dalekiej Kanadzie.

Od wydania zbioru *Jak noc, jak sen* poeta długo milczy, bowiem jego kolejny tom wierszy *Z podręcznego leksykonu*, wydany już w Kanadzie, ukazuje się w 2006 r. i zawiera utwory z końca lat 90. i początku obecnego stulecia. Wiersze tam zgromadzone można czytać jako prywatny manifest emigracyjnego poety, który w skrócie mógłby brzmieć: „nigdy się tu nie zadamowię”. Bez wątpienia rodzaj refleksyjności, jaka cechuje te utwory, mocno odbiega od standardów, które pamiętamy z wcześniejszych zbiorów Zymana. Jednak poeta nadal bezpośrednio formułuje swoje przemyślenia, unikając zarazem mitologizowania własnej sytuacji oraz nadmiernej ornamentyki słownej. Wciąż jest daleki od inkrustowania wypowiedzi ładnie brzmiącymi metaforami. Jeśli zaś decyduje się na wzbogacenie tekstu takimi połączeniami słów, jak „domowa rzeczpospolita”, „życie na niby”¹⁸, „ziemia niczyja”, „łagodna swojskość”, to podobne zestawienia ujmują czytelnika przejrzyścieścią znaczeń oraz uderzają emocjonalną prawdą. Ostry sprzeciw wobec świata zakłamanego, bywało, że miejscami wręcz deka-

¹⁵ E. Starosta, *Sprawy najprostsze*, „Fakty” 1980, nr 10 (725), s. 7.

¹⁶ W jednym z wierszy Zyman pisze o tym tak: „podaj dłoń/podaj obie dłonie/[...] z wielu względów/lepiej/bym je miał/na oku” (***) [podaj dłoń...], In, js 40), w innym mówi o „precyzyjnie obojętnych” dłoniach (***) [szczelnie zamknięty...], *Jak noc, jak sen*, s. 28).

¹⁷ E. Zyman, *Więzienna apostoła* (*Jak noc, jak sen*, s. 52).

¹⁸ Określenie to pojawia się w tytule książki Kazimierza Wyki: *Życie na niby. Pamiętnik po kłęsce*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1984.

dencki, ustępuje teraz miejsca postawie wyciszonej, ale, jak pisze Jan Wolski, „pełnej trwogi (wpisującej się – J. B.) w rozterki wygnańca”¹⁹.

W tomie Zymana *Z podręcznego leksykonu* pojawia się ten sam bohater liryczny, co w zbiorach wcześniejszych. Wyposażony jest w podobną wrażliwość na świat, tęskni za wyrazistymi, ukształtowanymi wartościami. Znajdziemy tu zapisy emigranckich rozterek jednostki, z którą w dużej mierze można utożsamiać autora. Przeżywa on dramat podwójnego wykorzenienia, stawia więc pytanki przy słowach *tu* i *tam*. Trudno powiedzieć, gdzie bardziej przynależy: do przeszłego *tam* (rozumianego jako zespół polskich doświadczeń), czy do teraźniejszego *tu* (za którym kryje się Kanada). W jednej z rozmów, jakie odbyłam z poetą, przyznaje on, że zagubił własne centrum, dodając przy tym: „Dla mnie egzystencja to identyfikacja z pewnym rozpoznawalnym światem, który jest moim światem, moim centrum. Ja to centrum zagubiłem”²⁰. Anna Legeżyńska, zastanawiając się nad szerszym znaczeniem „domowego wszechświata” człowieka, powołuje się na określenie Mirona Białoszewskiego, który swą przeprowadzkę do nowego domu określał jako „<<odrabianie>> człowieka od <<starego życia>> i znanej przestrzeni”²¹. Doświadczenie oddalenia od „starej przestrzeni”, które Zyman utożsamia z zagubieniem swego centrum, jest więc „<<kosmostrofą>>”, po której trudno „<<ubić się na domowego>>”²². Zdaje się, że refleksje Białoszewskiego można również odnieść do sytuacji Edwarda Zymana, dla którego próba odtworzenia swego wszechświata w nowym miejscu, i co za tym idzie zadomowienia się w nim, jest olbrzymim wyzwaniem.

Poeta zaznacza, że nigdy nie określiliby siebie mianem obywatela świata: „Są ludzie o konstrukcji obywatela świata, czują się dobrze, znakomicie w każdym kontekście kulturowym i jest im wszystko jedno, czy mieszkają tu, czy gdziekolwiek indziej na tym najpiękniejszym ze światów. Ja do tej kategorii ludzi po prostu nie należę. Jestem przekonany z każdym dniem coraz bardziej, że są ludzie, którzy nigdy nie powinni emigrować, ja do nich się zaliczam, ale równocześnie żyję tutaj i gdybym myślał tylko w ten sposób, że dokonałem fałszywego wyboru, to oznaczałoby to totalny paraliż egzystencjalny”²³. Poeta pisze o Polsce, którą opuścił wiele lat temu, o kraju „podejrzanych słów”, czyniąc tu aluzję do okresu stanu wojennego. Innym razem jawi się jako podróżny w czasie, wędrujący „w głąb pamięci”²⁴, która

¹⁹ J. Wolski, *Poeta wyzuty z nadziei?* „Fraza” 2007, nr 3, s. 303.

²⁰ Fragment rozmowy, jaką przeprowadziłam z Edwardem Zymaniem 11 września 2007 r. w Toronto.

²¹ A. Legeżyńska, *Dom i poetycka bezdomność w liryce współczesnej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996, s. 11.

²² Tamże.

²³ Fragment rozmowy, jaką przeprowadziłam z E. Zymaniem 11 września 2007 r. w Toronto.

²⁴ Określenie to pojawia się w tytule książki poświęconej twórczości Wacława Iwaniuka, zob. *Podróż w głąb pamięci. O Wacławie Iwaniuku. Szkice, wspomnienia, wiersze*, red. J. Wolski, H. Wójcik, E. Zyman, Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, Toronto 2005.

pieczołowicie przechowuje „łagodną swojskość”. Wspomina o „niespokojnym śnie”, osadzonym w scenerii „przeszło-teraźniejszej”, który:

miękkim skrzydłem otacza
całe moje emigracyjne królestwo:
domową rzeczpospolitą
kilkoro przyjaciół
zżeranych nostalgią
i Twoje wiersze
zmęczone
od nadmiaru życia²⁵

Anna Legeżyńska, wyjaśniając symbolikę domu poetyckiego, zwraca uwagę na znaczenie „domu mentalnego” czy też, jak pisze badaczka, „myślowego, odzwierciedlającego stan świadomości, ale także i podświadomości podmiotu”²⁶. Określenie „domowa rzeczpospolita”, pochodzące z cytowanego wiersza, w sensie dosłownym zapewne odnosi się do osób najbliższych, członków rodziny, którzy współtworzą nie tylko „emigracyjne królestwo” poety, ale też w wymiarze symbolicznym przenoszą go w ojczyście strony, do świata (domu), którego chyba nigdy mentalnie nie opuścił.

Zbiór *Z podręcznego leksykonu* można odczytywać jako opis emigracyjnej kondycji poety, w którym dominuje czasoprzestrzenny dyskurs bytowania pomiędzy wczoraj i dziś, *tam* i *tu*. Nadzieja ma tutaj podwójne oblicze: wabi „magicznym okiem przygody” i równocześnie zdaje się złudnym marzeniem, bo jak pisze Edward Zyman:

Z każdym dniem ubywa złudzeń
wczorajsze imperium marzeń
kurczy się

(*Z każdym dniem*, ZL, s. 7)

Wszystko, co należy do świata „tutejszego”, kanadyjskiego, żyje swoim

---

²⁵ Wiersz *Z każdym dniem* z tomu *Z podręcznego leksykonu* (s. 7) dedykowany jest Wacławowi Iwaniukowi, którego poezja jest Zymanowi bardzo bliska, nie tylko, jak sam mówi „w sensie re-agowania na świat, ale również w sensie poetyckiego zapisu” (fragment rozmowy z E. Zymanem z 11 września 2007 r.). Tęsknota, nostalgia i nieustanne życie „z twarzą ku przeszłości” (W. Iwaniuk, *Don't touch me, I'm full of snakes*, [w:] *Ciemny czas*, s. 50) to kolejne punkty wspólne, obecne w twórczości obu poetów. Edward Zyman we wspomnianej rozmowie podkreślił, że jego własny pogląd na życie na emigracji w Kanadzie zazębia się z poglądem prezentowanym przez Iwaniuka, który sam wyznał autorowi *Z podręcznego leksykonu*, że mimo iż był w tyłu miejscach na świecie, wiedział i czuł, że powinien być t a m, u siebie, czyli w Polsce.

²⁶ A. Legeżyńska, dz. cyt., s. 31.

własnym życiem, którego nieodłącznym elementem – według poety – jest obcość, tak boleśnie przez niego doświadczana. Jednak poczucie wykorzenia z teraźniejszości, przeżywanej w Kanadzie, staje się paralelne w odniesieniu do podobnego wykluczenia z życia w kraju ojczystym. Samotność, zagubienie, nostalgia, nieprzystawalność, jak wyznał Zyman w przywoływanej rozmowie, były równie mocno obecne w jego świadomości w Polsce. Problematykę tę poruszał on we wcześniejszych tomikach, w których dopominał się o podstawowe wartości, takie jak prawda, szczerłość, ludzka uczciwość. Polska rzeczywistość, w której przyszło mu żyć, nie pozwalała jednak na taki komfort psychiczny, ani na pełną skalę przeżyć emocjonalnych. W kraju, który poeta opuścił w 1983 r., obowiązywała doktryna polityczna „zniewalająca umysły”, zmuszająca jednostkę do jasnych samookreśleń, a w pewnym momencie historycznym do opowiedzenia się po stronie władzy lub opozycji. W świecie po drugiej stronie Atlantyku, którego od tej pory twórca ma stać się częścią, człowiek został uwolniony od takich przymusów. Taki „dar wolności” sprawia jednak, że łatwo wpaść w stan nieokreśloności, zagubienia, lewitacji intelektualnej. Świadomość, że nagle człowiek uczestniczy w „życiu na niby”, przeraża i potęguje poczucie wyobcowania. Oto status emigranta określony w wierszu *Z podręcznego leksykonu*:

życie
na niby
w wypełnionym po brzegi
kolorowym
supermarkecie

(s. 13)

Dla kogoś o tak wysokiej wrażliwości jak Zyman, intensywne i głęboko emocjonalne przeżywanie świata, krytyka życia pozbawionego istotnych problemów – a w tym mieści się „letniość/uboczność/powierzchnowość/dotyk/jak muśnięcie/cząstką zaledwie/realnego siebie” (*Z podręcznego leksykonu*, s. 13) – może być postrzegana nie tylko w kategoriach rozterek emigranta. Sięgając nieco głębiej, dostrzeżemy dramat wygnańczego losu i przeżycia człowieka, który ponad wszystko ceni dialog z bliźnim oraz jego wyczuwalną obecność. Człowiek bowiem kreuje rzeczywistość, a według słów Martina Lutra „człowiek jest dla człowieka pierwszą rzeczywistością”²⁷, a zatem, bez uważnego i świadomego współistnienia z drugim staje się ona miałka, pozorna, udawana. Jak więc ocalić siebie w tej momentami pokracznej rzeczywistości, skoro odnalezienie tam własnego miejsca jest zapewne

---

²⁷ *Księga aforyzmów*, wybór i red. J. Muras, Wydawnictwo „Klub Dla Ciebie”, Warszawa 2004, s. 38.

jednym z najtrudniejszych zadań artysty i emigranta? Bogdan Czaykowski pisze w wierszu „Argument”, że wciąż zмага się z problemem istnienia *ni tu ni tam*, a więc ciągłego „niedoistnienia” – i *tu*, i *tam*.

Edward Zyman przyznaje, że świat, w którym panuje nadmiar wolności, następuje dewaluacja słowa, a ludzka osobowość zagrożona zostaje przez „bzdurę codzienną” – nie jest jego światem. Jednak gdyby miał teraz wrócić do Polski, też nie znalazłby się u siebie. Zatem, jak konstatuje z nieskrywanym uśmiechem, „jestem mamutem, który się nigdzie nie mieści”²⁸. Warto zastanowić się nad tym, czy świadomość „nieprzystawalności”, która dośkwiera poecie, wpływa w jakiś sposób na kształt jego tożsamości i czy lata spędzone na emigracji w tej mierze coś zmieniły? W swej poezji Edward Zyman jawi się jako jednostka niechętnie akceptująca zmiany. Trudno też nazwać go człowiekiem otwartym na świat, w którym żyje. Smutek często emanuje zarówno z jego wierszy poświęconych doświadczeniom kanadyjskim, jak i przywołaniom przeszłości, kiedy po raz kolejny pojawia się tematyka polska. Autor *Dialogów pierwszych* żyje w Kanadzie, ale za pośrednictwem wspomnień wraca do ojczyzny i mimo wielu gorzkich słów, jakie wypowiada na jej temat, tak naprawdę „choruje na Polskę”. Olbrzymie zaangażowanie twórcy w dzieło przybliżania polskiej literatury poza krajem potwierdza jedynie jego pragnienie bycia jak najbliżej swego symbolicznego „centrum”. Z pewnością, jak już pisałam, Zyman nie jest „obywatelem świata”, czyli człowiekiem, który potrafi identyfikować się z każdym miejscem na ziemi. Emigracja nie przekształciła więc tożsamości poety, a „mała ojczyzna”, zwana tutaj „domową republiką”, pomaga mu przezwyciężyć nostalgię.

Czasem poeta przyjmuje postawę nieco zgorzkniałego obserwatora i komentatora, który nazywa oswojoną kanadyjską przestrzeń „ziemią niczyją”. Edward Dusza pisze o nawiązaniu przez Zymana do *Ziemi jałowej* T. S. Eliota – w tytule wiersza *Ziemia niczyja* (w: *Z podręcznego leksykonu*). Warto jednak zastanowić się nad wartością poznawczą takiego porównania. W Eliotowskiej *Ziemi jałowej*, podobnie jak w *Ziemi niczyjej* Zymana, tematem przewodnim jest zagubienie oraz osamotnienie w świecie miłym i pełnym iluzji. Na tym jednak należałoby zakończyć zestawianie podobieństw. Eliot w wielogłosowym poemacie ukazuje świat dotknięty przez kryzys wartości, obejmujący również ład istnienia, zarażony rozpadem znaczeń. U Zymana ważne jest przede wszystkim doświadczenie jednostkowe, stąd w jego wierszu pojawia się tylko jeden obserwator (*alter ego* autora), natomiast u Eliota występuje wiele podmiotów mówiących, a rzeczywistość prezentowana w perspektywie historycznej, kulturowej i literackiej napawa przerażeniem, uświadamia, iż fundamenty ludzkiego świata legły w gruzach.

---

²⁸ Fragment rozmowy, jaką przeprowadziłam z poetą 11 września 2007 r.

Świat Edwarda Zymana „chwije się w zawiastach”²⁹, bo wartości zostały w nim zastąpione „gestem na pokaz”, a ziemia obiecana, wybrana, okazała się ziemią niczyją, gdzie:

zanika słowo,
towar bez znaczenia; tylko nieliczni dochowują mu
wierności, trwają uparcie przy niemożliwym
sensie jego pierwszych znaczeń.

(*Ziemia niczyja, Z podręcznego leksykonu*, s. 14)

Edward Dusza stwierdza, że wydźwięk *Ziemi niczyjej* jest niemal katastroficzny³⁰. Z poglądem tym można by polemizować. Istotnie, poeta jest rozczarowany światem: nie akceptuje również namiastki polskości, za jaką emigranci uznają słynną ulicę Roncesvalles w Toronto. Edward Zyman pisze o ludziach pozbawionych nadziei, którzy nie mają już dokąd wracać. Zatem nie kryje goryczy płynącej z niespełnienia, ale pojawia się w tym miejscu pytanie, czy sposób przedstawiania nie wiąże się z ironią? Być może dystans (oraz uśmiech politowania) nie ma nic wspólnego z katastroficznymi uogólnieniami³¹.

Autor *Jak noc, jak sen* powiada, że *Ziemia niczyja* jest najpełniejszym wyrazem jego doświadczeń społecznych jako emigranta³². Warto jednak zastanowić się, czy możemy traktować ten utwór jako świadectwo zmiany poetyckiej, polegającej na tym, że los przestaje być postrzegany z perspektywy pojedynczych doświadczeń emigranta. Zdaje się, że trzy ostatnie wiersze z tomu *Z podręcznego leksykonu*³³ sygnalizują owo „przesunięcie” w sposobie przeżywania świata. Spoglądając na całą twórczość poetycką Zymana, można zaryzykować twierdzenie, że cechuje ją fluktuacyjna optyka, w której „źrenica myśli” to rozszerza się, by móc objąć szeroki horyzont (co szczególnie widoczne jest w tomikach poruszających tematykę społeczną, jak np.: *Co za radość żyć, W czym obcym domu, czy Jak noc, jak sen*), to znowu zawęża się i ogniskuje na emigracyjnym wymiarze ludzkiej egzystencji (w takim duchu powstała większość utworów z tomiku *Z podręcznego leksykonu*). Tematyka utworów zamykających zbiór *Z podręcznego leksykonu* wkracza w wymiar egzystencjalny, filozoficzny (metafizyczny), niejako syntetyzując wcześniejsze refleksje poety.

²⁹ E. Zyman, *Nadzieja; sprzed lat*, [w:] *Z podręcznego leksykonu*, s. 5.

³⁰ E. Dusza, *W czym obcym domu. O poezji Edwarda Zymana*, „Fraza” 2007, nr 3, s. 15.

³¹ Sam autor w rozmowie ze mną wyznaje, że często uśmiecha się wewnętrznie, a jego wiersze są niekiedy „uśmiechem do środka” (z rozmowy z E. Zzymanem przeprowadzonej w Toronto 11 września 2007 r.).

³² Poeta pisał o tym w liście do mnie z dnia 31 sierpnia 2008 r.

³³ *Ziemia niczyja, Tryptyk: Lions Bay* oraz *** (*i znowu, nie zaistniała...*) zamykający cały tomik.

Wyróżnia się pod tym względem *Tryptyk: Lions Bay*. Podmiot większości utworów Edwarda Zymana próbuje dialogować ze światem i z losem, podejmuje też rozmowę z samym sobą. Niekiedy ta osobista liryka przepełniona jest goryczą, żalem, rozczarowaniem. Natomiast *Tryptyk* zaskakuje wewnętrznym spokojem, który wypełnia „rozsświetloną przestrzeń” świata. Istotna jest malarskość tworzonego przez poetę obrazu:

świt

Szczelnie zamknięty horyzont uniósł
powiekę; rozsświetlona przestrzeń
wabi wzrok dostojnym zarysem
Coastal Mountains i muzyką absolutnej
ciszy; zanurzona w niej Bowen Island
prowadzi niemy dialog z Bogiem;
[...]

południe

Nad nami starodrzew biegnący
ku niebu; utkany z ptasich głosów
i tajemnic czasu, co nie istnieje tutaj;
przezroczyty niknie w przestrzeni,
linią horyzontu spinając
leniwy ocean; mistrzowska gra obłoków

(*Tryptyk: Lions Bay, Z podręcznego leksykonu, s. 16*)

Za szczególny walor artystyczny uznać należy oksymoroniczną ciszę rozbrzmiewającą dźwiękami natury:

mistrzowska gra obłoków
przyciąga uwagę płochliwych sikorek,
szybkich jak myśl kolibrów i dostojnych
dzięciołów, które monotonnym alfabetem
morse'a roznoszą leśne wici; pospolite
ruszenie skrzydeł przesłania słońce:
czerwone wróble, głuszce, zięby,
drozdy i niebieskie steller's jays – rozśpiewani
świadkowie moich szybkoconogich spojrzeń

(*Tryptyk: Lions Bay, Z podręcznego leksykonu, s. 16-17*)

Subtelnie szkicowanym adresatem refleksji zdaje się Najwyższy, a może sama natura, wszak *Tryptyk* jest jej apoteozą. Autor koncentruje swoją uwagę przede wszystkim na „Bogu ukrytym”, nieprzeniknionym, niepoznawalnym, jak strony cienia, które mogą symbolizować tajemnicę spotkania z *sacrum*. Poeta wyraża tę myśl, wspominając w ostatniej części utworu, zatytułowanej *przed nocą*, o gęstej czerni. W ten sposób zapowiada tematykę, która od tej pory będzie o wiele bardziej transparentna w jego poezji.

Podmiot najnowszych wierszy Edwarda Zymana nadal zachowuje cechy *alter ego* poety. Tym razem jednak jawi się jako człowiek prowadzący refleksję nad sensem życia, próbujący objąć słowem i myślą to, co niewyraźne. W jednym z najbardziej przenikliwych osobistych wyznań poetyckich przeczytamy o tym, „co w naszym wnętrzu chowa się przed światem”³⁴. Wymiar metafizyczny wypowiedzi poetyckiej staje się coraz bardziej istotny. Warto zauważyć, że wątki metafizyczne mocniej ujawniają się również w emigracyjnej poezji Adama Zagajewskiego i Stanisława Barańczaka³⁵. Oczywiście możemy tu mówić o trzech odmiennych sposobach eksponowania tego problemu. Zdaje się jednak, że Edward Zyman zbliża się w swych przemyśleniach do Zagajewskiego, który balansuje pomiędzy „dwoma królestwami; jednym jest obecna *vita activa*, a drugim *vita contemplativa*”³⁶. Barbara Toruńczyk zwraca uwagę na podejmowaną przez Zagajewskiego próbę „uchwycenia sensu wszystkiego”³⁷ oraz „potrzebę doznawania pełni wrażeń i objęcia świata niezakłóconym wszechogarniającym spojrzeniem (które – J. B.) sięga drzew, ptaków, rzek, obłoków”³⁸. Podobnie wyraża to Zyman. Okazuje się bowiem, że określenie terytorialnej przynależności nie ma już tak wielkiego znaczenia, jak dotychczas. Poeta komentuje to następująco:

...miejsce staje się czymś mniej istotnym, bo to przecież nie ono decyduje o intensywności i egzystencjalnej temperaturze owych pytań [o byt, o egzystencję – J. B.]; nie ono rozstrzyga o tym, czym jest dla nas (podmiotu moich wierszy) potrzeba przeniknięcia tego, co wymyka się naszym zmysłom, co jawi się fragmentarycznie, co fascynuje, ale i budzi równocześnie lęk i niepokój. Coraz większa we mnie pewność, że życie jest błędzeniem po omacku, poszukiwaniem sensu, którego istoty tak naprawdę nie potrafimy do końca zdefiniować, że występujemy w nim w roli swoicie rozumianego wygnańca – nie w znaczeniu politycznym, lecz egzystencjalnym, czy wręcz ontycznym – i że niezależnie

---

³⁴ E. Zyman, *Nad wielką wodą*, [w:] *Jasność*, Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, Toronto 2011, s. 17-18.

³⁵ Zob. T. Nyczek, *Emigranci*, „Aneks”, Londyn 1988, s. 141-144.

³⁶ B. Toruńczyk, *Opowieści o pokoleniu 1968. Kim byliśmy, kim jesteśmy, skąd i dokąd zmierzamy?*, zob. <http://www.dwutygodnik.com/arttykul/635-o-pokoleniu-1968-7.html>, 20.07.2010.

³⁷ Tamże.

³⁸ Tamże.

od tego, gdzie się znajdujemy, nasza kondycja składać się musi w zdecydowanej mierze z poczucia zawieszenia, pozornej, bo ledwie zewnętrznej przynależności, rozlicznych pytań, na które nie umiemy udzielić zadowolającej odpowiedzi³⁹.

Lektura wiersza *Objąć cię słowem* z najnowszego zbioru poety *Jasność* (2011), który stanowi dla twórcy kulminację przemyśleń poetyckich czy nawet filozoficznych⁴⁰, skłania do pytań o skuteczność słowa poetyckiego traktowanego jako narzędzie poznawcze. Edward Zyman tak formułuje problem w rozmowie z Anną Lubicz-Łubą, podkreślając, iż słowo poetyckie objąć ma „wszystko to, co ledwie przeczone i niewyobrażalne: tajemnicę bytu, niepowtarzalność pojedynczej egzystencji, miłość, poezję, wiarę nadającą sens naszemu biologicznemu trwaniu”⁴¹. Paradoksalnie, żadnego z przywołanych zagadnień nie sposób zamknąć w prostych sformułowaniach, w pozbawionych wątpliwości stwierdzeniach. Zdaje się więc, że zadanie, jakie stawia przed sobą poeta, jest niewykonalne. Nie do wyrażenia i nie do rozstrzygnięcia pozostają sensy tego, co „ledwie przeczone”. Przybliżanie się do Absolutu tak tylko może zostać nazwane:

Czym jesteś nie wiem. I kiedy przychodzisz,
by poruszyć niewidzialną strunę mej pamięci czucia,
wyobraźni.

(*Objąć cię słowem, Jasność*, s. 5)

Pytania o istnienie Boga obecne są również w liryce Barańczaka i Zagajewskiego. W poezji autora *Atlantydy* zauważalna jest pewna przemiana duchowa bohatera lirycznego (*porte parole* poety), który, jak pisze Dariusz Pawelec, „odrzuca i odnajduje więź religijną”⁴². W utworze otwierającym zbiór *Widokówka z tego świata* Barańczak zapyta „Co mam powiedzieć? <<Wierzę>>?”⁴³, swe credo⁴⁴ zamieści jednak w ostatnim utworze z tego tomu, gdzie napisze: „(...) nie myśl, że nie jestem w stanie/wierzyć, żeś jest. W to nie wierz: jestem”⁴⁵. W rozważanym kontekście warto przypomnieć tytuł ostatniego tomiku wierszy Adama Zagajewskiego – *Niewidzialna ręka* – który subtelnie zapowiada tematykę utworów w nim pomieszczonych. Myśli poety oscylują wokół spraw

³⁹ Fragment listu E. Zymana do mnie z dnia 31 sierpnia 2008 r.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ „*Objąć cię słowem, chociażby na chwilę*” – z Edwardem Zymaniem rozmawia Anna Lubicz-Łuba, „Fraza” 2007, nr 3, s. 46.

⁴² D. Pawelec, *Poezja Stanisława Barańczaka. Reguły i konteksty*, Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1992, s. 166.

⁴³ S. Barańczak, *Co mam powiedzieć*, w: tegoż, *Wiersze zebrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2007, s. 341.

⁴⁴ Tak problem ten ujmuje D. Pawelec, w: tegoż, dz. cyt., s. 169.

⁴⁵ S. Barańczak, *Żeby w kwestii tej nocy była pełna jasność*, w: tegoż, dz. cyt., s. 380.

ostatecznych, zdaje się jakby twórca kierował swe refleksje do „bezimiennego, niewidzialnego, milczącego”⁴⁶, o którym pisał w zbiorach emigracyjnych, jak chociażby w *Jechać do Lwowa* (1985), czy nieco późniejszym tomie *Ziemia ognista* (1990). Poeta nie ustaje w poszukiwaniu sensu wszechrzeczy, w swych metafizycznych peregrynacjach zwraca się więc do „nieznanego tkacza”⁴⁷ (określenie B. Czaykowskiego⁴⁸). Podobną postawę prezentuje Edward Zyman, wyznając: „marzę o chwili, olśnieniu, jednym błysku światła, który pozwoli mi zobaczyć jaśniej, wnikliwiej, pełniej, co nie znaczy bez pytań i wątpliwości, bo sens życia tkwi w tajemnicy nadziei, wiary, niespełnienia”⁴⁹. Takim rozważaniom autor *Dialogów pierwszych* poświęca najwięcej uwagi w swych ostatnich wierszach. „Wietrzny Pan”, do którego się zwraca⁵⁰, przenika przestrzeń znajdującą się w zasięgu jego wzroku, stwarza naturę i równocześnie jest jej częścią. Współlistnienie dwóch sfer – ziemskiej i nadprzyrodzonej – rzuca światło na sens ludzkiej egzystencji. Jednakże, jak pisze Zyman, „wędrowka w głąb siebie” nigdy się nie kończy⁵¹.

Warto również zauważyć, że ostatnie utwory Zymana korespondują z pogłębionymi filozoficznie przemyśleniami Bogdana Czaykowskiego. Ten wymiar refleksyjności ujawnia się w liryce medytacyjnej autora *Ziemioskłonu*. W wierszu Edwarda Zymana zatytułowanym *Nad wielką wodą* (w: *Jasność*, s. 17-18), w którym odnaleźć można echo Mickiewiczowskiej zadumy, „ja” poetyckie odważnie studiuje własną kruchość, starając się wniknąć w istotę egzystencji. Staje nad „dumnym oceanem”, by w takiej „nieogarnionej” przestrzeni zrozumieć zagadki losu. Potrzeba zakorzenienia nie ma już takiego znaczenia jak kiedyś, bo może wystarczy „pogodzić się z sobą” i ze swym pięknym, „ale trudnym życiem”, przystać na własne spełnienia. Wielka, dumna, wyniosła i obojętna woda usłyszy takie słowa:

proszę: pomóż mi, pozwól mi pogodzić się z sobą,
z moim pięknym, ale trudnym życiem; nie gaś
małego światełka, które połyskuje w dali, miga
coraz słabiej ustępując czerni.

(*Nad wielką wodą*, *Jasność*, s. 17-18)

– choć pewnie nie do niej są one adresowane...

⁴⁶ A. Zagajewski, *Ziemia ognista*, w: tegoż, *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2010, s. 157.

⁴⁷ Zob. też szkic W. Ligęzy, *Bezimienny, niewidzialny, milczący. O kilku wizerunkach Boga w polskiej poezji współczesnej*, „Znak” 2006, nr 12, s. 34-47.

⁴⁸ Zob. B. Czaykowski, *Ziemioskłon*, Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, Toronto 2007, s. 5.

⁴⁹ „*Objąć cię słowem...*”, s. 46.

⁵⁰ Określenie to pochodzi z wiersza *O wietrzny Panie* (*Jasność*, s. 6).

⁵¹ Fragment listu E. Zymana do mnie z 31 sierpnia 2008 r.

„Objąć cię słowem, chociażby na chwilę”.

Z Edwardem Zymanem rozmawia Anna Lubicz-Łuba

Anna Lubicz-Łuba: Tytułowy wiersz tomu „Z podręcznego leksykonu” otwiera następujący fragment:

letniość
uboczność
powierzchnowość
dotyk
jak muśnięcie
cząstką zaledwie
realnego siebie

Podmiot tego wiersza, określając swą sytuację egzystencjalną, używa następnie szeregu znamiennych, wzmacniających wstępną konstatację określeń, takich jak „przypadek”, „pomyłka”, „żart lekkomyślny”, „dowcip”, „podróż bez celu”, „bukiet złudzeń”, „wieczna ucieczka” czy wreszcie „życie na niby”. Tak nie pisze ktoś, kto doświadcza pełni radości i szczęścia. Czym jest dla Ciebie emigracja? Katastrofą? Cierpieniem? Nostalgia? A może, mimo wszystko, szansą?

Edward Zyman: Chcesz mnie najwyraźniej sprowokować. Wiesz przecież doskonale, że nie ma znaku równości między światem wykreowanym w wierszu, a stanem uczuciowym, czy szerzej: postawą życiową autora. To dwie różne, choć z pewnością wzajemnie uwarunkowane przestrzenie.

A.L.-Ł.: Niemniej takich przykładów mam znacznie więcej. W zadedykowanym Waclawowi Iwaniukowi wierszu „Z każdym dniem” możemy przeczytać: „łagodną swojskość/przynosi tylko podróż/w głąb pamięci”. Przecież to typowa topika poezji emigracyjnej, rozdartej między nie do końca chcianym „tu” i utraconym i często idealizowanym „tam”, zawieszonej między czasem teraźniejszym a przeszłością.

E.Z.: Podobnych motywów jest w mojej poezji rzeczywiście dużo. Pozwól, że i ja przytoczę jeden z cytatów. W wierszu „Żyję w tym mieście” znajdziesz wers: „żyję w tym mieście od dawna mnie nie ma”. Pozornie wspiera on twoją tezę, a jest jej zaprzeczeniem, bo przywołany przeze mnie utwór pochodzi z tomu *W czym obcym domu*, który wydałem w Polsce... dwadzieścia pięć lat temu.

A.L.-Ł.: Chcesz powiedzieć, że intensywność przeżywania samotności, zagubienia, poszukiwania własnej tożsamości nie zależy od miejsca?

E.Z.: Oczywiście. Gdyby tylko ono warunkowało stosunek podmiotu lirycznego (niech będzie: autora) do świata, w Polsce nie byłoby twórców uprawiających poezję „ciemną”, „mroczną”, pełną dramatycznych pytań. Emigracja rzecz jasna pewne sytuacje pozwala zobaczyć przenikliwiej, ale tym samym jest właśnie dla twórcy szansą. No dobrze, żebyś nie pomyślała, że chcę się wykić powiem wprost: nie wierzę w szczęśliwych emigrantów.

A.L.-Ł.: *Czyżbyś nie widział wokół siebie ludzi, którym się powiodło? Przecież o dwóch z nich napisałaś nawet książki. „Widzieć dalej niż dziś” i „Przeznaczenie jest wyborem” to klasyczne portrety ludzi sukcesu.*

E.Z.: Emigracja, wyrwanie z naturalnego środowiska, zwłaszcza w wieku dojrzałym, a ja opuściłem Polskę mając lat czterdzieści, nigdy nie pozostaje bez śladu. Jest dotkliwą stratą, a w pewnym sensie także formą trwałego okaleczenia. Niezwykle trudno jest zbudować życie po raz drugi od podstaw, chociaż nielicznym się to udaje. Myślę o egzystencji w wymiarze materialnym, a więc o pracy zgodnej z wykształceniem, własnym domu, pozwalających na realizację osobistych planów standardach ekonomicznych, ale nie to jest w sumie najważniejsze. Najtrudniej, myślę, jest odnaleźć własne miejsce w nowym i niekiedy do końca obcym świecie. Przecież dramat każdego egzula polega na tym, że zostawia za sobą świat inny, który go ukształtował i który określał jego centralne, najważniejsze miejsce na ziemi. Konsekwencją emigracji jest stan bolesnego rozdwojenia, który musi trwać przez czas jakiś, niekiedy stając się stałym elementem egzystencjalnego doświadczenia pisarza. Bliska mi poezja Iwaniuka, Miłosa czy Czajkowskiego dostarcza w tej mierze wielu głębokich przemyśleń. Kanada jest pięknym, ale przygniatająco wielkim krajem. Ludzie, na których nam zależy, giną w tej niezmierzonej przestrzeni. Dlatego autentyczne przyjaźnie twórcze, lub przynajmniej zażyłe kontakty są tak bardzo ważne. Darem jaki otrzymałem od losu było to, że mogłem poznać grono wspaniałych, wyjątkowych osób, których nie spotkałbym nigdy, gdybym nie opuścił Polski. Dziś, z perspektywy czasu widzę wyraźnie, że znajomość z Waławem Iwaniukiem, Bogdanem Czajkowskim, Andrzejem Buszą, Jadwigą Jurkszus-Tomaszewską, Adamem Tomaszewskim, a także serdecznymi druhami z Polskiego Funduszu Wydawniczego i Fundacji Turzańskich przydały dodatkowych sensów mojej emigracyjnej egzystencji. Jest dla mnie szczególnie ważne to, że niektóre z wymienionych osób obdarzyły mnie swą życzliwą, inspirującą przyjaźnią, co cenię sobie tym bardziej, że na obczyźnie pisarz znajduje się z reguły poza środowiskiem, którego tu po prostu nie ma.

A.L.-Ł.: *To, co powiedziałaś, przypomina opinię Bogdana Czajkowskiego, który, charakteryzując specyfikę życia w Kanadzie, w rozmowie z Kazimierzem*

Brakonieckim („Ocalanie wartości zacząć od samego siebie”, „Kresy” 1992, nr 11, przedruk w tomie „O poezji, nostalgii, krytykach i kryteriach”, Toronto – Rzeszów 2006) stwierdził: „Przestrzeń, skupienia, czasem jedno-dwuosobowe, rozrzedzenia, próżnie. Cudowny kraj. Można w nim być głębokim poetą w języku nurumbi, czy nawet w języku angielskim i nie mieć środowiska, i być zupełnie incognito. I nie móc za to złożyć winy ani na system, ani na cenzurę, ani nawet na ludzi”. Aleksander Rybczyński z kolei, tłumacząc swą decyzję pozostania poza Polską, powiedział w jednym ze swych wierszy, że samotność jest czysta jak kryształ.

E.Z.: I miał rację. Miłosz określił ją równie trafnie: „gorzką mędrców mistrzynią”. To właśnie miałem na myśli mówiąc, że emigracja pozwala pewne sytuacje egzystencjalne widzieć ostrzej i bardziej przenikliwie. Diagnoza Czaykowskiego, znakomitego poety, który wspomniane rozrzedzenia i próżnie potrafił nie tylko pokonać, ale i w sposób niezwykle oryginalny i poetycko nośny spożytkować, pokrywa się w pełni z moimi odczuciami. Oczywiście literatura, poezja to wielość stylów, wcieleń i masek, przy pomocy których usiłujemy przedstawić swe doświadczenia, ale muszę się z Tobą zgodzić: gdzieś, w głębokim planie, poza rzeczywistością wiersza, czy też u jej początku jest konkretny, żywy człowiek, czyli autor. Więc skoro drążysz ten problem, powiem: bycie „poza”, aczkolwiek ma swoje ważne plusy, bowiem intensyfikuje refleksję egzystencjalną pisarza, jest też, przynajmniej dla mnie, bardzo trudne.

A.L.-Ł.: „Poza”? W samym tylko Toronto jest liczna grupa pisarzy, którą można by obdzielić niejedno miasto sporej wielkości: Marek Kusiba, Aleksander Rybczyński, Roman Chojnacki, Krzysztof Zarzecki, Kazimierz Głaz, Jarosław Abramow-Newerły, Ewa Stachniak, Florian Śmieja, Daniel Karpiński, Irena Harasimowicz, Krzysztof Kasprzyk. Jeszcze do niedawna tę długą listę uzupełniali nieżyjący już dzisiaj Henryk Dasko, Waclaw Iwaniuk, Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska, Adam Tomaszewski i Jerzy Korey-Krzeczowski.

E.Z.: Nazwiska te, skądinąd bardzo interesujące i zasługujące na uwagę, nie tworzą jednak środowiska w tradycyjnym pojęciu tego słowa. W Toronto jest co prawda Polski Fundusz Wydawniczy i Fundacja Turzańskich, instytucje, które mają – tak to nazwę – środowiskowotwórczy charakter, ale dotkliwie brakuje pisma literackiego czy społeczno-kulturalnego, krytyki literackiej, wydawnictwa dysponującego normalnymi możliwościami poligraficznymi, kawiarni literackiej, stałej, reagującej na propozycje pisarzy publiczności. Miejscowe gazety polonijne, podobnie zresztą jak redakcje radiowe czy telewizyjne unikają jak ognia materiałów literackich. Spośród najbardziej

charakterystycznych przykładów, ilustrujących demonstracyjnie nieprzychylny stosunek tutejszych mediów do twórczości pisarskiej, przytoczę dwa. Po śmierci Wacława Iwaniuka, wybitnego twórcy, który spędził w polskim Toronto pół wieku, będąc jednocześnie jednym z najważniejszych animatorów życia kulturalnego w tym mieście, popularne w środowisku pismo, po moich kilkukrotnych monitach, odmówiło zamieszczenia materiału o pisarzu. Dlaczego? Bo... pisały już na ten temat inne gazety. Inne, cieszące się dużą popularnością polonijne pismo, opublikowało kiedyś wywiad ze znanym, mieszkającym w Toronto pisarzem, umieszczając pod tekstem drobniutkim drukiem zaskakującą informację: „ogłoszenie płatne”. Ja nie cytuję Mrożka, zbieram te deprymujące fakty z torontońskiej łączki polonijnej. Były oczywiście wyjątki, pisma przyjazne literaturze, które pojawiały się by szybko zniknąć, nie wzbudziwszy zresztą większego zainteresowania środowiska. Takim pismem był wychodzący w latach 90. „High Park”, a także ukazujący się w późniejszym okresie na zasadzie autonomicznej wkładki najpierw do „Związkowca”, a później „Dziennika”, „Nowy Prąd”. Takim wreszcie pismem był redagowany w latach 1993-2000 przez Aleksandra Rybczyńskiego „List Oceaniczny” (dodatek literacki „Gazety”), którego specyfika polegała na tym, że stanowił przede wszystkim forum dla pisarzy krajowych, literaturze emigracyjnej poświęcając relatywnie mniej uwagi. Mówiąc o „Liście Oceanicznym” używam czasu przeszłego, bo choć tytuł ten wciąż jest obecny na torontońskim rynku literackim ma on – od momentu zmiany redaktora naczelnego – niewiele wspólnego ze swym pierwowzorem.

A.L.-Ł: Twój pesymizm przeczy wyraźnie temu, co czynisz. Znana jest bowiem powszechnie twoja niespożyta energia. Przewodniczysz od lat Polskiemu Funduszowi Wydawniczemu, który ma na swym koncie ponad osiemdziesiąt pozycji, z czego około pięćdziesiąt ukazało się podczas twojej prezesury¹, byłeś redaktorem kilku pism, współpracujesz od kilkunastu lat z miejscową telewizją, opracowałeś wspólnie z Janem Wolskim i Henrykiem Wójcikiem ważny tom o Wacławie Iwaniuku „Podróż w głąb pamięci”, zredagowałeś kilkadziesiąt innych książek, organizujesz od lat wspólnie z kolegami interesujące imprezy literackie, nie tylko w Toronto, ale okresowo także w Montrealu, Ottawie, Vancouverze i Calgary, można by zatem z powodzeniem mówić o niezwykle ożywionym życiu literacko-kulturalnym polskiej diaspory w Kanadzie.

E.Z.: A jednak podtrzymuję swoją opinię. Są w Toronto, czy szerzej: w Kanadzie polscy pisarze, także pewne przejawy życia literackiego, ale brak środowiska w sensie stymulującej to życie literackie infrastruktury. Tym niezbędniejszej,

---

¹ W 2013 roku lista publikacji Funduszu osiągnęła 116 pozycji – red.

że miejscowa społeczność przejawiała i przejawia wobec pisarskich poczynań całkowitą obojętność. Zwracał na to wielokrotnie uwagę przywołany Wacław Iwaniuk w swych ostrych wypowiedziach publicystycznych, niecofających się przed dosadnym słownictwem. Książka jest tu, jak napisał kiedyś Adam Tomaszewski, „towarem pierwszej niepotrzeby”. Przegrywa z kabaretem, piknikiem, festynem czy niezbyt wyszukaną zabawą towarzyską. Choć może nie powinieniem robić z tego problemu, bo nie jest to tylko specyfika polskiego Toronto.

A.L.-Ł.: *Postrzegając tę typową dla zdominowanej przez komercję współczesności sytuację, nie załamujesz rąk. Wymieniłeś jednym tchem takie instytucje, jak Polski Fundusz Wydawniczy i Fundacja Turzańskich, a przecież należałoby powiedzieć, że w ich sukcesach masz ogromny udział. Właściwie trudno sobie wyobrazić życie kulturalne polskiej emigracji w Kanadzie bez tych instytucji, a tym samym bez twojej działalności.*

E.Z.: Prócz mnie trzeba tu wymienić znacznie więcej osób, chociażby Henryka Wójcika, sekretarza Funduszu, zapalonego dokumentalistę i wielkiego miłośnika pięknej książki, czy Nelli Turzańską-Szymborską², postać wyjątkową, która stworzyła za własne pieniądze fundację nagradzającą i wspierającą polskich twórców w kraju i na obczyźnie. Nie sposób nie wspomnieć także o tych, na których obie te ważne dla kultury polskiej instytucje opierają swą merytoryczną działalność. Poza już wymienionymi nazwiskami są to: Grażyna Kopeć, Zbigniew Szymborski, Ewa Szozda, profesor Uniwersytetu Torontońskiego Tamara Trojanowska, Roman Chojnacki, Marek Kusiba, Krzysztof Zarzecki, Andrzej Szczerba i... Anna Lubicz-Łuba, stale zresztą zamieszkująca w dalekim od Toronto Vancouverze.

A.L.-Ł.: *Skoro już zarysowaliśmy mapę polskich nazwisk literackich w Kanadzie, wypada wspomnieć, że obejmuje ona nie tylko Ontario, ale także zachód Kanady. W Vancouverze żyją i pracują Bogdan Czaykowski³ i Andrzej Busza, znakomici poeci, eseiści, tłumacze, profesorowie Uniwersytetu Brytyjskiej Kolumbii, Grażyna Zambrzycka, poetka o arcyciekawej wyobraźni⁴ i Roman Sabo⁵, poeta i eseista, który debiutował niedawno interesującym tomem wierszy „Niech będzie”, w Calgary ujawnił się ostatnio Antoni Wolak⁶, poeta gorzkiej, ale równocześnie pełnej*

² Twórczyni Fundacji zmarła w Toronto Western Hospital w niedzielę wielkanocną 8 kwietnia 2012 roku.

³ Pisarz zmarł 16 sierpnia 2007 r.

⁴ Autorka tomików *Wiersze i pieśni*; *Opowiedzieć jeszcze raz*; *Litery dla Safony i inne wiersze*; *Karmelitanka*. *Wieniec*; *Godzina w katedrze*; *Portret z lustrem w tle* i *Bóg miodu*.

⁵ W 2012 nakładem Polskiego Funduszu Wydawniczego ukazał się drugi tom poety zatytułowany *Cienie*.

⁶ Autor dwóch tomików: *Twarze* (2007) i *Wiersz* (2012).

dystansu wobec przypadłości losu refleksji egzystencjalnej. Przywołuję te nazwiska nie tylko dlatego, by przedstawić „stan posiadania” polskiej literatury w Kanadzie, ale również dlatego, że przy całej swej odrębności i niepowtarzalności zbiegają się one, niby w soczewce, w torontońskim centrum tej literatury. Wymienieni przez nas pisarze są bądź autorami książek wydanych przez Polski Fundusz Wydawniczy, bądź laureatami Fundacji, bądź też, jak w przypadku Czaykowskiego, Buszy, Rybczyńskiego, Iwaniuka, czy Tomaszewskich i tymi, i tymi jednocześnie.

E.Z.: Funkcją obu tych instytucji było i jest promowanie kultury polskiej, zwłaszcza na obczyźnie, choć nie tylko. Zarówno bowiem Fundusz jak i Fundacja zakresem swego zainteresowania obejmują również polskich twórców w kraju i poza granicami Kanady. Teraz, z perspektywy lat, widać wyraźnie, jak bardzo trafne, wybiegające daleko w przyszłość były decyzje przedstawicieli emigracji wojennej. Bez tych instytucji życie kulturalne polskiej diaspory w Kanadzie byłoby daleko uboższe. To właśnie dziełem tamtego pokolenia były tak wspaniałe przedsięwzięcia jak działająca w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku Konfraternia Artystyczna „Smocza Jama”, znakomita „Szopka polityczna” z tekstami Wacława Iwaniuka i Michała Feuera, wychodzący na zasadzie dodatku do „Głosu Polskiego”, redagowany w pewnym okresie przez Jadwigę Jurkszus-Tomaszewską „Prąd”, pierwsze pismo literacko-kulturalne na kontynencie północnoamerykańskim, czy – powołany do życia przez Irenę Habrowską-Jellaczyc – Polski Teatr w Kanadzie, który zdobywał laury podczas Festiwalu Teatrów grup etnicznych w latach 1972-1977. Ale odbiliśmy nieco od literatury.

A.L.-Ł.: *Niekoniecznie. To o czym mówimy jest potwierdzeniem dobrze nam, emigrantom, znanej prawdy, że działalność pisarska łączyła i łączy się zawsze na obczyźnie ze swoistą pracą u podstaw. W sytuacji braku wyspecjalizowanych instytucji, kompetentnych i dysponujących niezbędnymi możliwościami dla zbudowania koniecznej infrastruktury, która mogłaby zapewnić rozwój lub wręcz podtrzymanie kultury polskiej w warunkach emigracyjnych, pisarze zmuszeni są tworzyć ją, na miarę swych możliwości, sami. Inaczej pozostałoby im, jak dowcipnie i gorzko zarazem zauważył Miłosz, chować swe dzieła w dziuplach drzew. Pomówmy jednak o jaśniejszych stronach emigracyjnej egzystencji.*

E.Z.: Nawiązałaś w swej trafnej refleksji do tytułu znakomitej książki Wojciecha Ligęzy *Jaśniejsze strony katastrofy* pozwól więc, że przytoczę z niej ważny dla naszych rozważań ustęp: „Na lamentach, jeremiadach i żalach rzecz się oczywiście nie kończy. Próby rozumienia klęski polegają przecież na okiełznaniu nierozumnego żywiołu. Pisarze emigracyjni rozmaicie bronią się przed okrutnymi doświadczeniami dziejów doznawanych na własnej skórze.

Wskazują uniwersalne sensy wygnania, kronikom nieszczęścia przeciwstawiają fascynację wiecznym trwaniem natury, los więźniów, zesłańców i exulów widzą w perspektywie pełnej wolności osoby ludzkiej, mobilizują do walki z rozpaczą ducha i moralną dzielnością. Autor książki udowadnia to na przykładzie twórczości Józefa Wittlina, Aleksandra Wata, Mariana Czuchnowskiego, Beaty Obertyńskiej, Aleksandra Janty i Mariana Pankowskiego, ale tę listę nazwisk można by poszerzyć. Znakomitymi przykładami mogą tu być z pewnością poezje Czesława Miłosza i Bogdana Czaykowskiego, zwłaszcza w ich fazie najbardziej dojrzałej. W przypadku autora *Doliny Issy* myślę o tomach *To* i *Drugą przestrzeń*, mówiąc o Czaykowskim mam na uwadze jego świetny wybór *Jakieś ogromne szczęście*, zawierający wiersze z lat 1956-2006. Obaj ci doskonali poeci zbliżają się do najgłębszych prawd dotyczących ludzkiego bytu, miejsca człowieka w kosmosie, jego związków z transcendencją. Znajdziemy w wymienionych tomach wiersze niezwyklej urody, świadczące o arcy mistrzostwie poetyckiego słowa i wyjątkowej mądrości. Czy Bogdan Czaykowski napisałby takie wiersze, jak *Zamiast modlitwy*, *Wyzwolony z ziemskich ciężkości*, *Jakieś ogromne szczęście*, *Nie jestem tym, czym jestem* czy *Z perspektywy upadłych kobiet*, gdyby nigdy nie opuścił Polski? Nie wiem. Jestem natomiast absolutnie pewny, że nie doświadczywszy „słodczy” emigracyjnej egzystencji nie wzbogaciłby polskiej poezji takimi klejnotami refleksyjnej liryki, jak *Mała podróż na Wschód*, *W tajnym komuniku*, *Miejsce i czas*, *Night Thoughts*, *Do Adama Czerniawskiego*, *Wiatr z innej strony*, *Wankuwerskie elegie*, *Okanagańskie sady* czy *Superkontynentalny Toronto – Vancouver. Tryptyk*. Wymienione wiersze, a przecież ich lista jest znacznie dłuższa, poszerzają w sposób istotny przestrzeń polskiej poezji nie tylko w sensie geograficznym, ale także filozoficzno-egzystencjalnym. Taki sam wywód można z łatwością przeprowadzić posiłkując się poezją Miłosza, Iwaniuka, Buszy, Śmiei, Chojnackiego, Rybczyńskiego, Zambrzyckiej, Kusiby, Sabo, Wolaka oraz wielu innych twórców, którzy w wyniku zrzędzenia losu bądź świadomego wyboru znaleźli się na obczyźnie.

A.L.-Ł.: *I to właśnie stało się dla nich artystyczną szansą.*

E.Z.: Także wówczas, gdy w ich poezji pojawiają się tony dramatyczne, ciemne, pesymistyczne czy wręcz katastroficzne. Bez emigracyjnego doświadczenia, bez owej błogosławionej, choć skądinąd niezmiernie dokuczliwej samotności, nie pojawiłyby się w ich poezji wspomniane inspirujące związki z transcendencją, głębokie widzenie ludzkiego losu, dociekliwe pytania dotyczące istoty bytu. Zwróć uwagę, jak szalenie zyskała na tym doświadczeniu poezja Romana Chojnackiego.

A.L.-Ł.: *Przekonuje o tym jego ostatni tom „Lekcje przyrody”.*

E.Z.: Masz rację, ale nie tylko, potwierdzają to także jego wcześniej wydane książki „emigracyjne” *Wiersze nienapisane* i *Tak*. Przecież w porównaniu z takimi tomami jak *Dla tego życia czy Z pozoru cisza* to zupełnie inny poeta, głębszy, wręcz metafizyczny.

A.L.-Ł.: *Zarówno u Chojnickiego, jak u wielu innych poetów doświadczenie emigracyjne wyzwoliło ich od nacechowanego pewną, niekiedy nadmierną, doraźnością dialogu ze światem. W ich poezji pojawiła się szersza, bardziej pojemna, poznawczo ciekawsza przestrzeń egzystencjalno-filozoficzna.*

E.Z.: W ten właśnie sposób wykorzystują w sensie artystycznym szansę, o której mówiliśmy wcześniej. Wchodzą w nowe rodzaje dyskursu z samym sobą, których nie może uniknąć świadomy swego losu emigrant.

A.L.-Ł.: *Jesteś z wykształcenia socjologiem. Skłonna byłabym dopatrywać się w tym, przynajmniej w pewnym stopniu, źródeł twoich publicystycznych preferencji. Zgodzisz się z tezą, że to one zadecydowały o powstaniu „Meta-morfoz głębin Twoich”, tomu pamfletów krytyczno-literackich poświęconego radosnej twórczości polonijnej?*

E.Z.: Nie zastanawiałem się nigdy nad tą zależnością. Przygotowanie socjologiczne wyczula mnie niewątpliwie na społeczny wymiar ludzkiej egzystencji, funkcjonujące w środowisku mechanizmy, panujące w nim hierarchie i systemy wartości. Książka, o której wspomniałaś powstała jednak głównie z pobudek... etycznych. Uważałem, że, jako piszący, powinienem przeciwstawić się celebrowanej z denerwującą bezmyślnością fikcji, która uzurpuje sobie prawo do bycia literaturą. Grafomania to, jak wiesz, zjawisko masowe. Kiedyś było z oczywistych względów marginalizowane, dzisiaj, gdy we wszystkie dziedziny społecznego życia wkroczyła agresywna komercja, niesie z sobą pewien rodzaj niebezpieczeństwa, zwłaszcza w kadłubowej społeczności polonijnej, w której autentyczny twórca, pozbawiony pewnego rodzaju zmysłu handlowego, traktowany jest z wyniosłym lekceważeniem. Rej w tym środowisku wodzi bowiem przedsiębiorczy grafoman, na którego spotkania przychodzą setki ludzi: krewnych, znajomych i zdezorientowanych, dla których Czaykowski, Miłosz, Iwaniuk czy Busza nie różnią się niczym od, powiedzmy, Leona Kociubińskiego.

A.L.-Ł.: *Czy sądzisz, że jest na to jakieś antidotum?*

E.Z.: Tu, na emigracji? Kiedyś wydawało mi się, że tak, teraz nie mam złudzeń. Ojczyzna, także kulturalna, jak mówi Marek Kusiba w jednym z wierszy, nawiązując do Jeana Geneta, to trzy, cztery osoby. Czyli małe

środowisko ludzi o zbliżonej wrażliwości i zainteresowaniach. Jeszcze kilkanaście lat temu oburzałem się, gdy na spotkanie wybitnego pisarza przychodziło dwadzieścia, trzydzieści osób. Dzisiaj większą publiczność przyjmuję jako nadzwyczajny akt opatrności.

A.L.-Ł.: No, teraz zdecydowanie przesadziłeś. Przecież doskonale pamiętam, że na niektórych spotkaniach, na przykład na wieczorze Ryszarda Kapuścińskiego czy Normana Daviesa, były setki osób.

E.Z.: To, co powiedziałem, traktuj na zasadzie pewnego myślowego skrótu, nie chodzi mi bowiem o wyjątki, ale o regułę, a ta jest właśnie taka.

A.L.-Ł.: A jednak wciąż nie mogę zaakceptować obecnej w twoich wypowiedziach nuty goryczy i rozżalenia. Ona wyraźnie nie współgra z tym, co robisz na co dzień. Jesteś przecież urodzonym społecznikiem, angażujesz się w życie publiczne bez reszty, nie licząc czasu ani środków. Twoja prawdziwa pasja zawsze znajduje godne cele, skąd zatem ten dysonans?

E.Z.: Może to kwestia naturalnego zmęczenia? Przede wszystkim polonijnym piekłem, ludźmi małej wiary, wyżywającymi się w ślepej zawiści, intrygach i plotkach, inspirowanych złą wolą lub zwykłą głupotą. Czasami myślę, że lata spędzone na obczyźnie postarzają nas podwójnie. Mogą to powiedzieć właśnie ludzie działający społecznie. Wykonują pracę, którą wykonać koniecznie trzeba, choć niewielu to rozumie i docenia. Gdy na początku lat osiemdziesiątych mówił mi, młodemu emigrantowi, o tym Adam Tomaszewski, przyjmowałem jego wynurzenia ze sceptycyzmem, dziś mam ochotę powiedzieć dokładnie to samo: to, co tutaj robimy, to trud Syzyfa.

A.L.-Ł.: Ów trud przynosi jednak znaczące plony. Każdego roku na rynku księgarskim, zarówno w Kanadzie jak i w Polsce, pojawiają się nowe pozycje Polskiego Funduszu Wydawniczego, na łamach prasy ukazują się twoje wiersze, szkice, recenzje, artykuły poświęcone sprawom szeroko rozumianej kultury, przygotujesz do druku kolejne książki. Inaczej mówiąc: żyjesz w słowie.

E.Z.: Bo inaczej nie potrafię. I już nie chcę. Przez dwadzieścia lat pobytu na emigracji byłem pisarzem niedzielnym. Pisaniem zajmowałem się najpierw po wyczerpującej pracy w redakcji, później w nielicznych wolnych chwilach, kiedy udało mi się wyrwać z absorbującego ponad miarę biznesu. Zresztą nie byłem tu wyjątkiem; większość piszących swoje zainteresowania literackie musiała i musi godzić z wyczerpującą pracą zawodową. W tym miejscu odpowiedziałbym władzom wolnej Rzeczypospolitej, by zdobyły

się na gest i twórcom polskim, mieszkającym na obczyźnie, ufundowały stypendia twórcze. Potraktuj to oczywiście jako żart.

A.L.-Ł.: *Nie rozważałabym tego w kategoriach żartu. Są stypendia państwowe, wojewódzkie czy miejskie, mogą, a nawet powinny być stypendia dla pisarzy-emigrantów, dlaczego nie?*

E.Z.: No i proszę, „załatwiliśmy” ważną sprawę bytową (śmiejch).

A.L.-Ł.: *Twój właściwy debiut, jakim był arkusz „Dzień jak co dzień”, pojawił się na rynku wydawniczym w 1978 roku, a więc w kilka lat po głośnych manifestacjach poetyckich Stanisława Barańczaka, Ryszarda Krynickiego, Juliana Kornhausera, Ewy Lipskiej czy Adama Zagajewskiego. Choć formacja artystyczna (bo zjawisko nie ograniczało się tylko do literatury) zapoczątkowana książkami tych autorów nie mogła już, ze względów na restrykcje polityczno-administracyjne, artykułować publicznie swego sprzeciwu wobec zafałszowaniom zbiorowego życia i manipulacjom języka oficjalnej propagandy, podjąłeś w swych książkach „Co za radość żyć” i „W czym obcym domu” istotny dialog z ówczesnym światem fikcji, kłamstwa i dwójmyślenia.*

E.Z.: *Dzień, jak co dzień* ukazał się w niszowej serii katowickiego oddziału Związku Literatów Polskich, która nie ekscytowała zbyt cenzury, a tomik *Co za radość żyć* (1979) w usytuowanym na uboczu centralnych traktów polityki wydawniczej wydawnictwie „Śląsk”, którego jednym z obowiązków było wspieranie twórczości regionalnej. Myślę, że właśnie te ambicje mecenasowskie lokalnej władzy sprawiły, że w latach siedemdziesiątych mogły się pojawić na rynku poetyckie książki Piskora, Szuby, Pańty, Szczawińskiego, moje i innych autorów. Część z nich była ewidentnie „niepoprawna politycznie”, ale w przoduującym pod każdym względem regionie kraju, jakim był Śląsk, nie mogło zabraknąć młodej literatury. Wspaniałomyślność ówczesnej władzy miała jednak swoje granice. W tym miejscu pozwolę sobie na małą dygresję. Gdy w dniu (a właściwie: w nocy) wprowadzenia stanu wojennego zostałem internowany, „internowano” również moją książkę *W czym obcym domu*, której druk, jak informuje stopka wydawnicza, ukończono w... grudniu 1981 r. Poszukiwałem jej później bezskutecznie w księgarniach, nie tylko zresztą katowickich. Myślałem już nawet, że opuszczę Polskę bez niej, gdy zupełnie niespodziewanie, załatwiając w Warszawie w marcu 1983 roku formalności związane z rozwiązaniem stosunku pracy w Filmie Polskim, natrafiłem na jej kilka egzemplarzy w księgarni przy ulicy Puławskiej.

A.L.-Ł.: *Nie sposób nie zacytować tu łacińskiego przysłowia: „Habent sua fata libelli”⁷. Gdy dziś, po latach niemal trzydziestu, sięgamy do publikowanych wówczas wierszy musimy stwierdzić, że wiele z nich nie wytrzymało próby czasu. Pozbawione kontekstu społeczno-politycznego utraciły swą siłę poetyckiej perswazji, a niekiedy wręcz przestały być dla współczesnego odbiorcy czytelne. Natomiast znaczna część twoich wierszy nie straciła nic ze swej „aktualności”. Myślę, że wynika to z tego, że choć powstawały one w wyraźnym związku z kontekstem zewnętrznym, z tym, co działo i dzieje się w tkance zbiorowego życia – były równocześnie przejmującym opisem wewnętrznego świata podmiotu, jego stosunku do czasu, w którym przyszło mu żyć, dramatycznych poszukiwań własnej tożsamości. Widać to nie tylko w tekstach – tak to określe – „społecznych”, ale także w lirykach czy erotykach, w których dominuje poetyka negatywna.*

E.Z.: Nawet w tamtym, historycznym już okresie, gdy żyliśmy niezwykle intensywnie sprawami publicznymi, literatura bowiem przejęła na siebie obowiązek moralny ukazania „świata nieprzedstawionego” i sprzeciwu wobec wszechobecnego zła, starałem się uprawiać lirykę osobistą, pisać o pojedynczym „ja” i jego problemach. Literatura była dla mnie zawsze i jest także dzisiaj sprawą intymną, osobistą, co nie pozostaje w konflikcie z tym, że podejmuje problemy ważne także dla innych, uniwersalne.

A.L.-Ł.: *Mówiąc o działalności publicznej używasz czasu przeszłego, a przecież nie zaniechałeś jej na obczyźnie.*

E.Z.: Rozmawiamy o latach siedemdziesiątych, osiemdziesiątych ubiegłego wieku, a to dla mnie życiowo odległa przeszłość. Przed wyjazdem z Polski prowadziłem bardzo intensywny tryb życia. Uczestniczyłem aktywnie w ruchu młodoliterackim, należałem do Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy i Koła Młodych przy katowickim oddziale Związku Literatów Polskich, zasiadałem we władzach tych organizacji, organizowałem literackie sympozja, spotkania, redagowałem almanachy młodych, pełniłem funkcje jurora w różnych konkursach literackich, sporo pisałem. W okresie bezpośrednio poprzedzającym wprowadzenie stanu wojennego byłem zastępcą kierownika redakcji literackiej w katowickiej Rozgłośni, jednym z dwóch kierowników literackich Zespołu Filmowego „Silesia” i redaktorem ukazującego się poza cenzurą „Tygodnika Katowickiego”, pisma Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”. Pełniłem ponadto funkcję wiceprzewodniczącego Komitetu Założycielskiego, a następnie przewodniczącego

---

⁷ łac. Książki mają swoje losy – red.

(z wyboru) Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Polskim Radio w Katowicach. Był to okres wielkiego społecznego katharsis. Niezwykłego uniesienia, odwagi i solidarności. Wspaniałych relacji między ludźmi, których połączyła jedna wielka idea: dążenie do prawdy, odzyskania godności i wolności. Mam świadomość, że brzmi to niezwykle pompatycznie, ale był to czas autentycznego zrywu społecznego, który objął ponad dziesięć milionów Polaków. Przypadku takiej jedności nie notowała dotychczas nasza historia. Ludzie odzyskali swój głos. Przestały ważyć wiek, przynależność zawodowa, a nawet do pewnego stopnia sympatie polityczne. Ogniwa niezależnego związku zawodowego powstawały nie tylko w zakładach pracy, na uczelniach i w instytucjach kulturalnych, ale także w wojsku i milicji. Co więcej: ogromny wstrząs nie ominął również partii, w której powstały tzw. struktury poziome. Znaczna część członków PZPR opuściła jej szeregi, a sporo spośród tych, którzy w niej zostali, wstąpiło do „Solidarności”.

A.L.-Ł.: Myślę, że najwspanialsze było to, iż ludzie wyzbyli się lęku i potrafili się zjednoczyć wokół wspólnych, podstawowych wartości.

E.Z.: Rzeczywiście w tamtych latach liczyła się nie przynależność organizacyjna, lecz odwaga cywilna, umiejętność nazwania kłamstwa kłamstwem, a fikcję fikcją. Wartością nadrzędną, która nas łączyła była – zabrzmi to znowu niezwykle pompatycznie – Polska.

A.L.-Ł.: Poznałeś, jak tysiące innych działaczy Solidarności, Polskę więzienną. Masz o to pretensje do losu, który zabrał ci rok życia?

E.Z.: Wręcz przeciwnie. Było to niezwykle ważne, wzbogacające mnie doświadczenie.

A.L.-Ł.: Leży przede mną twój pięknie wydany tomik „Jak noc, jak sen”, który w 1987 roku ukazał się w wydawnictwie A. R. Poray Book Publishing w Stevens Point w Stanach Zjednoczonych.

E.Z.: To bardzo ciekawa historia, stanowiąca jeden z przykładów, które potwierdzają, że czasami w naszym życiu zdarzają się rzeczy właściwie niemożliwe. Rzeczywistym wydawcą tego małego wyboru, do którego okładkę zaprojektował młody plastik-emigrant Wojtek Gorczyński, był Edward Dusza, którego poznałem w niezwyklej okolicznościach. Był to chyba rok 1984, byłem jeszcze wówczas na zachodzie Kanady, w Calgary, z którego nadsyłałem felietony do torontońskiego „Głosu Polskiego”. W jednym z nich napisałem o Alicji Lisieckiej, której artykuł o życiu literackim na emigracji,

bardzo krytyczny, ukazał się na łamach krakowskiego „Życia Literackiego”. Pisarz emigracyjny u Machejka? To wydawało mi się tak osobliwe i tak oburzające, że dałem upust swym emocjom młodego emigranta. Wkrótce potem na łamach pisma ukazała się polemika... ówczesnego redaktora „Gwiazdy Polarnej”, Edwarda Duszy. Mój polemista w sposób kulturalny, wyważony, znamionujący znakomitą znajomość spraw polskiej emigracji, bronił wynikającej z desperacji decyzji pisarki. Jego argumenty wówczas nie przekonały mnie, ale tak nawiązana znajomość przekształciła się szybko w rodzaj dziennikarskiej przyjaźni. Gdy wkrótce zostałem redaktorem naczelnym „Głosu”, współpraca między naszymi piśmami zacieśniła się. Edward przedrukowywał niektóre moje materiały, ja udostępniałem czytelnikom „Głosu” co ciekawsze publikacje „Gwiazdy”. W pewnym momencie otrzymałem od niego zaskakującą propozycję opublikowania w jego wydawnictwie tomu wierszy. Wiedziałem już wówczas, że wydanie książki na emigracji jest poważną inwestycją, a tu ktoś, właściwie mi nie znany, kogo nigdy nie spotkałem, proponuje mi bezinteresowną pomoc.

A.L.-Ł.: Wspomniałam o tym tomie ponieważ ukazały się w nim twoje nigdy wcześniej nie publikowane wiersze „wojenne”. Powiesz mi oczywiście, że nie mogę rzeczywistości poetyckiej utożsamiać z realiami życia, ale w tym konkretnym przypadku będę się upierać: podmiot liryczny bądź nosi zbyt wyraźnie rozpoznawalne cechy autora, bądź odwołuje się do jego osobistych losów.

E.Z.: W więzieniu, a raczej więzieniach, bo w ciągu roku „odwiedziłem” Katowice, Strzelce Opolskie, Kielce Piaski, Rzeszów Załęże, Uherce i Nowy Łupków w Bieszczadach, napisałem zaledwie kilka tekstów poetyckich, które ukazały się w jakimś piśmie podziemnym, a później, gdy już byłem w Kanadzie, w wychodzącym w Londynie „Pulsie”. Masz rację mówiąc, że w widoczny sposób pisałem je „samym sobą”. Głównie z tego powodu, dla którego moja muza była w tamtym czasie tak bardzo wstrzeмиęzliwa. Do tego, co działo się wokół mnie i we mnie nie miałem dystansu, a wiedziałem, że sama „szlachetność”, o której pisał kiedyś Miłosz, nie jest wystarczającą legitymacją artystyczną.

A.L.-Ł.: Potwierdza to zdecydowana większość poezji stanu wojennego. Niewiele w niej przekonującej prawdy artystycznej, choć wiele życiowego autentyzmu: cierpienia, bólu, oburzenia. W jednym z wierszy podpisanych twoim nazwiskiem znalazłam też antycypację tego, o czym marzyła większość Polaków. Pozwól, że zacytuję ten krótki tekst:

*„...jest formą przejściową” – ten utarty,
pomijany przez większość zwrot klasyka,*

*rozbudził niespodzianie powszechne nadzieje;
przywołany w okolicznościowym przemówieniu
w lipcu 1982 roku odsłonił Polakom swą rzeczywistą
treść semantyczną: być przejściowym to znaczy
być w ruchu. Może więc – myśli wielu –
przejdzie i nie wróci, zniknie w mrocznym
rękawie historii.*

(Socializm)

E.Z.: Pisałem ten wiersz w krańcowej desperacji i rozpacz. Wszystko wokół nas waliło się w gruzy, triumfowała naga, brutalna i tępą przemoc. Pozostawała jedynie nadzieja, choć zawarta w wierszu wizja końcowa mogła wydawać się wówczas niezwykle odległa, lub wręcz całkowicie nierealna. Mój więzienny przyjaciel, historyk, któremu pokazałem ten wiersz, pokiwał z uznaniem głową i powiedział: – To co podpowiada ci poetycka wyobraźnia, ja dedukuję z faktów. Proces upadku imperium już się rozpoczął. Tak, mówił, uczy historia. Najbardziej brutalne i okrutne były wszelkie tyranie na chwilę przed swym zgonem. Słuchałem jego wywodów i chciałem, pragnąłem mu wierzyć, choć optymizmu we mnie było raczej mało. Mój ówczesny stan duchowy oddaje inny wiersz „więzienny” zatytułowany „List”:

*Swój długi i serdeczny list
kończysz zdaniem: „macie tam (tzn. w więzieniu)
wolność, której nie ma Polska”. Czytam te słowa
w przerwie lektury „Biesów”. Aleksy Kiryłow
również zastanawia się nad istotą wolności.
Według niego nastąpi ona „wtedy dopiero”,
gdy już będzie wszystko jedno: żyć
czy umierać”.*

Był to czas zwątpienia i beznadziei, który w mojej pamięci utrwalił się nawiązanymi za drutami serdecznymi przyjaźniami, rzadkimi wizytami bliskich i pięknymi, wzruszającymi listami mojej dziewiętnastoletniej córki, Iwonki, która, tak zwykle oszczędna w okazywaniu swych uczuć, prowadziła ze mną mądry, głęboki i pełen miłości dialog o najgłębszym sensie życia i podejmowanych przez nas decyzjach. Był to najzupełniej niezamierzony efekt działań moich tępych i butnych oprawców, za który jestem im głęboko wdzięczny.

A.L-Ł.: *Od ponad dwudziestu lat mieszkasz na obczyźnie. Czy żałujesz dokonanych w przeszłości wyborów? Czy, gdyby to było możliwe, postąpiłbyś inaczej?*

E.Z.: Niczego nie żałuję, i gdyby dane mi było przeżyć tamtą sytuację powtórnie, uczyniłbym to samo, co uczyniłem wówczas, choć dziś mój stosunek do polityki jest niezwykle krytyczny. Właściwie w latach osiemdziesiątych znalazłem się w jej orbicie, czy wręcz w jej epicentrum przypadkowo, bo w gruncie rzeczy nie byłem nigdy zwierzęciem politycznym.

A.L.-Ł.: *Przypadkowo? Wiem, co pisałeś w tamtych latach, myślę nie tylko o twoich wierszach, ale także o publicystyce i reportażach zamieszczanych na łamach ukazującego się poza cenzurą „Tygodnika Katowickiego”, i jakoś nie umiem sobie wyobrazić aby mogła to być działalność nie przemyślana gruntownie, i nie w pełni świadoma.*

E.Z.: Ona oczywiście była i przemyślana i świadoma, ale stanowiła efekt nie mojego temperamentu politycznego, czy przywódczych ambicji, lecz elementarnej etyki. Nikt, kto chciał być w tamtym okresie uczciwy, pozostawać w zgodzie z samym sobą, nie mógł stać z boku, udawać, że nie wie i nie rozumie tego, co się wokół niego dzieje.

A.L.-Ł.: *Ale są przecież różne stopnie uczestnictwa w życiu zbiorowym, i różne style reagowania na występujące w nim anomalie. Mogę sobie łatwo wyobrazić, że nie wszyscy twoi koledzy z katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia przystąpili do demokratycznej opozycji i prowadzili walkę z komunistycznym porządkiem w Polsce. Jestem przekonana, że byli wśród was ludzie, tak to określe, bardziej ostrożni czy zachowawczy.*

E.Z.: O załodze Rozgłośni w Katowicach mogę mówić tylko z największym uznaniem. Masz rację, że postawy były różne, ale w swej zdecydowanej większości, nie licząc wyjątków, ludzie ci zachowywali się z niezwykłą godnością i odwagą. Nie tylko dziennikarze zresztą, także pracownicy pionu technicznego, od których zależało przecież tak wiele.

A.L.-Ł.: *Wspomniałeś o przyjaźniach więziennych. Czy w warunkach emigracyjnych możliwe było ich pielęgnowanie?*

E.Z.: Emigracja jest niezwykle zaborcza. Początkowo utrzymywałem pewien kontakt z ludźmi, którzy zostali w Europie. Później życie na obczyźnie stworzyło nowe relacje, znajomości i przyjaźnie, zbudowane na wspólnocie działań (w moim przypadku dziennikarskich, pisarskich) i zainteresowań. W Kanadzie spotkałem przelotnie jedną chyba osobę z okresu internowania, z którą zresztą w obozie nie byłem w bliższych relacjach. Przez dłuższy czas, na początku lat osiemdziesiątych, współpracowałem z dr. Bogdanem

Kopańskim, który pisał do redagowanego przeze mnie „Głosu Polskiego”. Dziś jeszcze od czasu do czasu profesor wydzwania do mnie, by zamienić parę słów, ale czas, odległość i absorbujące zajęcia zawodowe robią swoje.

A.L.-Ł.: Opowiedziałeś mi kiedyś, że w październiku lub listopadzie 1981 roku na parkingu RSW Prasa w Katowicach zatrzymał cię jeden z twoich bliskich znajomych i w największym zaufaniu zasugerował ci wycofanie się z działalności związkowej. Jeśli to zrobisz, mówił, uratujesz głowę, jeśli nie, spotkają cię duże nieprzyjemności.

E.Z.: Było to dla mnie rzeczywiście bardzo tajemnicze spotkanie. Ów znajomy, który był właściwie moim przyjacielem, nie chciał mi powiedzieć nic więcej, choć intuicja podpowiadała mi, że nie mówi wszystkiego. Później, już w więzieniu, analizując tę rozmowę wielokrotnie, doszedłem do wniosku, że on wiedział wówczas to, o czym mieliśmy się dowiedzieć wszyscy niebawem.

A.L.-Ł.: Zastanawiałeś się nad ewentualnym źródłem jego informacji?

E.Z.: Wiem, co masz na myśli, ale nigdy mnie to nie interesowało.

A.L.-Ł.: Nie chciałbyś poznać tych, którzy na ciebie donosili, inwigilowali twoje środowisko?

E.Z.: Szczerze mówiąc: nie! Na ile ta wiedza mogłaby mnie wzbogacić? O tym, że ludzie bywają słabi wiem bez zagłębienia w teczkę. W moim przekonaniu ci, którzy zdecydowali się na współpracę z tajną policją komunistyczną, żyjąc z tym obciążeniem przez lata, sami sobie wymierzili sprawiedliwość. Nie do końca zresztą, bo to zostaje na zawsze. Jeśli do wejścia w deprawujące, degradujące człowieka mechanizmy totalitarnego systemu zmuszono kogoś szantażem lub groźbą, łamiąc go psychicznie, byłbym w surowej ocenie jego postępowania powściągliwy, jeśli uczynił to sam z chęci zysku lub z innych utylitarnych powodów, a jest człowiekiem inteligentnym, pozostawiłbym go również z tym problemem, nietrudno mi sobie bowiem wyobrazić jego „komfort” psychiczny. Inną kwestią są zwykli, cyniczni przestępcy, którzy dzisiaj, bywa, chodzą z podniesioną głową. Tych powinien osądzać sąd, a oskarżać prokurator.

A.L.-Ł.: Jak wielu innych, opuściłeś przed laty Polskę. Masz z tego powodu wyrzuty sumienia?

E.Z.: Pytasz mnie o to, czy czuję się zdrajcą?

A.L.-Ł.: *Nie, nie, to zdecydowanie zbyt mocne określenie.*

E.Z.: Ale i takie padały, także z ust wysokich przedstawicieli władzy. Przyjmując je nawet z pewnym pobłażaniem, nie sposób nie zauważyć, że sygnalizują poważny problem etycznej oceny emigracji. Jeśli popatrzymy na to zjawisko bez emocji, surowe sądy muszą wydać się bez sensu. Emigracje polityczne są czymś niesłychanie złożonym. Oznaczają ewidentną stratę dla macierzystego kraju, choć rządzący wolą myśleć raczej o korzyściach płynących z pozbycia się ideowych przeciwników, ale są też osobistą tragedią ludzi zmuszanych do opuszczenia ich własnego kraju. Wielu z nich, jeśli nie większość, płaci za to wysoką cenę. Równocześnie emigracje te, jako zjawisko społeczne, socjologiczne i polityczne, okazują się po latach dla opuszczonej ojczyzny bezcennym kapitałem, którego najczęściej nie umie się wykorzystać. Ci, którzy bardzo surowo oceniają „dezertów” epoki solidarnościowej, powinni sobie uświadomić jak wiele zrobili oni dla Polski poza krajem. Jest to wysiłek dziś dostrzegany, ale wciąż daleki od rzetelnego opisanie. A czy żałuję, że wyjechałem z Polski? Są ludzie, którzy czują się dobrze w każdym środowisku, i tacy, którzy nigdy nie powinni emigrować. Należę zdecydowanie do tych drugich, choć Kanada, mówię to z pełnym przekonaniem, jest wymarzonym krajem do życia.

A.L.-Ł.: *Stwierdziłeś, że nie darzysz polityki swoją szczególną sympatią. Czym jest ona dla Ciebie dzisiaj?*

E.Z.: Polem działania ludzi przypadkowych. Areną kuglarskich sztuczek i ostentacyjnej prywaty i cynizmu.

A.L.-Ł.: *Nie robisz tu żadnych wyjątków?*

E.Z.: Nie oceniam ludzi, wyrażam opinię o profesji, której prestiż społeczny sięgnął dna. Jest to zresztą zjawisko typowe nie tylko dla Polski, w krajach zachodnich sytuacja wygląda identycznie. Oczywiście upraszczam. Świat współczesny to przede wszystkim polityka, od której uciec nie sposób. Jeśli jednak pytasz mnie o mój prywatny do niej stosunek, odpowiadam tak właśnie: wolałbym aby nasze drogi nigdy się nie przecięły. Życie, przy wszystkich jego brakach i niedogodnościach, jest zbyt fascynujące, by je marnować na flirt ze sprzedaną polityką.

A.L.-Ł.: *W bardzo pięknym, zainspirowanym poezją Bogdana Chaykowskiego wierszu Objąć cię słowem, piszesz:*

*Objąć cię słowem chociażby na chwilę,
na krótki moment jak rozbłysk świtu, gdy w dialogu
z nocą dzień się pojawia, by mnożyć zwątpienie,
ale także radość, i ufność, i gorycz, i ból po stracie,
przeżywanie piękna co równie nieobjęte
jak ziemia, po której stąpasz i nie do wyrażenia,
jak to, co w naszym wnętrzu chowa się przed światem
i broni swej tajemnicy przed każdym z natarczywych
zmysłów;*

Co chcesz objąć słowem? Świat? Życie? Kosmos? Samego siebie?

E.Z.: Wszystko to, co ledwie przeczute i niewyobrażalne: tajemnicę bytu, niepowtarzalność pojedynczej egzystencji, miłość, poezję, wiarę nadającą sens naszemu biologicznemu trwaniu.

A.L.-Ł.: *Wierzysz, że jest to możliwe?*

E.Z.: Tak do końca z pewnością nie. Dlatego marzę o chwili, olśnieniu, jednym błysku światła, który pozwoli mi zobaczyć jaśniej, wnikliwiej, pełniej, co nie znaczy bez pytań i wątpliwości, bo, jak mówi zamykający wers przywołanego przez ciebie wiersza, sens życia tkwi w tajemnicy *nadziei, wiary, niespełnienia.*

Vancouver-Toronto 2006-2007

Prwdr. „Fraza” 2007, nr 3, s. 32-46

„W Kanadzie też jest Polska”.

Z Edwardem Zymanem rozmawia Andrzej Piskulak

Andrzej Piskulak: *Chciałbym w naszej rozmowie uniknąć tonów nostalgiczno-sentymentalnych, ale nie mogę nie przywołać obrazu sprzed blisko trzydziestu lat, gdy pełniłeś w ówczesnym środowisku młodoliterackim w Polsce niezwykle istotną rolę: uprawiałeś krytykę literacką, wydawałeś tomy wierszy, zasiadałeś w liczących się gremiach, inicjowałeś dziesiątki ważnych wydarzeń środowiskowych: sympozjów, mitingów i konkursów. Emigracja zapewne zakończyła ten rodzaj twojej aktywności?*

Edward Zyman: I tak, i nie. Z oczywistych względów z chwilą opuszczenia Polski w marcu 1983 roku, po rocznym pobycie w obozach dla internowanych, przestałem funkcjonować w wymienionych przez ciebie rolach w kraju, ale podobne lub zbliżone działania podjąłem na obczyźnie. Miałem ogromne szczęście, że doświadczający mnie dotkliwie los, pozwolił mi spotkać w Kanadzie grupę wspaniałych ludzi, wybitnych twórców, z którymi znajomość, mająca nierzadko znamiona przyjaźni, nadała mojej emigracyjnej egzystencji głębszych sensów. Waclaw Iwaniuk, Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska, Adam Tomaszewski, Stanisław Wcisło, Bogdan Czaykowski, Andrzej Busza, Krzysztof Zarzecki, z młodszych: Marek Kusiba, Aleksander Rybczyński, Roman Chojnacki, Daniel Karpiński, Roman Sabo, Grażyna Zambrzycka, przyjaciele z Polskiego Funduszu Wydawniczego i Fundacji Turzańskich to środowisko, bez którego nie potrafiłbym tutaj tak naprawdę funkcjonować. Wymieniona przeze mnie lista nazwisk nie jest pełna, bo obejmuje tylko część pisarzy, a w tak ważnej dla zachowania naszej tożsamości na obczyźnie działalności kulturalnej uczestniczą nie tylko ludzie pióra, ale także plastycy, muzycy, aktorzy i niezajmujący się twórczością artystyczną autentyczni społecznicy, których pasji i poświęceniu kultura polska zawdzięcza poza granicami kraju bardzo wiele. Wymieniając ludzi środowiska nie mogę nie wspomnieć prof. Jerzego Korey-Krzeczowskiego, który w ostatnich latach swego długiego i fascynującego życia przeżył prawdziwy renesans pisarskiej aktywności, i który był z jednej strony w pełnym tego słowa znaczeniu obywatelem świata, ale także, podobnie jak ja, człowiekiem stąd, czyli z Ziemi Świętokrzyskiej.

A.P.: *Pamiętam twoje bliskie kontakty z kieleckim środowiskiem literackim w latach 80. ubiegłego wieku, ale nie wiedziałem, że jesteś Kielczaninem.*

E.Z.: Urodziłem się w Dobromierzu, wiosce nad Pilicą, między Przedborzem i Włoszczową, w której spędziłem kilka lat i do której później, jako uczeń szkoły podstawowej, przyjeżdżałem na każde wakacje. Tu, na Ziemi

Świętokrzyskiej poznałem urok, smak i zapach przyrody. Jej obraz, mimo wpływu lat, jest wciąż we mnie wyjątkowo intensywny.

A.P.: Do twoich związków z Kielecczyną nawiążemy w dalszym ciągu naszej rozmowy, tymczasem jednak wróćmy do Kanady. Z tego co wiem, pierwszy rok na emigracji spędziłeś w Albercie.

E.Z.: Tu nastąpił mój rzeczywisty kontakt z Zachodem: diametralnie inna mentalność, inna architektura, inne obyczaje. Powszechna życzliwość rodaków, życie w akceptującej się, wyzbytej rozbieżnych interesów wspólnotie (byliśmy na początku w identycznej sytuacji), pomoc starszej emigracji, opieka rządu kanadyjskiego – wszystko to sprawiło, że pobyt w Calgary zachowałem w pamięci jako okres zupełnie wyjątkowy w moim życiu. Marzył mi się co prawda Vancouver, który jest bez wątpienia jednym z najpiękniejszych miast na świecie, ale spotkałem się z nim znacznie później. Tymczasem, po roku, podjąłem pracę w oddalonym o kilka tysięcy kilometrów Toronto.

A.P.: Początkowo redagowałeś „Głos Polski”, ale nie było to pierwsze polskie pismo, z jakim zetknąłeś się w Kanadzie. Wcześniej był ukazujący się w Edmontonie kwartalnik „Dialogi”, a zupełnie na początku twego pobytu w Calgary redagowałeś miejscowy biuletyn Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i współtworzyłeś polską telewizję.

E.Z.: Właściwie od pierwszej chwili pobytu w Kanadzie uprawiałem dziennikarstwo, co było z jednej strony naturalnym przejawem moich zawodowych zainteresowań, z drugiej zaś – potrzebą ówczesnej chwili. Lata osiemdziesiąte ubiegłego wieku, stan wojenny w Polsce, „Solidarność” – wszystko to budziło ogromne zainteresowanie zarówno wśród Polonii, jak i w niemającym wiele wspólnego ze sprawami polskimi środowisku Kanadyjczyków. Była to dla nas, działaczy „Solidarności”, wielka przygoda i szczególnie rodzaj doświadczenia. Jako redaktor naczelny polskiego pisma z kilkudziesięcioletnimi tradycjami, znalazłem się w Toronto w epicentrum ówczesnych wydarzeń.

A.P.: Polonia kanadyjska to, po amerykańskiej, jedno z największych skupisk polskich w świecie.

E.Z.: W całej Kanadzie różnie definiowane środowisko polskie liczy ponad pół miliona osób. Nie wszyscy członkowie tej wielkiej zbiorowości posługują się na co dzień językiem polskim, ale niewątpliwie polska kultura jest w ich życiu w różnym stopniu obecna. Największe polskie skupisko znajduje się w Ontario. W samym tzw. Wielkim Toronto jest nas ponad 200 tysięcy,

co tworzy populację polskiego miasta średniej wielkości. Funkcjonuje tu kilkadziesiąt różnorodnych polskich organizacji i stowarzyszeń, kilka poważnych, dysponujących znacznymi zasobami materialnymi fundacji, kilkanaście pism, redakcje telewizyjne i radiowe, profesjonalny zespół teatralny, kabaret, wiele księgarni, ogromna sieć polskich biznesów. Są liczące się skupiska polskich lekarzy, inżynierów, architektów, prawników, osiągających znaczące sukcesy środowiska plastyków, organizuje się wiele imprez artystycznych, a wśród nich tak poważne jak Festiwal Filmów Polskich czy Dni Kultury Polskiej. W Toronto działają również dwie bliskie mi, niezwykle ważne dla kultury polskiej instytucje: Fundacja Turzańskich i Polski Fundusz Wydawniczy, które stanowią prawdziwy ewenement na kontynencie amerykańskim.

A.P.: To co powiedziałaś uświadomiło mi, że nasza wiedza na temat polskiej emigracji i jej działań w sferze kultury na Zachodzie nie jest zbyt imponująca. Mam też wrażenie, że tkwiącego w polskich środowiskach na obczyźnie potencjału nie wykorzystujemy w dostatecznym stopniu w naszych wzajemnych relacjach.

E.Z.: Masz rację. Jest to problem, którego nie rozwiążą okazjonalne festiwale folklorystyczne, forum prasy polonijnej, reportaże w TV Polonia czy spektakularne akcje związane z wyborami. Od dawna już potrzebny jest długofalowy program współpracy kulturalnej kraju z polskimi skupiskami w świecie. W moim głębokim przekonaniu jest to jedna z najważniejszych powinności wolnej i demokratycznej Rzeczypospolitej, konsekwencje jej zaniechania odczuwać będziemy nie tylko my, współcześni, ale także pokolenia naszych następców.

A.P.: Mówiąc o Fundacji Turzańskich i Polskim Funduszu Wydawniczym użyłaś słowa ewenement.

E.Z.: Polska emigracja w Kanadzie stworzyła wiele instytucji o historycznym znaczeniu. Polski Instytut Naukowy i Biblioteka im. Wandy Stachewiczowej w Montrealu, działający w Toronto Polsko-Kanadyjski Instytut Badawczy, Fundacje: Millenium, Reymonta i Mickiewicza, Centrum Kultury Polskiej im. Jana Pawła II, Dom Kopernika, Katedra Historii Polski i Filologia Polska na Uniwersytecie Torontońskim – to powód do autentycznej dumy kanadyjskich Polaków, przede wszystkim emigracji wojennej, dla której działalność społeczna, organizatorska i polityczna na obczyźnie była przedłużeniem walki o Polskę, prowadzonej wcześniej, w latach wojny, z bronią w ręku. O każdej z wymienionych instytucji można pisać tomy (o wielu z nich zresztą powstały odrębne wydawnictwa). Jeśli Fundację Turzańskich i Polski Fundusz Wydawniczy nazwałem ewenementem, uczyniłem to po to, by podkreślić ich szczególny charakter nawet na tle wyjątkowości wymienionych przed chwilą instytucji.

A.P.: *Miałem niedawno w rękę kilka pozycji wydanych przez Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, któremu prezesusujesz od lat. „Antologia poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999” w opracowaniu Bogdana Czaykowskiego (2002), „Podróż w głąb pamięci. O Waławie Iwaniuiku szkice, wspomnienia, wiersze” (2005), obszerne wybranie wierszy Bogdana Czaykowskiego „Jakieś ogromne szczęście” (2007) to książki, których nie powstydziliby się najbardziej renomowane oficyny w Polsce. Nawiasem mówiąc niektóre z nich ukazały się w koedycji z „Czytelnikiem”, „Znakiem”, Stowarzyszeniem Literacko-Artystycznym „Fraza” i innymi wydawnictwami.*

E.Z.: Od chwili swego powstania (1978) Fundusz wydał ponad sto tytułów: tomów poezji, prozy, eseistyki, opracowań naukowych, antologii, wydawnictw albumowych, bibliofilskich serii poetyckich. Są wśród nich książki wyjątkowej doniosłości, jak chociażby wspomniane przez ciebie antologia i tom wierszy wybranych zmarłego w sierpniu 2007 r. wybitnego poety, tłumacza, historyka literatury i eseisty Bogdana Czaykowskiego, tomy wierszy Andrzeja Buszy, Waławia Iwaniuika, Aleksandra Rybczyńskiego, Romana Chojnackiego, Grażyny Zambrzyckiej, Romana Sabo, Marka Kusiby, antologia *Seven Polish-Canadian Poets* w opracowaniu Waławia Iwaniuika i Floriana Śmiei, tomy eseistyczne Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej, proza Adama Tomaszewskiego, wspomnienia Haliny Nelken, księga rozmów Bogdana Czaykowskiego i Adama Czerniawskiego *O poezji, nostalgii, krytykach i kryteriach* – by poprzestać na tych tylko przykładach. Wszystkie te książki, łącznie z wydawnictwami albumowymi poświęconymi sztuce ukazują się w wyniku pracy społecznej niewielkiej grupy ludzi. Fundusz nie ma lokalu, etatów, nie otrzymuje dotacji państwowych. Swoją działalnością wygenerował pewne środki w postaci zapisów testamentowych przyjaciół, ludzi wielkiego serca i wyobraźni, doceniających funkcję słowa polskiego na obczyźnie. Powiadam „wygenerował”, bo bez dziesiątków książek, setek spotkań z pisarzami, imprez artystyczno-kulturalnych, wystaw, publikacji w prasie, radiu i telewizji nie pojawiłyby się wspomniane zapisy, które pozwalają nam prowadzić merytoryczną działalność, która nigdy nie cieszyła się zbyt dużym zainteresowaniem Polonii.

A.P.: *Gdy charakteryzowałaś imponującą infrastrukturę kulturalną polskiego środowiska w Kanadzie można było odnieść wrażenie, że działacie w środowisku książce polskiej przyjaznym i życzliwym.*

E.Z.: Bylibyśmy szczęśliwi gdyby tak było, jest, niestety, zupełnie inaczej. Środowisko, o którym wspomniałaś, rzeczywiście istnieje, ale jest bardzo nieliczne. Większość Polonii ambitną książką się nie interesuje, na spotkania literackie nie przychodzi, o szerszym sponsorstwie polskich wydawnictw można tylko pomarzyć. Z pełnych rozgoryczenia, żalu i zniechęcenia publikacji prasowych,

podkreślających trudną (wręcz tragiczną) sytuację polskiej książki na obczyźnie, można by złożyć wiele opasłych tomów. Pisali na ten temat Waław Iwaniuk, Adam Tomaszewski, Florian Śmieja, Tymon Terlecki, Jan Bielatowicz, Tadeusz Nowakowski, niżej podpisany i dziesiątki innych autorów.

A.P.: Tym większe znaczenie ma prowadzona przez was działalność promująca polską książkę, polskie słowo w ogóle. Dla pisarza w tym właśnie upatrywałbym między innymi istotę sensu emigracji.

E.Z.: Tak też większość z nas rozumie swą funkcję. Pisarz na obczyźnie nie może ograniczyć się wyłącznie do samej działalności literackiej, musi także współtworzyć naturalną i niezbędną dla funkcjonowania literatury infrastrukturę, organizować oficyny wydawnicze, zabiegać o czytelnika. Jego sytuacja, jak pisał kiedyś Tadeusz Nowakowski, przypomina biegacza, który sam sobie musi budować bieżnię na stadionie. Problem w tym, że w tym heroicznym trudzie bywa często osamotniony. Dziś trudno nam sobie to wyobrazić, ale do 1978 roku nie było w Kanadzie polskiej oficyny wydawniczej z prawdziwego zdarzenia, a do 1988 roku żadna z działających w środowisku instytucji nie zajmowała się systematycznie nagradzaniem polskich twórców. Były dziesiątki organizacji polonijnych, silne i prężne stowarzyszenia inżynierów i techników, liczne skupiska innych profesjonalistów, nikt jednak nie pomyślał o tym, by w sposób szczególnie honorować tych, których wysiłek w sposób fundamentalny rozstrzyga o tym, że jesteśmy tym, kim jesteśmy. Wysiłku tego nie podjęła żadna z wielkich fundacji polonijnych, uczyniła to dopiero powstała w 1988 roku fundacja prywatna, która w ciągu niespełna dwudziestu lat swego istnienia nagrodziła blisko stu twórców polskich żyjących w kraju i poza jego granicami: pisarzy, naukowców, artystów, aktorów, muzyków, a także szczególnie zasłużone dla kultury polskiej instytucje.

A.P.: Imponujące jest to, że na liście laureatów Fundacji – obok tak znakomych nazwisk jak Waław Iwaniuk, Tadeusz Nowakowski, Bogdan Czaykowski, Janusz Krasieński, ks. Jan Twardowski, Danuta Mostwin, Stanisław Barańczak, Andrzej Busza, Ryszard Kapuściński, Włodzimierz Odojewski, Tymoteusz Karpowicz, Ewa Lipska czy Tadeusz Rózewicz – znajdują się również przedstawiciele młodzieży.

E.Z.: W pewnym momencie Rada Dyrektorów ustanowiła specjalną kategorię wyróżnień, którą objęła szczególnie uzdolnioną młodzież polską, by wesprzeć ją już u początków jej artystycznej drogi. Nagroda Młodych nie jest zbyt imponująca w wymiarze finansowym, ale ma istotne znaczenie moralne. Zresztą fakt, że istnieje bezinteresowne gremium, które docenia wysiłek artysty, ma duże znaczenie nie tylko dla młodzieży, ale także dla dojrzałych twórców, o czym świadczą ich wzruszające listy.

A.P.: *Zauważ, że cały czas mówimy praktycznie o sprawach środowiska, o inicjatywach, instytucjach, charakteryzujemy konkretne przedsięwzięcia – czy nie powinniśmy się wreszcie skoncentrować przede wszystkim na tobie, na tym, co robisz jako twórca?*

E.Z.: Pamiętasz przywołane przeze mnie określenie Tadeusza Nowakowskiego? Rozmawiamy nie tylko o literaturze, ale także o „budowaniu bieźni”, ale proszę, pytaj, co cię szczególnie interesuje?

A.P.: *Jesteś poza krajem już prawie ćwierć wieku. W międzyczasie ustały przyczyny, dla których znalazłeś się za granicą. Nie myślałeś nigdy o powrocie?*

E.Z.: Mógłbym ci na to pytanie odpowiedzieć, że w Kanadzie też jest Polska, którą tworzymy sami, albo że będąc poza krajem od ponad dwudziestu lat nigdy zeń nie wyjechałem. Bądź jeszcze inaczej: że z emigracji się nie wraca. Mógłbym też powtórzyć za Miłoszem, że język polski był i jest moją ojczyzną, bo w pewnym, dość długim okresie, z powodów politycznych nie było innej. Każda z tych odpowiedzi jest w jakiejś mierze unikiem, ale też i najprawdziwszą prawdą. Myślę zresztą, że w pewnym przynajmniej stopniu potwierdzają to moje wiersze, a także krytyka i publicystyka literacka, którą publikuję przede wszystkim na łamach rzeszowskiej „Frazy” i nowojorskiego „Przeglądu Polskiego”. Odpowiedź na swoje pytanie znajdziesz m.in. w zamieszczonych obok¹ wierszach.

A.P.: *W jednym z nich, w „Umierającym poecie”², znajdujemy „motywy kieleckie”.*

E.Z.: Występują one także w kilku innych tekstach, nie tylko poetyckich. Jak wiesz byłem redaktorem wszystkich ostatnich książek prof. Jerzego Korey-Krzeczowskiego: zbiorów poezji *Poemat o ziemi* i *Wiersze dla Ireny*, opatrzyłem posłowiami tom jego szkiców *Powracam tutaj z własnej woli* i powieść *Barwy młodości*, kilka lat temu przeprowadziłem z nim wywiad-rzekę *Widzieć dalej niż dziś*. Aktualnie przygotowuję jego tom wierszy wybranych. We wszystkich tych publikacjach wątków związanych z Ziemią Świętokrzyską jest sporo. Nawiasem mówiąc Kielczaninem jest również bohater mojej książki *Przeznaczenie jest wyborem*, Henryk Słaby, który pochodzi z Jasienia. Miejscem akcji opublikowanego przed laty fragmentu mojej nigdy nie ukończonej powieści *Nic tu nie jest twoje* jest Dobrymka, czyli literacki odpowiednik Dobromierza. W ostatnich latach odnowiłem także wiele kontaktów personalnych z tutejszym środowiskiem,

¹ „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki” 2007, nr 3-4, s. 194-196.

² W zamieszczonym we wspomnianym wyżej numerze „SKL” zestawie wiersz ten ostatecznie nie ukazał się.

a w almanachu literackim „Słowo”, wydany w 1984 roku, a więc gdy byłem już na Zachodzie, ukazał się mój szkic o poezji B. Pasternaka.

A.P.: *Po latach publikowałeś także w „Dedalu” i „Radostowej”, rzeczywiście więc jest w twojej biografii trochę tropów „kieleckich”. O ile wiem planowałeś nas odwiedzić.*

E.Z.: Miałem istotnie takie plany, które wiązały się z osobą ś.p. prof. Korey-Krzeczowskiego, ale choroba pokrzyżowała je. Jeśli nieprzewidywalny los nie zrządzi inaczej, postaram się zrealizować swe wcześniejsze zamierzenia w 2008 roku³.

A.P.: *Polskie środowisko pisarskie w Kanadzie doznało w ostatnich latach bolesnych strat. Odeszło kilku wspnianiałych pisarzy i animatorów życia artystyczno-literackiego: Waclaw Iwaniuk, Jadwiga i Adam Tomaszewscy, Stanisław Wcisło, ostatnio prof. Bogdan Czaykowski. Wcześniej wspomnieliśmy o prof. Jerzym Korey-Krzeczowskim. Czy pokoleniowa „zmiana warty” jest w stanie uzupełnić powstałą lukę?*

E.Z.: Odejście każdego wybitnego twórcy jest stratą nie do zastąpienia. Nikt nie zajmie miejsca Miłosza, Karpowicza, Iwaniuka czy Czaykowskiego. Dlatego tak ważne jest to, by uczynić wszystko, aby zmarli pisarze pozostali wśród nas poprzez swoje książki i poświęcone ich twórczości opracowania krytyczne. Mam wielką osobistą satysfakcję, że jako Polski Fundusz Wydawniczy mogliśmy współuczestniczyć w wydaniu tomu znakomitych wierszy wybranych Bogdana Czaykowskiego *Jakieś ogromne szczęście*, że udało nam się wydać w serii bibliofilskiej niezwykle istotny poemat tego poety *Ziemioskłon*, że doprowadziliśmy do wydania obszernego tomu *Podróż w głąb pamięci. O Waclawie Iwaniuku szkice, wspomnienia, wiersze i wiele innych pozycji*, które dokumentują nie tylko literacki, artystyczny talent poszczególnych twórców, ale także obrazują aktywność kulturalną polskiej społeczności w Kanadzie. Przed laty Irena Habrowska-Jellaczyc i Adam Tomaszewski opublikowali książkę zatytułowaną *Ze sceny i estrady*, ukazującą polskie życie teatralne w Kanadzie w latach 50. i 70. ubiegłego wieku. W 1995 roku Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska wydała *Kronikę pięćdziesięciu lat. Życie kulturalne polskiej emigracji w Kanadzie 1940-1990*. Są to dziś książki unikalne, bez których niemożliwa byłaby sensowna rozmowa o dokonaniach polskiej społeczności na kontynencie północnoamerykańskim. W tej chwili opracowywane są monografie Fundacji

---

³ Także w tym roku choroba uniemożliwiła realizację planowanych odwiedzin.

Turzańskich i Polskiego Funduszu Wydawniczego⁴. Nie mam wątpliwości, że dla przyszłych badaczy będą one bezcennym źródłem wiedzy o naszej – Polaków – obecności w Kanadzie.

A.P.: Uważna lektura twojego ostatniego tomu „Z podręcznego leksykonu”, a także wierszy publikowanych na łamach rzeszowskiej „Frazy” pozwala stwierdzić, że emigracja nie jest dla ciebie rajem obiecany. W wierszu tytułowym piszesz:

*letniość
uboczność
powierzchność
dotyk
jak muśnięcie
cząstką zaledwie
realnego siebie*

a minipoemat „Ziemia niczyja” jest właściwie poetycką skargą, która mówi o losie tych, dla których pobyt na obczyźnie okazał się jeszcze jednym, bolesnym złudzeniem.

E.Z.: Zacznę od prawdy trywialnej: Kanada jest najlepszym krajem dla emigranta, choć i tutaj zdarzają się poruszające tragedie w rodzaju nonsensownej śmierci Polaka, który zginął na lotnisku z rąk przesadnie gorliwej, czy raczej bezmyślnej policji. Powszednia rzeczywistość jest na szczęście zupełnie inna: pełna zaufania, tolerancji, akceptacji i możliwości realizacji najbardziej ambitnych planów osobistych i zawodowych. Ale równocześnie emigracja oznacza, przynajmniej dla mnie, pewien rodzaj okaleczenia, wymuszonej rezygnacji z wartości, które były dotychczas konstytutywnym składnikiem naszej osobowości. Nie tak rzadkie przykłady wskazują, że pobyt na obczyźnie może mieć i ma także jaśniejsze strony egzystencji, co więcej może oznaczać także pełną samorealizację twórczą, ale reguła tutaj nie ma i być nie może. Podmiot liryczny moich wierszy do szczęśliwych nie należy. Mówi o tym zresztą wprost: „tak naprawdę sobą można być tylko w progach swego domu”. I po blisko ćwierćwieczu spędzonym poza Polską gotów jestem przyznać mu rację.

A.P.: *Dziękuję serdecznie za rozmowę.*

Prwdr. „Świątokrzyski Kwartalnik Literacki” 2007, nr 3-4, s. 51-58

---

⁴ Pierwsza z nich (*Scalici oddalone*) ukazała się w 2008, druga (*Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie*) w 2010 roku – red.

N A G R O D A L I T E R A C K A

Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie

za rok 2011

*

EDWARD ZYMAN

Nagroda za najlepsze opracowanie naukowo-badawcze
dotyczące literatury emigracyjnej
**Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła
na obczyźnie na przykładzie Polskiego Funduszu Wydawniczego
w Kanadzie w latach 1978-2008**

(Toronto-Rzeszów: Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie,
Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza” 2010)

Nagroda z Funduszu im. Władysława Majewskiej.

Andrzej Krzczunowicz
Prezes ZPPnO i przewodniczący Jury
oraz

Beata Dorosz
Nina Taylor-Terlecka
Aleksandra Ziółkowska-Boehm

Londyn, 29 stycznia 2012

Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie, 238-246 King Street, London W6 0RF, Great Britain

Ze zbiorów prywatnych pisarza

WYKAZ SKRÓTÓW

ang.	angielski	KPK	Kongres Polonii Kanadyjskiej
art.	artykuł	krypt.	kryptonim
[b.d.w.]	brak daty wydania	ks.	ksiądz
b.m.w.	brak miejsca wydania	m.in.	między innymi
biogr.	biografia	nacz.	naczelný
[bp]	bez podpisu	nakł.	nakład
cop.	copyright	nawiąz.	nawiązanie
cz.	część	no	number (ang.)
czas.	czasopismo	Nr, nr	numer
czyt.	czytaj	nt.	na temat
dod.	dodatek	obwol.	obwoluta
dokoń.	dokończenie	okł.	okładka
dot.	dotyczy	opow.	opowiadanie (a)
dr	doktor	oprac.	opracowanie, opracował
dysk.	dyskusja	p.	pani
egz.	egzemplarz	PCAG	Polish Canadian Action Group
et al.	et alli (łac.) – i inni	pn.	pod nazwą
fot.	fotografia (e)	pol.	polski
fragm.	fragment	polem.	polemika
gen.	generał	por.	porównaj
graf.	graficzne	portr.	portret
hab.	habilitowany	POSK	Polski Ośrodek Społeczno-Kulturalny
i in.	i inni	posł.	posłowie
il.	ilustracja (e)	pow.	powieść
im.	imienia	powiel.	powielony
inf.	informacja	poz.	pozycja
inż.	inżynier	PRL	Polska Rzeczpospolita Ludowa
k.	karta (y)	prez.	prezes
kol.	kolegium	prod.	producent
kolor.	kolorowa (e)	prof.	profesor
KKMP	Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy		

prwdr.	pierwodruk	SPK	Stowarzyszenie Polskich Kombatantów
przedm.	przedmowa		
przekł.	przekład	sprost.	sprostowanie
przeł.	przełożył (a)	św.	święty
przewodn.	przewodniczący	t.	tom
pseud.	pseudonim	tabl.	tablica (e)
pt.	pod tytułem	techn.	techniczny
public.	publicystyka	tł.	tłumaczył (a), tłumaczenie
R., r.	rocznik, rok	vol.	volumen
realiz.	realizacja, realizator	wybr.	wybrał
rec.	recenzja, recenzent	[w.]	wiersz
red.	redakcja, redaktor	wkł.	wkładka
repolem.	repolemika	właśc.	właściwie
rozdz.	rozdział	wspomn.	wspomnienia (e)
rozm.	rozmawiał (a), rozmawiali	współpr.	współpraca
rozm. przepr.	rozmowę przeprowadził	wyd.	wydanie
rys.	rysunek (ki)	wypow.	wypowiedź
RP	Rzeczpospolita Polska	wyw.	wywiad
RRSP	Registered Retirement Savings Plan	z.	zeszyt
S., s.	strona (y)	zdj.	zdjęcia (e)
s.l.	sine loco (łac.) – bez miejsca)	zebr.	zebrał (a)
s.n.	sine nomine (łac.) – bez wydawcy)	ZG	Zarząd Główny
SKCCU	Spółeczny Komitet Członków Credit Union	ZLP	Związek Literatów Polskich
		ZNPwK	Związek Narodowy Polski w Kanadzie
		zob.	zobacz

WYKAZ TYTUŁÓW UWZGLĘDNIONYCH CZASOPISM I ALMANACHÓW

- „Akcent”, Lublin
 „Akcenty”, Calgary
Almanach młodych, Warszawa
Almanach 1986 – Gwiazda Polarna. – Stevens Point (USA)
 „Archiwum Emigracji”, Toruń
 „ARRKA”, Siennica Różana
- „Biuletyn Klubu Dyskusyjnego Centrum i Stowarzyszenia Twórców Kultury i Sztuki”, Mississauga
 „Biuletyn Polonijny”, Calgary
 „Books in Canada”, Toronto
- „Czas”, [Kanada]
- „Dedal”, Kielce
 „Dialogi”, Edmonton
 „Domator”, Toronto
 „Dziennik”, Toronto
 „Dziennik Nasze Sprawy” [wkl. do „Dziennika”], Toronto
 „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza”, Londyn
 „Dziennik Zachodni”, Katowice
 „Dziennik Związkowy”, Chicago
- „Echo”, Tychy
 „Echo Tygodnia”, Toronto
 „Echo – Tygodnik Polski”, Toronto
- „Fakty”, Bydgoszcz
 „Fakty i Myśli”, Bydgoszcz
 „Forum Akademickie”, Lublin
 „Fraza”, Rzeszów
- „Gazeta”, Toronto
 „Gazeta Informacyjna”, Vancouver
- „Gazeta Radomszczańska” (1963, 1966- 1967, 1969-1971, 1974, 1978), [Radomsko]; Łódź
 „Gazeta Ziemi Piotrkowskiej”, Łódź
 „Głos Młodzieży”, Kraków
 „Głos Nauczycielski”, Warszawa
 „Głos Nowin”, Nowiny
 „Głos Polski”, Toronto
 „Głos Robotniczy”, Łódź
 „Goniec”, Toronto
 „Gwiazda Polarna”, Stevens Point (USA)
- „High Park”, Toronto
 „Husarz” [magazyn], Toronto
- „Integracje”, Warszawa
- „Kalejdoskop Młodych” [dod. do „Wieczoru”], Katowice
 „Kamena”, Lublin
Katowicki Almanach Kulturalny ’83, Katowice
 „Kierunki”, Warszawa
 „Kino”, Warszawa
 „Kontrasty”, Białystok
 „Kronika” [dwumiesięcznik], Kopenhaga, Oslo, Sztokholm
 „Kronika Beskidzka”, Bielsko-Biała
 „Kronika Tygodniowa”, Toronto
 „Kulisy Polonii”, Edmonton
 „Kultura”, Paryż
 „Kultura”, Warszawa
 „Kultura i Życie”, Warszawa
 „Kurier Polsko-Kanadyjski”, Toronto
 „Kurier Szczeciński”, Szczecin
- „List Oceaniczny” [dod. do „Gazety”], Toronto
 „Lublin. Kultura i Społeczeństwo”, Lublin

„Magazyn Bytomski”, Bytom
„Merkuriusz Polski”, Toronto
„Migotania”, Gdańsk

Młody Śląsk literacki: almanach poezji i prozy,
Katowice

„Nadodrże”, Zielona Góra
„Nad Wartą” [dod. do „Gazety Częstochowskiej”],
Częstochowa
„Nasza Credit Union”, Toronto
„Nasze Problemy”, Jastrzębie-Zdrój
„Nowe Książki”, Warszawa
„Nowiny Gliwickie”, Gliwice
„Nowości”, Toruń
„Nowy Dzień”, Toronto
„Nowy Kurier”, Toronto
„Nowy Prąd”, Toronto*
„Nowy Wyraz”, Warszawa
„Nurt”, Poznań

„Odgłosy”, Łódź
„Odra”, Wrocław
„Okolice”, Warszawa
„Opole”, Opole
„Orientacja”, Warszawa

---

* Autonomiczna wkładka najpierw do „Związkowca”, a następnie do „Dziennika”; redagowana przez przedstawicieli Polskiego Funduszu Wydawniczego; „Nowy Prąd” (styczeń 1998), 8 s., red. zespół Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; „Nowy Prąd” (nr 2 kwiecień 1998), 8 s. [dodatek Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie], red.: Marek Kusiba i Edward Zyman; „Nowy Prąd” (listopad 1998), 8 s., red.: dr Diana Kuprel, Marek Kusiba, Henryk Wójcik i Edward Zyman; „Nowy Prąd” (styczeń 2003), 12 s. [dodatek literacki Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie], red.: Henryk Wójcik i Edward Zyman; „Nowy Prąd” (nr 2 (5) sierpień 2003), 16 s. [dodatek literacki Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie], red.: Henryk Wójcik i Edward Zyman; każdorazowo autorem opracowania graficznego był Tadeusz Biernot.

„Orzeł Biały”, Londyn
„Osnowa”, Łódź

„Perspektywy Kultury”, Kraków
„Płomyczek”, Warszawa
„Poezja”, Warszawa
„Poezja i Dziecko”, Warszawa
„Poglądy”, Katowice
„The Polish Express”, Toronto
The Polish Times goniec polski com, Londyn
„Polityka”, Warszawa
„Przegląd Polski”, Nowy Jork
„Przegląd Tygodniowy”, Warszawa
„Przemiany”, Kielce
„Puls”, Londyn

„Radar”, Warszawa
„Radostowa”, Starachowice
„Razem”, Warszawa
„Regiony”, Warszawa
„Rewia International”, Chicago
„Rocznik Literacki”, Warszawa

„Sigma”, Wrocław
„Slavic and East European Performance”,
New York

Słowo: almanach literacki, Łódź ; Kielce

„Słowo Powszechne”, Warszawa

*Słowo rozcięło mi wargi: almanach tyskiej grupy
poetyckiej „Symbol”*, Katowice

„Strumień”, Vancouver
„Student”, Warszawa; Kraków
„Sztandar Młodych”, Warszawa

„Światowiec. Tygodnik Montrealski”, Montreal
„Świerszczyk”, Warszawa
„Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”, Kielce

„Tak i Nie?”. – Katowice

„Takie Życie”, Vancouver
„Toronto Sun”, Toronto
„Trybuna Ludu”, Warszawa
„Trybuna Robotnicza”, Katowice
„Twórczość”, Warszawa
„Tydzień Polski” [dod. do „Dziennika Polskiego
i Dziennika Żołnierza”], Londyn
„Tygodnik Katowicki”, Katowice
„Tygodnik Kulturalny”, Warszawa
„Tygodnik Sanocki”, Sanok
„Tygodnik Studencki Politechnik”, Warszawa
„Tygodnik Torontoński”, Toronto

„Walka Młodych”, Warszawa
„Weekend z Dziennikiem” [wkł. do „Dziennika”],
Toronto
„Wiadomości”, Toronto

Wiadukt – almanach młodych, Łódź
„Wici. Info”, Kielce
„Wieczór”, Katowice
„Wizytówki”, Radomsko
„Współczesność”, Warszawa
„Wychowanie”, Warszawa

„Z tej strony”, Łódź
„Zarzewie”, Warszawa
„Zeszyty Literackie”, Paryż
„Związkowiec”, Toronto

„Żołnierz Polski”, Warszawa
„Życie Literackie”, Kraków
„Życie Przemyskie”, Przemysł

Bibliografia podmiotowa

I. WYDAWNICTWA ZWARTE

1. **DIALOGI PIERWSZE.** – Katowice : „Śląsk”: staraniem Śląskiego Funduszu Literackiego przy ZLP, 1971. – 36 s. – (Propozycje)

Wiersze.

Z treści: [Zejście w pamięć] s. 3: Do rówieśnych; s. 4: Głos; s. 5: Pejzaż; s. 6: Elegia; s. 7: Jest czas przed nami; s. 8: Liryki z włossem; s. 10: Zejście w pamięć; s. 13: Pejzaż z psem; s. 14: Krzyk człowieczy; s. 18: Taki jest ogród; [Dialogi pierwsze] s. 19: Droga; s. 20: Byłaś tu; s. 21: Dojrzałość; s. 22: Przekonywanie do miasta; s. 23: Próba portretu; s. 24: Odchodzącemu; s. 25: Dokąd odchodzisz; s. 26: Po to idę; s. 27: xxx (Już metafor dymiące dostrzegam jak się wznoszą wzgórza); s. 28: Nad wierszem w nocy; s. 30: W liście do poety dworskiego (propozycja taktyczna); s. 33: Uchodzenie ptaków; s. 35: Wieczorem.

Rec. zob. poz. 1512-1518.

2. **DZIEŃ JAK CO DZIEŃ** / red. Stanisław Wilczek ; projekt okł. i oprac. graf. Jerzy Moskal. – Katowice : ZLP, 1978. – 20 s.

Wiersze.

Z treści: s. 2: Lekcja; s. 3: xxx (nasze myśli), xxx (szczelnie zamknięty); s. 4: Gdy nagle; s. 5: xxx (nie bądź mi snem sjeżdżającymi wiecznymi feriami); s. 6: xxx (jeśli któregoś dnia); s. 7: xxx (ci na których czekamy); s. 8: Jak minął dzień; s. 13: Dzień jak co dzień; s. 14: Kim jest do kogo jakim mówi głosem; s. 15: Nie ma dnia; s. 16: xxx (boję się nie okrucieństwa); s. 17: Jeśli pewnego dnia, xxx (podaj dłoń); s. 18: xxx (tego dnia stwierdziłeś u siebie); s. 19: Wtedy w obecności wszystkich nieobecnych; s. 20: xxx (od dawna próbuję dogadać się z tobą).

Rec. zob. poz. 1523-1525.

3. **CO ZA RADOŚĆ ŻYĆ** / red. Alfred Ligocki ; obwol., okł. i rys. projektował Artur Starczewski. – Katowice : „Śląsk”, 1979. – 64 s.

Wiersze.

Z treści: **Część I. Co za radość żyć:** s. 9: xxx (nie bądź mi snem sjeżdżającymi wiecznymi feriami); s. 10: Odkryjmy karty; s. 11: Gdy nagle; s. 12: Co za radość żyć; s. 13: xxx (nie zwracajcie uwagi na stugębną plotkę); s. 14: xxx (podaj dłoń); s. 15: Przed podróżą; s. 16: Kim jest do kogo jakim mówi głosem; **Część II. Rozmowy z samym sobą:** s. 19: Wtedy w obecności wszystkich nieobecnych; s. 21: xxx (boję się nie okrucieństwa); s. 22: xxx (jeśli pewnego dnia); s. 23: xxx (nasze myśli); s. 24: Sen; s. 25: xxx (szczelnie zamknięty); s. 26: Jeśli któregoś dnia; s. 27: Tożsamość smacznego; s. 28: xxx (a więc dowiedz się: samego siebie nie oszukasz);

s. 29: xxx (tego dnia stwierdziłeś u siebie); s. 30: Wstrzymaj bieg donikąd; s. 31: I ostatni siekacz; s. 32: Cokolwiek by na ten temat nie powiedzieć; s. 34: Gdy przyjdzie taki dzień dobrze się zastanów; s. 35: Lekcja; s. 36: Nigdy nie jest za późno; s. 37: xxx (zapewniam cię: twoje manewry nie mają najmniejszego znaczenia); s. 38: xxx (od dawna próbuję dogadać się z tobą); s. 39: xxx (wierzę: wcześniej czy później nadejdzie ten dzień); **Część III. Dzień jak co dzień:** s. 43: xxx (ci na których czekamy); s. 44: Nie ma dnia; s. 45: Dzień jak co dzień; s. 46: Jak się państwu wydaje; s. 47: Krzesło; s. 48: xxx (podczas lektury); s. 50: Moi drodzy najdrożsi nieprzekupni; s. 51: Wiersz okolicznościowy pt. niebywała historia z Chrystusem w K.; **Część IV. Śnieg mijanie:** s. 55: Jak minął dzień; s. 56: Śnieg; s. 57: Ślub; s. 58: List; s. 59: xxx (mieć tak niewiele choćby jeden uśmiech); s. 60: xxx (wszystko jest niewiadomą); s. 61: xxx (więc dobrze: wyjdź); s. 62: xxx (porozmawiajmy).

Rec. zob. poz. 1527-1534, 1538-1539; zob. też poz. 1522.

4. **SZANSA.** – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1980. – 30 s.
Proza dla młodzieży.

Rec. zob. poz. 1541; zob. też poz. 1467, 1535.

5. **W CZYIM OBCYM DOMU** / red. Jan Stachowski ; oprac. graf. Janusz Karbowiczek. – Katowice : „Śląsk”, 1982. – 60 s.

Wiersze.

Z treści: **Kim jesteś:** s. 7: xxx (ulubioną porą twojego życia jest wieczór); s. 8: Pytam: więc jesteś?; s. 9: xxx (tak wokół krążysz jakbyś nie ufał); s. 10: xxx (milczymy); s. 11: Kim jesteś?; s. 12: xxx (od dłuższej chwili); s. 13: xxx (nie obawiaj się); s. 14: xxx (jesteś obok); s. 15: Na których czekamy; s. 17: Abyś raz w życiu; s. 18: Instrukcja; **Żyję w tym mieście:** s. 21: xxx (jesteśmy mieszkańcami); s. 23: Ewolucja; s. 24: Raport, dni są pogodne; s. 25: Żyję w tym mieście; s. 26: Mój czas jest chory; s. 27: Dobranoc miły; s. 29: Słowo; s. 31: xxx (dziś w nocy); s. 32: Wiosna, spacer; s. 33: Tak oto nastał czas stabilizacji; s. 34: W czym obcym domu; s. 35: Rozmowa intymna; s. 37: Widok z ulicy; s. 38: Tak: jesteśmy szczęśliwi; s. 40: xxx (ziemio mojej); s. 42: Załogi budowlane wykonały plan; s. 44: xxx (idziesz idziemy); **Prywatność, gonitwa:** s. 47: Pragnę cię naga; s. 48: Psy moje serdeczne; s. 50: Diagnostyka; s. 51: Prywatność, gonitwa; s. 53: Pragniesz mych ust; s. 54: Dialog; s. 55: xxx (każdy z nas); s. 56: Z wieczoru autorskiego.

Zob. poz. 1465, 1543.

6. **GDYBYM BYŁ LEKKI JAK PIÓRKO** / red. Krystyna Ponińska ; il. Joanna Zimowska-Kwak. – Katowice : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1983. – 48 s.
Wiersze dla dzieci.

Z treści: [s. 3]: Ranek; [s. 4]: Miasto w deszczu; [s. 6]: Miasto w słońcu; [s. 8]: Na pocztę; [s. 12]: Ciekawy Michał; [s. 15]: Na skrzyżowaniu; [s. 18]: Teraz czerwone; [s. 20]: Zebra; [s. 24]:

Dworzec; [s. 27]: Elektrowóz; [s. 29]: Karnawał w ZOO; [s. 35]: Reksio w tramwaju; [s. 38]: Nowa ulica; [s. 40]: Wieżowiec; [s. 43]: Gdybym był lekki jak piórko; [s. 46]: Na dobranoc.

Zob. poz. 1466.

7. JAK NOC, JAK SEN / słowo od wydawcy Edward Dusza ; projekt okł. Wojtek Górczyński. – Wisconsin : A. R. Poray Book Publishing, 1987. – 54 s. Wiersze.

Z treści: **Część I:** s. 7: xxx (nie bądź mi snem sjętą wiecznymi feriami); s. 8: Gdy nagle; s. 9: Co za radość żyć; s. 10: Dzień jak co dzień; s. 11: xxx (Wierzę: wcześniej czy później nadejdzie ten dzień); s. 12: Rozmowa intymna; s. 14: Kim jest do kogo jakim mówi głosem; s. 15: Pragniesz mych ust; s. 16: Na których czekamy; s. 17: xxx (ziemio mojej); s. 18: W czym obcym domu; s. 19: xxx (od dawna próbuję dogadać się z tobą); s. 20: xxx (każdy z nas); s. 21: xxx (dziś w nocy); **Część II:** s. 25: Pytam więc; jesteś?; s. 26: xxx (milczymy); s. 27: xxx (jesteś obok); s. 28: xxx (szczelnie zamknięty); s. 29: xxx (od dłuższej chwili); s. 30: xxx (jesteśmy mieszkańcami); s. 31: Mój czas jest chory; s. 32: Żyję w tym mieście; s. 33: Ewolucja; s. 34: Dobranoc miły; s. 36: Psy moje serdeczne; s. 38: Pragnę cię naga; s. 39: Moi drodzy najdrożsi nieprzekupni; s. 40: xxx (podaj dłoń); s. 41: Tak oto nastał czas stabilizacji; **Część III:** s. 45: Wigilia 81; s. 46: xxx (Nic nie jest pewne; zwłaszcza zawodzi); s. 47: List; s. 48: Z rubryki odpowiadamy naszym czytelnikom; s. 49: Socjalizm; s. 50: Śmierć; s. 51: Skończył się dobry czas dla poetów; s. 52: Więzienna apostrofa.

8. U BOGA KAŻDY BŁAZEN / oprac. graf. Wojciech Górczyński. – Chicago ; Stevens Point : A. R. Poray Book Publishing, 1987. – 162. s. Felietony.

Z treści: s. 7: Zamiast wstępu; s. 12: Schizofrenia z kneblem; s. 15: Pomysły; s. 17: Powroty; s. 19: Milczący Miłosz; s. 22: Dwie książki, dwa światy; s. 25: Kultura czyli rozkosze emigracji; s. 28: Lekkomyślny Reagan; s. 31: A przecież mi żal; s. 34: „Kto poniża innego człowieka”; s. 37: Spotkanie z Lipską; s. 40: Wszystko inaczej; s. 43: „Trzeba im otworzyć oczy”; s. 46: Powiedz prawdę, do tego służysz; s. 49: Polskość na niby; s. 52: Konik Garbusek agentem CIA; s. 55: Plackopadnik dawniej i dziś; s. 58: Walkę z nim stoczy sąd krzywoprzysiężny; s. 61: Róbmy swoje; s. 64: Dulska rediviva; s. 66: A słowo zostanie; s. 69: „Rząd, któremu służę”; s. 72: Milczenie; s. 75: Obiektywizm i coś jeszcze; s. 78: Najemnicy; s. 81: Lewica, prawica, bezsens; s. 84: Olbrychski; s. 87: Na początku była zbrodnia; s. 90: „Poznali gorycz słowa ojczyzna”; s. 93: Warszawski liberał; s. 96: Przeprowadzka i... Konstanty Grzybowski; s. 99: Przed Nowym Rokiem; s. 102: O cnocie naiwności; s. 105: Bisów nie było; s. 108: „Na gardle proletariatu palce”; s. 111: Różne rodzaje miłości; s. 114: Być rzeczą; s. 118: W objęciach Gorbjęgo; s. 121: „Napięcia na linii”; s. 125: W cudzych oczach; s. 128: Wizyta; s. 131: W Polsce można żyć; s. 134: Chwyając się przeszłości; s. 138: Urok emigracyjnego „realizmu”; s. 141: Shoah; s. 144: Ulepmy wreszcie te garnki; s. 147: Głasność; s. 150: Za dużo Moczulskiego; s. 153: Wizyta, która trwa; s. 156: Lista subskrybentów; s. 161: Spis treści.

Rec. zob. poz. 1565; zob. też poz. 1472, 1551-1552.

9. METAMORFOZY GŁĘBIN TWOICH. POLONIJNY PARNAS LITERACKI / współpr. redakcyjna i korekta Anna Lubicz-Łuba ; grafiki Jerzy Kołacz. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2003. – 176 s.
Szkice.

Z treści: s. 9: Zamiast wstępu, czyli talent jest rzeczą wtórną; s. 15: Chcesz pisać – wyglądaj przez okno; s. 19: „Żniwo kocie w przelocie” (Józef Kociniak); s. 25: Copyright by Lucjan Kopystecki; s. 31: „Postęp czasu świat na boki płuży” (Aniela Radek); s. 35: „Zaryczy wnętrzem ma duma wszechwładna” (Kazimierz Sobiech); s. 40: „I będziesz snuła z niego pociechy” (Stanisław Józef Romański); s. 45: „Kiedyś mnie bardzo zaświerbiało pióro” (Elżbieta Szlachetka); s. 51: „Ich namiętnościom nie było końca” (Krystyna Herrgesell-Motyl); s. 56: „Realistyczna i pełna życia” (Jolanta Wysocki); s. 60: „Nie wiem ku komu”; s. 66: „Jak w miejscu stoi tak idzie” (Adam Bożyk); s. 71: „Stracił szczękę i zwieracz” (Jerzy Wers); s. 77: „Bagno moralne narody zalewa” (Stanisław Januszko); s. 83: „Idzie pogwar zygzakiem” (Jerzy Ryszard Heyduk); s. 87: „Nagle załomotało straszliwie” (Franciszek Maślanka); s. 91: „Adoruje Bogdzie w sposób wyraźny” (Danuta Jac. Bublowa – 1); s. 97: „Biła energią niezmordowanego embriona” (Danuta Jac. Bublowa – 2); s. 102: „I zamarała w głuchej niemocy” (Danuta Jac. Bublowa – 3); s. 107: „Zbękotał mi w głowie”; s. 113: „Tupu-cupu, duby-duby”; s. 120: „Uczyłem ją polskiego” (Jerzy Warunkiewicz); s. 125: „Każdy jako ptaszek wolny” (Józef Gola); s. 131: „Łysą czupryną potrząsam i proszę” (Bolesław Czernewcan); s. 137: „Metamorfozy głębin Twoich” (Kazimierz Kaz-Ostaszewicz); s. 143: „Myślą ani sercem was nie uszkodziłam” (Tamara Hetmańska); s. 149: „Płaczesz – pytasz. Tak płacę...” (Bożena Wiśniewska-Sobczyńska); s. 155: „Po stronie cyngla – czy lufy” (Winićjusz Gurecki); s. 161: „W tydzień potem pada trup” (Marek Majewski); s. 165: Skazani na kicz. Z Edwardem Zymaniem rozmawia Anna Lubicz-Łuba.

Rec. zob. poz. 1568, 1571-1572, 1574-1576; zob. też poz. 1449, 1569-1570.

10. KIM STWÓRCA MĄDRE TE ESEJE PISZE / [il. Franciszek Kostrzewski, Ksawery Pillati] ; red., oprac. graf., słowo wstępne Anna Lubicz-Łuba . – Vancouver : Annward Press, 2004. – 40 s.

Wiersze okolicznościowe.

Z treści: s. 5: LUBICZ-ŁUBA, Anna. W konwencji krotoczwilnej nieco...; s. 11: Na przyjazd Danuty; s. 13: Fraszka (na pozór) etymologiczna Wojciechowi Konsulowi Tycińskiemu w ów dzień przedostatni przez przyjaciół z Polskiego Funduszu Wydawniczego (i nie tylko) przekazana; s. 17: Panegiryk ku czci B. Z., poety słowa i życia, sprowokowany jego duszy przymiotami, we wdzięcznej harmonii z konterfektem fizycznym pozostającymi, z okazji ekskursji (nie tylko kanadyjskiej) życiem zwanej w salonie literackim Anny Lubicz-Łuby i Gilberta Bartholomew w nocy z 29 na 30 marca 2003 roku zapisany; s. 21: Polonia, czyli żyjemy Daviesem (na opak); s. 22: Dwaj w jednym; s. 23: Fraszka powstała po gęstej od znaczeń wizycie doktora Jana Wolskiego w Kanadzie, którą odwiedził na zaproszenie Polskiego Funduszu Wydawniczego; s. 25: Fraszka o pewnym salonie; s. 31: Fraszka z okazji skierowania do druku dwóch albumów (grafiki i malarstwa) Jerzego Kołacza; s. 33: Światłoczułe znaki czasu; s. 35: Fraszka o Grażynce Zambrzyckiej, poetce niezwykłej, po lekturze bibliofilskiego tomiku *Karmelitanka. Wieniec* i wysłuchaniu relacji o jej dramacie poetyckim *Maj*, napisana; s. [37]: Biogramy Edwarda Zymana i Anny Lubicz-Łuby; s. [39]: Kolofon.

11. WIDZIEĆ DALEJ NIŻ DZIŚ. ROZMOWA Z JERZYM KOREY-KRZECZOWSKIM / Edward Zyman, Jerzy Korey-Krzeczowski ; red. Monika Peter ; projekt okł. i szaty graf. Marek Francik. – Katowice : „Gnome” – Wydawnictwa Naukowe i Artystyczne ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2004. – 94 s. + 16 s. wkł. ilustracyjna

Wywiad rzeka.

Z treści: s. 7: Wstęp; s. 11: W szkole, czyli smutek Księcia; s. 23: Ze szkoły na front; s. 27: W podziemiu; s. 37: W Kielcach po latach; s. 49: Romantyzm i rzeczywistość, czyli nikt mnie nie pytał o sympatie polityczne; s. 55: Trudna sztuka dyplomacji; s. 69: W roli doradcy; s. 84: Co to jest sukces, czyli sposób na mądre i owocne życie; s. 91: Indeks nazwisk i pseudonimów; s. [97]: wkładka ilustracyjna.

Zob. też poz. 540-544, 547, 1493.

12. PRZEZNACZENIE JEST WYBOREM. HENRYK SŁABY CZYLI FILOZOFIA SKUTECZNEGO DZIAŁANIA / red. Monika Peter ; projekt okł. i szaty graf. Marek Francik. – Katowice : „Gnome” – Wydawnictwa Naukowe i Artystyczne, 2005. – 119 s. + 24 s. wkł. ilustracyjna

Biografia.

Z treści: s. 7: Wstęp; s. 11: W kręgu najbliższych. Dom rodzinny. Dzieciństwo. Konspiracja; s. 17: Trudna młodość. Obóz koncentracyjny; s. 31: W II Korpusie; s. 37: Tranzytem przez Anglię. Studia. Początki kariery zawodowej; s. 41: Po co ja do tej angielskiej kolonii przyjechałem, czyli o metodzie skutecznego działania; s. 46: Niechciana „Panorama”; s. 55: Kolegium Jana Pawła II; s. 64: Maksyma Emersona. Między wartością a rzeczą; s. 79: Tajemniczy sponsor, czyli o ratowaniu polonistyki na Uniwersytecie Torontońskim; s. 92: „Lubi się dobro”. Portret przez innych skreślony; s. 108: Zakończenie; s. 113: Społeczno-polityczna i charytatywna działalność Henryka Słabego; s. 117: Indeks osobowy.

Rec. zob. poz. 1578, 1580.

13. Z PODRĘCZNEGO LEKSYKONU / red. Henryk Wójcik ; oprac. graf. Piotr Mordel. – Berlin ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2006. – 20 s. – (Druga bibliofilska seria poetycka; t. 2)

Wiersze.

Z treści: s. 5: Nadzieja, sprzed lat; s. 6: Polska; s. 7: Z każdym dniem; s. 8: Nie ma tej rzeki; s. 9: Co my tutaj robimy?; s. 10: Zdjęcie; s. 11: xxx (na biurku); s. 12: Z wizytą; s. 13: Z podręcznego leksykonu; s. 14: Ziemia niczyja; s. 16: Tryptyk: Lions Bay: Świt. Południe. Przed nocą; s. 18: xxx (I znowu, niezaistniała).

Rec. zob. poz. 1581.

14. SCALIĆ ODDALONE: FUNDACJA WŁADYSŁAWA I NELLI TURZAŃSKICH (1988 – 2008) / grafiki Jerzy Kołacz ; projekt okł. Joanna Dąbrowska. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2008. – 192 s. Monografia.

Z treści: s. 6: Wykaz zastosowanych skrótów; s. 9: Wstęp; s. 15: Założyciele Fundacji: Władysław i Nelli Turzańscy – szkic biograficzny; s. 23: Zanim powstała Fundacja. O życiu kulturalnym i sytuacji twórcy w polskiej diasporze w Kanadzie; s. 35: Prywatna, czyli społeczna – historia i dokonania Fundacji; s. 45: Wykaz laureatów; s. 51: Bio- i bibliogramy laureatów; s. 121: „Nagroda moja i nasza” Fundacja w opiniach nagrodzonych twórców; s. 137: Wyróżnione instytucje; s. 143: Nasi sponsorzy; s. 147: Aktualny skład Rady Dyrektorów i sylwetki jej członków; s. 155: Henryk Słaby Członkiem Honorowym Fundacji; s. 161: Posłowie. Wobec przyszłości; Aneks: s. 173: „Świadkami były stojące na plaży pelikany”. Wyznania osobiste Nelli Turzańskiej-Szymborskiej i Zbigniewa Szymborskiego; s. 184: Bibliografia; s. 186: Spis grafik; s. 187: Indeks osób.

Rec. zob. poz. 1585, 1600; zob. też poz. 1500, 1584, 1587.

15. MOSTY Z PAPIERU. O ŻYCIU LITERACKIM, SYTUACJI PISARZA I JEGO DZIEŁA NA OBCZYŹNIE NA PRZYKŁADZIE POLSKIEGO FUNDUSZU WYDAWNICZEGO W KANADZIE W LATACH 1978–2008 / red. Marek Kusiba ; recenzent dr Jan Wolski ; projekt okł. Joanna Rychter ; red. techniczna i grafika Yarek Dąbrowski. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Rzeszów : Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2010. – 560 s. + 16 s. wkł. ilustracyjna

Monografia.

Z treści: s. 11: Wstęp; s. 19: Zanim powstał Fundusz; s. 50: Pierwsze pięciolecie (1978-1983); s. 95: Tak samo, a jednak zupełnie inaczej, czyli bilans dziesięciolecia (1978-1988); s. 133: Wobec wyboru (1989-1996); s. 165: W kontakcie z odbiorcą krajowym; s. 187: Obecność. Działalność Funduszu w latach 1997-2008; s. 217: Trzydziestolecie: sukcesy i zaniechania; s. 239: Zamiast posłowania, czyli trwałość mostów z papieru; s. 261: Nota końcowa. Uwagi nie tylko terminologiczne; s. 275: Widziane z perspektywy; s. 277: HABROWSKA-JELLACZYC, Irena. Inne życie byłoby rodzajem więzienia, s. 283: MORAWSKI, Witold. Byliśmy inicjatywą spóźnioną, s. 291: ZACHWIEJA, Adam. Na co dzień żyłem w świecie kanadyjskim; s. 297: Z kroniki trzydziestolecia; s. 359: Suplement; Aneks: s. 380: Biogramy byłych i obecnych członków Zarządu; s. 404: Książki Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; s. 412: Członkowie Honorowi; s. 415: Bibliografia „Nowego Prądu”; s. 426: Bibliografia wybranych publikacji w całości lub w części poświęconych Polskiemu Funduszowi Wydawniczemu w Kanadzie oraz sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie ze szczególnym uwzględnieniem Kanady; s. 437: Wybrane publikacje o Polskim Funduszu Wydawniczym i sytuacji polskiej książki na obczyźnie; s. 439: TERLECKI, Tymon. Książka – Być albo nie być; s. 445: ŚMIEJA, Florian. Czy jest nam potrzebny Fundusz Wydawniczy?; s. 448: TOMASZEWSKI, Adam. „A może kupi pan książeczkę? ”; s. 454: IWANIUK, Waclaw. Na polonijnym zadupiu; s. 457: TOMASZEWSKI, Adam. Pięciolecie Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; s. 463: TOMASZEWSKI, Adam. Jak się sprzedaje książkę emigracyjną?; s. 469: ZYMAN, Edward.

Konieczność czy zbytek?; s. 474: Literatura polska jest jedna. Rozmowa z Waławem Iwaniukiem i Adamem Tomaszewskim; s. 480: „Słowo to nasza broń ostatnia”. Z dr. Stanisławem Wcisło rozmawia Edward Zyman; s. 486: WOLSKI, Jan. Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie; s. 498: Wszystko byłoby bezimienne. Z Henrykiem Wójcikiem i Edwardem Zymanem rozmawia Jan Wolski; s. 522: Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie (ulotka); s. 527: (BUSZA, Andrzej). Summary; s. 531: Indeks osób; s. 556: PISKULAK, Andrzej. Owocny trud scalania; A-P: Książki Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie.

Rec. zob. poz. 1588-1590, 1592-1595, 1600; zob. też poz. 1292, 1597-1599, 1651.

16. **ŚCIANA PEŁNA JERZYKÓW** / red. Beata Łukiańczyk ; projekt okł. Jacek Tomaszewski. – Warszawa : Wydawnictwo „Telbit”, 2011. – 172 s.

Powieść dla młodzieży.

Z treści: s. 7: **Rozdz. 1:** „Iwan lewa noga”; s. 35: **Rozdz. 2:** Pekińczyk; s. 46: **Rozdz. 3:** Wulkanizator i rymy; s. 61: **Rozdz. 4:** Potrójny debiut; s. 84: **Rozdz. 5:** Wiesia czyli Zosia; s. 97: **Rozdz. 6:** Chodzi przede wszystkim o „Iwana”; s. 110: **Rozdz. 7:** Gdzie dziewczęta z tamtych lat; s. 123: **Rozdz. 8:** Ściana pełna jerzyków; s. 133: **Rozdz. 9:** Do przerwy 0:2; s. 145: **Rozdz. 10:** Cierpki smak dojrzałych jabłek; s. 157: **Rozdz. 11:** Ciocia Stenia w akcji; s. 169: **Rozdz. 12:** Tu były „Glinianki”, czyli sparing Jedyńki; s. 182: **Rozdz. 13:** „Sprinter” mieszka w Częstochowie; s. 200: **Rozdz. 14:** Nikogo nie ma w domu; s. 213: **Rozdz. 15:** Dwójka is number one; s. 231: **Rozdz. 16:** Przed najważniejszym spotkaniem; s. 244: **Rozdz. 17:** Z wizytą u „Sprinter”; s. 254: **Rozdz. 18:** Autor! Autor!

Zob. też poz. 1649.

17. **JASNOŚĆ** / red. Marek Kusiba ; oprac. graf. Yarek Dąbrowski ; druk i prace introligatorskie Henryk Wójcik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2011. – 20 s. – (Trzecia (autorska) bibliofilska seria poetycka; t. 4)

Wiersze.

Z treści: s. 5: Objąć cię słowem; s. 6: O wietrzny Panie; s. 7: xxx (przychodzisz w nocy, gdy cisza); s. 8: xxx (Czekać, wierzyć, że czas); s. 9: Mikołaj Gogol kreuje rzeczywistość; s. 10: xxx (nad tobą rozjaśniony dzień), xxx (Coraz więcej dni); s. 11: Mississauga City; s. 12: Widziane przez okno; s. 14: Powrót; s. 16: xxx (Kolejny); s. 17: Nad Wielką wodą.

Rec. zob. poz. 1596.

18. **GDY KRZYWE JEST PROSTE** / red. Joanna Śłużyńska ; projekt okł. Mateusz Śłużyński. – Poznań : RW2010 [e-book], 2011. – 195 s.

Powieść dla młodzieży.

Z treści: s. 5: Nazywam się Caroline Prajs; s. 10: Piesa to boli; s. 12: Moja przyjaciółka Jolka, Gregory Peck i przede wszystkim Machej; s. 16: Wakacyjne dylematy; s. 19: Wyjeżdżamy do Polski;

s. 21: Dwie pasje Jarosława Prajsa; s. 24: Ja noszę kalosze, czyli spotkanie z polską szkołą; s. 26: Na scenę wkracza Tytus; s. 30: Gra o wielką stawkę, czyli tatko przeżywa; s. 31: Czy Jolka jest ordynatem?; s. 34: Tabliczka mnożenia na wrywki, czyli co czytam pod kołdrą; s. 36: Tatko wciąż przeżywa; s. 39: Żyrafa, czyli „Pani McGinty nie żyje”; s. 41: Klub Zdeklarowanych Przeciwników Matematyki; s. 46: Dziadek Janek w roli trapera; s. 49: Tomasz Izdebski, czyli ostatnia deska ratunku; s. 57: Tatko przeżywa jeszcze bardziej; s. 59: Jak wygląda nasz ser szwajcarski; s. 62: Angina, czyli poczytaj mi wierszyki dziadzia; s. 66: „Pytał o ciebie Jacek”; s. 68: „Drogie panie, będzie medal”; s. 70: „Ja chcę do cioci Uli”; s. 72: Moje wielkie nieporozumienie; s. 74: Maluchy wyjeżdżają, czyli prawdziwy koniec świata; s. 79: A jednak wczasy w siodle; s. 81: Brązowy nos Tytusa; s. 84: „Carolka modelka”; s. 86: Kaśka robi postępy, czyli korepetytor potrzebuje tłumacza; s. 90: Historyca; s. 99: W roli tłumacza; s. 103: Zapiski z pamiętnika, czyli obóz językowy w Petworth House; s. 110: „Nie zamierzam nigdzie odfruć”; s. 112: Mama uchyla rąbką tajemnicy; s. 116: Zagadkowy uśmiech Macheja; s. 118: „Stracona młodość” Zofii Walickiej; s. 128: Spotkanie po latach; s. 132: Genialny pomysł Jolki, czyli co to jest rodzaj męski?; s. 136: Wieczór w Norwidzie, czyli Tomek jakiego nie znałam; s. 141: Czy pani lubi czekoladę amaretto?; s. 145: „A ty mnie na wyspy szczęśliwe zawieź”; s. 148: „Powiedz mamusi, że dzisiaj wieczorem do niej zadzwonię”; s. 151: Sprawa Macheja; s. 155: Decydujący sprawdzian; s. 158: Gdy krzywe jest proste; s. 163: $3x4+4x3=7$; s. 175: Machej redivivus; s. 180: „Czy ty jesteś Kanadyjką?”; s. 187: Kłopoty z Tytusem; s. 188: Kierunek Toronto.

19. **MIEJSCE NA ZIEMI** / grafika, skład i oprac. graf. Piotr Mordel ; mecenat, druk i prace introligatorskie Henryk Wójcik. – Berlin ; Toronto : Mordellus Press, 2012. – 8 s. (Kolofon)

Wiersz.

Druk bibliofilski wydany z okazji setnej rocznicy urodzin Waława Iwaniuka oraz monograficznej wystawy poświęconej pisarzowi, jaką z tej okazji przygotowało Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza w Lublinie.

20. **ŚWIATY UTRACONE, ŚWIATY ODNALEZIONE. ROZMOWY – SZKICE – RECENZJE** / red. Marek Kusiba ; recenzent dr Jan Wolski ; skład i projekt okł. Karolina Przesmycka. – Rzeszów, 2013

W opracowaniu.

Z treści: Wstęp; **Część I: Imperatyw prawdy. Rozmowy o literaturze, sztuce i życiu:** „Istnienie literatury niezależnej skłania władze do łagodności” (Rozmowa z Lotharem Herbstem); Gdy przestrzeń staje się miejscem (Rozmowa z Januszem Kryszakiem); Urodzony z piółunów ziemię (Rozmowa z Bogdanem Czaykowskiem); Wiem, że jestem nieprzewidywalny (Rozmowa z Tadeuszem Konwickim); Słowa są jak powietrze (Rozmowa z Bohdanem Zadurą); Nie zadawać kłopotliwych pytań (Rozmowa z Jerzym Gizellą); Nie lubię chodzić uczęszczanym szlakiem (Rozmowa z Jerzym Kołaczem); Teatr był całym moim życiem (Rozmowa z Ireną Habrowską-Jellaczczyk); Październik skończył się w listopadzie (Rozmowa z Januszem Krasieńskim); Komu dany jest czas (Rozmowa z Andrzejem Buszą); To tylko świat zawrócił (Rozmowa z Aleksandrem Rybczyńskim); Śwąd zwęglonych piór wchodzi pod moją skórę (Rozmowa z Wioletą Grzegorzewską); Uczę się bohaterstwa powszedniego dnia (Rozmowa z Marią Bohdanowiczową); Poezja to zakon, a nie łąka motyli (Rozmowa z ks. Januszem Ilnatowiczem); **Część II: Światy utracone, światy odnalezione:** Odys wraca nad Obrę (Adam Tomaszewski); Gdy dwoje znaczą całość (Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska, Adam

Tomaszewski); Poeta winien być psem (Adam Lizakowski); „Gdy żarzą się słowa (Wacława Iwaniuka powroty do kraju); Puste kartki jak wyrzut wieczności (Wacław Iwaniuk); Poetycki spór z granicami (Bogdan Czaykowski); „Pewnie więc tu jest mój dom” (Anna Frajlich); Manuskrypt odnaleziony po latach (Jerzy Korey-Krzeczowski); Muzy są bowiem córkami pamięci (Fundacja Władysława i Nelli-Turzańskich); Piotr Mordel – wydawca mistyczny; Melodie z domu obłąkanych, czyli długie dystanse felietonisty (Marek Kusiba); Pod jasnym niebem zmysłów i wyobraźni (Roman Chojnacki, Grażyna Zambrzycka); Niech będzie to podróz długa (Roman Sabo); „Dźwiga się kurtyna i ciemność poza nią” (Rafał Malczewski i Jan Lechoń); Pojemny świat pamięci (Katarzyna Banachowska-Jaskiewicz); **Część III: Notatki z lektur: (1) Oddalenia i powroty:** Osip Mandelstam znów jest bezdomny (Adam Zagajewski *List. Oda do wielości*); Lwów Adama Zagajewskiego; Jeśli w krajobraz wchodzić masz, to z sobą (Florian Śmieja *Jeszcze wiersze; Przezorność czasu*); Błędne po części, jeśli nie zupełnie (Bogdan Czaykowski *Wiatr z innej strony*); „Oddalam się powoli od jarmarku świata” (O ostatnich wierszach Czesława Miłosza); „Brnąć po kostki przez Bałtyk spółgłosek” (Na marginesie „polskich” wierszy Stanisława Barańczaka); „Byłaś moją ojczyzną, bo zabrakło innej” (*Antologia poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999*); Antologia jaka jest, każdy (inaczej) widzi; Oddalenia i powroty, czyli rozwiązywanie siebie (Marek Kusiba *Inne powody. Wiersze przebrane i nowe*); Może to największe wyraża się milczeniem (Ryszard Kapuściński); Słowo przestało być dotykiem (Aleksander Rybczyński *Kaligrafia w ciemności*); Poza monokulturą (Janusz Pasternski *Inne wyznania. Poezja Bogdana Czaykowskiego i Andrzeja Buszy w perspektywie dwukulturowości*); Jest wysokość i jest niskość (Andrzej Franaszek *Miłosz. Biografia*); **(2) Emigracja jako życie:** „Pani się nic nie zmieniła” (Marian Hemar *Za dawno, za dobrze się znamy*); „Na łasce własnych słów” (Wacław Iwaniuk *Ostatni romantyk. Wspomnienie o Józefie Łobodowskim*); Emigracja jako życie (Alina Witkowska *Cześć i skandale*); Piękna, trudna sztuka rozmowy (Elżbieta Sawicka *Rozmowy nie tylko o literaturze*); Tożsamość (Elżbieta Sawicka *Widok z wieży. Rozmowy z Herlingiem-Grudzińskim*); Powrót do źródła (*Jesteś wszędzie, Itako. Świat prozy Adama Tomaszewskiego*); Sensybilizm czyli życie (Piotr Paszek *Moi przodkowie. Biografie dwóch polskich rodzin*); Ocalić Polski cud (Jan Nowak Jeziorański *Polska wczoraj, dziś i jutro*); Giedroyc i jego dzieło (Andrzej Stanisław Kowalczyk *Giedroyc i „Kultura”*); Jerzego Giedroycia portret wielokrotny (Magdalena Grochowska *Jerzy Giedroyc. Do Polski ze snu*); Niedyskretny urok emigracji. Przewoźnik wartości („Archiwum Emigracji”); Opowiedzieć życie (Janusz Żurakowski *Nie tylko o lataniu*); Bo szczęście jest drogą (Les Celestyn Bachorz *Pięć narodzin i requiem*); Lekcja Miłosza. Lekcja życia (Anna Frajlich *Czesław Miłosz Lekcje; Laboratorium*); „Taki mój los skażony...” (Piotr S. Załuski *Zamęt. Opowieść o czasach i życiu Mickiewicza*); **(3) Podróż, która trwa:** Rozprawki o życiu (Leszek Kołakowski *Mini-wykłady o maxi-sprawach*); Na grypę najlepszy jest Prus (Barbara N. Łopieńska *Książki i ludzie*); „A w republice będę wielbił króla” (*Wspomnienia o Antonim Słonimskim*); Z szufłady Kisiela (Stefan Kisielewski *Dzienniki*); Dystans jest duszą piękna (Czesław Miłosz *Inne abecadło*); Krzysztofa Mętraka spowiedź najszczerza (Krzysztof Mętrak *Dziennik 1979-1983*); Heban czyli sens pisarstwa (Ryszard Kapuściński *Heban*); Serce nie ma nóg (*26 bajek z Afryki ze zdjęciami Ryszarda Kapuścińskiego*); Podróż, która trwa (*Podróże z Ryszardem Kapuścińskim: opowieści czterestu tłumaczy, cz. 2*); Artur Domosławski na tropie (Artur Domosławski *Kapuściński non-fiction*); Między słowem i obrazem. Twarze współczesnego reportaży (Urszula Glensk *Po Kapuścińskim. Szkice o reportażu*); Powrót Henryka Dasko (Henryk Dasko *Odłot malowanego ptaka*); Rozpoznawali się po cytatach (Andrzej Dobosz *Generał w bibliotece*); Świat pisany wierszem (Andrzej Piskulak *Eremyk*); „W nim świata smak i życia urok” (Jerzy Illg *Mój Znak. O noblistach, przyjaźniach, książkach, kobietach*); „Skąd wziąć, tyn dmuch” (Kazimierz Kutz *Piąta strona świata*); Poeta myśli (Edward Balcerzan *Wiersze niewszystkie*); Lot ptaka i ciężar kamienia (Ewa Stachniak *Dysonans*); Gorący Pałac Zimowy (Ewa Stachniak *Katarzyna Wielka. Gra*

o władzę); Przekonać można tylko przekonanych (Józef Hen *Dziennik na nowy wiek*); Namiot pełen wspomnień (Marek Skwarciniak *Namiot Karola Wojtyły*); Przeniknąć życie (Agnieszka Góra *Krzyk do nieba*); Braniewnik: w świecie pamięci (Waldemar Kontewicz *Braniewnik*); (4) **Anatomia zdrady**: W lepkich sieciach Łubianki (Irma Kudrowa *Tajemnica śmierci Maryny Cwietajewej*); Anatomia zdrady (Aleksander Gella *Zagłada II Rzeczypospolitej*); Polska w więzieniu (Andrzej Wolski *Drzwi bez klamki*); Alianci – piosenkę ci przyślą (Lech Hałko *Kotwica herbem wybranym*); Sierpień przez całe życie (Juliusz Kulesza *Starówka. Warszawskie Termopile 1944*); Emigracyjny parlament (Edward Sołtys *Parlament na obczyźnie*); **Część IV: Postscriptum**: Z listów do przyjaciela. Bo nie ma ziemi wybieranej; Nota o pierwodrukach; Podziękowania; Indeks nazwisk.

II. PUBLIKACJE NIESAMOISTNE WYDAWNICZO

1. UTWORY I ICH FRAGMENTY

21. Elegia [w.] // W: Łódzka Wiosna Poetów 1966. – Warszawa : PAX, 1966. – S. 91

22. Uchodzenie ptaków [w.] // W: Łódzka Wiosna Poetów 1966. – Warszawa : PAX, 1966. – S. 93

23. Wieczorem w pokoju [w.] // W: Łódzka Wiosna Poetów 1966. – Warszawa : PAX, 1966. – S. 95

24. Jutro wszystkich świętych [opow.] // W: Wiadukt – almanach młodych : wiersze, proza / Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy ; okł. i przerywniki projektował Marek Złoch. – Łódź : Wydawnictwo Łódzkie, 1967. – S. 293-296

25. Do krowy z zielonych pastwisk wracającej (Z cyklu : „Krajobraz przywołany”) [w.] // W: Almanach młodych / red. Maria Błaszczkowska ; oprac. graf. J[an] Młodożeniec. – Warszawa : „Iskry”, 1973. – S. 531

26. Uchodzenie ptaków (Z cyklu „Krajobraz przywołany”) [w.] // W: Almanach młodych / red. Maria Błaszczkowska ; oprac. graf. J[an] Młodożeniec. – Warszawa : „Iskry”, 1973. – S. 532-533

27. Proza dwu tematów (o pisarstwie Jerzego Wawrzaka) // W: Młody Śląsk Literacki : almanach poezji i prozy / red. Józef Górdziałek, Feliks Netz, Edward Zyma. – Katowice, 1975. – S. 318-328

28. [Wstęp] // W: Słowo rozciąło mi wargi : almanach tyskiej grupy poetyckiej „Symbol” / red. S[tanisław] Wilczek. – Katowice : ZLP, 1978

29. Ewolucja ; Rozmowa intymna [wiersze] // W: I [Pierwszy] Ogólnopolski Meeting Poetycki „Pomówmy o Wartościach”, Chorzów, 13-14 marzec 1980 / [kol. red. Krzysztof Borucki et al.] ; Socjalistyczny Związek Studentów Polskich. – Katowice, 1980. – S. 115-116

30. Powiedz prawdę [reportaż] / Edward Zyman, Maciej Michał Szczawiński // W: Tu Radio Katowice : przegląd dorobku Katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia / red. Edward Zyman ; projekt obwol., okł. i kart działowych Andrzej Kacperk. – Katowice : Rozgłośnia Polskiego Radia, 1980. – S. 37-47

31. Potrzebne spotkania [post.] // W: I [Pierwsze] Gliwickie Konfrontacje Literackie / red. J[an] Strządała. – Gliwice, 1981. – S. 15-16

32. „Ocal resztę ciszy” [szkic o poezji Bogdana Pasternaka] // W: Słowo : almanach literacki / kol. wydawnicze Henryk Jachimowski, Ryszard Miernik, Stanisław Nyczaj, Bogdan Pasternak, Stanisław Rogala, Stanisław Żak. – Łódź : Wydawnictwo Łódzkie, 1984. – S. 41-48

33. Gdy nagle [w.] // W: Almanach 1986 – Gwiazda Polarna / red. Leszek Zieliński. – Stevens Point, WI : Wide Publications Group, Inc., [1986]. – S. 330

34. Lekcja [w.] // W: Almanach 1986 – Gwiazda Polarna / red. Leszek Zieliński. – Stevens Point, WI : Wide Publications Group, Inc., [1986]. – S. 331

35. xxx (jeśli któregoś dnia) [w.] // W: Almanach 1986 – Gwiazda Polarna / red. Leszek Zieliński. – Stevens Point, WI : Wide Publications Group, Inc., [1986]. – S. 331

36. Liryki z włosom [w.] // W: Na mojej ziemi był Oświęcim : Oświęcim w poezji współczesnej / wybór i oprac. Adam A. Zych. – Oświęcim : Wydawnictwo Państwowego Muzeum, 1987. – S. 319

37. Elegia [w.] // W: Na mojej ziemi był Oświęcim : Oświęcim w poezji współczesnej / wybór i oprac. Adam A. Zych. – Oświęcim : Wydawnictwo Państwowego Muzeum, 1987. – S. 320

38. Nigdy nie jest za późno [w.] // Rysopis : antologia poezji / wybór i oprac. Rena Marciniak ; Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1987. – S. 240

39. Nie ma dnia [w.] // W: Rysopis : antologia poezji / wybór i oprac. Rena Marciniak ; Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1987. – S. 240

40. xxx (od dawna próbuję dogadać się z tobą) [w.] // W: Rysopis : antologia poezji / wybór i oprac. Rena Marciniak ; Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1987. – S. 241

41. By zachowali w sercu moich synów // W: Mrok nocy / Wojciech Jan Stanisławski ; [wybór wierszy i oprac. Bronisława Stanisławska ; przedm. i posł. Zofia Jankowska ; red. całości Edward Zyman. – [S.l. : s.n.], cop. 1989 (Toronto : Futura Graphics Inc.). – S. 81-83

42. Ranek [w.] // W: Wybór wierszy okolicznościowych dla klas I-III. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1990. – S. 299

43. List [w.] // W: Po Wojaczku : antologia poezji polskiej 1971-1991 / wybór i red. Kamil Ratyniecki ; projekt okł. Kamil Wiesiołowski. – Warszawa : Dom Księgarski i Wydawniczy Fundacji Polonia, 1991. – S. 260

44. Z rubryki : Odpowiadamy naszym czytelnikom [w.] // W: Po Wojaczku : antologia poezji polskiej 1971-1991 / wybór i red. Kamil Ratyniecki ; projekt okł. Kamil Wiesiołowski. – Warszawa : Dom Księgarski i Wydawniczy Fundacji Polonia, 1991. – S. 260

45. [O poezji Stanisława Nyczaja] // W: Wiersze wybrane / Stanisław Nyczaj. – Łódź : Wydawnictwo Łódzkie, 1994. – S. 168-169

46. „Tego co dałeś – nikt ci nie odbierze” [posł.] // W: 263 Keewatin Ave : wiersze dla Waclawa Iwaniuka / red. Henryk Wójcik ; oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1995. – S. 18-19

47. Pytam więc : jesteś? [w.] // W: Związani z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior ; wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski : Piotrkowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1997. – S. 389

48. Instrukcja [w.] // W: Związani z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior ; wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski : Piotrkowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1997. – S. 390

49. Głos [w.] // W: Związani z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior ; wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski : Piotrkowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1997. – S. 391

50. Najbliżsi sobie [w.] // W: Związani z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior ; wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski : Piotrkowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1997. – S. 392

51. Z wieczoru autorskiego [w.] // W: Związani z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior ; wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski : Piotrkowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1997. – S. 393

52. Lekcja [w.] // Związani z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior ; wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski : Piotrkowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1997. – S. 394

53. [O poezji Bogusława Pasternaka] // W: Wiersze wybrane / Bogusław Pasternak. – Kielce, 1998. – S. 167

54. Nadzieja : sprzed lat [w.] // W: Antologia poezji polskiej na obczyźnie / wybór, oprac. i przedm. Bogdan Czaykowski. – Warszawa : Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2002. – S. 541

55. Nie lubię chodzić uczęszczanym traktem [wyw.] // W: *Memory Filter* / Jerzy Kołacz – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2004. – S. 32-39

56. Przerwana korespondencja [rozmowa z Aleksandrem Rybczyńskim] // W: *Bibliografia „Listu Oceanicznego”* : bibliografia za okres od października 1993 do czerwca 2000 [nr 1-81] / Anna Rybczyńska. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2004. – S. 43-47

57. Portret przez innych sporządzony [szkic biograficzny] // W: *Wyjść losowi naprzeciw, czyli recepta na sukces* / Jerzy Korey-Krzeczowski. – Katowice : „Gnome”, 2005. – S. 102-111

58. „Puste kartki jak wyrzut wieczności” : kilka głos do portretu Wacława Iwaniuka [szkic wspomnieniowy] // W: *Podróż w głąb pamięci : o Wacławie Iwaniuku szkice, wspomnienia, wiersze* / pod red. Jana Wolskiego, Henryka Wójcika, Edwarda Zymana ; projekt okł. i szaty graf. Marek Francik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2005. – S. 159-175

59. *W domu Wacława* [w.] // W: *Podróż w głąb pamięci : o Wacławie Iwaniuku szkice, wspomnienia, wiersze* / pod red. Jana Wolskiego, Henryka Wójcika, Edwarda Zymana ; projekt okł. i szaty graf. Marek Francik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2005. – S. 404

60. *Z każdym dniem (Wacławowi)* [w.] // W: *Podróż w głąb pamięci : o Wacławie Iwaniuku szkice, wspomnienia, wiersze* / pod red. Jana Wolskiego, Henryka Wójcika, Edwarda Zymana ; projekt okł. i szaty graf. Marek Francik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2005. – S. 405

61. „Urodzony z piołunów ziemię” [rozmowa z Bogdanem Czaykowskim] / Edward Zyman, Marek Kusiba // W: *O poezji, nostalgii, krytykach i kryteriach / rozmawiają Bogdan Czaykowski i Adam Czerniawski [oraz] Kazimierz Brakoniecki [et al.] ; red. i wstęp Magdalena Rabizo-Birek*. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Rzeszów: Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2006. – S. 152-183

62. *W szkole, czyli smutek Księcia* [wyw.] // W: *Powracam tutaj z własnej woli* / Jerzy Korey-Krzeczowski. – Rzeszów: *Otwarty Rozdział*, 2006. – S. 8-20

63. „Za nami pieśń rzewna” [posł.] // W: Powracam tutaj z własnej woli / Jerzy Korey-Krzeczowski. – Rzeszów: Otwarty Rozdział, 2006. – S. 133-139

64. Manuskrypt odnaleziony po latach [posł.] // W: Barwy młodości / Jerzy Korey-Krzeczowski. – Rzeszów: Otwarty Rozdział, 2007. – S. 257-267

65. Nie lubię chodzić uczęszczanym traktem (fragmenty rozmowy Edwarda Zymana z Jerzym Kołaczem) // W: Jerzy Kołacz : mapa pamięci : katalog wystawy „Filtr pamięci” = Jerzy Kołacz : memory maps : „Memory filter” exhibition catalogue / [red. Elżbieta Łubowicz, Bronisław Kowalewski ; teksty wstępu Bill Grigsby, Andrzej Saj, Edward Zyman ; przekł. Krzysztof Zarzecki, Dominika Kowalewska, Ilona Pogodzińska]. – Wrocław: Ośrodek Kultury i Sztuki, cop. 2008. – S. 13-19

66. Sdelano v Polše, vek – XX : antologią / wybr. i przeł. [z pol.] Andrej Bazilevskij. – Moskva : Vahazar, 2009. – 1037 s. – (Kollekciá Polškoj Literatury; 1-015)

Z treści : s. 295 : Den' holostogo probega ; s. 295-296 : Evolúciá ; s. 296 : Pis'mo ; s. 296-297 : Esli odnaždu ; s. 297 : Otkroem karty (Andžeù Otremskomu) ; s. 297-298 : Kto on s kem i kakim gosolom govorit (Andžeù Žaku) ; s. 298-299 : Čto za radost' žit' ; s. 299 : Nakanune otežda ; s. 299-300 : Kogda vdruz ; s. 300-301 : Na avtorskom večere [wiersze].

67. Świat pisany wierszem [posł.] // W: Eremyk / Andrzej Piskulak. – Kielce : Oficyna Wydawnicza Ston 2, 2009. – S. 57-65

68. Świat pisany wierszem [wstęp] // W: Andrzej Piskulak : bibliografia podmiotowo-przedmiotowa / oprac. Beata Piotrowska ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach. Dział Informacji i Bibliografii Regionalnej. – Kielce, 2009. – S. 11-14

Wydano na płycie CD.

69. Rozmowa intymna [w.] // W: Antologia wierszy wojennych. – Wyd. 2 / zebra. i oprac. Andrzej Jaroszyński ; red. tomu i oprac. typograficzne Bernard Nowak. – Lublin : Stowarzyszenie Pisarzy Polskich. Oddział, 2010. – S. 55

I wyd. ukazało się w obiegu niezależnym (Warszawa : Niezależna Oficyna Wydawnicza „Nowa”, 1982).

70. Pragnę cię naga [w.] // W: Antologia wierszy wojennych. – Wyd. 2 / zebra. i oprac. Andrzej Jaroszyński ; red. tomu i oprac. typograficzne Bernard Nowak. – Lublin : Stowarzyszenie Pisarzy Polskich. Oddział, 2010. – S. 56

I wydanie ukazało się w obiegu niezależnym (Warszawa : Niezależna Oficyna Wydawnicza „Nowa”, 1982).

71. Melodie z domu obłąkanych, czyli długie dystanse felietonisty [wstęp] // W: Podręcznik do kobiet / Marek Kusiba. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ; Toronto ; Mississauga : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2011. – S.14-20

72. Przeniknąć życie [posł.] // W: Krzyk do nieba / Agnieszka Góra. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Siennica Różana : Wakacyjna Akademia Reportażu im. Ryszarda Kapuścińskiego, 2011. – S. 105-108

73. Piotr Mordel – wydawca mistyczny [szkic wspomnieniowy] // W: Piotr Mordel – polski typograf i bibliofil w Berlinie / Maria Kalczyńska, Jan Wolski. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy : Instytut Śląski, 2011. – S. 198-204

74. „Wiem, że jestem nieprzewidywalny” [wyw.] // W: Nasze historie, nasze nadzieje : spotkania z Tadeuszem Konwickim / red. i układ Przemysław Kaniecki. – Warszawa : „Iskry”, 2013. – S. 341-351

2. TEKSTY LITERACKIE NA ŁAMACH PRASY

Poezja

75. Kto to jest matka. – (Debiuty) // „Z tej strony”. – 1961, (kwiecień), s. 32

76. xxx (przyjdzie) // „Wizytówki”. – 1961, nr [1] (grudzień), s. 8

77. Polowanie // „Wizytówki”. – 1961, nr [1] (grudzień), s. 8

78. Stylizacje // „Wizytówki”. – 1961, nr [1] (grudzień), s. 8

79. Filozof naiwny // „Gazeta Radomszczańska”. – 1963, nr 12, s. 6

80. Dzień targowy // „Nad Wartą”. – 1963, nr 8, s. 3

81. Tatuś // „Nad Wartą”. – 1964, nr 1, s. 4
Z cyklu „Spięcia”.

82. Czekanie na dzwonek // „Nad Wartą” – 1964, nr 1, s. 4
Z cyklu „Spięcia”.
83. Południe // „Zarzewie” – 1965, nr 42, s. 13
84. Powrót do wsi rodzinnej // „Nad Wartą”. – 1965, nr 11, s. 3
85. Konstrukcja z pamięci // „Nad Wartą”. – 1966, nr 3, s. 3
86. Przekonywanie do miasta // „Nad Wartą”. – 1966, nr 5, s. 6
87. Do... // „Nad Wartą”. – 1966, nr 7, s. 4
88. Opis // „Nad Wartą”. – 1966, nr 7, s. 4
89. Wieczorem // „Nad Wartą”. – 1966, nr 9, s. 7
90. Odchodzącemu // „Nad Wartą”. – 1966, nr 11, s. 7
91. Pytanie // „Nad Wartą”. – 1966, nr 11, s. 7
92. Przekonywanie do miasta // „Kamena”. – 1966, nr 13, s. 6
93. Liryki z włosem // „Gazeta Radomszczańska”. – 1966, nr 21
(26 maja / 1 czerwca), s. 6
94. Coraz bardziej ubywasz // „Nad Wartą”. – 1967, nr 1, s. 3
95. Próba portretu // „Gazeta Radomszczańska”. – 1967, nr 20, s. 6
96. Zejście w pamięć: chłopcom z oddziału Małego Franka // „Nad Wartą”. –
1967, nr 5, s. 1
97. Liryki z włosem // „Odgłosy”. – 1967, nr 5, s. 6

98. Taki jest ogród: Przywołanie, Taki jest ogród – fragmenty poematu // „Gazeta Radomszczańska”. – 1969, nr 29, s. 3

99. Taki jest ogród: Pejzaż I, Pejzaż II (z psem) – fragmenty poematu // „Gazeta Radomszczańska”. – 1969, nr 30, s. 3

100. Do rówieśnych // „Nad Wartą”. – 1969, nr 7, s. 2

101. Przed odjazdem // „Nad Wartą”. – 1969, nr 7, s. 2

102. Jeszcze ich widzisz matko // „Nad Wartą”. – 1969, nr 10, s. 1

103. Dojrzałość // „Poglądy”. – 1970, nr 4, s. 15

104. Wieczorem // „Poglądy”. – 1970, nr 4, s. 15

105. W liście do poety dworskiego – propozycja taktyczna // „Nad Wartą”. – 1970, nr 4, s. 2

106. Żniwiarze // „Gazeta Radomszczańska”. – 1970, nr 35, s. 6

107. Najbliżsi sobie // „Gazeta Radomszczańska”. – 1970, nr 35, s. 6

108. Dokąd odchodzisz // „Trybuna Robotnicza”. – 1970, nr 62, s. 5
Z notką redakcyjną.

109. Oto jest ogród // „Współczesność”. – 1971, nr 3, s. 7

110. Do rówieśnych // „Odgłosy”. – 1971, nr 18, s. 6

111. xxx (Dopóki nas) // „Odgłosy”. – 1971, nr 18, s. 6

112. Niepokój // „Przemiany”. – 1971, nr 6, s. 20

113. Do rówieśnych // „Przemiany”. – 1971, nr 7, s. 26
114. Podróż // „Głos Młodzieży”. – 1971, nr 12, s. 25
115. Żniwiarze // „Głos Młodzieży”. – 1971, nr 12, s. 25
116. Zejście w pamięć // „Żołnierz Polski”. – 1972, nr 1, s. 14
117. Próba portretu // „Razem”. – 1976, nr 12, s. 47
118. Jak minął dzień // „Fakty”. – 1978, nr 25, s. 7
119. Ślub // „Fakty”. – 1978, nr 25, s. 7
120. xxx (wierzę: wcześniej czy później nadejdzie ten dzień) // „Poglądy”. – 1978, nr 17, s. 15
121. Wtedy w obecności wszystkich nieobecnych // „Poglądy”. – 1978, nr 17, s. 15
122. Wtedy w obecności wszystkich nieobecnych // „Opole”. – 1978, nr 9, s. 18
123. xxx (nie bądź mi snem) // „Opole”. – 1978, nr 9, s. 18
124. xxx (podaj dłoń) // „Odra”. – 1978, nr 10, s. 57
125. Kim jest do kogo jakim mówi głosem // „Odra”. – 1978, nr 10, s. 57
126. Wtedy w obecności wszystkich nieobecnych // „Nowy Wyraz”. – 1978, nr 10, s. 28
127. xxx (tego dnia stwierdziłeś u siebie) // „Nowy Wyraz”. – 1978, nr 10, s. 29
128. xxx (boję się nie okrucieństwa) // „Nowy Wyraz”. – 1978, nr 10, s. 30

129. xxx (jesteśmy mieszkańcami) // „Fakty”. – 1979, nr 51 / 52, s. 14
130. Dąb // „Płomyczek”. – 1979, nr 1, s. 3
131. Ciekawy Michał // „Płomyczek”. – 1979, nr 9, s. 234
132. Gdybym był lekki jak piórko // „Świerszczyk”. – 1979, nr 29, s. 452-453
133. Zima // „Świerszczyk”. – 1980, nr 3, s. 43
134. xxx (ulubioną porą twojego życia jest wieczór) // „Opole”. – 1980, nr 2, s. 18
135. Psy moje serdeczne // „Opole”. – 1980, nr 2, s. 18
136. Ranek // „Świerszczyk”. – 1980, nr 30 / 31, s. 405
137. Kim jesteś? // „Poglądy”. – 1980, nr 10, s. 15
138. Mój czas jest chory // „Poglądy”. – 1980, nr 10, s. 15
139. Żyję w tym mieście // „Poglądy”. – 1980, nr 10, s. 15
140. Wiosna, spacer // „Fakty”. – 1981, nr 22, s. 6
141. Kotek i płotek // „Świerszczyk”. – 1981, nr 1 / 2, s. 7
142. Jak mleko z garnkiem rozmawiało // „Świerszczyk”. – 1981, nr 16 / 17, s. 195
143. Dźwięk // „Świerszczyk”. – 1981, nr 39, s. 473
144. Tak oto nastał czas stabilizacji // „Fakty”. – 1981, nr 22, s. 6

145. Tak jesteśmy szczęśliwi // „Integracje”. – 1981, nr 1 / 2, s. 24
146. Wigilia’81 // „Puls”. – 1983 / 1984, nr 20 (zima), s. 63
147. xxx (nic nie jest pewne) // „Puls”. – 1983 / 1984, nr 20 (zima), s. 63
148. List // „Puls”. – 1983 / 1984, nr 20 (zima), s. 64
149. Z rubryki: Odpowiadamy naszym czytelnikom // „Puls”. – 1983 / 1984, nr 20 (zima), s. 64
150. Socjalizm // „Puls”. – 1983 / 1984, nr 20 (zima), s. 64-65
151. Wigilia ’81 // „Gwiazda Polarna”. – 1983, nr 42
152. xxx (nic nie jest pewne) // „Gwiazda Polarna”. – 1983, nr 42
153. Socjalizm // „Gwiazda Polarna”. – 1983, nr 42
154. Socjalizm // „Echo Tygodnia”. – 1983, nr 45, s. 13
155. Myśli // „Echo Tygodnia”. – 1983, nr 60, s. 6
156. Żyję w tym mieście. – (Strona Literacka) // „Związkowiec”. – 1984, nr 39 (17 maja), s. 3
157. xxx (każdy z nas) // „Głos Polski”. – 1984, nr 42 (27 czerwca), s. 8
158. xxx (ziemio mojej) // „Głos Polski”. – 1984, nr 42 (27 czerwca), s. 8
159. Socjalizm // „Przegląd Polski”. – 1984, (12 lipca), s. 10
160. xxx (Nic nie jest pewne) // „Przegląd Polski”. – 1984, (12 lipca), s. 10
161. Polska // „Związkowiec”. – 1984, nr 64 (14 sierpnia), s. 3

162. xxx (od dłuższej chwili) // „Związkowiec”. – 1984, nr 64 (14 sierpnia), s. 3

163. Na których czekamy. – (Strona Literacka) // „Związkowiec”. – 1984, nr 70/71 (5 września), s. 11

164. Tak oto nastał czas stabilizacji. – (Strona Literacka) // „Związkowiec”. – 1984, nr 70/71 (5 września), s. 12

165. Psy moje serdeczne. – (Strona Literacka) // „Związkowiec”. – 1984, nr 70/71 (5 września), s. 12

166. Co za radość żyć // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 24

167. xxx (Jesteśmy mieszkańcami) // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 24

168. Rozmowa intymna // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 25

169. Śmierć (Pamięci górników kopalni „Wujek”) // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 25

170. List // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 25

171. Skończył się dobry czas dla poetów // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 25

172. Wigilia’81 // „Nasza Credit Union”. – 1997, nr 361, s. 23

173. Letter to a Friend in Sarajewo // „Books in Canada”. – 1998, nr 8, s. 31

174. Nadzieja; sprzed lat // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 124

175. Z każdym dniem // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 125

176. Polska // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 125

177. Z wizytą // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 126
178. Język // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 126
179. Co my tutaj robimy? // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 127
180. Moje życie jest snem // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 127
181. W domu Waława // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 128
182. I znowu, nie zaistniała // „Nowy Prąd”. – 2003, (styczeń), s. 5
183. Elektrowóz // „Poezja i Dziecko”. – 2004, nr 4, s. 81-82
184. Moja nowa ojczyzna // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 68
185. xxx (moje życie) // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 70
186. xxx (przyjechałem tu) // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 70
187. Rozmowa z życiem // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 71
188. Z podręcznego leksykonu // „Fraza”. – 2005, nr 3, s. 108
189. Tryptyk : świt ; południe ; przed nocą // „Fraza”. – 2005, nr 3, s. 109-110
190. Dialog (pamięci Ryszarda Kapuścińskiego) // „Fraza”. – 2006/2007, nr 4/1, s. 241-242
191. Objąć cię słowem // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 4
192. O wietrzny Panie // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 5
193. Nie wiem // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 6

194. Nad Wielką Wodą // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 7
195. Mississauga City // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 8
196. xxx (przychodzisz w nocy, gdy cisza) // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 9
197. xxx (Czekać; wierzyć, że czas) // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 10
198. Sen, sen // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 10
199. Moje słowa // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 11
200. Z każdym dniem // „Przegląd Polski”. – 2007, (21 września), s. 9
201. Odczyt // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2007, nr 3/4, s. 194
202. Powrót // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2007, nr 3/4, s. 194
203. Kombatant // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2007, nr 3/4, s. 195
204. xxx (jest mnie) // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2007, nr 3/4, s. 196
205. Widziane przez okno // „Przegląd Polski”. – 2008, (23 maja), s. 11
206. Mikołaj Gogol kreuje rzeczywistość // „Przegląd Polski”. – 2008, (23 maja), s. 11
207. Mikołaj Gogol kreuje rzeczywistość // „Akcent”. – 2009, nr 2, s. 91
208. Rewizor // „Akcent”. – 2009, nr 2, s. 91
209. xxx (Coraz więcej dni) // „Akcent”. – 2009, nr 2, s. 92

210. xxx (Czy znajdę cię zanim) // „Akcent”. – 2009, nr 2, s. 93

211. Przychodzisz nie w porę // „Akcent”. – 2009, nr 2, s. 93

212. Miejsce na ziemi. – W domu Wacława [wiersze] // „Lublin. Kultura i Społeczeństwo”. – 2012, nr 4, s. 56; nr 4, s. 61

Proza

213. Matka [opow.] // „Tygodnik Kulturalny”. – 1965, nr 35, s. 4

214. Jutro wszystkich świętych [opow.] // „Tygodnik Kulturalny”. – 1965, nr 44, s. 4

215. Cisza [opow.] // „Tygodnik Kulturalny”. – 1969, nr 48, s. 5

216. Nic tu nie jest twoje [opow.] // „Odgłosy”. – 1978, nr 23, s. 4

217. Nic tu nie jest twoje [opow.] // „Nowy Wyraz”. – 1978, nr 11, s. 35-43

218. Rewolucja w naszym miasteczku [opow.] // „Fakty”. – 1981, nr 13, s. 6

219. Wigilia'81 [wspomn.] // „Nasza Credit Union”. – 1997, nr 361, s. 23

220. Cudowny dar tworzenia [fragm. pow.] // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 17-31

3. KRYTYKA LITERACKA. SZKICE. ARTYKUŁY. RECENZJE

221. Nasze trudne dzieci // „Wychowanie”. – 1966, nr 1, s. 45
Rec. Salomon Łastik *Trudne dzieci* [Warszawa, 1965].

222. Zmyślam i opisuję // „Tygodnik Kulturalny”. – 1966, nr 46, s. 4
Rec. Jerzy Wilmański *Krzywa latarnia* [opow., Łódź, 1966].

223. Debiut dojrzały // „Nad Wartą”. – 1967, nr 2, s. 3
Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Określając światłościę* [wiersze, Warszawa, 1966].
224. Nic, co by nas wzruszyć mogło // „Tygodnik Kulturalny”. – 1967, nr 5, s. 4
Rec. Sławomir Kryśka *Koło graniaste* [pow., Warszawa, 1966].
225. Wsi spokojna, wsi zmieniona // „Współczesność”. – 1967, nr 13 (21 czerwca / 4 lipca), s. 10
Rec. Andrzej Krzysztof Waśkiewicz *Dom z płaskim dachem* [pow., Wrocław, 1966].
226. Poezja postawy otwartej // „Nad Wartą”. – 1969, nr 4, s. 5
Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Wielkie małe głody* [wiersze, Warszawa, 1968].
227. W krajobrazie przeszłym // „Nad Wartą”. – 1970, nr 8, s. 3
Rec. Zbigniew Żmigrodzki *Sen z kalendarza* [wiersze, Kraków, 1970].
228. Konsekwentnie – dokąd? // „Fakty i Myśli”. – 1970, nr 20 (27 września / 10 października), s. 7
Rec. Bolesław Lubosz *Odkrywanie Kolumba* [wiersze, Katowice, 1970].
229. W krajobrazie przeszłym // „Fakty i Myśli”. – 1970, nr 22 (25 października / 6 listopada), s. 6
Rec. Zbigniew Żmigrodzki *Sen z kalendarza* [wiersze, Kraków, 1970].
230. Wieś w poezję zaklęta // „Fakty i Myśli”. – 1971, nr 7, s. 7
Rec. Andrzej Żak *Lipowe gusła* [wiersze, Warszawa, 1970].
231. Dobra wiara w gusła // „Poglądy”. – 1971, nr 7 (1 / 15 kwietnia), s. 11
Rec. Andrzej Żak *Lipowe gusła* [wiersze, Warszawa, 1970].
232. O twórczości Jerzego Wawrzaka // „Nad Wartą”. – 1971, nr 4, s. 5, 7
233. Próba sumowania // „Nad Wartą”. – 1971, nr 7, s. 5
Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Spojrzenia w półobrocie* [wiersze, Warszawa, 1970].
234. Dotyk i gwiazda // „Nad Wartą”. – 1971, nr 9, s. 6
Rec. Andrzej Ostrowski *Dotyk i gwiazda* [wiersze, Katowice, 1971].

235. Próba sumowania // „Tygodnik Kulturalny”. – 1971, nr 38 (19 września), s. 4

Rec. Elżbieta Cichła-Czarniawska *Spojrzenia w półobrocie* [wiersze, Warszawa, 1970].

236. A dlaczego te drzewa idą? // „Poglądy”. – 1971, nr 22 (15/30 listopada), s. 11-12

Rec. Tadeusz Mikołajek *Zamykanie koła* [pow., Wrocław, 1971].

237. Sprawa Michała Górczyna // „Fakty i Myśli”. – 1972, nr 5 (27 lutego/11 marca), s. 7

Rec. Jerzy Wawrzak *Linia* [pow., Warszawa, 1971].

238. Linia – powieść polityczna // „Nad Wartą”. – 1972, nr 3, s. 6

Rec. Jerzy Wawrzak *Linia* [pow., Warszawa, 1971]

239. By pamiętali młodzi // „Poglądy”. – 1972, nr 5 (1/15 marca), s. 12

Rec. Wojciech Sulewski *Głosy z daleka* [Warszawa, 1971].

240. Gniewność // „Poglądy”. – 1972, nr 7 (1/15 kwietnia), s. 12

Rec. Eugeniusz Zaczek *Gniewność* [opow., Katowice, 1971].

241. „Można iść w sentymenty” // „Poglądy”. – 1972, nr 9 (1/15 maja), s. 11-12

Rec. *Almanach Literacki Katowickiego KKMP.*

242. „Ale co robić z tymi, którzy szumią lasem” // „Poglądy”. – 1972, nr 17 (1/15 września), s. 11-12

Rec. Stanisław Horak *Liryki* [wiersze, Katowice, 1972].

243. Dwadzieścia lat temu // „Poglądy”. – 1972, nr 18 (15/30 września), s. 12

Rec. Zdzisław Olszewski *Dwa lata w Nowej Hucie. Dziennik lekarza* [wspomn., Kraków, 1972].

244. „Bo włosy mam z głowy a zęby niezgrzybliwe” // „Nadodrze”. – 1972, nr 21 (8/21 października), s. 10

Rec. Ernest Dyczek *Cień* [wiersze, Wrocław, 1972].

245. „Jest czarną różą” // „Poglądy”. – 1972, nr 22 (15/30 listopada), s. 11-12

Rec. Jan Paweł Krasnodębski *Rozmowa z innym Bogiem* [wiersze, Wrocław, 1972].

246. Graniec i inni, czyli kłopoty debiutu // „Poglądy”. – 1972, nr 24 (15 / 31 grudnia), s. 11-12

Rec. Franciszek Michał Przybyłowski *Za usypanymi górami* [pow., Katowice, 1972].

247. Kracherowej próba eposu // „Opole”. – 1973, nr 1, s. 28-29

Rec. Nina Kracherowa *Progi* [pow., Katowice, 1972].

248. Odrębność doskwiera // „Nad Wartą”. – 1973, nr 2, s. 5

Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Wyjaśniam puszcze* [wiersze, Warszawa, 1973].

249. „Kaźde trwałe jest podejrzane” // „Poglądy”. – 1973, nr 5 (1 / 15 marca), s. 11-12

Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Wyjaśniam puszcze* [wiersze, Warszawa, 1973].

250. „Bo włosy mam z głowy, a zęby niezgryźliwe” // „Poezja”. – 1973, nr 3, s. 103-104

Rec. Ernest Dyczek *Cień* [wiersze, Wrocław, 1972].

251. Niepokoje apostaty // „Nadodrże”. – 1973, nr 5 (11 / 24 marca), s. 8-9

Rec. Stanisław Neumert *Źródła ziemi* [wiersze, Poznań, 1972].

252. Co we wnętrzu? // „Opole”. – 1973, nr 3, s. 28-29

Rec. Adolf Niedworok *Otwieranie wnętrza* [wiersze, Katowice, 1972].

253. Porażki sentymentalisty // „Regiony”. – 1973, nr 3, s. 123-125

Rec. Rafał Orlewski *Igliwie* [pow., Łódź, 1972].

254. Sentymentalizm, czyli tęsknota za własnym głosem // „Regiony”. – 1973, nr 4, s. 143-147

Rec. Rena Marciniak *Węzły*; Grzegorz Walczak *Witraże*; Wiesław Kolarz *Ballady prowincjusza*; Zbigniew Adamski *Zapytać drzewa* [wiersze, Warszawa, 1973].

255. Zabiłam wtedy jagnię mojej nieufności // „Opole”. – 1973, nr 5, s. 28-29

Rec. Rena Marciniak *Węzły* [wiersze, Warszawa, 1973].

256. Coraz dalej sadu, coraz dalej Arkadii // „Opole”. – 1973, nr 8, s. 28-29

Rec. Tadeusz Soroczyński *Sploty* [wiersze, Katowice, 1973].

257. Przerwane milczenie młodych // „Poglądy”. – 1973, nr 13 (1/14 lipca), s. 11
Rec. Paweł A. Lesik *Przed głosem*; Andrzej Żak *Przymierze* [wiersze, Katowice, 1973].
258. Bohater przed debiutem // „Poglądy”. – 1973, nr 17 (1/14 września), s. 12
Rec. Jan Paweł Krasnodębski *Dużo słońca w szybach* [opow., Katowice, 1973].
259. Proza teraźniejszego czasu: (o pisarstwie Jerzego Wawrzaka) // „Poglądy”. – 1973, nr 18 (15/30 września), s. 17-18
260. „Jeszcze w rogatywkach snu pisklę żarłoczne” // „Poglądy”. – 1973, nr 20 (15/31 października), s. 12
Rec. Romuald Skopowski *Zostało we mnie* [wiersze, Katowice, 1973].
261. Przed wyborem // „Nowe Książki”. – 1973, nr 21 (15 listopada), s. 22-23
Rec. Tadeusz Soroczyński *Sploty* [wiersze, Katowice, 1973].
262. Hagiografie i anatemy // „Opole”. – 1973, nr 12, s. 21
Rec. „Orientacja” [Hybrydy]. Suplement do 12 numerów pisma wydanych w latach 1965-1971, red. Jerzy Leszin, Andrzej K. Waśkiewicz, projekt okł. Andrzej K. Chojecki, Warszawa, Zrzeszenie Studentów Polskich, 1973; zawiera „Bibliografię zawartości „Orientacji” za lata 1965-1973 w oprac. A. K. Waśkiewicza.
263. Jak dotąd cisza // „Nowe Książki”. – 1973, nr 24 (31 grudnia), s. 14-15
Rec. Harry Duda *Próba ciszy* [wiersze, Katowice, 1973].
264. Cisi nad wyraz, nie wadzą nikomu // „Poglądy”. – 1974, nr 1 (1/14 stycznia), s. 7-8, 20
Szkic o młodej literaturze śląskiej.
Polem.: KRAWCZYK-WNUKOWA, Bogumiła: Czy potrzebny archanioł z trąbą?; PARTYK, Krystyna: Trzy pytania; LIPIŃSKI, Jan: Błaganie o wiosnę // „Poglądy”. – 1974, nr 3, s. 16-17; LINERT, Andrzej: Kilka przyczyn „Wersalu”; GOLEC, Andrzej: Twarz trzecia; PAŃTA, Andrzej: Nie piszmy fraszek, nie oczekujemy wiosny; KUDŁACIAK, Helena: Jakim byłeś! – Takim zostaniesz! // „Poglądy”. – 1974, nr 5, s. 16-17.
Repl.: ZYMAN, Edward: Lament nieobecnych [podsumowanie dyskusji] // „Poglądy”. – 1974, nr 5, s. 18.
265. Zmowa obojętnych // „Opole”. – 1974, nr 1, s. 28-29
Rec. Mieczysław Orski *Zmowa obojętnych i inne szkice* [krytyka literacka, Wrocław, 1973].
266. Wielki upór // „Tygodnik Kulturalny”. – 1974, nr 11 (17 marca), s. 4
Rec. Jerzy Wawrzak *Na spotkanie dnia* [pow., Katowice, 1973].

267. „Klęczę teraz w rzece świadomości” // „Poglądy”. – 1974, nr 6 (15/31 marca), s. 12

Rec. Marek Jodłowski *Osad* [wiersze, Katowice, 1973].

268. Jeszcze jeden powrót // „Nowiny Gliwickie”. – 1974, nr 12 (24 marca), s. 3

Rec. Adam Janusz Bień *Uśmiech kamiennego Floriana* [opow., Warszawa, 1973].

269. Zacząłem dziś mówić z sobą bez kłamstw // „Opole”. – 1974, nr 4, s. 28-29

Rec. Feliks Netz *Z wilczych dolów* [wiersze, Katowice, 1973].

270. Almanach, czyli pytania pierwsze // „Nad Wartą”. – 1974, nr 10, s. 6

Rec. *Almanach Grupy Literackiej im. Wł. Sebyły* [Kłobuck, 1974].

271. (be): „Wzrokiem jak tępą włócznią” // „Okolice”. – 1975, nr 2, s. 91-92

Rec. *Almanach Grupy Literackiej im. Wł. Sebyły* [Kłobuck, 1974].

272. [Recenzja] // „Okolice”. – 1975, nr 3, s. 78-80

Rec. Jerzy Pluta *Okruchy epopei. Proza Henryka Worcella* [Wrocław, 1974].

273. Poezja akceptacji // „Poglądy”. – 1975, nr 8 (15/30 kwietnia), s. 12

Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Krążenie wzajemne* [wiersze, Warszawa, 1974].

274. Debiut czyli podróż // „Regiony”. – 1975, nr 4, s. 164-168

Rec. Maria Aniśkowicz *Na imię mi Nauzykaa*; Stanisław Zajączek *Ja i mój kumpel Meege-ren*; Małgorzata Baranowska *Miasto*; Piotr Matywiecki *Podróż* [wiersze, Warszawa, 1975].

275. Lepiej, choć wciąż nie ma tłoku // „Nowy Wyrz”. – 1975, nr 5, s. 60-64

Szkic o młodej literaturze śląskiej.

276. Stanisław Horak – z pozycji jednostki // „Nowy Wyrz”. – 1975, nr 5, s. 118-120

Rec. Stanisław Horak *Pustelnia* [pow., Warszawa, 1968]; *Pole chwały* [pow., Warszawa, 1971]; *Ostatni las* [pow., Katowice, 1975].

277. Jak przeżyć najpiękniej // „Nad Wartą”. – 1975, nr 6, s. 3, 6

Rec. Elżbieta Cichla-Czarniawska *Krążenie wzajemne* [wiersze, Warszawa, 1974].

278. W matni // „Opole”. – 1975, nr 7, s. 28-29
Rec. Jan Paweł Krasnodębski *Dużo słońca w szybach* [opow., Katowice, 1973] i *Ziółka dla idioty* [opow. Wrocław 1975].
Sprost.: // „Opole”. – 1975, nr 9, s. 34.
279. Konsekwencje powrotu // „Poglądy”. – 1975, nr 14 (15/31 lipca), s. 11
Rec. Jerzy Wawrzak *Eufonie* [wiersze, Katowice, 1975].
280. Demaskator i moralista // „Poglądy”. – 1975, nr 16 (15/31 sierpnia), s. 12
Rec. Janusz Rolicki *Kochana mamo, wyrób mi alibi* [reportaż, Warszawa, 1974].
281. O literackich pożytkach humoru // „Poglądy”. – 1975, nr 18 (15/30 września), s. 11
Rec. Tadeusz Koziura *Piękność kelnerek rozkwitających nocą* [opow., Katowice, 1975].
282. [Recenzja] // „Poglądy”. – 1975, nr 19 (1/14 października), s. 12
Rec. *Rodowody*, oprac. J. Kajtoch, J. Skórnicki [Warszawa, 1974].
283. „Jeśli żyjesz w środku świata” // „Opole”. – 1975, nr 10, s. 28-29
Rec. Adam Zagajewski *Sklepy mięsne* [wiersze, Kraków, 1975].
284. „Mówisz i pytasz szczerze – znaczy, że rozumiesz” // „Poezja”. – 1975, nr 10, s. 100-102
Rec. Maria Aniśkiewicz *Na imię mi Nauzykaa* [wiersze, Warszawa, 1975].
285. Życie jako gra // „Poglądy”. – 1975, nr 20 (15/31 października), s. 12
Rec. Tadeusz Zawierucha *Selekcja* [pow., Warszawa, 1974].
286. Udany portret Worcella // „Poglądy”. – 1975, nr 12 (15/30 listopada), s. 11-12
Rec. Jerzy Pluta *Okruchy epopei. Proza Henryka Worcella* [Wrocław, 1974].
287. Outsider ironistą // „Nowy Wyraz”. – 1975, nr 11, s. 138-140
Rec. Ernest Dyczek *Długa noc* [opow., Wrocław, 1975].
288. Czym jest autentyzm, czym jest awangarda // „Poglądy”. – 1975, nr 24 (15/31 grudnia), s. 12
Rec. Jan Bolesław Ożóg *Mój autentyzm* [szkice literackie, Kraków, 1975].

289. [Recenzja] // „Okolice”. – 1976, nr [1], s. 55-57
Rec. Jan Bolesław Ożóg *Mój autentyzm* [szkice literackie, Kraków, 1975].
290. (zej): [Nawiązanie] // „Okolice”. – 1976, nr [1], s. 67-68
Dot. książki *Rodowody*, oprac. J. Kajtoch, J. Skórnicki [Warszawa, 1975]; nawiąz. do rec. J[ana] Pieszczachowicza w „Nowych Książkach” 1975, nr 17.
291. Literatura – zapis życia? // „Regiony”. – 1976, nr 2, s. 161-162
Rec. Zbigniew Domino *Sztorm* [pow., Warszawa, 1975] oraz *Cedrowe orzechy* [opow., Warszawa, 1974].
292. Marsz dowolny – dokąd? // „Poglądy”. – 1976, nr 6 (15/31 marca), s. 11
Rec. Jan Paweł Krasnodębski *Marsz dowolny* [pow., Katowice, 1976].
293. Młody, wrażliwy, rozglądający się wokół // „Nowe Książki”. – 1976, nr 6 (31 marca), s. 19-20
Rec. Tadeusz Koziura *Piękność kelnerek rozkwitających nocą* [opow., Katowice, 1975].
294. Co mówi nam Gierymski // „Poglądy”. – 1976, nr 7 (1/14 kwietnia), s. 12
Rec. Wojciech Gierymski *Aby słowo było ważne* [wiersze, Warszawa, 1975].
295. Kijonka. – (Poetyckie znaki Zodiaku) // „Poezja”. – 1976, nr 4, s. 10-12
Rec. Tadeusz Kijonka *Kamień i dzwony* [wiersze, Warszawa, 1975].
296. Dokąd prowadzi marsz dowolny? // „Nowy Wyraz”. – 1976, nr 6, s. 115-118
Rec. Jan Paweł Krasnodębski *Marsz dowolny* [pow., Katowice, 1976].
297. „Notatki”, czyli wojna w okrucach // „Nowe Książki”. – 1976, nr 13 (15 lipca), s. 27
Rec. Władysław Huzik *Notatki do dni pierwszych* [opow., Łódź, 1975].
298. Książka ważnych pytań // „Poglądy”. – 1977, nr 4 (15/28 lutego), s. 11-12
Rec. Stanisław Horak *Koronacja* [pow., Katowice, 1976].
299. U progu różni // „Poglądy”. – 1977, nr 5 (1/15 marca), s. 12
Rec. Tadeusz Gierymski *Krótką oda do lampy* [wiersze, Częstochowa 1976]; Jan Lipiński *W progi* [wiersze, Częstochowa 1976]; Wojciech Pestka *Zwykła rozmowa* [wiersze, Częstochowa 1976].

300. Marsz – ale dokąd? // „Trybuna Robotnicza” – 1977, nr 62 (18 marca), s. 3
Rec. Jan Paweł Krasnodębski *Marsz dowolny* [pow., Katowice, 1976].

301. W kontakcie ze współczesnością. – Il. // „Poglądy”. – 1977, nr 7
(1 / 14 kwietnia), s. 16-18
Śląski rok literacki 1976.

302. Koźniewskiego wyznanie miłosne // „Poglądy”. – 1977, nr 7 (1 / 14
kwietnia), s. 12
Rec. Kazimierz Koźniewski *Historia co tydzień. Szkice o tygodnikach społeczno-kultural-
nych* [szkice, Warszawa, 1976].

303. Obecność pisarza. – (Literatura) / Edward Zyman, Andrzej Żak //
„Trybuna Robotnicza”. – 1977, nr 57 (12 / 13 marca), s. 7
Katowickie środowisko literackie.

304. Młody Śląsk literacki / Edward Zyman, Andrzej Żak // „Trybuna
Robotnicza. – 1977, nr 63, s. 6-7
Katowickie środowisko literackie.

305. Skok pod poprzeczką. – (Lektury) // „Trybuna Robotnicza”. – 1977,
nr 237, s. 3
Rec. Feliks Netz *Skok pod poprzeczką* [pow., Katowice, 1977].

306. Pytań ciąg dalszy // „Nowy Wyraz”. – 1977, nr 5, s. 97-99
Rec. Stanisław Horak *Koronacja* [pow., Katowice, 1976].

307. U progu różni // „Nad Wartą”. – 1977, nr 8, s. 3
Rec. Tadeusz Gierymski *Krótką oda do lampy* [wiersze, Częstochowa, 1976]; Jan Lipiński
W progi [wiersze, Częstochowa 1976]; Wojciech Pestka *Zwykła rozmowa* [wiersze, Często-
chowa 1976].

308. GELLA, Mirosław: Skok we współczesność // „Nasze Problemy”. –
1977, nr 14 (1 / 15 października), s. 5
Rec. Feliks Netz *Skok pod poprzeczką* [pow., Katowice, 1977].

309. Skok pod poprzeczką // „Odra”. – 1978, nr 6, s. 98
Rec. Feliks Netz *Skok pod poprzeczką* [pow., Katowice, 1977].

310. Śląski rok literacki '78. – Il. // „Poglądy”. – 1979, nr 4 (15 / 28 lutego), s. 2-3, 8

Szkic o literaturze śląskiej.

311. „Słowa nie uszkodzić” // „Poglądy”. – 1979, nr 24 (15/31 grudnia), s. 12
Rec. Mirosław Bochenek *Zastłonięty obłokiem* [wiersze, Katowice, 1979].

312. „Sypie się na mnie góra piachu” // „Fakty”. – 1980, nr 8 (23 lutego), s. 7
Rec. Marek Jodłowski *Dowód osobisty* [wiersze, Katowice, 1979].

313. Prozatorska książka poety // „Fakty”. – 1980, nr 13 (29 marca), s. 8
Rec. Andrzej Żak *Mężczyzna prosto z nieba* [opow., Katowice, 1979].

314. Pożegnanie pisarza (wspomnienie o Adamie Bieniu) // „Poglądy”. – 1980, nr 8 (15 / 30 kwietnia), s. 18

Wspomnienie pośmiertne.

315. Sugestywny dowód // „Poglądy”. – 1980, nr 8 (15 / 30 kwietnia), s. 11
Rec. Marek Jodłowski *Dowód osobisty* [wiersze, Katowice, 1978].

316. Druga strona sukcesu // „Fakty”. – 1980, nr 17 (26 kwietnia), s. 7, 10
Rec. Albin Siekierski *Druga strona księżycy* [pow., Katowice, 1979].

317. Próba konińskiej epopei // „Poglądy”. – 1980, nr 9 (1 / 14 maja), s. 18
Rec. Jerzy Mańkowski *Nie nauczyłem się od ziemi* [pow., Poznań, 1979].

318. Świat widziany zza biurka // „Fakty”. – 1980, nr 20 (17 maja), s. 6, 8
Rec. Edward Szopa *Tatuaż* [opow., Katowice, 1980].

319. Chłodna gorączka // „Poglądy”. – 1980, nr 12 (15 / 30 czerwca), s. 18
Rec. Feliks Netz *Biała gorączka* [pow., Katowice, 1980].

320. Bytomskie turnieje poetyckie: próba opisu // „Magazyn Bytomski”. – 1980, s. 133-188

Szkic o kulturotwórczej funkcji i dorobku 12 bytomskich turniejów poetyckich, zorganizowanych w latach 1969-1976 wraz z antologią konkursowych, wybranych przez autora (choć nie zawsze nagrodzonych i wyróżnionych) wierszy.

321. Żadnej trwałej rzeczy // „Fakty”. – 1980, nr 24 (14 czerwca), s. 7
Rec. Marek Siwiec *Odwrócone lustro* [wiersze, Warszawa, 1979].

322. Wejście w temat // „Opole”. – 1980, nr 6, s. 24-25
Rec. Bolesław Lubosz *Wyjście z ognia* [pow., Katowice, 1979].
323. „Spadek” czyli powrót // „Fakty”. – 1980, nr 30 (26 lipca), s. 7, 11
Rec. Jerzy Waksmański *Spadek* [pow., Katowice, 1980].
324. To on, niepokój // „Poglądy”. – 1980, nr 15 (1 / 14 sierpnia), s. 11
Rec. Aleksander Baumgarten *To on, niepokój* [opow., Katowice, 1980].
325. W poszukiwaniu tożsamości // „Fakty”. – 1980, nr 33 (16 sierpnia), s. 7
Rec. Jan Pierzchała *Jak krótkie lato* [pow., Warszawa, 1980].
326. Poeta w miejskim pejzażu // „Echo”. – 1980, nr 43, s. 11
Rec. Jerzy Pikul *Między brzegami* [wiersze, Katowice, 1980].
327. Zaufać kulturze. – (Szanse literatury) // „Fakty”. – 1980, nr 46, s. 7-8
328. Odpoczynek pisarza // „Nurt”. – 1980, nr 8, s. 37
Rec. Stanisław Horak *Cena ciszy* [pow., Katowice, 1980]; *Pole chwały. Koronacja* [Katowice, 1980].
329. Studium niepokoju // „Nurt”. – 1980, nr 9, s. 35
Rec. Aleksander Baumgarten *To on, niepokój* [opow., Katowice, 1980].
330. Kontrowersyjny, obiecujący debiut // „Poglądy”. – 1980, nr 19 (1 / 14 października), s. 12
Rec. Marek Wojewoda *Obcinanie gałęzi* [opow., Katowice, 1980].
331. „A nie wiersz liryczny” // „Przemiany”. – 1980, nr 12, s. 12-13
Szkic o poezji Stanisława Nyczaja (zbiory poezji: *Przerwany sen* [Warszawa, 1972], *Gry z naturą* [Kielce, 1975], *Najcichsza odwaga* [Warszawa, 1977], *Głos w dyskusji* [Łódź, 1978]).
332. Pozostał goły szkielet faktów // „Przemiany”. – 1981, nr 6, s. 20
Rec. Zdzisław Antolski *Samosąd* [wiersze, Warszawa, 1978]; *Sam w tłumie* [wiersze, Warszawa, 1980].
333. Śpiący olbrzym: uwagi o kulturze polskiej na emigracji // „Głos Polski”. – 1984, nr 42 (27 czerwca), s. 8

334. „Osip Mandelstam znów jest bezdomny...”. – (Z nowej półki) // „Związkowiec”. – 1983, nr 81 (6 października), s. 11

Rec. Adam Zagajewski *List. Oda do wielości* [wiersze, Paryż, 1983].

335. Kto chce wejść do literatury polskiej?. – (Strona Literacka) // „Związkowiec”. – 1984, nr 82 (16 października), s. 6

Polem. z krytyczną opinią Waława Iwaniuka na temat „Zeszytów Literackich”, zawartą w tekście poety „Nad książką wspomnień o Toli Korian” („Związkowiec” 1984, nr 64).

336. [Art. w formie listu do redakcji] // „Puls”. – 1983 / 1984, nr 20 (zima), s. 221-226

Polem. z opiniami na temat sytuacji w polskim środowisku literackim zawartymi w art. Witolda Nawrockiego „Po rozwiązaniu ZLP. Odpowiedzialność spadnie na lidera” („Trybuna Ludu” 1983 nr 216 (12 września), s. 4).

337. „Jeśli w krajobraz wchodzić masz, to z sobą” // „Głos Polski”. – 1985, nr 15, s. 13

Rec. Florian Śmieja *Jeszcze wiersze* [wiersze, London, Ontario, 1984].

338. NOWICKI, Piotr: Nowy tomik Floriana Śmiei // „Kurier Polsko-Kanadyjski”. – 1985, (21 marca), s. 3

Rec. Florian Śmieja *Jeszcze wiersze* [wiersze, London, Ontario, 1984].

339. (ez): [Wprowadzenie do kolumny poetyckiej Waława Iwaniuka] // „Głos Polski”. – 1985, nr 48 (3/9 grudnia), s. 11

340. ROKOSZEWICZ, Alina: „Na ziemi szczeka stado serc” // „Głos Polski”. – 1986, nr 17, s. 11

Rec. Jerzy Ryszard Heyduk *Śmiech ust kątów* [wiersze, Toronto, 1985].

341. „Błędne po części, jeśli nie zupełnie” // „Akcenty”. – 1992/1993, (grudzień / styczeń), s. 9

Rec. Bogdan Czaykowski *Wiatr z innej strony* [wiersze, Kraków, 1990].

342. Każdy z nas emigruje // „Akcenty”. – 1993, nr 3, s. 13

Rec. Florian Śmieja *Przezorność czasu. Wiersze z brulionu* [wiersze, London, 1992].

343. (ez): Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska: 1918-1996 // „High Park”. – 1996, nr 4, s. 49

Wspomnienie.

344. (ez): Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska: 1918-1996 // „Gazeta”. – 1996, nr 201, s. 9

Wspomnienie.

345. Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska: gdy odchodzi pisarz: 1918-1996 // „Przegląd Polski”. – 1996, (24 października), s. 4

Wspomnienie.

346. Nad Obrą po latach: spotkanie z Adamem Tomaszewskim // „Związkowiec”. – 1997, nr 23, s. 23

Relacja z pobytu pisarza w kraju i zapowiedź jego spotkania autorskiego przygotowywanego przez Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie.

347. Wacław Iwaniuk: nowe wiersze. – (Notatnik kulturalny Edwarda Zymana) // „Nasza Credit Union”. – 1997, nr 361, s. 22

Wprowadzenie do kolumny poetyckiej znanego Poety.

348. Tomaszewskiego powrót nad Obrę. – (Portrety literackie) // „Tydzień Polski” [dod. do „Dziennika Polskiego i Dziennika Żołnierza”]. – 1997, nr 14, s. 10, 12

Szkic o Adamie Marianie Tomaszewskim i jego twórczości.

349. Tomaszewskiego powrót nad Obrę // „Przegląd Polski”. – 1997, (24 kwietnia), s. 12-13

Szkic o Adamie Marianie Tomaszewskim i jego twórczości.

350. Piękna, trudna sztuka rozmowy // „Przegląd Polski”. – 1997, (8 maja), s. 2
Rec. Elżbieta Sawicka *Przystanek Europa. Rozmowy nie tylko o literaturze* [Warszawa, 1996].

351. Skarby Smoczej Jamy // „Husarz”. – 1998, nr 1, s. 8-9

Art. o działającej w Toronto w latach 50. ub. wieku Konfraterni Artystycznej „Smocza Jama”.

352. Polska w więzieniu. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 2 (10 stycznia), sekcja A, s. 41

Rec. Andrzej Wolski *Drzwi bez klamki* [pamiętniki, Warszawa, cop. 1995].

353. Powrót do źródeł // „Związkowiec”. – 1998, nr 4 (24 stycznia), „Nowy Prąd” 1998, (styczeń), sekcja D, s. 3

Rec. *Jesteś wszędzie, Itako. Świat prozy Adama Tomaszewskiego* (seria: Wielkopolski Parnas Literacki, t. 1, red. Sergiusz Sterna-Wachowiak) [szkice, Poznań, 1997].

354. Tożsamość. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 5 (5 lutego), sekcja A, s. 37

Rec. Elżbieta Sawicka *Widok z wieży. Rozmowy z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim* [Warszawa, 1997].

355. Rozprawki o życiu. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 6 (12 lutego), sekcja A, s. 41

Rec. Leszek Kołakowski *Mini-wykłady o maxi-sprawach*, [Kraków, 1997].

356. Z szuflady Kisiela. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 8 (26 lutego), sekcja A, s. 41

Rec. dot. *Dzienników* Stefana Kisielewskiego, wydanych przez „Iskry” jako kolejny tom *Pism Wybranych* (wyd. 2 z 1997 roku).

357. Emigracja jako życie. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 10 (12 marca), sekcja A, s. 41

Rec. Alina Witkowska *Cześć i skandale* [Gdańsk, Wydawnictwo Słowo / Obraz / Terytoria, 1997].

358. „Na łasce własnych słów” // „Związkowiec”. – 1998, nr 15, „Nowy Prąd” 1998, (kwiecień), sekcja D, s. 4

Rec. Waław Iwaniuk *Ostatni romantyk. Wspomnienie o Józefie Łobodowskim* [oprac., wstępem i przypisami opatrzył Janusz Kryszak; wspomn., Toruń, 1998].

359. Anatomia zdrady. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 17 (30 kwietnia), sekcja A, s. 17-18

Rec. Aleksander Gella *Zagłada Drugiej Rzeczypospolitej 1945-1947* [studium socjologiczno-historyczne, Warszawa, 1998].

360. Nagle załomotało straszliwie. – (Z cudzej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 18 (7 maja), sekcja E, s. 27

Rec. Franciszek Maślanka *Rok 2013. Śmierć Ameryce* [pow., Mississauga, 1998].

361. Sensybilizm, czyli życie. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 19 (14 maja), sekcja A, s. 21

Rec. Piotr Paszek *Moi przodkowie. Biografia dwóch rodzin polskich* [pamiętniki, Toronto, 1998].

362. „Pani się nic nie zmieniła”: Marian Hemar i jego piosenki // „Związkowiec”. – 1998, nr 22, sekcja A, s. 24, 25

Rec. Marian Hemar *Za dawno, za dobrze się znamy* [do druku przygotowały Włada Majewska i Anna Mieszkowska, Londyn, 1997].

363. „Kiedy prawdziwie Polacy powstaną” – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 22, sekcja A, s. 37

Rec. Włodzimierz Suleja *Kosynierzy i strzelcy. Rzecz o irredencie* [Wrocław, 1997].

364. Chcesz pisać – wyglądaj przez okno. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 24 (8 czerwca), s. 39

Rec. *Lekcja pisania*, [Janusz Anderman i inni, Czarne, Wydawnictwo „Czarne”, 1998].

365. Tożsamość // „Przegląd Polski”. – 1998, (12 czerwca), s. 6

Rec. Elżbieta Sawicka *Widok z wieży. Rozmowy z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim* [Warszawa, 1997].

366. Na grypę najlepszy jest Prus. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 26 (2 lipca), sekcja A, s. 39

Rec. Barbara N. Łopieńska *Książki i ludzie* [Warszawa, 1998].

367. W lepkich sieciach Łubianki. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 27 (9 lipca), sekcja A, s. 39

Rec. Irma Kudrowa *Tajemnica śmierci Mariny Cwietajewej* [przekł. i posł. Krzysztof Tur, Białystok, 1998].

368. Marian Hemar i jego piosenki // „Przegląd Polski”. – 1998, (10 lipca), s. 13, 15

Rec. Marian Hemar *Za dawno, za dobrze się znamy* [do druku przygotowały Włada Majewska i Anna Mieszkowska, Londyn, 1997].

369. Przewoźnik wartości. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 28 (16 lipca), sekcja A, s. 35

Rec. „Archiwum Emigracji”: t. 1 [Toruń, 1998] – omówienie pierwszego numeru pisma.

370. Dystans jest duszą piękna. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 29, sekcja A, s. 39

Rec. Czesław Miłosz *Inne abecadło* [szkice wspomn., Kraków, 1998].

371. A w republice będę wielbił króla. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 30, sekcja A, s. 29

Rec. *Wspomnienia o Antonim Słonimskim* [pod red. Pawła Kądzieli i Artura Międzyrzeckiego, Warszawa, 1996].

372. Gdy dwoje znaczy całość // „Husarz”. – 1998, nr 2 (sierpień/wrzesień), s. 4-5
O Jadwidze Jurkszus-Tomaszewskiej i Adamie Tomaszewskim.

373. Dystans jest duszą piękną // „Przegląd Polski” – 1998, (21 sierpnia), s. 5
Rec. Czesław Miłosz *Inne abecadło* [szkice wspomn., Kraków, 1998].
374. Krzysztofa Mętraka spowiedź najszczerza. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1998, nr 36 (10 września), sekcja A, s. 35
Rec. Krzysztof Mętrak *Dziennik 1979-1983*, [wybór, oprac. i wstęp Waław HOLEWIŃSKI, Warszawa, 1998].
375. „Dom mój jest małą Polską” // „Husarz”. – 1998, nr 3 (październik/listopad), s. 6-7
O Waławie Iwaniu i jego ostatnim tomie *W ogrodzie mego ojca* [Toronto, Toruń, 1998].
376. Heban czyli sens pisarstwa // „Związkowiec”. – 1999, nr 6 (11 lutego), s. 18
Rec. Ryszard Kapuściński *Heban* [Warszawa, 1998].
377. Przybliżyć nadzieję. – (Z mojej półki) // „Związkowiec”. – 1999, nr 27 (15 lipca), s. 23, 37
Rec. Jan Król *W dialogu* [Warszawa, 1999].
378. Wielki film bez kina // „Związkowiec”. – 1999, nr 27 (15 lipca), s. 19
Dwułgós z Januszem Pietruszem o filmie Jerzego Hoffmana „Ogniem i mieczem”.
379. Kto? Komu? Kogo opowiada? Janusz Szuber i jego poezja // „Związkowiec”. – 1999, nr 29 (22 lipca), s. 19
Szkic o poezji Janusza Szubera.
380. Jerzy Giedroyc i jego dzieło // „Związkowiec”. – 1999, nr 31, s. 11
Rec. Andrzej Stanisław Kowalczyk *Giedroyc i „Kultura”* [seria „A to Polska właśnie”, Wrocław, 1999].
381. Recenzja czy paszkwil? // „Archiwum Emigracji” – 1999, z. 2, s. 282-285
Polem. z rec. książki Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej *Kronika pięćdziesięciu lat. Życie kulturalne polskiej emigracji w Kanadzie 1940-1990*, opublikowanej przez Floriana Śmieję pt. „Kronika czy panorama” („Archiwum Emigracji” 1999, z. 1, s. 232-235).
382. Ocalić Polski cud // „Związkowiec”. – 1999, nr 36 (9 września), s. 18
Rec. Jan Nowak-Jeziorański *Polska wczoraj, dziś i jutro* [public., Warszawa, 1999].
383. „Alianci – piosenkę ci przyślą” // „Związkowiec”. – 1999, nr 38 (23 września), s. A-25, A-29
Rec. Lech Hałko *Kotwica herbem wybranym* [pamiętniki, Warszawa, 1999].

384. Sierpień przez całe życie // „Związkowiec”. – 1999, nr 50 / 51, s. A-25
Rec. Juliusz Kulesza *Starówka. Warszawskie Termopile 1944* [Warszawa, 1999].
385. Niekiedy spełniają się sny // „Związkowiec”. – 1999, nr 52 (30 grudnia), s. A-25
Rec. Adam Tomaszewski *Ileż to dni, ileż to lat* [wspomn., Kościan, 1999].
386. Waclaw Iwaniuk (1912-2001) // „Przegląd Polski”. – 2001, (12 stycznia), s. 1, 15
Szkic wspomnieniowy o poecie i jego twórczości.
387. „Żniwo kocie w przelocie”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (2 / 4 marca), s. 13
O wierszach Józefa Kociniaka [autora tomików: *Życie jak tęcza*, Mississauga, 1998 i *Namiętności i pasje*, Toronto, 2000].
388. „Stracił szczękę i zwieracz”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (9 / 1 marca), s. 5 / II
O wierszach Jerzego Wersa [autora tomiku *Ballady z Kanady*, Warszawa, 2001].
389. „Łysą czupryną potrząsam i proszę”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (16 / 18 marca), s. 5 / II
O wierszach Bolesława Czernewcana [autora tomiku *Skąd- dokąd?*, Kitchener, 2000].
390. „Płaczesz – pytasz. Tak płaczę...”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (23 / 25 marca), s. 5 / II
O wierszach Bożeny Wiśniewskiej-Sobczyńskiej [autorki tomiku *Strofy dla Ciebie*, Mississauga, 2000].
391. Uczyłem ją polskiego. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (30 marca / 1 kwietnia), s. 4 / II
O języku publicystycznym Jerzego Warunkiewicza, współpracownika pisma polonijnego „Nowy Kurier” ukazującego się w Toronto.
392. „Kichocie półoblędny”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (6 / 8 kwietnia), s. 7 / II
Autor „Polonijnego parnasu literackiego” polemizuje z krytycznymi opiniami na temat cyklu, wyrażonymi w listach niektórych bezpośrednio zainteresowanych autorów oraz odwołując się do książki Wisławy Szymborskiej *Pocztą literacką, czyli jak zostać (lub nie zostać) pisarzem* precyzuje istotę krytyczno-literackiego pamfletu.

393. Nie wiem ku komu. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (20/22 kwietnia), s. 15

Na marginesie tekstów zamieszczonych w „Biuletynie Klubu Dyskusyjnego Centrum”, Mississauga (nr 5/2001).

394. „Żeby grało i śpiewało w duszy nam”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (wyd. wielkanocne), s. 15

Na marginesie tomiku Marii Ejsmund wydanego nakładem Kawiarni Literackiej „Pod sufitem”.

395. Realistyczna i pełna życia. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (4/6 maja), s. 7/II

Na marginesie powieści Jolanty Wysocki *10 lat za oceanem* [Toronto, 2000].

396. „Postęp czasu świat na boki płuży”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (11/13 maja), s. 7/II

Na marginesie wiersza Anieli Radek „Moja ojczyzna”.

397. „Po stronie cyngła stanąć, czy lufy”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (18/21 maja), s. 8/II

O wierszach Winicjusza Gureckiego, autora tomiku *Smugi cienia* [Toronto, 1995].

398. Co pan na to, panie redaktorze Chudzik. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (25/27 maja), s. 8/II

Uwagi na marginesie listu czytelniczki Magdy Kwiecińskiej.

399. „Piórem przed siebie”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (1/3 czerwca), s. 8/II

Na marginesie Rocznika Twórczości Polskiej w Zachodniej Kanadzie – „Strumień” [Vancouver, 2000, nr 2].

400. „Kiedyś mnie bardzo zaświerzbiał pióro”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (15/17 czerwca), s. 8/II

Na marginesie wierszy satyrycznych Elżbiety Szlachetki, autorki tomiku *Czarna owca* [b.m.w., 1995].

401. „W permanencji, w pełnej potencji”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (22/24 czerwca), s. 8/II

Na marginesie korespondencji nadesłanej do redaktora cyklu, Mariana Chudzika.

402. „Przyprawił ją o drzenie kolan”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (29 czerwca / 2 lipca), s. 8 / II

Na marginesie prozy Krystyny Herrgesell-Motyl, autorki pow. *Niesiona huraganem miłości* [Toronto-Newy Jork-Warszawa, 2001].

403. Wątpliwa omnipotencja M. Chudzika. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (6 / 8 lipca), s. 8 / II

Dot. korespondencji Jerzego Warunkiewicza i Józefa Kociniaka nadesłanej do redaktora cyklu, Mariana Chudzika.

404. „Zaryczy wnętrzem ma duma wszechwładna”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (13 / 15 lipca), s. 8 / II

Uwagi o wierszach Kazimierza Sobiecha, autora tomiku *Sześć księżyców* [Chicago, 1996].

405. „Bagno moralne narody zalewa”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (20 / 22 lipca), s. 8 / II

Na marginesie tomiku *Brzask nowej ery* Stanisława Januszki [Toronto, 1981], autora także wielu innych zbiorów wierszy wydanych głównie w Kanadzie.

406. „Każdy jako ptaszek wolny”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (27 / 29 lipca), s. 8 / II

O wierszach Józefa Goli, autora tomiku *Na drogach świata* [Toronto, 1989].

407. „Zbełkotał mi w głowie”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (3 / 6 sierpnia), s. 8 / II

Na marginesie „Biuletynu Klubu Dyskusyjnego Centrum i Stowarzyszenia Twórców Kultury i Sztuki” (2001, nr 2).

408. „Tupu – cupu, dubu – dubu. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (10 / 12 sierpnia), s. 10 / II

Ponownie o twórczości prezentowanej na łamach „Biuletynu Klubu Dyskusyjnego Centrum i Stowarzyszenia Twórców Kultury i Sztuki” (2001, nr 2).

409. „Idzie pogwar zygzakiem”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, nr 158, (17 / 19 sierpnia), s. 10 / II

O wierszach Jerzego Ryszarda Heyduka, autora tomiku *Śmiech ust kątów* [Toronto, 1995].

410. „Myślą ani sercem was nie uszkodziłam”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (24 / 26 sierpnia), s. 10 / II

O wierszach Tamary Hetmańskiej, autorki m.in. tomiku *Zapomniane ścieżki* [Toronto, 1981].

411. „Dziś inny amant klepie twoje uda”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (31 sierpnia / 3 września), s. 10 / II

Refleksje o grafomanii.

412. Grafoman – druh nasz nieodstępny. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (7/9 września), s. 10/II

Raz jeszcze o grafomanii jako zjawisku ponadczasowym.

413. „I będziesz snuła z niego pociechy”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (14/16 września), s. 10

O wierszach Stanisława Józefa Romańskiego, autora tomiku *Ślady na ziemi* [Albany, New York, 1985].

414. „Jak w miejscu stoi tak idzie”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (21/23 września), s. 10/II

O wierszach Adama Bożyka, autora tomiku *Świat na rozdrożach* [Toronto, 1982].

415. „Adoruje Bogdzie w sposób wyraźny”. (1). – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, nr 187 (28/30 września), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 10/II

O powieści Danuty Jac.Bublowej *Ostatnia prośba* [Toronto, 1986].

416. „Biła energią niezmordowanego embriona”. (2). – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (5/8 października), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 10/II

Dalszy ciąg uwag na temat powieści Danuty Jac.Bublowej *Ostatnia prośba* [Toronto, 1986].

417. „I zamarł w głuchej niemocy”. (3). – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (12/14 października), s. 10/II

Po raz trzeci o powieści Danuty Jac.Bublowej *Ostatnia prośba* [Toronto, 1986].

418. „w tydzień potem pada trup”. – (Polonijny parnas literacki) // „Dziennik”. – 2001, (19/21 października), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 10/II

O powieści kryminalnej Marka Majewskiego *Pechowy Leonardo* [brak wydawcy, miejsca i daty wydania].

419. „Jeśli czytelnik, słuchacz to – poeta”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2001, (9/11 listopada), s. 10/II

O poezji Bogdana Czaykowskiego.

420. „gdy żarzą się słowa”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2001, (16/18 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8

O poezji Wacława Iwaniuka.

421. „bez maski, bez kostiumu”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2001, nr 226 (23/25 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8

O poezji Tadeusza Różewicza.

422. „Poeta winien być psem”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2001, nr 236, (7/9 grudnia), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 9

O poezji Adama Lizakowskiego.

423. „Et in Arcadia Ego”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2001, nr 241 (14/16 grudnia), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 9

O poezji Andrzeja Buszy.

424. „Bo nie ma ziemi wybieranej”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 8 (11/13 stycznia), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 10

O poezji Kazimierza Wierzyńskiego.

425. „Lwów jest wszędzie”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 18 (25/27 stycznia), s. 10

O poezji Adama Zagajewskiego.

426. „A zatem świat zewnętrzny”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 23, (1/3 lutego), s. 10

O poezji Janusza Szubera.

427. „Umrzeć ortograficznie”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 28 (8/10 lutego), s. 10

O poezji Ewy Lipskiej.

428. „Naszym pismem codziennym szyfr kardiogramu”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 33 (15/17 lutego), s. 10

O poezji Tadeusza Kijonki.

429. „Nie przyszedłem pana nawracać”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 38 (22/24 lutego), s. 10

O poezji Jana Twardowskiego.

430. „brnąć po kostki przez Bałtyk spółgłosek”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (1/3 marca), s. 10

O poezji Stanisława Barańczaka.

431. „Oddalam się powoli od jarmarku świata”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 48 (8/10 marca), s. 10

O poezji Czesława Miłosza.

432. „Sypie się na mnie góra piachu”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (15/17 marca), s. 10

O poezji Marka Jodłowskiego.

433. „Byłaś moją ojczyzną bo zabrakło innej”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (22/24 marca), s. 10

O *Antologii poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999* (tytuł z karty tytułowej książki; wyboru dokonał, oprac. i napisał przedmowę Bogdan Czaykowski [Warszawa; Toronto 2002]).

434. „Jak się przed tobą, ojczy wytlumaczę”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 62 (Wielkanoc), s. 10

O poezji Tadeusza Nowaka.

435. „I jeszcze do gruzów się zniżył”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 66 (5/7 kwietnia), s. 10

O poezji Zbigniewa Chałko.

436. Samotność jest czysta jak kryształ. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 86 (3/5 maja), s. 11

O poezji Aleksandra Rybczyńskiego.

437. „W wesołych łódkach dłoni ukryj mnie Luizo”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (10/12 maja), s. 10

O poezji Andrzeja Bursy.

438. „Zamknięty w Polsce”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (17/20 maja), s. 11

O poezji Tomasza Jastruna.

439. „Zacząłem dziś mówić z sobą bez kłamstw”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (24/26 maja), s. 11

O poezji Feliksa Netza.

440. „nie wiem, czy już znam prawdę”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (7/9 czerwca), s. 13

O poezji Ryszarda Krynickiego.

441. Julian Kornhauser. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, nr 115 (14/16 czerwca), s.13

O poezji Juliana Kornhausera.

442. „I w niej zostanę”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (21/23 czerwca), s. 13

O poezji Mariana Hemara.

443. „A w republice będę wielbił króla”. – (Wiersze z mojej półki) // „Dziennik”. – 2002, (5/7 lipca), s. 10

O poezji Antoniego Słonimskiego.

444. „Gdy żarzą się słowa” (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2002, nr 1/2, s. 257-260

O poezji Wacława Iwaniuka.

445. Szukałem szczęścia po świecie, które było we mnie: Wacław Iwaniuk 1912-2001 // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 10-13

Szkic wspomnieniowy.

446. Tamten brzeg coraz bliżej: Adam Tomaszewski 1918-2002 // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 59-61

Szkic wspomnieniowy.

447. Tamten brzeg coraz bliżej: Adam Tomaszewski 1918-2002 // „Przegląd Polski”. – 2002, (16 sierpnia), s. 4

Szkic wspomnieniowy.

448. I do zbiorowego nigdy nie garnął się tańca: o Adamie Tomaszewskim wspomnienie serdeczne. – Il. // „Dziennik”. – 2002, nr 158 (16/18 sierpnia), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 18-19

Szkic wspomnieniowy.

449. „Et in Arcadia Ego” (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2002, nr 3, s. 227-230

O poezji Andrzeja Buszy.

450. I do zbiorowego nigdy nie garnął się tańca: o Adamie Tomaszewskim wspomnienie serdeczne // „Fraza”. – 2002, nr 3, s. 303-306

Szkic wspomnieniowy.

451. Jeśli czytelnik, słuchacz – to poeta (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2002, nr 4, s. 240-243

O poezji Bogdana Czaykowskiego.

452. „Samotność jest czysta jak kryształ // „Dziennik”. – 2002, nr 86 (3 / 5 maja), s. 11

O poezji Aleksandra Rybczyńskiego.

453. W centrum polskiego życia literackiego: redakcja „Akcentu” w Kanadzie // „Dziennik”. – 2003, nr 57 (21 / 23 marca), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 21

Prezentacja kwartalnika „Akcent” z okazji wizyty w Kanadzie członków redakcji pisma: Waldemara Michalskiego, Bogusława Wróblewskiego i Bohdana Zadury.

454. Antologia jaka jest każdy (inaczej) widzi, czyli o rzeczywistych i domniemanych błędach Bogdana Czaykowskiego // „Przegląd Polski”. – 2003, (22 lipca), s. 10

Polem. z rec. Teresy Halikowskiej „Antologia Bogdana Czaykowskiego” („Przegląd Polski” 2003, 8 lipca).

455. Gdy dwoje znaczy całość. – Il. // „Dziennik”. – 2003, nr 160 (21 sierpnia), „Nowy Prąd” 2003, nr 2 (5), s. 12-13

O literackim tandemie Jadwigi i Adama Tomaszewskich.

456. Lwów jest wszędzie (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2003, nr 1 / 2, s. 204-208

O poezji Adama Zagajewskiego.

457. „Oddalam się powoli od jarmarku świata” (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2003, nr 3, s. 183-187

O poezji Cz. Miłosza.

458. „Brnąc po kostki przez Bałtyk spólgłosek” (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2003 / 2004, nr 4 / 1, s. 247-250

O poezji Stanisława Barańczaka.

459. „Puste kartki jak wyrzut wieczności”: Wacław Iwaniuk (1912-2001) // „Dziennik”. – 2004, nr 5 (9 / 11 stycznia), s. 5

Wspomnienie o poecie w trzecią rocznicę jego śmierci.

460. Samotność jest czysta jak kryształ (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 213-217

O poezji Aleksandra Rybczyńskiego.

461. A zatem świat zewnętrzny (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2004, nr 3 / 4, s. 245-248

O poezji Janusza Szubera.

462. Poeta powinien być psem (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2005, nr 1 / 2, s. 204-208

O poezji Adama Lizakowskiego.

463. Umrzeć ortograficznie (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2005, nr 3, s. 175-178

O poezji Ewy Lipskiej.

464. „Nie przyszedłem pana nawracać” (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2005, nr 4, s. 262-265

O poezji Jana Twardowskiego.

465. Opowieść o życiu spełnionym // „Gazeta Informacyjna”. – 2006, nr 604 (21 stycznia), s. 7

Rec. Anna Lubicz-Łuba: *Gorycz i spełnienie. Opowieść o Julianie Twarogu* [biogr., Katowice, 2005].

466. Nie wiem, czy już znam prawdę (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2006, nr 1 / 2, s. 203-207

O poezji Ryszarda Krynickiego.

467. O poezji Wacława Iwaniuka // „Dziennik Związkowy”. – 2006, nr 38 (24 / 26 lutego), s. 1, dokoń. cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 12-13

468. Nie przyszedłem pana nawracać: o poezji ks. Jana Twardowskiego // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (24 / 26 marca), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 9-10

469. I jeszcze do gruzów się zniżył // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (21 / 23 kwietnia), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 9

O poezji Zbigniewa Chałko.

470. Bo nie ma ziemi wybieranej // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (12/ 14 maja), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 5
O poezji Kazimierza Wierzyńskiego.

471. Oddalenia i powroty (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2006, nr 3, s. 229-233
O poezji Marka Kusiby.

472. Gdy dwoje znaczy całość // „Fraza”. – 2006, nr 3, s. 268-273
O Jadwidze Jurkszus-Tomaszewskiej i Adamie Tomaszewskim oraz ich twórczości.

473. Gdy dwoje znaczy całość. – II. // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (29 września / 1 października), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 11-12
O Jadwidze Jurkszus-Tomaszewskiej i Adamie Tomaszewskim oraz ich twórczości.

474. „Oddalam się powoli od jarmarku świata” // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (24/ 26 listopada), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 11-12
O poezji Czesława Miłosza.

475. „Może to największe wypowiada się milczeniem” (Wiersze z mojej półki). – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2006/2007, nr 4/ 1, s. 235-242
O poezji Ryszarda Kapuścińskiego.

476. „Nie proszę Cię o nic dla siebie”: wspomnienie o profesorze Jerzym Korey-Krzeczowskim // „Fraza”. – 2006/2007, nr 4/ 1, s. 324-327
Szkic wspomnieniowy.

477. „Wybrałem miejsce na ziemi” // „Przegląd Polski”. – 2007, (12 stycznia), s. 6
Szkic wspomnieniowy o Waławie Iwaniu i jego pośmiertnym powrocie do Polski.

478. „Nie proszę Cię o nic dla siebie”: wspomnienie o profesorze Jerzym Korey-Krzeczowskim // „Radostowa”. – 2007, nr 1/ 2, s. 16-17
Szkic wspomnieniowy.

479. „Habenta sua fata libelli, czyli sześćdziesiąt osiem lat później” // „Radostowa”. – 2007, nr 1/ 2, s. 21-22

Szkic o okolicznościach powstania powieści Jerzego Korey-Krzeczowskiego *Barwy młodości* i różnicach między jej ostatecznym kształtem a młodzieńczym pierwowzorem.

480. „Może to największe wypowiada się milczeniem” // „Dziennik Związkowy”. – 2007, (23/25 lutego), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 12-13
O poezji Ryszarda Kapuścińskiego.

481. „Nie proszę Cię o nic dla siebie”: wspomnienie o profesorze Jerzym Korey-Krzeczowskim // „Dziennik Związkowy”. – 2007, nr 53, cz. I, s. 23

482. Lwów jest wszędzie // „Dziennik Związkowy”. – 2007, (27/29 kwietnia), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 11-12
O poezji Adama Zagajewskiego.

483. Życie jest wielowarstwowe // „Fraza”. – 2007, nr 2, s. 301-305
Wspomnienie o Bogdanie Czaykowskim.

484. Poetycki spór z granicami // „Przegląd Polski”. – 2007, (20 lipca), s. 1
O Bogdanie Czaykowskim i jego poezji.

485. Serce nie ma nóg // „Przegląd Polski”. – 2007, (17 sierpnia), s. 2, 11
Rec. *26 bajek z Afryki – ze zdjęciami Ryszarda Kapuścińskiego* [Warszawa, 2007].

486. „Życie jest wielowarstwowe”: Bogdan Czaykowski (1932-2007) // „Dziennik Związkowy”. – 2007, (14/16 września), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 5

487. „W pogodną przeszłość i wiek dziewiętnasty”, czyli o torontońskich przygodach Pana Tadeusza // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 268-272
Zofia Bohdanowiczowa *Pan Tadeusz w Toronto*.

488. Emigracyjny parlament // „Goniec”. – 2007, nr 44, s. 22, 49
Rec. Edward Sołtys *Parlament na obczyźnie* [Toronto, 2006].

489. Jakbym patrzył już z innej strony // „Fraza”. – 2008, nr 3/4, s. 141-149
Wspomnienie o Bogdanie Czaykowskim.

490. Podróż, która trwa // „Przegląd Polski”. – 2009, (14 sierpnia), s. 5
Rec. *Podróże z Ryszardem Kapuścińskim*, cz. 2. *Opowieści czternastu tłumaczy*, pod red. Bożeny Dudko [Kraków, 2009].

491. By przebić się do Polski ze snu // „Przegląd Polski”. – 2009, (11 września), s. 1-2

Rec. Magdalena Grochowska *Jerzy Giedroyc. Do Polski ze snu* [Warszawa, 2009].

492. Powrót Henryka Dasko // „Przegląd Polski”. – 2009, (30 października), s. 7, 11

Rec. Henryk Dasko *Odlot malowanego ptaka* [Warszawa, 2009].

493. Rozpoznawali się po cytatach // „Przegląd Polski”. – 2009, (11 grudnia), s. 4-5

Rec. Andrzej Dobosz *Generał w bibliotece* [Izabelin, 2007].

494. W nim życia smak i świata urok // „Przegląd Polski”. – 2010, (8 stycznia), s. 1-2

Rec. Jerzy Illg *Mój Znak* [Kraków, 2010].

495. Świat pisany wierszem // „Głos Nowin”. – 2010, nr 3 (marzec), s. 11
O „Eremyku” Andrzeja Piskulaka.

496. Domoślawski na tropie // „Przegląd Polski”. – 2010, (9 kwietnia), s. 6-7
Rec. Artur Domoślawski *Kapuściński non-fiction* [Warszawa, 2010].

497. „Skąd go wziąć? Tyn dmuch” // „Przegląd Polski”. – 2010, (30 kwietnia), s. 6
Rec. Kazimierz Kutz *Piąta strona świata* [Kraków, 2010].

498. Słowo przestało być dotykiem // „Twórczość”. – 2010, nr 6, s. 102-104
Rec. Aleksander Rybczyński *Kaligrafia w ciemności* [Poznań, 2009].

499. Lot ptaka i ciężar kamienia // „Przegląd Polski”. – 2010, (9 lipca), s. 6
Rec. Ewa Stachniak *Dysonans* [Warszawa, „Świat Książki”, 2009].

500. Namiot pełen wspomnień // „Przegląd Polski”. – 2010, (30 lipca), s. 1-2
Rec. Marek Skwarnicki *Namiot Karola Wojtyły* [Kraków, 2009].

501. Przekonać można tylko przekonanych // „Przegląd Polski”. – 2010, (20 sierpnia), s. 3

Rec. Józef Hen *Dziennik na nowy wiek* [Warszawa, 2009].

502. Poeta myśli // „Przegląd Polski”. – 2010, (24 września), s. 3
O poezji Edwarda Balcerzana.

503. W wolnej przestrzeni kultury: subiektywny bilans mijającego roku // „Przegląd Polski”. – 2010, (grudzień), s. 2-3

Podsumowanie wydarzeń w kulturze polskiej w kraju i na świecie w 2010 roku.

504. Melodie z domu obłąkanych // „Przegląd Polski”. – 2011, (17 czerwca), s. 3
O felietonistycy Marka Kusiby.

505. Lekcja Miłosza, lekcja życia // „Przegląd Polski”. – 2011, (grudzień), s. 7
Rec. Anna Frajllich: *Czesław Miłosz –lekcje: prywatny hold* [Szczecin, 2011]; *Laboratorium*, [Szczecin, 2010].

506. W stołecznym Zakopanem // „Merkuriusz Polski”. – 2011, nr 50, s. 23
Rec. Stanisław Kałamacki, Magdalena Sokalska-Żegleń *Parnas zakopiański* [Zakopane, 2010].

507. „Taki mój los skażony” // „Przegląd Polski”. – 2012, (październik), s. 9
Rec. Piotr S. Załuski *Zamęt. Opowieść o czasach i życiu Mickiewicza* [Wrocław, 2011].

508. „Taki mój los skażony” // „ARRKA. Prace uczestników Akademii – Siennica Różana 2011”. – 2012, s. 247-252

Rec. Piotr S. Załuski *Zamęt. Opowieść o czasach i życiu Mickiewicza* [Wrocław, 2011].

509. Braniewnik: w świecie pamięci i wyobraźni // „Migotania”. – 2012, nr 3, s. 39
Rec. Waldemar Kontewicz *Braniewnik* [Nowa Ruda, 2011].

510. Gorący Pałac Zimowy // „Przegląd Polski”. – 2012, (grudzień), s. 4-5
Rec. Ewa Stachniak: *Katarzyna Wielka. Gra o władzę* [Kraków, 2012].

4. ROZMOWY Z TWÓRCAMI

511. JANKOWSKA, Janina: Prix Italia dla „Polskiego Sierpnia” / rozm. przepr. Edward Zyman, Rafał Szymoński // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 5 (4 października), s. 4

Rozmowa z Janiną Jankowską, autorką reportażu radiowego, wyróżnionego nagrodą w kategorii audycji dokumentalnych.

512. CHODAKOWSKI Andrzej, GRUDZIŃSKI Mieczysław: Ludzie chcą faktów // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 5 (4 października), s. 6-7

Rozmowa z Andrzejem Chodakowskim, reżyserem, współtwórcą filmu „Robotnicy ’80” i Mieczysławem Grudzińskim, szefem Agencji Filmowej „Solidarności”.

513. POBÓG-MALINOWSKI, Tomasz: Dokument i polityka // „Głos Polski”. – 1984, nr 7 (16 lutego), s. 6-7

Rozmowa z reżyserem Tomaszem Pobóg-Malinowskim.

514. SWIANIEWICZ, Stanisław: Sowietyzm – czyli o etatyźmie, nomenklaturze i złudzeniach pacyfistów // „Echo Tygodnia”. – 1984, nr 79 (12/18 kwietnia), s. 8-9
Wywiad z prof. Stanisławem Swianiewiczem, uczonym, pisarzem, sowietologiem.

515. IWANIUK Waław, TOMASZEWSKI Adam: Literatura polska jest jedna // „Głos Polski”. – 1984, nr 67 (2 października), s. 12

Rozmowa z Waławem Iwaniukiem, poetą, krytykiem literackim, eseistą, tłumaczem i Adamem Tomaszewskim, prozaikiem i reportażyście.

516. ROZWADOWSKI, Jerzy: Wspomnienia tamtych lat // „Głos Polski”. – 1984, nr 79/80 (20 grudnia), cz. II, s. 2

Rozmowa z Jerzym Rozwadowskim – o dziennikarstwie międzywojennym i sytuacji pisarza na obczyźnie.

517. WCISŁO, Stanisław: „Słowa to nasza broń ostatnia” // „Głos Polski”. – 1985, nr 2 (14 stycznia), s. 14

Rozmowa z dr. Stanisławem Wcisło, byłym prezesem Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie.

518. JURKSZUS-TOMASZEWSKA, Jadwiga: Zjazdy nie tworzą kultury, ale... // „Głos Polski”. – 1985, nr 15 (16/22 kwietnia), s. 5

O Kongresie Kultury Polskiej na Obczyźnie – rozmowa z dr. Jadwigą Jurkszus-Tomaszewską, eseistką, reporterką, krytykiem literackim.

519. TOMASZEWSKI, Adam: Do czytelnika trzeba dotrzeć // „Głos Polski”. – 1985, nr 42 (22/28 października), s. 4

Rozmowa z Adamem Tomaszewskim, przedstawicielem Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie.

520. SKRZYNECKI, Piotr: Wymyśliliśmy strip-tease rowerowy // „Głos Polski”. – 1987, nr 34 (27 sierpnia), s. 15

Rozmowa z Piotrem Skrzyneckim, twórcą kabaretu „Piwnica pod Baranami”.

521. GRECHUTA, Marek: Gdy cisza w głoś się przeradza / rozm. przepr. Magdalena Czyżycka, Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 35 (3 września), s. 14-15

Rozmowa z Markiem Grechutą, piosenkarzem, poetą, kompozytorem.

522. NOWAK-JEZIORAŃSKI, Jan: Nie bójmy się drażliwych tematów: rozmowa z Janem Nowakiem [Zdzisławem Jeziorańskim] // „Głos Polski”. – 1987, nr 49 (10 grudnia), s. 14

Wywiad autoryzowany z legendarnym kurierem, znanym publicystą, byłym dyrektorem Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa.

523. HERBST, Lothar: „Istnienie literatury niezależnej skłania władze do łagodności” // „Głos Polski”. – 1988, nr 6 (11 lutego), s. 14-15

Rozmowa z dr. Lotharem Herbstem – poetą, krytykiem literackim, współtwórcą niezależnego ruchu wydawniczego, prezesem wrocławskiego oddziału Związku Literatów Polskich, rozwiązanego w stanie wojennym.

524. KOBUSZEWSKI, Jan: Polacy zostają tacy sami. – Il. // „Głos Polski”. – 1988, nr 16, (21 kwietnia), s. 14-15

Rozmowa z aktorem, Janem Kobuszewskim.

525. ENGLERT, Jan: W całości nie zagrałem Gustawa-Konrada nigdy // „Gazeta”. – 1988, nr 110 (25 / 27 listopada), s. 13

Rozmowa z aktorem i reżyserem Janem Englertem.

526. LIS, Tadeusz: To jest znakomity tekst // „Gazeta”. – 1989, nr 5 (13 / 15 stycznia), s. 7

Rozmowa ze znanym reżyserem spektakli teatralnych, Tadeuszem Lisem.

527. GŁOWACKI, Janusz: W Polsce też nie było łatwo // „Gazeta”. – 1989, nr 14 (3 / 5 lutego), s. 12

Rozmowa z Januszem Głowackim z okazji kanadyjskiej premiery sztuki teatralnej „Polowanie na karaluchy”, wystawionej na małej scenie The Canadian Stage Company w Toronto, w reżyserii Tadeusza Lisa.

528. HOLOUBEK Gustaw, FRONCZEWSKI Piotr: Coś musi się radykalnie zmienić // „Gazeta”. – 1989, nr 20 (17 / 19 lutego), s. 12-13

Rozmowa z aktorami: Gustawem Holoubkiem i Piotrem Fronczewskim.

529. KRYSZAK, Janusz: Gdy przestrzeń staje się miejscem // „Przegląd Polski”. – 1997, (20 marca), s. 2, 15

O literaturze emigracyjnej rozmowa z Januszem Kryszakiem, poetą, historykiem literatury.

530. KRYSZAK, Janusz: Gdy przestrzeń staje się miejscem // „Związkowiec”. – 1997, nr 12 (20 marca), s. 22-23

Patrz poz. 529.

531. JANDA, Krystyna: Łza wypływa mi dokładnie wtedy, kiedy ja tego chcę / rozm. przepr. Marek Kusiba, Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1998, nr 24 (11 czerwca), sekcja B, s. 5; // „Związkowiec”. – 1998, nr 24 (11 czerwca), sekcja A, s. 22

Z aktorką, Krystyną Jandą rozmawiają Marek Kusiba i Edward Zyman.

532. JANDA, Krystyna: Awakening the Humanity in People: an Interview with Krystyna Janda / rozm. Marek Kusiba, Edward Zyman // „Slavic and East European Performance”. – 1999, (Spring), vol. 19, no 1, s. 55-61

Z aktorką, Krystyną Jandą rozmawiają Marek Kusiba i Edward Zyman.

533. MAŻUL, Henryk: Gorzkim chlebem jest ta polskość / rozm. przepr. Marek Kusiba, Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 52 (30 grudnia), sekcja B, s. 13; dokoń. sekcja A, s. 19

Rozmowa z Henrykiem Mażulem – poetą, reporterem i działaczem społecznym z Wileńszczyzny, laureatem nagrody Fundacji Wł. i N. Turzańskich.

534. CZAYKOWSKI, Bogdan: Urodzony z piołunów ziemię / rozm. przepr. Edward Zyman, Marek Kusiba // „Akcent”. – 2002, nr 3, s. 224-237

Rozmowa z Bogdanem Czaykowskim – poetą, krytykiem literackim, tłumaczem.

535. KONWICKI, Tadeusz: Wiem, że jestem nieprzewidywalny // „Przeгляд Polski”. – 2002, (8 listopada), s. 4-5

Rozmowa z prozaikiem i scenarzystą Tadeuszem Konwickim.

536. KONWICKI, Tadeusz: Wiem, że jestem nieprzewidywalny // „Przeгляд Polski”. – 2002, (15 listopada), s. 8

Dokończenie rozmowy.

537. RYBCZYŃSKI, Aleksander: Przerwana korespondencja // „Dziennik”. – 2003, nr 21 (31 stycznia / 2 lutego), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 20-21

Rozmowa z Aleksandrem Rybczyńskim, poetą, historykiem i krytykiem sztuki, dziennikarzem.

538. KOŁACZ, Jerzy: Potrzebuję jej do tego, żeby żyć i tworzyć // „Dziennik”. – 2003, nr 143 (25 / 27 lipca), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 5

Rozmowa z Jerzym Kołaczem, malarzem, rysownikiem, ilustratorem.

539. ZADURA, Bohdan: Słowa są jak powietrze // „Dziennik”. – 2003, nr 160 (21 sierpnia), „Nowy Prąd” 2003, nr 2 (5), s. 1, 15

Rozmowa z Bohdanem Zadurą, poetą, prozaikiem, krytykiem literackim, tłumaczem.

540. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy: Widzieć dalej niż dziś. (1) // „Dziennik”. – 2003, nr 194 (10 / 12 października), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8-9
Wywiad- rzeka z Jerzym Korey-Krzeczowskim, naukowcem, poetą, prozaikiem, eseistą.

541. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy: Widzieć dalej niż dziś. (2) // „Dziennik”. – 2003, nr 199 (17 / 19 października), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8-9
Wywiad- rzeka.

542. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy: Widzieć dalej niż dziś. (3) // „Dziennik”. – 2003, nr 204 (24 / 26 października), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8-9
Wywiad- rzeka.

543. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy: Widzieć dalej niż dziś. (4) // „Dziennik”. – 2003, nr 209 (31 października / 2 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8-9
Wywiad- rzeka.

544. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy: Widzieć dalej niż dziś. (5) // „Dziennik”. – 2003, nr 214 (7 / 9 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 8-9
Wywiad- rzeka.

545. DAVIES, Norman: Historyk jest kustoszem pamięci/ rozm. przepr. Anna Lubicz-Łuba, Edward Zyman // „Dziennik”. – 2003, nr 214 (7/9 listopada), s. 14-15
Rozmowa z historykiem Normanem Daviesem.

546. KOŁACZ, Jerzy: „Nie lubię chodzić uczęszczanym traktem” // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 254-265
Rozmowa z Jerzym Kołaczem, malarzem, rysownikiem, ilustratorem.

547. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy: Widzieć dalej niż dziś // „Dedał”. – 2004, nr 2, s. 14-16
Wywiad, stanowiący fragment znajdującej się w druku książki pod tym samym tytułem, uzupełnia obszerna nota biograficzna J. K-K.

548. KOŁACZ, Jerzy: Nie bałem się nigdy prawdy // „Przegląd Polski”. – 2005, (14 stycznia), s. 6-7
Rozmowa z Jerzym Kołaczem, malarzem, rysownikiem, ilustratorem.

549. HABROWSKA-JELLACZYC, Irena: Teatr był całym moim życiem // „Głos Polski”. – 2007, nr 37 (5 / 11 września), s. 24-25
Rozmowa z aktorką, twórczynią Teatru Polskiego w Kanadzie.

550. BUSZA, Andrzej: Komu dany jest czas // „Przegląd Polski”. – 2008, (3 października), s. 2, 11

Rozmowa z Andrzejem Buszą, poetą, eseistą, literaturoznawcą.

551. KRASIŃSKI, Janusz: Październik skończył się w listopadzie // „Przegląd Polski”. – 2008, (10 października), s. 5, 11

Rozmowa z Januszem Krasińskim, prozaikiem, dramaturgiem, autorem słuchowisk radiowych i adaptacji teatralnych.

552. GIZELLA, Jerzy: Nie zadawać kłopotliwych pytań // „Fraza”. – 2010, nr 1, s. 110-120

Rozmowa z Jerzym Gizellą, poetą, krytykiem literackim, tłumaczem.

553. BACHORZ, Celestyn: Szczęście nie ma domu // „Przegląd Polski”. – 2010, (12 lutego), s. 1-2

Rozmowa z Celestynem Bachorzem, autorem książki *Pięć narodzin i requiem*.

554. RYBCZYŃSKI, Aleksander: „To tylko świat zawrócił” // „Przegląd Polski”. – 2010, (26 marca), s. 6

Rozmowa z Aleksandrem Rybczyńskim, poetą, historykiem i krytykiem sztuki, dziennikarzem.

555. IHNATOWICZ, Janusz Artur: Poezja to zakon, a nie łąka motyli // „Migotania”. – 2012, nr 3, s. 3-5

Rozmowa z ks. Januszem Arturem Ihnatowiczem, poetą, krytykiem, eseistą, tłumaczem.

556. GRZEGORZEWSKA, Wioletta: „Swąd zwęglonych piór wchodzi pod skórę” // „Przegląd Polski”. – 2010, (8 października), s. 6

Rozmowa z poetką Wiolettą Grzegorzewską,

5. TEKSTY SATYRYCZNE

557. GALL, Feliks: SKCCU // „Związkowiec”. – 2000, nr 14, s. A 15

Fraszka o Społecznym Komitecie Członków Credit Union.

558. CHUDZIK, Marian: Szopka 2000: o tym, co się może zdarzyć, czyli bilans naszych marzeń // „Dziennik”. – 2001, nr 3 (5/7 stycznia), s. 22-23

559. CHUDZIK, Marian: Wstęp do pewnej bajki (swobodna trawestacja I. Krasickiego) // „Dziennik”. – 2001, (30 marca / 1 kwietnia), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 5 / II

560. CHUDZIK, Marian: Szopka noworoczna. W czym Polonii jest do twarzy, czyli o czym środowisko marzy // „Dziennik”. – 2002, nr 247, wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 1-3

561. CHUDZIK, Marian: Szopka noworoczna. Nie skrywając kulisy sprawy zapraszamy do zabawy, czyli czyja twarz przybladła, gdy z niej nagle maska spadła // „Dziennik”. – 2003, (Nowy Rok), s. 16-19

562. CHUDZIK, Marian: Niespełniony sen Zbisia, miast szopki noworocznej pouczająca opowieść na dzisiaj. Historia autentyczna, regularnym trzynastozgłoskowcem ku pamięci i rozwadze Polonii spisana // „Dziennik”. – 2004, nr 249, wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 19

6. PUBLICYSTYKA PRASOWA

REPORTAŻE. FELIETONY. ARTYKUŁY. WSPOMNIENIA

563. Pochwała społecznej inicjatywy: nowe Tysiąclatki w Radomszczańskim // „Głos Robotniczy”. – 1963, nr 180, s. 6

564. O szkolnym ruchu młodzieżowym // „Wychowanie”. – 1964, nr 6, s. 35-36

565. Szukanie właściwych proporcji: godziny wychowawcze // „Wychowanie”. – 1964, nr 11, s. 12-14

566. O czym gdczą kury, czyli kłopoty z tradycją // „Wychowanie”. – 1964, nr 15, s. 12-15

Tradycja maturalna.

567. List z prowincji // „Głos Nauczycielski”. – 1964, nr 21, s. 4

568. Demostenesów coraz mniej // „Wychowanie”. – 1965, nr 8, s. 24-25
Wartości wychowawcze swobodnej dyskusji wśród uczniów.

569. Czy panaceum? // „Wychowanie”. – 1965, nr 16, s. 27-28

Sprawa promocji i ocen.

Polem. z: JARECKI, Walenty: W sprawie promocji i ocen // „Wychowanie”. – 1965, nr 9, s. 9.

570. Niepokojące uspokojenie // „Tygodnik Studencki Politechnik”. – 1965, nr 10 (4 grudnia), s. 5

O studenckiej „moralności wakacyjnej”

571. Zgubne hołubienie pieszczoszków: refleksje nad życiem Beana // „Tygodnik Studencki Politechnik”. – 1967, nr 36 (10 grudnia), s. 3

572. Jaki jesteś nauczycielu? // „Tygodnik Kulturalny”. – 1967, nr 48, s. 5
Początek dysk.: BAKUŁA, Leszek // „Tygodnik Kulturalny”. – 1967, nr 42, s. 1, 6.

573. Zaangażowanie – co to jest?: znaki zapytania // „Tygodnik Studencki Politechnik”. – 1968, nr 3 (21 stycznia), s. 2

Nawiązując do art. Wiesława Kozyry „Znaki zapytania” („TSP” 1967, nr 34), Zyman stawia tezę, że zaangażowanie w środowisku studenckim nie musi przejawiać się w formie instytucjonalnej, a jego wyrazem jest przede wszystkim nauka, terminowe ukończenie studiów i właściwe przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej.

574. Z grzywką, w krótkich majteczkach // „Tygodnik Studencki Politechnik”. – 1968, nr 6 (11 lutego), s. 5

O stereotypowym widzeniu studenta; polem. z art. Marcina Willmanna „Płać, Jasiu, za egzamin” („Politechnik” 1967, nr 35).

575. Fetysz formalnych ustaleń // „Wychowanie”. – 1968, nr 9, s. 35-36

O konieczności ustalenia przepisów usprawiedliwiających nieobecność uczniów w szkole.
Polem. z: ŻELEŻNY, Eugeniusz: Proszę uprzejmie o usprawiedliwienie // „Wychowanie”. – 1968, nr 1, s. 26-27.

576. O wychowaniu ideowym praktycznie / Edward Zyman, Kazimierz Galuba // „Wychowanie”. – 1968, nr 20, s. 2-5

577. Szkoła czy dom? / Edward Zyman, Kazimierz Galuba // „Wychowanie”. – 1969, nr 2, s. 36-39

Polem. z: PACEK, Stefan: Nauczyciele a rodzice // „Wychowanie”. – 1968, nr 20, s. 15-18.

578. Gratulacje i nadzieje // „Nad Wartą”. – 1970, nr 6, s. 1, 5

Na marginesie jubileuszowego 150. numeru pisma.

579. W Radzionkowie po czterech latach // „Poglądy”. – 1970, nr 19, s. 20
Reportaż prezentujący Miejski Dom Kultury w Radzionkowie, w cyklu: Nasze Domy Kultury.

580. O katowickim KKMP [Korespondencyjnym Klubie Młodych Pisarzy] // „Nad Wartą”. – 1971, nr 6, s. 5

581. Zapowiedzi i nadzieje // „Poglądy”. – 1971, nr 10, s. 6

O młodoliterackim środowisku Katowic – o Kole Młodych i o KKMP.

582. Wieczory autorskie – problem? // „Tygodnik Kulturalny”. – 1971, nr 36 (5 września), s. 10

Korespondencja; nawiąz. do opow. Jana Koprowskiego „Autorska trzynastka” („TK” 1971, nr 33, s. 8).

583. Dorośli w wieku szkolnym // „Tygodnik Kulturalny”. – 1971, nr 40 (3 października), s. 9

Korespondencja o związkach szkoły z życiem; nawiąz. do art. Waldemara Chołodowskiego pod tym samym tytułem („TK” 1971, nr 37, s. 1, 10).

584. Wiersze młodych // „Wieczór”. – 1973, nr 11, dod. „Kalejdoskop Młodych”, nr 2 (14 stycznia), s. 3

Wprowadzenie do kolumny poetyckiej prezentującej wiersze członków katowickiego KKMP.

585. Oczekiwany renesans publicystyki // „Regiony”. – 1973, nr 1/2, s. 128-130

586. Lublinieckie spory młodych // „Regiony”. – 1973, nr 3, s. 138-139

Sprawozdanie z Ogólnopolskiego Seminarium KKMP nt. „Kreacja rzeczywistości w literaturze współczesnej”, Lubliniec, 16-20 grudnia 1972 r.

587. Młodzi: nadzieje i obawy // „Poglądy”. – 1973, nr 8 (15/30 kwietnia), s. 15

KKMP [Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy] w Katowicach.

588. Eksmisja Hamleta/Edward Zyman, Janusz Jaśniak // „Poglądy”. – 1974, nr 11 (1/14 czerwca), s. 4-6

Reportaż o Teatrze Propozycji „Forum” przy Domu Kultury kopalni „Miechowice”, zainicjowanego i prowadzonego przez Michała Staśkiewicza.

Polem.: Listy w sprawie „Eksmisji Hamleta” // „Poglądy”. – 1974, nr 18, s. 3; **Repolem.:** JAŚNIAK J., ZYMAN E. // „Poglądy”. – 1974, nr 18, s. 3.

Zob. też: STAŚKIEWICZ, Michał: Ciąg dalszy nastąpi? – (Refleksje animatora) // „Kultura i Życie”. – 1974, nr 6, s. 26-27; MIŁKOWSKI, Tomasz: Bo z Hamletem nigdy nie wie się. – Il. // „Walka Młodych”. – 1974, nr 48, s. 18.

589. Poeta wobec współczesności // „Nasze Problemy”. – 1974, nr 14, s. 5

Na marginesie II Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego „Człowiek wobec środowiska urbanistycznego”, ogłoszonego w Jastrzębiu z inicjatywy redakcji „Naszych Problemów” i Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego.

590. Laury czy zielska, czyli o młodej literaturze śląskiej // „Regiony”. – 1974, nr 5, s. 146-153

591. KKMP [Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy] w śląskim środowisku młodoliterackim // „Nad Wartą”. – 1974, nr 11, s. 6

592. KKMP w śląskim środowisku młodoliterackim // „Okolice”. – 1975, nr 2, s. 93-96

593. (zej): [O czasopiśmie „Regiony”] // „Okolice”. – 1975, nr 3, s. 81-82

594. (be): [O serii „Biblioteka Poetów” Ludowej Spółdzielni Wydawniczej] // „Okolice”. – 1975, nr 3, s. 82-84

595. (abel): [Sprawozdanie z uroczystości 15-lecia KKMP w Rzeszowie, 20-21.04.1975] // „Okolice”. – 1975, nr 3, s. 90-92

596. wtz: [Sprawozdanie z II Ogólnopolskich Konfrontacji Poetyckich – Częstochowa, Kłobuck 22-23.11.1975 r.] // „Okolice”. – 1976, nr [1], s. 75-76

597. Powiedz prawdę // „Kontrasty”. – 1980, nr 5, s. 23-26
Zapis reportażu radiowego; współautor – Maciej Michał Szczawiński.

598. Jak znokautować kolosa? // „Student”. – 1980, nr 24, s. 13
O sytuacji kultury na Górnym Śląsku.

599. Konfrontacje literackie // „Nowiny Gliwickie”. – 1981, nr 7, s. 3
I Gliwickie Konfrontacje Literackie pod hasłem „Literatura niejedno ma imię”.

600. W starych dekoracjach // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 1 (6 września), s. 4-5

O społecznej roli i niezbędnej potrzebie niezależności mediów.

601. [bp] Dlaczego kochamy Śląsk? – (Z lamusa) // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 1 (6 września), s. 1, 3

Fragm. książki Wilhelma Szewczyka *Z wami przyjaciele* [wyd. I, Stalinośćród, Wydawnictwo „Śląsk” 1955, s. 14].

602. Próba generalna: Katowice, 20.10.1981 / Edward Zyman, Rafał Szymoński // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 9/10 [b.d.w.], s. 1, 3

Relacja z wydarzeń na katowickim rynku spowodowanych prowokacyjną interwencją milicji i SB oraz aresztowaniem kolportera niezależnych wydawnictw, Tadeusza Buranowskiego.

603. Radom, czerwiec 1976: „Robotnicy Waltera, jaka wasza godność?!”. Cz. 1 // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 12 (22 listopada), s. 1, 3

Pierwsza część reportażu o brutalnym zdławieniu przez władze PRL robotniczego protestu w Radomiu w czerwcu 1976 roku.

604. Radom, czerwiec 1976: „To ja na takie rzeczy nie pozwolę”. Cz. 2 // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 13, s. 1, 4-5

Druga część reportażu o radomskim czerwcu '76; część trzecia pt. „Ostatnia noc Brożyny” została zdjęta (wraz z kolejnym numerem „TK”) z maszyn drukarskich przez Służbę Bezpieczeństwa z chwilą wprowadzenia stanu wojennego.

605. (ezet): Przemówienie. – (Z lamusa) // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 14 (6 grudnia), s. 7

Fragment przemówienia Edwarda Gierka wygłoszonego podczas pierwszej sesji Sejmu VII kadencji („Trybuna Ludu” 26 lutego 1976); [wybrał ezet].

606. W luce niezamierzonego dowcipu // „Echo Tygodnia”. – 1983, nr 39 (7 lipca), s. 13

O publicystyce torontońskiej „Kroniki Tygodniowej”.

607. Problemy i nadzieje. – (Pocztówka z Calgary) // „Związkowiec”. – 1983, nr 59 (21 lipca), s. 6

O kulturalnym zapleczu „polskiego” Calgary i nadziejach związanych z najnowszą falą emigracji.

608. Podporucznik „Maruta”. – (Pocztówka z Calgary) // „Związkowiec”. – 1983, nr 66 (16 sierpnia), s. 6

O Marcie Jezierskiej-Mańkowskiej i jej walce w Powstaniu Warszawskim.

609. Nowe wcielenie generała // „Echo Tygodnia”. – 1983, nr 47 (1 września), s. 13

Na marginesie wystąpienia gen. W. Jaruzelskiego podczas I Zjazdu Stowarzyszenia Dziennikarzy PRL.

610. Sprawa do powtórzenia. – (Pocztówka z Calgary) // „Związkowiec”. – 1983, nr 76 (20 września), s. 6

Włodzimierz Marciniak, czyli o człowieku, który sponsorował 200 Polaków.

611. Migawki z XVIII Kongresu Polonii Kanadyjskiej. – (Pocztówka z Calgary) // „Związkowiec”. – 1983, nr 88 (1 listopada), s. 12

XVIII Zjazd Kongresu Polonii Kanadyjskiej w Albercie, który odbył się w Polsko-Kanadyjskim Centrum Kulturalnym (potocznie nazywanym Domem Polskim) w Calgary.

612. Sposób na życie. – (Pocztówka z Calgary) // „Związkowiec”. – 1983, nr 92 (15 listopada), s. 6

O Aleksandrze Bąku – geologu, miłośniku gór, archeologii, historii, teatru i literatury, poliglocie i dziennikarzu, jednej z najbardziej oryginalnych postaci polskiego Calgary.

613. Nowe wcielenie generała // „Kronika”. – 1983, nr 11 / 12, s. 16-20

Na marginesie wystąpienia gen. W. Jaruzelskiego podczas I Zjazdu Stowarzyszenia Dziennikarzy PRL.

614. KTT czyli maszyna zamulająca: artykuł dyskusyjny // „Związkowiec”. – 1984, nr 8 (31 stycznia), s. 3

Polem. z art. KTT [Krzysztofa Teodora Toeplitza] „Ziarno” przedrukowanego z „Polityki” („Związkowiec” 1983, nr 68 z dnia 23 sierpnia). Obok, na tej samej stronie ukazał się art. red. nac. „Związkowca” Jacka Borzęckiego („Pomiędzy bielą i czernią”) stanowiący repolem. ze stanowiskiem E. Zymana.

615. Z wizytą u seniorów // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 1 / 2 (styczeń / luty), s. 19-21

O Klubie Seniorów w Calgary.

616. Nadzwyczajna troska redaktora Bilika. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 5 (2 lutego), s. 3

Na marginesie diagnozy Andrzeja Bilika („Panorama”) dot. pogłębiającego się (jego zdaniem) kryzysu w państwach Zachodu.

617. Okruchy świątecznego stołu. – („Pocztówka z Calgary”) // „Związkowiec”. – 1984, nr 9 (2 lutego), s. 9

O kulturalnych inicjatywach polskiego środowiska w Calgary; m.in. wspomnienie pośmiertne o poecie i artyście- malarzu Lesławie Strzembickim.

618. Z wizytą u seniorów: reportaż z Calgary // „Głos Polski”. – 1984, nr 6 (9 lutego), s. 6

O Klubie Seniorów w Calgary.

619. Polsce jest potrzebne dziennikarstwo. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 8 (23 lutego), s. 3

Na marginesie stwierdzenia gen. Wojciecha Jaruzelskiego podczas I Zjazdu SDP PRL: „Polsce potrzebne jest dziennikarstwo uczciwe i odważne, a przede wszystkim głęboko współodpowiedzialne za losy kraju”.

620. Zamiast listu otwartego: po rozwiązaniu ZLP // „Kronika”. – 1984, nr 3/4, s. 10-17

O sytuacji w polskim życiu literackim po rozwiązaniu ZLP, polem. z argumentacją oficjalnej propagandy.

621. Jaki jest ten kraj? – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 12 (4 marca), s. 10

O Polsce bezsilnego protestu społeczeństwa i bezmiernej arogancji władzy.

622. W polskiej szkole // „Głos Polski”. – 1984, nr 13 (16 marca), s. 10
Reportaż z polskiej szkoły w Calgary.

623. Facet na służbie // „Echo Tygodnia”. – 1984, nr 76 (22/28 marca)
Dot. ataku „Kroniki Tygodniowej” na Biuro Informacyjne NSZZ „Solidarność” w Toronto.

624. Sprawa Fibaka. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 16 (28 marca), s. 10

O tym dlaczego Wojciech Fibak może i powinien wystąpić w tenisowej reprezentacji Polski.

625. Miłosz po raz trzeci. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 4 (kwiecień), s. 30-31

Relacja z odsłonięcia pomnika Czesława Miłosza dłuta Danka Możdżeńkiego w hallu Biblioteki [Alexandra Camerona] Rutherforda w Edmonton.

626. Integrycyjne funkcje kultury etnicznej. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 4 (kwiecień), s. 29-30

O zorganizowanym w dniach 24-25 marca 1984 w Calgary seminarium z udziałem dziennikarzy i pracowników naukowych Calgary i Edmonton.

627. (ez): Srebrni jubileci // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 4 (kwiecień), s. 32-33

O zorganizowanym 30 marca w Polsko-Kanadyjskim Centrum Kulturalnym w Calgary, wieczorne-niespodziance z okazji srebrnego wesela znanych w środowisku działaczy społecznych Barbary i Stanisława Koseckich.

628. (ez): Plotki, ploteczki. – Co się dzieje z Olkiem? // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 4 (kwiecień), s. 33

Utrzymane w konwencji kroniki towarzyskiej informacje o popularnych w miejscowej Polonii postaciach: Łukaszu Możdżanowskim i Aleksandrze Bąku.

629. Złudzenia obiektywizmu i coś jeszcze: polemika z polemiką // „Związkowiec”. – 1984, nr 26 (3 kwietnia), s. 3

O wątpliwej zasadności przedruków w prasie polonijnej (bez komentarzy) artykułów autorów w rodzaju KTT, Passenta czy Urbana. Na tej samej stronie pisma zamieszczony został art. Jacka Borzęckiego „Zamiast polemiki”, w którym red. nac. „Związkowca” polemizuje ze stanowiskiem E. Zymana.

630. „Konsulat Generalny uprzejmie informuje” // „Głos Polski”. – 1984, nr 18 (4 kwietnia), s. 9

Sprawa Mariana Krukowskiego oczekującego na połączenie z rodziną z Polski.

631. [bp] Pomnik Miłosza w Edmonton // „Głos Polski”. – 1984, nr 19 (6 kwietnia), s. 4

632. Calgaryjskie spotkanie. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 24 (25 kwietnia), s. 9

O zorganizowanym w Calgary seminarium na temat integracyjnych funkcji kultury etnicznej, w którym wzięli udział profesorowie: Aleksander Matejko, Karol Krótki (Edmonton), Ignacy Człowiekowski (Lethbridge) i Stanisław Łukasiewicz (Calgary) oraz dziennikarze: Jerzy Lechita, Bogumił Pacak-Gamalski i Edward Zyman.

633. Bez polemik. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 25 (27 kwietnia), s. 9

O potrzebie i konieczności mądrej dyskusji.

634. Kultura: pomysły i realizacje. – („Pocztówka z Calgary”) // „Związkowiec”. – 1984, nr 34 (1 maja), s. 6

O inicjatywach kulturalnych w „polskim” Calgary, m.in. o zorganizowanym 24 marca w Domu Polskim seminarium „Integracyjne funkcje kultury etnicznej”.

635. [bp] Zamiast wstępu // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 5 (maj), s. 2
Prezentacja zawartości numeru.

636. KARSKI, Jacek: Eksmisja teatru? // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 5 (maj), s. 26

Refleksje po inscenizacji „Czarownej nocy” i „Karola” Sławomira Mrożka w reżyserii Miry Starczyk (28 kwietnia 1984, Polsko-Kanadyjskie Centrum Kulturalne w Calgary).

637. (rdc): Powstało TKKP. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 5 (maj), s. 35

Nota o inauguracji działalności Towarzystwa Krzewienia Kultury Polskiej w Calgary i wyborze jego władz.

638. Kucharki misja specjalna, czyli co mówią pisma klasyków? // „Kronika”. – 1984, nr 5/6, s. 3-8

O teorii i praktyce materializmu historycznego w warunkach PRL.

639. Powrót do krainy marzeń. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 32/33 (23 maja), s. 6

Na marginesie art. Alicji Lisieckiej „Dola pisarza emigracyjnego” opublikowanego w krakowskim „Życiu Literackim” 1984, nr 3.

640. Buźka, panie Kowalski // „Echo Tygodnia”. – 1984, nr 86 (31 maja/6 czerwca), s. 11

Polem. z art. Kazimierza Kowalskiego „Polska w oczach biznesmena” („Echo Tygodnia” 1984, nr 83).

641. KARSKI, Jacek: Czarny czwartek: Poznań, 28 czerwiec 1956 // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 6, s. 5-7

642. „To ja na takie rzeczy nie pozwolę...”: Radom, czerwiec 1976 // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 6, s. 8-13

Artykuły poprzedzone zostały komentarzem zatytułowanym „Dwie rocznice”, który, stanowiąc klamrę spinającą dwa teksty o krwawo stłumionych protestach społeczeństwa, podkreśla, że w mechanizmie funkcjonowania komunistycznego systemu w Polsce w latach 1956-1976, podobnie jak w okresie późniejszym, zmieniło się niewiele.

643. (e.z.): W rocznicę 3 Maja. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 6, s. 33

Uroczystości w Calgary.

644. (e.z.): 40-lecie Monte Cassino w Calgary... i Lethbridge. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 6, s. 33-34

645. (e.z.): Posiedzenie Zarządu KPK Okręg Alberta w Calgary. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 6, s. 34-35

646. (e.z.): W Glenbow Museum po polsku. – (Kronika) // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 6, s. 36

O wizycie ponad dwudziestoosobowej grupy Polaków w calgarijskim muzeum, którzy obejrzeli wystawę sztuki prekolumbijskiej („Between Continents – Between Seas”) i wysłuchali objaśnień pracownicy tej prestiżowej placówki Ewy Smithwick... po polsku.

647. Własne i z importu. – („Pocztówka z Calgary”) // „Związkowiec”. – 1984, nr 45 (7 czerwca), s. 6

O spektaklach teatralnych w polskim środowisku w Calgary.

648. Adresy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 36 (8 czerwca), s. 9

O niezbędnej pomocy dla prześladowanych działaczy opozycji w Polsce.

649. Konieczność czy zbytek? // „Związkowiec”. – 1984, nr 46 (12 czerwca), s. 5
Na marginesie art. Adama Tomaszewskiego „Jak się sprzedaje książkę emigracyjną” („Związkowiec” 1984, nr 22).

650. „To ja na takie rzeczy nie pozwolę” // „Echo Tygodnia”. – 1984, nr 91 (5/11 lipca), s. 10-11

Dot. tragicznych wydarzeń w Radomiu w czerwcu 1976; przedruk z „Tygodnika Katowickiego”; zob. poz. 603, 604.

651. Stereotyp prawdę ci powie: jacy jesteśmy? // „Związkowiec”. – 1984, nr 55 (12 lipca), s. 3

Uwagi o nowej emigracji.

652. I jeszcze mi smutniej. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1984, nr 48 (18 lipca), s. 8-9

Polem. z listem Edwarda Duszy („Głos Polski” 1984, nr 38), w którym korespondent wraca do sprawy artykułu Alicji Lisieckiej „Dola pisarza emigracyjnego” opublikowanego w krakowskim „Życiu Literackim”; zob. poz. 639.

653. Był bal // „Głos Polski”. – 1984, nr 49 (20 lipca), s. 7

O balu retro zorganizowanym w Calgary przez redakcję „Biuletynu Polonijnego”.

654. Przesyłka z Lethbridge // „Głos Polski”. – 1984, nr 50 (25 lipca), s. 7

O zorganizowanej przez nową emigrację z Lethbridge wysyłce leków i sprzętu medycznego do Polski.

655. Po sezonie, czyli poczekajmy do jesieni. – („Pocztówka z Calgary”) // „Związkowiec”. – 1984, nr 59 (26 lipca), s. 6

O braku kanikuły w polskim życiu kulturalnym w Calgary.

656. Donos na Mroźka Sławomira // „Echo Tygodnia”. – 1984, nr 94 (26 lipca/1 sierpnia), s.14

O Sławomirze Mroźku w konwencji prześmiewczego donosu.

657. Polsce potrzebne jest dziennikarstwo // „Kronika”. – 1984, nr 7/8, s. 12-14, 30

Na marginesie stwierdzenia gen. Wojciecha Jaruzelskiego podczas I Zjazdu SDP PRL: „Polsce potrzebne jest dziennikarstwo uczciwe i odważne, a przede wszystkim głęboko współodpowiedzialne za losy kraju”.

658. [Kronika w opracowaniu Łukasza Możdżanowskiego i Edwarda Zymana] // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 9 (wrzesień), s. 33-38

Udany wieczór (spektakl poezji śpiewanej Krystyny i Ryszarda Piotrowskich); Gobeliny J. i A. Subdów (o ekspozycji gobelinów Jolanty i Andrzeja Subdów w Devonian Gardens); O „Dantonie” (o zainspirowanej filmem A. Wajdy dyskusji w lokalu Stowarzyszenia Polsko-Kanadyjskiego); Harcerskie lato (o dwutygodniowym obozie harcerskim młodzieży z Calgary, Winnipeg i innych miast); Polak pomysłodawcą (o projekcie J. Nowickiego utworzenia w Medicine Hat muzeum kolejnictwa); Pikniki (o piknikach Stowarzyszenia Polsko-Kanadyjskiego); Będzie pismo (o pracach redakcyjnych nad pierwszym numerem kwartalnika „Dialogi”); Wystawa sztuki sakralnej (o otwartej w sali parafialnej kościoła pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Pokoju wystawy pt. „Obecność chrześcijanina w świecie”); Pomnik Jana Pawła II (o odsłonięciu w dniu 2 września pomnika Jana Pawła II autorstwa Czesława Mędrka i Stanisława Majcherkiewicza); „Dowcipny” kartograf (o eksponowanej w hallu Wydziału Geografii Uniwersytetu w Lethbridge mapie świata, na której zachodnie i północne tereny Polski zaznaczone są odrębnym kolorem sugerującym, że ziemie te są trwale związane z Niemcami); Dobry program (o programie telewizyjnym „Polish Kaleidoscope” poświęconym w całości Ojcu Świętemu); Trochę Europy (o utrzymanej w europejskim stylu kawiarence Patisserie de Paris).

659. Życie po polsku // „Głos Polski”. – 1984, nr 62 (10 września), s. 8
O życiu Aleksandra Stockiego – twórcy sztuki sakralnej i działacza społecznego.

660. Na przekór kanikule // „Głos Polski”. – 1984, nr 63 (13 września), s. 10
Korespondencja z Calgary – o wydarzeniach kulturalnych w tym mieście.

661. [bp] „Chcemy być sobą i żyć własnym życiem” // „Głos Polski”. – 1984, nr 64 / 65 (17 września), s. 1, 12-13, 17

Relacja z przebiegu spotkania Ojca Świętego Jana Pawła II z Polonią w Toronto.

662. Pomnik Jana Pawła II: korespondencja z Calgary // „Głos Polski”. – 1984, nr 64 / 65 (17 września), s. 5

O uroczystości odsłonięcia pomnika Ojca Świętego dłuta miejscowego artysty Czesława Mędrka.

663. Dobre rady dla bezradnych: uwagi polemiczne // „Związkowiec”. – 1984, nr 74 (18 września), s. 3

Na marginesie art. Aleksandra Matejki „Między Niemcami a Rosją” („Związkowiec” 1984, nr 64).

664. Zamiast pożegnania // „Biuletyn Polonijny”. – 1984, nr 10 (październik), s. 31-32

Próba bilansu dziesięciomiesięcznej współpracy z „Biuletynem” i podziękowania dla zespołu redakcyjnego oraz sympatyków i sponsorów pisma.

665. Polska kultura w Calgary // „Dialogi”. – 1984, nr 1 (październik), s. 20-21

Przegląd polskich wydarzeń kulturalnych w 1984 r.

666. (ez): Łukasz Możdżanowski nie żyje // „Głos Polski”. – 1984, nr 70 (22 października), s. 16

667. Czy tylko symbol? // „Głos Polski”. – 1984, nr 71 (29 października), s. 5

Polem. z opiniami na temat Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Obczyźnie zawartymi w felietonie Jacka Borzęckiego „Zjazdowe konflikty” („Związkowiec” 1984, nr 82).

668. Niepodległość Polski, to twoja rywalka // „Głos Polski”. – 1984, nr 72 (5 listopada), s. 1, 10-11

669. Jeszcze o tym samym // „Głos Polski”. – 1984, nr 74 (19 listopada), s. 5

670. Zasady, emocje, „riposty” // „Głos Polski”. – 1984, nr 75 (26 listopada), s. 5

Polem. z art. red. nac. „Związkowca” Jacka Borzęckiego na temat dyskusji: Legalizm, lojalność, patriotyzm.

671. (ez): Z wizytą w St. Thomas. – Il. // „Głos Polski”. – 1984, nr 75 (26 listopada), s. 14

O historii i dniu dzisiejszym Gminy 15 Związku Narodowego Polskiego i jej jubileuszu 30-lecia.

672. Lekcja demokracji. – Il. // „Głos Polski”. – 1984, nr 76 (3 grudnia), s. 5, 25

Reportaż o wydarzeniach spowodowanych zorganizowaną w dniu 24 listopada 1984 w Convocation Hall University of Toronto przez Toronto Association for Peace konferencją poświęconą sprawom rozbrojenia, na którą organizatorzy zaprosili przedstawicieli Związku Sowieckiego i PRL.

673. (ez): Jeszcze o „miłośnikach pokoju” [z Toronto Association for Peace] // „Głos Polski”. – 1984, nr 76 (3 grudnia), s. 8

O artykule red. nac. kanadyjskiego dziennika „Toronto Sun” Barbary Amiel zatytułowanym „Kto zakłóca spokój” i ukazującym właściwe – nie mające wiele wspólnego z rzeczywistym pokojem – cele organizacji Toronto Association for Peace.

674. Agent na rowerze // „Głos Polski”. – 1984, nr 77/78 (10 grudnia), cz. II, s. 6-7

O znanym w Toronto działaczu niepodległościowym – Lechu Bukowskim.

675. Górale w Toronto // „Głos Polski”. – 1984, nr 77/78 (10 grudnia), cz. III, s. 3
O Związku Podhalan w Toronto.

676. (ez): Spotkanie z książką: Polski Fundusz Wydawniczy // „Głos Polski”. – 1984, nr 79/80 (20 grudnia), cz. II, s. 3

677. Recepta na życzliwość. – II. // „Głos Polski”. – 1984, nr 79/80 (20 grudnia), cz. II, s. 16-17

Z wizytą w Copernicus Lodge – polskim Domu Spokojnej Starości w Toronto.

678. W gronie przyjaciół // „Głos Polski”. – 1985, nr 1 (7 stycznia), s. 12-13
Relacja ze spotkania współpracowników i przyjaciół „Głosu Polskiego”.

679. Testament księdza Jerzego // „Głos Polski”. – 1985, nr 2 (14 stycznia), s. 12-13
Na marginesie książki ks. Jerzego Popiełuszki *Kazania patriotyczne*.

680. Zabawy pana Aleksandra // „Głos Polski”. – 1985, nr 5 (5 lutego), s. 5
O osobliwych pomysłach red. nac. „The Polish Express”, m.in. o propozycji wysłania przez Rząd RP w Londynie słuchaczy tajnej podchorążówki (?) do Afganistanu „by służyli pomocą partyzantom afgańskim jako instruktorzy nowoczesnego sprzętu i nowoczesnych metod walki”.

681. (ez): Wręczenie nagród: „Moja pierwsza gwiazdka w Kanadzie” // „Głos Polski”. – 1985, nr 5 (5 lutego), s. 5

Spotkanie z laureatami konkursu ogłoszonego przez redakcję tygodnika.

682. (ez): Co się stało z „Orłem Białym”? // „Głos Polski”. – 1985, nr 6 (11/18 lutego), s. 5

Art. nawiązujący do uchwały XII Światowego Zjazdu SPK dotyczącej zaprzestania wydawania, ukazującego się w Londynie czasopisma „Orzeł Biały”. Na tej samej stronie red. drukuje listy czytelników wyrażających zaniepokojenie podjętą decyzją.

683. Nie jesteśmy sami: z wizytą u Grażyny i Jerzego Trzęsickich // „Głos Polski”. – 1985, nr 6 (11/18 lutego), s. 8

O pomyślnym zakończeniu protestacyjnej głodówki, która doprowadziła do połączenia rodziny.

684. Co się stało z „Orłem Białym”? // „Głos Polski”. – 1985, nr 8 (26 lutego), s. 5

Polem. z publikowanym na łamach tego samego numeru pisma listem Mieczysława Szczecińskiego.

685. (ez): Apel Władysława Turzańskiego // „Głos Polski”. – 1985, nr 8 (26 lutego), s. 5

Dot. pomocy dla red. „Orla Białego”.

686. Jak skutecznie podzielić Polonię?: uwagi polemiczne // „Głos Polski”. – 1985, nr 11 (19/26 marca), s. 12

Dot. uproszczonych opinii na temat najnowszej fali emigracyjnej.

687. Teraz wiem, co znaczy być Polakiem // „Głos Polski”. – 1985, nr 12 (27 marca / 1 kwietnia), cz. II, s. 5

O wizycie torontońskich zuchów w Rzymie i na Monte Cassino oraz ich spotkaniu z Ojcem Świętym Janem Pawłem II.

688. Malarz, dziennikarz, wydawca // „Głos Polski”. – 1985, nr 13/14 (2/16 kwietnia), s. 12

O Williamie Markiewiczu.

689. [bp] Z myślą o Polsce // „Głos Polski”. – 1985, nr 15 (16/22 kwietnia), s. 1, 11

Relacja z comiesięcznej Mszy Św. za Ojczyznę odprawianej w Kościele św. Teresy w Toronto.

690. (ez): „Pamiętam” i „Czuwam”: jubileuszowa Msza Św. ZHP // „Głos Polski”. – 1985, nr 17 (30 kwietnia), s. 16

Relacja z Mszy Św., która odbyła się w Katedrze św. Michała w Toronto w ramach uroczystości 75-lecia powstania Związku Harcerstwa Polskiego.

691. (ez): Wspieramy „Orla Białego” // „Głos Polski”. – 1985, nr 18 (7/13 maja), s. 14

Informacja o efektach apelu redakcji i porucznika Władysława Turzańskiego w sprawie pomocy finansowej dla londyńskiego „Orla Białego”.

692. [bp] Nie tylko rocznica // „Głos Polski”. – 1985, nr 19 (14/20 maja), s. 1

Art. wprowadzający do wydania specjalnego z okazji 50. rocznicy śmierci Józefa Piłsudskiego.

693. [bp] Polonia czci pamięć Marszałka: uroczystości w Toronto i... w Paryżu // „Głos Polski”. – 1985, nr 20 (21/27 maja), s. 16

694. Z pomocą polskiej księżce: piękny gest p. Bronisławy Stanisławskiej // „Głos Polski”. – 1985, nr 21 (28 maja), s. 16

O przekazaniu przez p. Bronisławę Stanisławską Polskiemu Funduszowi Wydawniczemu w Kanadzie kwoty 10 tys. dolarów z przeznaczeniem na utworzenie nagrody im. jej synów,

zamordowanych w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu. Nagroda przyznawana będzie za najlepszą w danym roku książkę o martyrologii narodu polskiego podczas II wojny światowej i okupacji.

695. [bp] Głos w obronie wolności // „Głos Polski”. – 1985, nr 22 (4/10 czerwca), s. 1

O spotkaniu przedstawicieli władz Toronto, posłów do parlamentu federalnego i prowincjonalnego oraz reprezentantów narodów znajdujących się pod dominacją sowiecką w Europie Środkowo-Wschodniej, zorganizowanym przez posła Tony Ruprechta w dniu 20 maja 1985 w budynku Parlamentu Prowincji (Queens Park).

696. W obronie przyjaciela: na marginesie tzw. „Sprawy Gołdyna” // „Głos Polski”. – 1985, nr 23 (11/17 czerwca), s. 7

O Łukaszu Możdżanowskim.

697. Co widział „świadek” Hoflener?: prowokacyjna audycja telewizji zachodnioniemieckiej // „Głos Polski”. – 1985, nr 23 (11/17 czerwca), s. 12-13

O proteście polskich środowisk kombatanckich na Zachodzie przeciwko kłamliwej informacji zawartej w filmie „Kriegsverbrechen”, wyprodukowanym przez Lubbe TV, wedle której polski oddział, który 18 maja 1944 roku zdobył ruiny klasztoru Monte Cassino dokonał tam mordu na kilkunastu rannych żołnierzach niemieckich.

698. (ez): Emigracja nie może milczeć: Polacy potrzebują pomocy // „Głos Polski”. – 1985, nr 24 (18/24 czerwca), s. 1

O niezbędnej reakcji polskiej diaspory na proces gdański i inne przejawy cynizmu i arogancji władz PRL.

699. WARSZAWSKI, Krzysztof: List z Polski: uchylcie nieco te drzwi... // „Głos Polski”. – 1985, nr 24 (18/24 czerwca), s. 11

Korespondencja przedstawiająca sytuację społeczno-polityczną i gospodarczą w kraju.

700. To partia strzela: Poznań 28.6.1956 // „Głos Polski”. – 1985, nr 25 (25 czerwca/2 lipca), s. 1, 7

W rocznicę tragicznych wydarzeń poznańskich w czerwcu 1956.

701. (ez): Bądźmy solidarni: Polacy potrzebują pomocy // „Głos Polski”. – 1985, nr 25 (25 czerwca/2 lipca), s. 4

Apel o wsparcie „Funduszu ratunku” zainicjowanego przez grupę polskich intelektualistów i twórców kultury oraz zaprzyjaźnionych przedstawicieli francuskiego świata nauki.

702. (ez): Kościół mówi nie! // „Głos Polski”. – 1985, nr 28 (16/22 lipca), s. 7

O zdecydowanej postawie biskupów polskich żądających od władz PRL przestrzegania praw obywatelskich jako warunku rzeczywistego porozumienia.

703. (ez): Bądźmy solidarni: Polacy potrzebują pomocy // „Głos Polski”. – 1985, nr 28 (16/22 lipca), s. 4

Ponowny apel redakcji w sprawie zbiórki pieniężnej na pomoc rodakom w kraju.

704. Wasze kościoły nie są puste: Midland’ 85 // „Głos Polski”. – 1985, nr 33 (20/26 sierpnia), s. 12-13

Fotoreportaż z pielgrzymki do Midland w Ontario.

705. (ez): Na jubileusz Credit Union // „Głos Polski”. – 1985, nr 33 (20/26 sierpnia), s. 14

Czterdziestolecie zasłużonej instytucji polonijnej.

706. „Obiektywizm” i fakty // „Głos Polski”. – 1985, nr 33 (20/26 sierpnia), s. 16

Polemicznie o polityce imigracyjnej realizowanej w 1982 roku przez ZG KPK. Nawiąz. do art. Jacka Borzęckiego „O niefortunnym liście i jeszcze jednej sprawie” („Związkowiec” 1985, nr 65); zob. także list do redakcji Jana Kułacha z Calgary zatytułowany „Polonia czeka na wyjaśnienie” („Głos Polski” 1985, nr 37, s. 16).

707. (ez): Konferencja prasowa w ZG KPK // „Głos Polski”. – 1985, nr 33 (20/26 sierpnia), s. 16

708. W polskim Londynie: Kongres Kultury Polskiej na Obczyźnie, Londyn, 14-20 września 1985. – Il. // „Głos Polski”. – 1985, nr 39 (1/7 października), s. 5, 10-11

O obradach, najciekawszych wystąpieniach, klimacie i znaczeniu zorganizowanego w Londynie Kongresu Kultury Polskiej na Obczyźnie.

709. W polskim Londynie: Kongres Kultury Polskiej na Obczyźnie // „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza”. – 1985, nr 276, s. 2-3

Przedruk z „Głosu Polskiego” – zob. poz. 708.

710. 12-14.X.1985, Kitchener: XXVII Sejm ZNPwK // „Głos Polski”. – 1985, nr 42 (22/28 października), s. 10-11

Relacja z obrad.

711. W służbie Niepodległej: premier Kazimierz Sabbat w Kanadzie // „Głos Polski”. – 1985, nr 44 (5/11 listopada), s. 1

712. WARSKI, Jacek: Spotkanie z książką // „Głos Polski”. – 1985, nr 45 (12/18 listopada), s. 8

O zorganizowanym w Hamilton, Ontario przez miejscowy Klub Seniorów Kiermaszu Książki Polskiej, w którym wzięli udział: Waław Iwaniuk, Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska, Florian Śmieja, Adam Tomaszewski i Edward Zyman.

713. (ez): Wracamy do problemu // „Głos Polski”. – 1985, nr 45 (12/18 listopada), s. 11

O sponsorowaniu polskich uchodźców.

714. (ez): Nie być obojętnym // „Głos Polski”. – 1985, nr 46 (19/25 listopada), s. 16

O powstałej w Kitchener (Ontario) grupie „Przyjaciele Solidarności”.

715. Na święta – nieświętecznie. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1985, nr 50 (16 grudnia), cz. I, s. 3

Nie tylko świąteczne rozważania o istocie emigracji.

716. Z Gombrowiczem przy świątecznym stole. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 1 (7/13 stycznia), s. 3

O istocie emigracji, z odwołaniem się do stwierdzenia Gombrowicza: „(...) nie mieszkanie już w Polsce, ale za to Polska silniej w was zamieszkała – ta Polska, którą określić należy jako najgłębszą ludzkość waszą, urobioną pracą pokoleń”.

717. (ez): O piśmie i innych sprawach: w gronie przyjaciół. – Il. // „Głos Polski”. – 1986, nr 2 (14/20 stycznia), s.17, 24

Fotoreportaż z redakcyjnego spotkania ze współpracownikami i sympatykami pisma.

718. Wrażliwość. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 3 (21/27 stycznia), s. 5

Dot. stosunku polskiej diaspory do nowych emigrantów przebywających w rozszaniach po Europie Zachodniej obozach dla uchodźców.

719. Schizofrenia z kneblem. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 4 (28 stycznia/3 lutego), s. 5

Na marginesie książki Jana Nowaka-Jeziorańskiego *Wojna w eterze* i napastliwych o niej uwagach Kazimierza Koźniewskiego zawartych w artykule „Wolna schizofrenia” („Polityka” 1986, nr 1).

720. Opłatek u harcerzy i w PCAG // „Głos Polski”. – 1986, nr 4 (28 stycznia/3 lutego), s. 16

721. Lewica, prawica, bezsens. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 5 (4/10 lutego), s. 5

O teorii i praktyce materializmu historycznego.

722. Cała Polska stanie. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 6 (11/17 lutego), s. 5

O ks. Jerzym Popiełuszcze i jego męczeńskiej śmierci.

723. Pomysły. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 7 (18/24 lutego), s. 5

O osobliwych pomysłach red. nac. „The Polish Express” Aleksandra Pruszyńskiego, który tym razem zasygnalizował potrzebę napisania i skomponowania hymnu Polonii.

724. Warszawski liberał. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 8 (25 lutego/3 marca), s. 5

Polem. z felietonem Daniela Passenta „Konsylium” („Polityka” 1986, nr 4), z którego wynika, że dziennikarz prawdziwie wolny może być nie na Zachodzie, lecz w... PRL.

725. Powroty. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 9 (4/10 marca), s. 5

O przywiązaniu do polskości na obczyźnie.

726. (ez): Między obietnicą a spełnieniem // „Głos Polski”. – 1986, nr 9 (4/10 marca), s. 11

Na marginesie występu rewiowego „Gdzie te czasy?” i publikowanego na tej samej stronie pisma listu czytelnika.

727. Milczący Miłosz. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 10 (11/17 marca), s. 5

Polem. z art. Tadeusza Ungera „Odczyt C. Miłosza, czyli król jest nagi...” („Czas” 1986, nr 72).

728. Dwie książki, dwa światy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 11 (18/24 marca), s. 3

Na marginesie książek Teresy Torzańkiej *Oni* i Adama Michnika *Takie czasy... rzecz o kompromisie*.

729. Kultura, czyli rozkosze emigracji. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 12 (25/31 marca), s. 5

Refleksje o czytelnictwie na emigracji.

730. By zachowali w sercu moich synów // „Głos Polski”. – 1986, nr 12 (25/31 marca), s. 11

O Wojtku i Witku Stanisławskich, kilkunastoletnich harcerzach, zamordowanych w 1942 roku w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu i ufundowanej przez ich matkę, Bronisławę Stanisławską, nagrodzie za książkę o martyrologii narodu polskiego w czasie II wojny światowej.

731. Humanitaryzm i polityka. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 13 (1/7 kwietnia), s. 5

O zbiorowym proteście kanadyjskich architektów wobec uwięzienia i szykanowania przez władze PRL polskiego architekta i publicysty Czesława Bieleckiego.

732. Lekkomysłny Reagan. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 14 (8/14 kwietnia), s. 5

Polem. z felietonem Jacka Borzęckiego, red. nac. „Związkowca” („Wątpliwa decyzja Reagana”, „Związkowiec” 1986, nr 27) i zawartymi w nim uwagami na temat stosunku prezydenta USA do pokojowych deklaracji M. Gorbaczowa.

733. Z notesu. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 15 (15/21 kwietnia), s. 5

O poprzednim dniu polonijnego środowiska i funkcjonującej w nim wszechwładnie plotce.

734. Przy wspólnym stole // „Głos Polski”. – 1986, nr 15 (15/21 kwietnia), s. 17

Relacja z wielkanocnego spotkania przedstawicieli czołowych organizacji polonijnych w Toronto, zorganizowanego przez Zarząd Główny Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie.

735. A przecież mi żal. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 16 (22/28 kwietnia), s. 5

O salonie literackim Danuty i Andrzeja Pawłowskich.

736. W obronie języka // „Głos Polski”. – 1986, nr 16 (22/28 kwietnia), s. 16-17

O sympozjum oświatowym „Zachowanie języka polskiego w Kanadzie”, zorganizowanym w Toronto przez Związek Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie.

737. Aby zachowali w sercu moich synów // „Gwiazda Polarna”. – 1986, (26 kwietnia), s. 7

Przedruk z „Głosu Polskiego” 1986, nr 12 – patrz poz. 730.

738. Trzy wieczory. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 17 (29 kwietnia/5 maja), s. 5

O trzech odczytach wygłoszonych w Toronto przez dr. Bohdana Cywińskiego: „Współczesne dzieje Kościoła Katolickiego w Europie Środkowo-Wschodniej”; „Współczesna polska moralność religijna” i „Czy jesteśmy społeczeństwem post-komunistycznym? Ideowa geneza „Solidarności”.

739. (ez): W rodzinnej atmosferze // „Głos Polski”. – 1986, nr 17 (29 kwietnia / 5 maja), s. 17

O spotkaniu wielkanocnym zorganizowanym przez Polish Canadian Action Group.

740. (ez): Spotkanie z poezją // „Głos Polski”. – 1986, nr 17 (29 kwietnia / 5 maja), s. 17

Na marginesie wieczoru poetyckiego z udziałem Waława Iwaniuka i Floriana Śmiei, zorganizowanego przez Fundację im. Władysława Reymonta.

741. Potrzebny Fundusz. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 18 (6 / 12 maja), s. 5

O działalności Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie.

742. Kto poniżej innego człowieka. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 19 (13 / 20 maja), s. 5

Polem. z felietonem Anny Tatarkiewicz „Raport z piekła” („Polityka” 1986, nr 16), w którym bieżące działania Jerzego Urbana autorka usiłuje usprawiedliwiać jego godną postawą w roku 1968.

743. Była zwycięstwem oświaty, prawa, porządku, dobra wspólnego // „Głos Polski”. – 1986, nr 19 (13 / 20 maja), s. 17

Relacja z torontońskich uroczystości związanych z 95. rocznicą uchwalenia konstytucji 3 Maja.

744. Spotkanie z Lipską. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 20 (20 / 27 maja), s. 5

Refleksje o twórczości znanej poetki i jej kanadyjskiej wizycie.

745. (ez): Piękny jubileusz // „Głos Polski”. – 1986, nr 20 (20 / 27 maja), s. 19
Z wizytą u 90-letniego działacza Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie Stanisława Firmantego.

746. Kultura czy puste gesty. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 21 (27 maja / 2 czerwca), s. 5

O potrzebie szczerości w kontaktach międzyludzkich.

747. Wszystko inaczej. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 22 (3 / 9 czerwca), s. 5

O pisarstwie Kisiela (Stefana Kisielewskiego) i przesłaniu zawartym w jego książce *Wszystko inaczej*.

748. Co trzeba, kiedy wiele można. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 23 (10/16 czerwca), s. 5

M.in. o niezbędności podejmowania przez polską diasporę skoordynowanych akcji politycznych wyrażających jej sprzeciw wobec sytuacji panującej w kraju.

749. Trzeba im otworzyć oczy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 24 (7/23 czerwca), s. 5

Prawdy niewygodne, czyli o czym nie chce wiedzieć Zachód.

750. (ez): Z myślą o dzieciach w Polsce: wielki piknik ZNPwK // „Głos Polski”. – 1986, nr 24 (7/23 czerwca), s. 17

751. Powiedz prawdę, do tego służysz. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 25 (24/30 czerwca), s. 5

O społecznej funkcji poezji „Pokolenia 68”.

752. Wokół sponsorstwa: na marginesie konferencji prasowej zorganizowanej przez KPK – Okręg Toronto // „Głos Polski”. – 1986, nr 26 (1/7 lipca), s. 3

O problemach współpracy między ZG KPK a KPK Okręg Toronto w zakresie sponsorowania uchodźców przebywających w obozach na terenie Europy Zachodniej.

753. Polskość na niby. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 26 (1/7 lipca), s. 5

Nawiąz. do felietonu Wacława Iwaniuka „Polonia wróg polskiej książki” („Gwiazda Polarna” 1986, nr 25).

754. Bezradność. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 27 (8/14 lipca), s. 5

O tragicznej śmierci młodej emigrantki.

755. Demokracja na opak // „Głos Polski”. – 1986, nr 28 (15/21 lipca), s. 3

Na marginesie zaproponowanych przez ustępujący ZG KPK poprawek do statutu Kongresu Polonii Kanadyjskiej oraz Ramowego Regulaminu Okręgu Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

756. Konik Garbusek agentem CIA. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 28 (15/21 lipca), s. 5

M.in. o „Płomyczku” pod nowym kierownictwem Tadeusza Chudego.

757. Moją pasją jest taniec // „Głos Polski”. – 1986, nr 28 (15/21 lipca), s. 16

O Eugeniuszu Filipczuku i jego sukcesach w dziedzinie tańca towarzyskiego.

758. Jaruzelski przywraca Polsce równowagę, czyli o bromkizmie słów kilka // „Głos Polski”. – 1986, nr 29/30 (21 lipca/5 sierpnia), s. 3

O koncepcjach realizmu politycznego profesora Adama Bromke.

759. Plackopadnik dawniej i dziś. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 29/30 (21 lipca/5 sierpnia), s. 5

O konformizmie w środowisku polonijnym.

760. (ez): Immunolodzy w Toronto // „Głos Polski”. – 1986, nr 29/30 (21 lipca/5 sierpnia), s. 4

O VI Światowym Kongresie Immunologów.

761. Przeciw bezprawiu // „Głos Polski”. – 1986, nr 31 (6/11 sierpnia), s. 3

Relacja z manifestacji pod konsulatem PRL w Toronto.

762. Co czytać?. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 31 (6/11 sierpnia), s. 5

O czytelnictwie na obczyźnie i aktualnej ofercie emigracyjnych wydawnictw.

763. „Walkę z nimi stoczy sąd krzywoprzysiężny”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 32 (12/18 sierpnia), s. 5

O dramatycznej historii i trwale w nią wpisanej dążności Polaków do wolności.

764. W nowej szacie // „Głos Polski”. – 1986, nr 33 (18 sierpnia), s. 3

O nowej (merytorycznej i graficznej) formule pisma.

765. Róbmy swoje. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 33 (18 sierpnia), s. 5

O zbędności i szkodliwości pustosławia i egoizmu w życiu społecznym.

766. Dulski rediviva [!]. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 34 (26 sierpnia), s. 5

Renesans dulszczyzny w świecie współczesnym. Do wydrukowanego tytułu wkradł się błąd [redivivus].

767. Styl i smak „Rewii”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 35 (3 września), s. 5

O polonijnym dziennikarstwie na przykładzie wydawanego w Chicago magazynu „Rewia International”.

768. A słowo zostanie. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 36 (9 września), s. 5

O niepodległości słowa (czyt. sztuki) i nieskuteczności skierowanych wobec twórcy i jego dzieła represji politycznych.

769. „Rząd, któremu służę”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 37 (16 września), s. 5

O książce Andrzeja Kępińskiego i Zbigniewa Kilara *Kto jest kim w Polsce – inaczej*.

770. Milczenie. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 38 (23 września), s. 5

O spektaklu Teatru Nowego z londyńskiego POSK-u („Milczenie” Romana Brandstaettera).

771. Obiektywizm i coś jeszcze. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 39 (30 września), s. 5

O współczesnym sensie „obiektywizmu” i jego społeczno-politycznych uwarunkowaniach.

772. Chcemy mówić we własnym imieniu // „Głos Polski”. – 1986, nr 40 (7 października), s. 13, 15

Na marginesie Sympozjum Młodego Pokolenia zorganizowanego przez ZG ZNPwK w Burlington, Ontario w dniach 26-28 września.

773. Wrzesień 1939. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 40 (7 października), s. 5

Na marginesie dwóch książek poświęconych agresji ZSRR na Polskę w dniu 17 września 1939 roku: Karola Liszewskiego *Wojna polsko-sowiecka 1939* i Krzysztofa Rowińskiego *Moje zderzenie z bolszewikami we wrześniu 1939 roku*, wydanych przez Polską Fundację Kulturalną w Londynie.

774. Najemnicy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 41 (15 października), s. 5

O zapisie rozmowy Jacka Trznadla ze Zbigniewem Herbertem „Wypluć z siebie wszystko”, czyli o powojennym dramacie polskiej inteligencji.

775. [bp] Dojrzałość: inż. Stanisław Orłowski prezesem ZG KPK // „Głos Polski”. – 1986, nr 41 (15 października), s. 1

Na marginesie XXIX Walnego Zjazdu Kongresu Polonii Kanadyjskiej, który odbył się w Toronto.

776. „1981” czyli zaproszenie do rozmowy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 42 (21 października), s. 5

Nawiąz. do publikowanego w tym samym numerze tygodnika art. Bogdana Kopańskiego „1981”, analizującego mechanizmy działania władzy komunistycznej i formułującego podstawowe cele opozycji.

777. Głos z Ojczyzny / Magdalena Czyżycka, Anna Lubicz-Łuba, Edward Zyman // „Głos Polski” – 1986, nr 42 (21 października), s. 1, 12-13, 16
Relacja z wizyty w Kanadzie Jego Eminencji ks. Kardynała Józefa Glempa.

778. O książce polskiej raz jeszcze. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1986, nr 43 (28 października), s. 5

O sytuacji polskiej książki na obczyźnie w kontekście ostatniego XXIX Walnego Zjazdu Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

779. [bp] Bez zbędnych emocji: pozjazdowe refleksje. – Il. // „Głos Polski” – 1986, nr 43 (28 października), s. 12-13

Obszerna relacja z przebiegu obrad XXIX Walnego Zjazdu KPK.

780. Olbrychski. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1986, nr 44 (4 listopada), s. 5

Refleksje po wieczorze poezji w wykonaniu Daniela Olbrychskiego.

781. Na początku była zbrodnia. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1986, nr 45 (11 listopada), s. 5

O krwawych początkach władzy komunistycznej w Polsce.

782. „Poznali gorycz słowa Ojczyzna...” – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1986, nr 46 (18 listopada), s. 5

Uwagi o literaturze emigracyjnej, m.in. o wierszu Edwarda Duszy „Odpowiedź”.

783. Amator i fachowcy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1986, nr 47 (25 listopada), s. 5

O niektórych polonijnych komentarzach międzynarodowej polityki prezydenta Reagana.

784. Przeprowadzka i... Konstanty Grzybowski. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1986, nr 48 (2 grudnia), s. 5

Garść krytycznych refleksji m.in. o książce Konstantego Grzybowskiego *Pięćdziesiąt lat. 1918-1968*.

785. [bp] „Polska nie traci nadziei” // „Głos Polski” – 1986, nr 49, s. 17

Relacja z uroczystości związanych z jubileuszem czterdziestolecia Gminy 7 ZNPwK w Oshawie.

786. „Szanowny Panie Redaktorze!” – (Teksty i konteksty) // „Głos Polski” – 1986, nr 49 (9 grudnia), s. 5

O korespondencji z czytelnikami pisma.

787. Świąteczna rozmowa. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 50/51 (18 grudnia), s. 3

Pięćdziesiąte, jubileuszowe wydanie rubryki, w której autor prezentuje zawartość świątecznego numeru pisma.

788. Przed Nowym Rokiem. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1986, nr 52 (30 grudnia), s. 5

O zbliżających się Świątach Bożego Narodzenia, poezji Anny Kamińskiej i bezpańskim kocie Filipie.

789. Po raz trzeci: spotkanie przyjaciół i współpracowników „Głosu Polskiego” // „Głos Polski”. – 1987, nr 1, s. 1, 10, 17

790. O cnocie naiwności. – (Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 1 (6 stycznia), s. 5

O nowych relacjach Wschód-Zachód i starych złudzeniach.

791. Aureola, czyli „muzg ludzki posiada zdolność”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 2 (13 stycznia), s. 5

O osobliwych odkryciach, czyli o tym, co niekiedy przynosi redakcyjna poczta (w tytule zachowano pisownię korespondenta).

792. (z): Spotkanie z kulturą polską // „Głos Polski”. – 1987, nr 2 (13 stycznia), s. 16

O comiesięcznych mszach za Ojczyznę i towarzyszących im wydarzeniach kulturalnych, w tym przypadku koncercie kolęd w wykonaniu torontońskiego chóru kameralnego „Ars Antiqua” i zespołu instrumentalnego Polskiego Towarzystwa Muzycznego pod dyrekcją Macieja Jaśkiewicza oraz wystawie prac graficznych Tadeusza Kobaka.

793. (ez): „Wróć, gdy zacnie się dzień” // „Głos Polski”. – 1987, nr 2 (13 stycznia), s. 3, 16

O Jacku Kaczmarskim i jego piosenkach.

794. Bisów nie było. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 3 (20 stycznia), s. 5

O koncercie Ewy Demarczyk.

795. Kolejny pomysł pana Aleksandra. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 4 (27 stycznia), s. 5

Na marginesie projektowanego przez Aleksandra Pruszyńskiego wydawnictwa „100 najwybitniejszych Polaków w Kanadzie”.

796. Pisze rodak, pisze. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 5 (3 lutego), s. 5

Polem. z opinią red. Jacka Borzęckiego („Związkowiec”) na temat prelekcji prezesa Zjednoczenia Polskiego w Afryce Południowej, Edwarda de Virion.

797. Obfity styczeń // „Głos Polski”. – 1987, nr 5 (3 lutego), s. 17

Na marginesie dwu spotkań środowiskowych [w PCAG i ZNPwK].

798. „...na gardle proletariatu palce”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 6 (10 lutego), s. 5

O pożytkach (także dla samego autora) płynących z lektury wydanego pod koniec lat 30. tomu Jana Dobraczyńskiego *Bolszewizm*.

799. Różne rodzaje miłości. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 7 (17 lutego), s. 5

O niuansach rozumienia słowa patriotyzm. Uwagi polemiczne na marginesie felietonu Wojciecha Krajewskiego „A życie polonijne biegnie...” („Związkowiec” 1987, nr 12).

800. Być rzeczą. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 8 (24 lutego), s. 5

O praktykach władz PRL, które osoby legitymujące się podwójnym obywatelstwem traktują jak wszystkich obywateli polskich, tzn. jak swoją własność.

801. W objęciach „Gorby’ego”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 9 (3 marca), s. 5

O niezmiennych złudzeniach Zachodu wobec „demokracji” Związku Sowieckiego.

802. „Napięcia na linii”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 10 (12 marca), s. 5

O języku i „prawdach” broszury Ewy Rokickiej pt. *Antypolska działalność głównych ośrodków polskiej emigracji politycznej na Zachodzie*, wydanej w Warszawie w 1985 roku w ramach Biblioteki Lektora i Wykładowcy przez Wydział Ideologiczny KC PZPR.

803. W cudzych oczach. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 11 (19 marca), s. 5

Dalszy ciąg polemiki z opiniami Wojciecha Krajewskiego na temat rozumienia patriotyzmu.

804. (ez): Burza w mediach // „Głos Polski”. – 1987, nr 11 (19 marca), s. 11

Polem. z publikowanym w tym samym numerze art. Macieja Syrokomi „A może by truchcikiem na Mysią?”, nawiązującym do krytycznych wypowiedzi Magdaleny Czyżyckiej „Melanż w mediach” i Floriana Śmiei „Na lewych papierach” („Głos Polski” 1987, nr 10) na temat tomu *Mosaic in Media*, opublikowanego nakładem Canadian Ethnic Journalists’ and Writers’ Club.

805. W Polsce można żyć. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 12 (26 marca), s. 5

Z perspektywy turysty, czyli o uproszczonych sądach na temat stabilizacji w Polsce.

806. Wizyta. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 13 (2 kwietnia), s. 5

O kulturze polemicznej (a raczej jej braku) w środowisku polonijnym.

807. Katyń: refleksje nieświęteczne. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 14/ 15 (9 kwietnia), cz. III, s. 5

O zbrodni katyńskiej i społeczno-politycznych konsekwencjach przekłamywania historii.

808. LIPSKI, Marcin: Chwila poezji // „Głos Polski”. – 1987, nr 14/ 15 (9 kwietnia), s. 14

Relacja z wieczoru autorskiego autorów arkuszy poetyckich wydanych przez Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie: Magdaleny Czyżyckiej, Krzysztofa Kasprzyka, Marka Kusiby i Radosława Sarnickiego.

809. „Chwytając się przeszłości”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 16 (23 kwietnia), s. 5

Na marginesie książki Gieorgija H. Szachnazarowa *Socjalistyczne perspektywy ludzkości* [Warszawa, 1980], według Jerzego J. Wiatra „jednego z najwybitniejszych radzieckich uczonych w zakresie nauk społecznych i znanego działacza politycznego”.

810. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 16 (23 kwietnia), s. 12

811. Uroki emigracyjnego realizmu. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 17 (30 kwietnia), s. 5

Na marginesie art. Jana Nowaka-Jeziorańskiego „Nieporozumienie” („Głos Polski, 1987, nr 16), analizującego politykę gen. Jaruzelskiego i związanych z nią pozorów demokracji oraz pojawiającej się w pewnych kręgach polonijnych tezie o liberalnym obliczu aktualnej ekipy komunistów w PRL.

812. [bp] Pracowite miesiące: Konferencja Prasowa KPK // „Głos Polski”. – 1987, nr 17 (30 kwietnia), s. 11

813. (rdc): Polski stół wielkanocny // „Głos Polski”. – 1987, nr 17 (30 kwietnia), s. 11

O tradycyjnej wystawie stołów wielkanocnych w torontońskim ratuszu.

814. (ez): Wokół „skandalu” ze szkołą im. A. Mickiewicza // „Głos Polski” – 1987, nr 17 (30 kwietnia), s. 9

Przedstawienie stanowiska ZG ZNPwK dementującego pogłoski nadawanego w Toronto polskiego programu radiowego „Echo Ojczyzny” p. Karoliny Kęsik o rzekomej likwidacji polskiej szkoły im. A. Mickiewicza, działającej przy Związku Narodowym Polskim w Kanadzie.

815. Ulepmy wreszcie te garnki. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1987, nr 18 (7 maja), s. 5

O sytuacji polskiej książki na obczyźnie.

816. Shoah // „Głos Polski” – 1987, nr 18 (7 maja), s. 1, 19

O filmie C. Lanzmanna „Shoah”.

817. Głasnost. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1987, nr 19 (14 maja), s. 5

Dot. postawy Zachodu wobec „głasnosti” Gorbaczowa.

818. W sprawie „Echa Ojczyzny” // „Głos Polski” – 1987, nr 19 (14 maja), s. 8

Odpowiedź redaktora, dlaczego „Głos Polski” nie prowadzi polemiki z programem radiowym p. Karoliny Kęsik.

819. Pamięci Michała Nędzy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1987, nr 20 (21 maja), s. 5

Wspomnienie o zasłużonym działaczu polonijnym.

820. „Przyjeżdżam z kraju, który walczy”. (1) // „Głos Polski” – 1987, nr 20 (21 maja), s. 1, 10-11

Relacja ze spotkania z Leszkiem Moczulskim.

821. „Przyjeżdżam z kraju, który walczy”. (2) // „Głos Polski” – 1987, nr 21 (28 maja), s. 12-13, 19

Obszerne fragmenty wystąpienia Leszka Moczulskiego; oprac. i zanotował Edward Zyman.

822. Za dużo Moczulskiego?. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1987, nr 21 (28 maja), s. 5

O potrzebie zdecydowanych i skoordynowanych działań polskiej emigracji wobec władz PRL.

823. Bądźcie razem, nie kłóćcie się. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1987, nr 22 (4 czerwca), s. 5

O właściwą interpretację apelu Leszka Moczulskiego skierowanego do kanadyjskiej Polonii.

824. Jak pomóc Polsce? – Il. // „Głos Polski”. – 1987, nr 22 (4 czerwca), s. 6-7
X Konferencja CSSO [Conference of Solidarity Support Organizations] zorganizowana 23-24 maja 1987 w Toronto.

825. List otwarty. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 23 (11 czerwca), s. 5

O niby-polskim niektórych polonijnych mediów i nadziejach związanych z powstaniem nowego programu Radio Kalejdoskop.

826. Chrystus i polityka. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 24 (18 czerwca), s. 5

Wobec stereotypu, że Kościół nie powinien zajmować się polityką.

827. (ez): Polonia Solidarna // „Głos Polski”. – 1987, nr 24 (18 czerwca), s. 11
Na marginesie funduszu Polonii Solidarnej utworzonego przez Polish Canadian Action Group.

828. Wizyta, która trwa. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 25 (25 czerwca), s. 5

O trzeciej pielgrzymce Ojca Świętego Jana Pawła II do Polski.

829. (z): Niagara-on-the-Lake: 70-lecie Czynu Zbrojnego Polonii. – Il. // „Głos Polski”. – 1987, nr 26 (2 lipca), s. 8

Fotoreportaż z uroczystości upamiętniającej siedemdziesiąt rocznicę utworzenia we Francji – z polskich ochotników z kontynentu amerykańskiego – liczącej 28 tysięcy oficerów i żołnierzy polskiej armii pod dowództwem Józefa Hallera.

830. Dreams and Reality po polsku. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 26 (2 lipca), s. 5

Na marginesie książki Aleksandry Ziółkowskiej *Kanada, Kanada...* [Warszawa, 1986].

831. (ez): W Krakowie przy Beverley Street, Caravan '87. – Il. // „Głos Polski”. – 1987, nr 26 (2 lipca), s. 1, 11

O tradycyjnym festiwalu kultur etnicznych w Toronto.

832. Będą czyny, wypowiedzi. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 27 (9 lipca), s. 5

O pewnej redakcyjnej wizycie i względności krytyki literackiej.

833. „Res Publica”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 28 (16 lipca), s. 5

Refleksje o uzyskaniu oficjalnego statusu przez polskie pismo kulturalno-polityczne – „Res Publica”.

834. Szanowna Redakcjo Żydów Polskich. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 29 (23 lipca), s. 5

O pewnym liście do redakcji i zawartej w nim nieskomplikowanej interpretacji problemów współczesnego świata.

835. Kraj wita nas. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 30 (30 lipca), s. 5

Przerwa w podróży, czyli o lekceważącym stosunku PLL LOT do swych pasażerów.

836. Luźniej? – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 31 (6 sierpnia), s. 5

O pozorach liberalizacji polityki paszportowej władz PRL.

837. Kulisy „Cudownej meliny”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 32 (13 sierpnia), s. 5

O książce Kazimierza Orłosa i jej problemach z krajową cenzurą.

838. (ez): W nowej szacie // „Głos Polski”. – 1987, nr 33 (20 sierpnia), s. 3

O nowej szacie graficznej pisma zaprojektowanej przez znanego grafika młodej generacji – Wojtkę Gorczyńskiego.

839. (z): Potrzebne spotkanie. – Il. // „Głos Polski”. – 1987, nr 33 (20 sierpnia), s. 6

O zorganizowanym przez ZG ZNPwK w dniu 12 sierpnia 1987 r. spotkaniu z nowo przybyłymi.

840. A w gazetach nudno. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 33 (20 sierpnia), s. 5

O krytycznej opinii znanego pisarza na temat modelu polskiego pisma na emigracji.

841. Ciemno w oczach. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 34 (27 sierpnia), s. 5

O tym, jakie zagrożenia wedle opinii prof. dr. generała Lesława Wojtasika niesie telewizja satelitarna.

842. (z): Przeciw przemocy // „Głos Polski”. – 1987, nr 34 (27 sierpnia), s. 1, 16

Relacja z torontońskich uroczystości Dnia Czarnej Wstążki stanowiącej wyraz protestu społeczności krajów europejskich zdominowanych przez komunizm.

843. Gdzie powstaje polityka? – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 35 (3 września), s. 5

O zasługach dla społeczności polskiej posła parlamentu prowincjonalnego, Yuri Shymko.

844. Proces. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 36 (10 września), s. 5

Na marginesie procesu 19-letniego obywatela RFN Mathiasa Rusta, który jednosilnikowym samolotem sportowym Cessna 172 b przeleciał nad terytorium Estonii i Federacji Rosyjskiej i, ośmieszając sowiecki system obrony powietrznej, wylądował na Placu Czerwonym w pobliżu Kremla.

845. (z): Goście z bliska i z daleka: udany piknik Gminy 1 ZNPwK. – II. // „Głos Polski”. – 1987, nr 36 (10 września), s. 17

Relacja z pikniku, którego część dochodu przeznaczono na pomoc „Solidarności” w kraju.

846. [bp] Pamięć. – II. // „Głos Polski”. – 1987, nr 37 (17 września), s. 10-11

Fotoreportaż ze Światowego Zjazdu Żołnierzy I Dywizji Pancerniej – Toronto 4-7 września 1987, w którym m.in. wziął udział ostatni dowódca Dywizji gen. Stanisław Maczek.

847. KTT w akcji. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 37 (17 września), s. 5

Na marginesie książki *Gorący kartofel. Powieść brukowa z życia sfer filmowych* Krzysztofa Teodora Toeplitza.

848. To się samo dzieje. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 38 (24 września), s. 5

O kanadyjskich występach i „metafizyce” kabaretu „Piwnica pod Baranami”.

849. (z): Kto się spóźnia?: głośność w konsulacie PRL // „Głos Polski”. – 1987, nr 38 (24 września), s. 16

O rzeczywistych i pozornych zmianach w polityce paszportowej oraz stosunku władz PRL do problemów Polaków w ZSRR, którzy od dziesiątków lat są pozbawieni elementarnych praw obywatelskich i poddawani dyskryminacji narodowej, kulturalnej i religijnej.

850. Miasto Polską obłąkane. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 39 (1 października), s. 5

O antologii *Semper Fidelis. Wiersze o Lwowie*.

851. Dziedzictwo: przed XXVIII Sejmem Związku Narodowego Polskiego // „Głos Polski”. – 1987, nr 39 (1 października), s. 13

Z kart historii Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie.

852. Refleksje nie całkiem prywatne. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 40 (8 października), s. 5

O dwuletniej współpracy z mec. Markiem Malickim jako prezesem Dyrekcji Prasowej „Głosu Polskiego” i roli prasy polskiej na obczyźnie.

853. Trzy generacje. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 41 (15 października), s. 5

Na marginesie zorganizowanego przez KPK – Okręg Toronto Spotkania Trzech Generacji emigracyjnych i o realnych możliwościach środowiskowej współpracy.

854. Poza czernią i bielą. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 42 (22 października), s. 5

Refleksje o złożonych relacjach polityki i kultury, której nie może zawłaszczyć żaden system, snute na marginesie wieczoru muzyki i poezji z udziałem Gustawa Holoubka, Magdaleny Zawadzkiej i Ewy Pobłockiej.

855. (ez): XXVIII Sejm Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie. – Il. // „Głos Polski”. – 1987, nr 42 (22 października), s. 10-11

Relacja z obrad najważniejszego forum zasłużonej dla Polonii organizacji.

856. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 42 (22 października), s. 12

857. Prywatnie. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 43 (29 października), s. 5

O współczesnym stylu życia.

858. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 43 (29 października), s. 12

859. Perypetie z tytułem. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 44 (5 listopada), s. 5

O zgubnych skutkach czynienia waloru z własnej niewiedzy i skutkach nieznajomości poezji Jana Kochanowskiego.

860. Moje prywatne referendum. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 45 (12 listopada), s. 5

Żartobliwie o instytucji referendum w warunkach... domowych autora.

861. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 45 (12 listopada), s. 12

862. Putramenta portret własny. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 46 (19 listopada), s. 5

O politycznych poglądach Jerzego Putramenta i o tym, jak jego opinia „zadecydowała” o przyznaniu Czesławowi Miłoszowi nagrody Nobla.

863. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 46 (19 listopada), s. 12

864. „Pogląd i tryb życia spowodowały”. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 47 (26 listopada), s. 5

O pokrętej sofistyce Witolda Nawrockiego informującego czytelników warszawskiej „Kultury” (nr 44), że powodem aresztowania Josifa Brodskiego i skazania tego wybitnego poety i eseisty na 5 lat ciężkich robót były jego „poglądy i tryb życia”.

865. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 47 (26 listopada), s. 12

866. Pomóżmy Maćkowi. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 48 (3 grudnia), s. 5

Apel do czytelników tygodnika o pomoc dla chorego na raka trzydziestoletniego prawnika z Polski.

867. (ez): 12 Zjazd Kawalerzystów i Artylerzystów Konnych // „Głos Polski”. – 1987, nr 48 (3 grudnia), s. 11

Pomyłka w tytule – chodziło nie o 12 lecz o 17 Zjazd w/w organizacji; zjazd odbył się w Toronto.

868. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski” – 1987, nr 48 (3 grudnia), s. 10

869. Dwa spotkania. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 49 (10 grudnia), s. 5

O torontońskich prelekcjach Romualda Szeremietiewa i Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

870. (e.z.): Potrzeba dialogu: po Spotkaniu Trzech Generacji. – Il. // „Głos Polski”. – 1987, nr 49 (10 grudnia), s. 6

Relacja z drugiego Spotkania Trzech Generacji, będącego w zamyśle organizatorów [Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Okręg Toronto] forum umożliwiającym nie tylko nazwanie problemów stojących przed Polonią kanadyjską, ale także stworzenie w środowisku szerszej niż dotąd płaszczyzny współdziałania. W wyniku dyskusji, w której wzięli przedstawiciele władz Kongresu i różnych fal emigracyjnych powołano Klub Polski. Spotkanie odbyło się w lokalu Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza w Toronto.

871. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 49 (10 grudnia), s. 12

872. Kraj lat dziecińczych. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 50/51 (7 grudnia), s. 3

O emigracji refleksje nie tylko świąteczne.

873. Pierwszy, drugi czy wsteczny. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1987, nr 52 (31 grudnia), s. 5

Polem. z poglądami prof. Jerzego J. Wiatra.

874. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1987, nr 52 (31 grudnia), s. 12

875. Plotka. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 1 (7 stycznia), s. 5
O zawsze negatywnej, a niekiedy tragicznej konsekwencji środowiskowej plotki.

876. Pisane w Toronto. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 2 (14 stycznia), s. 5

O racjonalnych relacjach między emigracją i krajem, wspartych rzetelną wiedzą o panującej w nim sytuacji społeczno-politycznej.

877. Czytając Aleksandra Hertza. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 3 (21 stycznia), s. 5

Na marginesie lektury książki Aleksandra Hertza *Wyznanie starego człowieka*.

878. (ez): Nowe władze ZNPwK rozpoczęły działalność // „Głos Polski”. – 1988, nr 3 (21 stycznia), s. 13, 14

879. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 3 (21 stycznia), s. 12

880. Głasnost na pół gwizdka. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 4 (28 stycznia), s. 5

O pozorowanych działaniach demokratyzacyjnych władz komunistycznych w Polsce.

881. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 4 (28 stycznia), s. 12

882. Zabawa w demokrację. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 5 (4 lutego), s. 5

O bezdusznej polityce kanadyjskiego Urzędu Imigracyjnego.

883. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 5 (4 lutego), s. 12

884. O Polsce rozmowy. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 6 (1 lutego), s. 5

O sytuacji w Polsce wedle rzeczowych diagnoz Macieja Iłowieckiego i o funkcji silnej, zespolonej Polonii jako tarczy ochronnej interesów polskiego społeczeństwa.

885. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 6 (11 lutego), s. 12

886. Uprzejmie proszę. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 7 (18 lutego), s. 5

Przeciwko uproszczonemu myśleniu (na przykładzie relacji polsko-żydowskich), czyli w odpowiedzi p. Elżbiecie Gawlas.

887. Uwagi nie tylko o PCAG. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 8 (25 lutego), s. 5

O powinnościach emigracji wobec kraju ojczystego.

888. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 8 (25 lutego), s. 12

889. Musi być zrozumiała. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 9 (3 marca), s. 5

Polem. z art. Zbigniewa Oborskiego „Jeszcze o książkach” („Związkowiec” z 23 lutego 1988), wedle którego każda „książka dobra czy zła wg zainteresowań musi być zrozumiała w swej treści, a więc dostępną, szczególnie na emigracji”.

890. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 9 (3 marca), s. 12

891. W służbie Rzeczypospolitej. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 10 (10 marca), s. 5

O Wojciechu Ziemińskim i zgłoszonej przez niego inicjatywie wydawniczej pod nazwą „Biblioteka Niepodległości”.

892. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 10 (10 marca), s. 12

893. Z najlepszymi życzeniami. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 11 (17 marca), s. 5

O wieczorze, którego bohaterem był zasłużony działacz niepodległościowy, delegat rządu RP na Kanadę, ks. prałat Franciszek Pluta.

894. [bp] Z myślą o Rzeczypospolitej // „Głos Polski”. – 1988, nr 11 (17 marca), s. 15, 20

Relacja z posiedzenia Rady Narodowej w Kanadzie z udziałem premiera rządu RP na Uchodźstwie, prof. dra Edwarda Szczepanika.

895. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 11 (17 marca), s. 12

896. Szczere ćwierćprawdy Urbana. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 12/13 (24 marca), cz. III, s. 5

O kunszcie dziennikarskim i „prawdach” rzecznika rządu PRL.

897. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 12/13 (24 marca), s. 28

898. Zrządzeniem Najwyższej Opatrzności. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski”. – 1988, nr 14 (7 kwietnia), s. 5

O serwilizmie i niezmiennej stylistyce propagandy wschodniego okupanta, czyli na marginesie czterech numerów „Gazety Lwowskiej” z 1817 roku.

899. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski” – 1988, nr 14 (7 kwietnia), s. 12

900. Otrzymasz szczęście. – („Teksty i konteksty”) // „Głos Polski” – 1988, nr 15 (14 kwietnia), s. 5

O tzw. łańcuszku szczęścia.

901. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski” – 1988, nr 15 (14 kwietnia), s. 12

902. (ez): Ważna inicjatywa Kongresu Polonii Kanadyjskiej // „Głos Polski” – 1988, nr 15 (14 kwietnia), s. 15

O inicjatywie torontońskiego Okręgu KPK podjęcia szeroko zakrojonej akcji żądającej od rządu Związku Sowieckiego odszkodowań dla Polaków, którzy w wyniku dokonanej przez Stalina agresji w dniu 17 września 1939 roku utracili wolność i cały dorobek życia.

903. Takie sobie igraszki // „Głos Polski” – 1988, nr 15 (14 kwietnia), s. 17

Polem. z felietonem Aleksandra Piekarskiego „Opętani kibice poezji” („Echo Polskie-Echo Tygodnia”, 1988 nr 277), w którym autor zaatakował Wacława Iwaniuka.

904. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski” – 1988, nr 16 (21 kwietnia), s. 12

905. Z wizytą w Scarborough i... w Credit Union. – Il. // „Głos Polski” – 1988, nr 16 (21 kwietnia), s. 7, 16

Relacja z bankietu w Cardinal Newman High School w Scarborough, zorganizowanego z myślą o mającej niebawem powstać w tym rejonie wielkiego Toronto nowej polskiej świątyni i największej polonijnej instytucji finansowej – Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza w Toronto. W obu tych spotkaniach uczestniczył ksiądz biskup Ryszard Karpiński z Lublina.

906. (ez): Spotkanie z poezją: na marginesie pewnego konkursu // „Głos Polski” – 1988, nr 17 (28 kwietnia), s. 12

Relacja z konkursu recytatorskiego dla młodzieży licealnej i uniwersyteckiej, zorganizowanego przez Federację Polek w Kanadzie – Ogniwo 11 w Toronto.

907. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski” – 1988, nr 17 (28 kwietnia), s. 12

908. W obliczu tragedii: „Mamusiu, jak jesteś przy mnie to mnie nic nie boli” // „Głos Polski” – 1988, nr 18 (5 maja), s. 5

O akcji pomocy dla ciężko chorej na raka dwuipółletniej Moniczki.

909. W „Izbie” jak w domu: recepta na sukces // „Głos Polski”. – 1988, nr 18 (5 maja), s. 17

Z wizytą w polskiej restauracji „Izba” w Mississauga.

910. [bp] Polonia wspiera strajkujących robotników: demonstracja przed konsulem PRL w Toronto. – Il. // „Głos Polski”. – 1988, nr 19 (12 maja), s. 3

Relacja z przeprowadzonej w dniu 6 maja 1988 masowej manifestacji Polonii, jako formy sprzeciwu wobec represyjnej polityki władz PRL.

911. Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 19 (12 maja), s. 12

912. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 20 (19 maja), s. 12

913. Wokół parafii: z wizytą w London. – Il. // „Głos Polski”. – 1988, nr 20 (19 maja), s. 7

Relacja z wizyty w parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w London, Ontario i rozmowy z jej proboszczem ks. Mieczysławem S. Kamińskim.

914. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 21 (26 maja), s. 12

915. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna. Z życia Polonii // „Głos Polski”. – 1988, nr 22 (2 czerwca), s. 12

916. (ez): Z myślą o Polsce: na marginesie XI Zjazdu Delegatów Klubów Polek ZNPwK. – Il. // „Głos Polski”. – 1988, nr 22 (2 czerwca), s. 10

Fotoreportaż z obrad Zjazdu, który odbył się w siedzibie Gminy 7 ZNPwK w Oshawie.

917. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna Polonii // „Gazeta”. – 1988, nr 64 (5/7 sierpnia), s. 5

918. Black Ribbon Day '88. – Il. // „Gazeta”. – 1988, nr 73, 26/29 sierpnia, s. 10-11

Fotoreportaż z demonstracji w Toronto, w której wziął udział m.in. Kornel Morawiecki.

919. (ez): „Komunizm nie jest dostosowany do cywilizacyjnych zmian, które idą przez świat”. – Il. // „Gazeta”. – 1988, nr 74 (29/30 sierpnia), s. 4-5
Relacja ze spotkania Kornela Morawieckiego z torontońską Polonią.

920. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna Polonii // „Gazeta”. – 1988, nr 84 (23/25 września), s. 6

921. Mona Lisa za pół darmo. – Il. // „Gazeta”. – 1988, nr 86 (28/29 września), s. 6-7

Z wizytą w antykwariacie Jerzego Jarczaka.

922. (ez): Dobra zapowiedź: wystawa i Targi Kupiectwa Polskiego // „Gazeta”. – 1988, nr 88, s. 8

923. [bp] I Targi Kupiectwa Polskiego. – Il. // „Gazeta”. – 1988, nr 90, s. 10-11
Fotoreportaż z Targów, które odbyły się w Toronto.

924. Gdyby nie było słów: 10 lat Polskiego Funduszu Wydawniczego // „Gazeta”. – 1988, nr 92, s. 8

925. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna Polonii // „Gazeta”. – 1988, nr 95 (21/23 października), s. 8

926. Głosa do glosy // „Gazeta”. – 1988, nr 96 (24/25 października), s. 5
Polem. z art. Andrzeja Kobosa „Wychodzenie z Kremla?”, opublikowanym w tymże numerze „Gazety”.

927. Zamknąć Polskę. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1988, nr 100, (2/3 listopada), s. 5

O likwidacji Stoczni im. Lenina.

928. [bp] Kronika Towarzyska i Polityczna Polonii // „Gazeta”. – 1988, nr 101 (4/6 listopada), s. 13

929. Czy Kisiel ma rację. – (Nasz komentarz). – Il // „Gazeta”. – 1988, nr 102 (7/8 listopada), s. 3

O ekonomicznych kompetencjach Mieczysława Rakowskiego i sytuacji politycznej w Polsce.

930. Karuzela wyborcza... – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1988, nr 104 (11 / 13 listopada), s. 3

Na marginesie wyborów w USA i Kanadzie.

931. Powódź słów. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1988, nr 110 (25 / 27 listopada), s. 4

O ożywieniu polskiej prasy i konieczności instytucjonalnego zagwarantowania rzeczywistej wolności słowa.

932. „Murarz domy muruje”. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1988, nr 112 (30 listopada / 1 grudnia), s. 4

O oświadczeniu Episkopatu Polski i zawartym w nim apelu do władz PRL dotyczącym niezbędności rzeczywistego porozumienia.

933. [bp] Udany konkurs // „Gazeta”. – 1988, nr 113 (2 / 4 grudnia), s. 12

O konkursie recytatorskim dla młodzieży zorganizowanym przez Ogniwo 11 Federacji Polek w Kanadzie.

934. Charyzma prawdy. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1988, nr 115 (6 / 7 grudnia), s. 5, 7

Na marginesie wyemitowanej przez TVP rozmowy Alfreda Miodowicza i Lecha Wałęsy.

935. Wyznania natury osobistej. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1988, nr 118 (14 / 15 grudnia), s. 4, 7

O wierze Mieczysława Rakowskiego w „demokratyczny socjalizm”.

936. Refleksje nie od święta. – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1988, nr 121 (Boże Narodzenie), s. 15

O potrzebie życzliwości i pewnych przypadłościach natury ludzkiej.

937. Kronika Towarzyska i Polityczna Polonii // „Gazeta”. – 1988, nr 121 (Boże Narodzenie), s. 27

938. Wydania świąteczne. – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1988 / 1989, nr 122 (28 grudnia / 1 stycznia), s. 5, 23

O świątecznych, bogatych treściowo i graficznie edycjach pism polonijnych.

939. „Jesteśmy pismem niezależnym”. – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1989, nr 2 (6 / 8 stycznia), s. 7

Krytycznie o wydawanym w Montrealu, nowym piśmie polskim „Światowiec. Tygodnik Montrealski”.

940. O cnocie czujności. – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1989, nr 5 (13/15 stycznia), s. 9, 16

Dot. wypowiedzi Iwony Majewskiej („Echo-Tygodnik Polski”, 1989, nr 63) nt. felietonu „Refleksje nie od święta” (patrz poz. 936).

941. Podróże kształcą? – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1989, nr 8 (20/22 stycznia), s. 7

O nowej polityce PRL wobec polskiej diaspory.

942. Śmieszność mimo woli. – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1989, nr 11 (27/29 stycznia), s. 7

Na marginesie książki Felicjana Sławoj-Składkowskiego *Strzępy meldunków*.

943. Zbrodnia. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1989, nr 13 (1/2 lutego), s. 5, 12

O skrytobójczym zamordowaniu księży Stefana Niedzielaka i Stanisława Suchowolca.

944. Inaczej. – („Pod prąd”) // „Gazeta”. – 1989, nr 17 (10/12 lutego), s. 7

O zmianach spowodowanych przesileniem politycznym i uporczywym trwaniem „starego” w życiu współczesnej Polski.

945. [bp] Czy Piotr Fronczewski wystartuje w Grand Prix Canada // „Gazeta”. – 1989, nr 17 (10-12 lutego), s. 7

O motoryzacyjnej pasji i sportowych planach wybitnego aktora niezupełnie serio.

946. Już nigdy w życiu nie będę taka szczęśliwa. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1989, nr 18 (13/14 lutego), s. 5, 8

Na marginesie art. Natalii Gorbaniewskiej „W Polsce – rozproszone notatki” („Kultura” 1989, nr 1/2).

947. W formie bezosobowej. – (Nasz komentarz) // „Gazeta”. – 1989, nr 19 (15/16 lutego), s. 5-6

O Edmundzie Janie Osmańczyku na marginesie publikowanego w tym samym numerze „Gazety” fragmentu jego książki *Siła kraju i emigracji*, zatytułowanego „Wojna przeciw polskiej wspólnotce”.

948. (ez): Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska: 1918-1996 // „Tygodnik Torontoński”. – 1996, nr 37, s. 34

Wspomnienie.

949. RADOMSKI, Piotr: O etyce rewolucjonisty i logice słów kilka // „Tygodnik Torontoński”. – 1996, nr 39 (9 listopada), s. 12-13

O logikach wielowartościowych, strategii i taktyce organizacji „Polonia Przyszłości”, która powołana została w latach 90. przez wydawcę „Gazety” Zbigniewa Belza oraz krąg jego przyjaciół i miała zastąpić Kongres Polonii Kanadyjskiej; polem. z art. Seweryna Reszki „W odpowiedzi na artykuł „I jeszcze jedna, i jeszcze raz” („Tygodnik Torontoński”, nr 33). List otwarty do Autora” („Tygodnik Torontoński”, 1996, nr 37, s. 12-13).

950. (x): Adama Tomaszewskiego powrót nad Obrę: spotkanie z pisarzem // „Gazeta”. – 1997, nr 56, s. 11

O Adamie Tomaszewskim i jego wieczorze organizowanym przez Polski Fundusz Wydawniczy w cyklu „Spotkań literackich”.

951. Dwa spotkania. Adam Tomaszewski: Itaka jest wszędzie ; Stefan Chwin: Różnorodność i pełnia. – (Notatnik kulturalny Edwarda Zymana) // „Nasza Credit Union”. – 1997, nr 360, s. 26

Prezentacja sylwetek obu pisarzy i zapowiedź ich spotkań autorskich. W „Notatniku” także informacja o organizowanych po raz pierwszy w Toronto „Zaduszkach Literackich”.

952. Historia i Polityka: spotkanie z prof. Andrzejem Zakrzewskim // „Związkowiec”. – 1998, nr 1 (8 stycznia), sekcja B, s. 21

953. Trudny, potrzebny dialog // „Związkowiec”. – 1998, nr 3 (22 stycznia), s. 22
O dialogu polsko-żydowskim.

954. (ez): Gdyby nie było słów // „Związkowiec”. – 1998, nr 4 (29 stycznia), „Nowy Prąd” 1998, (styczeń), s. D8

O Polskim Funduszu Wydawniczym w Kanadzie.

955. „Złamana strzała” czyli idzie nowe // „Związkowiec”. – 1998, nr 19 (14 maja), sekcja B, s. 22

Polem. z Aleksandrą Ziółkowską na temat jej wywiadu z Januszem Żurakowskim.

956. Papierz bez tajemnic // „Związkowiec”. – 1998, nr 21, sekcja A, s. 17, 21
O Magdzie Papierz i kabarecie „Pod Bańką”

957. JASIEWICZ, Krzysztof M.: Pracowite dziesięciolecie // „Związkowiec”. – 1998, nr 24 (18 czerwca), sekcja B, s. 5; // „Związkowiec”. – 1998, nr 24 (18 czerwca), sekcja A, s. 22

O dziesięcioletnim dorobku Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich.

958. JASIEWICZ, Krzysztof M.: Prywatna czyli społeczna // „Przegląd Polski”. – 1998, (7 sierpnia), s. 12

O Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich.

959. (ez): Jubileusz pisarza // „Związkowiec”. – 1998, nr 31, sekcja A, s. 16-17

Wprowadzenie do kolumny wypowiedzi znanych krytyków [Andrzeja Ogrodowczyka, Sergiusza Sterni-Wachowiaka i Potra Śliwińskiego], zamieszczonych z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin Adama Tomaszewskiego.

960. Kochana nadziejo, spełnij moje marzenie. – Il. // „Związkowiec”. – 1998, nr 39 (1 października), sekcja A, s. 16-17

O Fundacji Pomocy Dzieciom z Chorobą Nowotworową.

961. JASIEWICZ, Krzysztof M.: Toronto stolicą polskiej literatury // „Związkowiec”. – 1998, nr 44 (5 listopada), sekcja B, s. 17

O programie Tygodnia Literatury Polskiej w Toronto, zorganizowanego przez obchodzący swoje dwudziestolecie Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie i świętującą dziesiątą rocznicę swego istnienia Fundację Władysława i Nelli Turzańskich.

962. Wokół książki: dwudziestolecie Polskiego Funduszu Wydawniczego [w Kanadzie] // „Związkowiec”. – 1998, nr 46 (19 listopada), „Nowy Prąd” 1998, (listopad), s. 1

963. [bp] Takie były początki...: kalendarium // „Związkowiec”. – 1998, nr 46 (16 listopada), „Nowy Prąd” 1998, (listopad), s. 2

Kalendarium pierwszych siedmiu lat Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie oraz wykaz opublikowanych w tym okresie książek.

964. (K.M.J.): Obecność: Tydzień Literatury Polskiej w Toronto // „Związkowiec”. – 1998, nr 47 (26 listopada), sekcja A, s. 12

965. Faul polityczny, albo gra do jednej bramki: biuro premiera okłamało KPK / Edward Zyman, Marek Kusiba // „Związkowiec”. – 1999, nr 4 (21 stycznia), s. 1, 12

O wizycie premiera Kanady w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu-Brzezince w towarzystwie grupy kanadyjskich Żydów przy równoczesnym pominięciu przedstawicieli Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

966. Razem nie znaczy tak samo: wyciągnijmy wnioski z tej lekcji / Edward Zyman, Marek Kusiba // „Związkowiec”. – 1999, nr 7 (18 lutego), s. 13

O konsekwencjach nieskorzystania przez ZG KPK z zaproszenia premiera Kanady do udziału w jego oficjalnej wizycie w Polsce.

967. Odkryć Polskę w Kanadzie / Edward Zyman, Marek Kusiba. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 9 (4 marca), s. 1, 10-11

O inauguracji w Toronto Warsaw Business Club i konferencji „Canada-Poland’99” z udziałem przedstawicieli polityki i biznesu obu krajów. Relacja przygotowana wspólnie z Markiem Kusibą.

968. Z boku, czyli w centrum: gdzie liczy się serce... – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 26 (1 lipca), s. 27

O działalności Komisji Edukacyjnej Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

969. STAWSKI, Mariusz: Powrót Konsula: festiwal serdecznych pożegnań. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 27 (8 lipca), s. 26

O pożegnaniu przez Polonię wracającego do kraju Konsula Generalnego RP w Toronto – Wojciecha Tycińskiego.

970. WOLSKI, Paweł: Najlepsze są małe kina: panorama polonijnych biznesów // „Związkowiec”. – 1999, nr 34, s. 26

971. Do czytelników „Związkowca” // „Związkowiec”. – 1999, nr 38 (23 września), s. B 9

O zmianach w formule pisma i mechanizmach jego promocji.

972. Trylogia pod Bańką, czyli co Magda Papierz z Sienkiewiczem uczyniła? – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 39 (30 września), sekcja B, s. 10

Utrzymana w konwencji pastiszu recenzja spektaklu kabaretu „Pod Bańką” zatytułowanego „Biesiada z Ogniem i Mieciami, czyli czwarta nieznaną część Trylogii przez mistrza Henryka po kryjomu spisana”.

973. Słoneczne odznaczenie: Order Uśmiechu dla Jadwigi Sztrumf // „Związkowiec”. – 1999, nr 44 (4 listopada), sekcja B, s. 7

974. Różnić się pięknie // „Związkowiec”. – 1999, nr 45 (11 listopada), sekcja B, s. 13

Polem. z listem Zofii Katy („Letarg letargowi nierówny”) publikowanym w tym samym numerze pisma.

975. Nowocześnie, estetycznie, wygodnie: oficjalne otwarcie odnowionej siedziby Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 47 (25 listopada), sekcja B, s. 5

976. „Labour of love”, czyli pewna pani o pewnym panu // „Związkowiec”. – 1999, nr 47 (25 listopada), sekcja A, s. 5

Polem. z „Gazetą”, czyli o specyfice polonijnego dyskursu prasowego.

977. (ez): Wręczenie nagród Fundacji Turzańskich. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 47 (25 listopada), sekcja B, s. 3

978. ZG KPK razem z „Gazetą” w krucjacie przeciwko Credit Union: kompromitujące oświadczenie prezesa Conrada // „Związkowiec”. – 1999, nr 49 (9 grudnia), sekcja A, s. 5

Lucjan Conrad.

979. Pojednanie naszych marzeń // „Związkowiec”. – 1999, nr 49 (9 grudnia), sekcja A, s. 14

O „Polonii Przyszłości” i jej planach dotyczących instytucjonalnych zmian w środowisku, przede wszystkim przejścia przez PP dotychczasowej funkcji Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

980. „Młyn plotek pracuje pełną parą”, czyli Prezes prosi na konferencję [dod. specjalny] / oprac. Edward Zyman, Marek Kusiba. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 49 (9 grudnia), sekcja B, s. 8-10

Materiał spisali z taśmy i opracowali Marek Kusiba i Edward Zyman; relacja z konferencji ukazała się w postaci odrębnej wkładki (jako sekcja B) do pisma „Związkowiec”.

981. Dialogi na cztery nogi, czyli o pepe i depe // „Związkowiec”. – 1999, nr 52 (30 grudnia), s. A 12

Polem. z art. Seweryna Reszki „Wyspa komunizmu na oceanie kapitalizmu” („Gazeta” 2000, nr 244).

982. MALEWICZ, Krzysztof: Nie brnijmy dalej // „Nowy Dzień”. – 2000, nr 1 (31 marca), s. [8]

Art. zapraszający do dyskusji „o najbardziej żywotnych problemach” środowiska polonijnego w Toronto.

983. Pożegnanie Pani Sławy (11.04.1900 – 27.03.2000) // „Nowy Dzień”. – 2000, nr 1 (31 marca), s. [19]

Wspomnienie o p. Bronisławie Stanisławskiej, żołnierzu AK, więźniarce obozu w Ravensbrück, matce dwóch nieletnich synów zamordowanych w obozie hitlerowskim w Oświęcimiu, honorowej członkini Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie, zasłużonej działaczce niepodległościowej.

984. Wymyślony skandal // „Związkowiec”. – 2000, nr 4 (27 stycznia), sekcja A, s. 5

O taktyce kampanii prasowych „Gazety”.

985. Smak sukcesu i kwestia smaku: III Polonijny Kabareton // „Związkowiec”. – 2000, nr 4 (27 stycznia), sekcja B, s. 1

O sukcesach i porażkach III Polonijnego Kabaretonu zorganizowanego przez kabaret „Pod Bańką” w Mississauga, w Polskim Centrum Kultury im. Jana Pawła II.

986. Przeciw infekcji // „Związkowiec”. – 2000, nr 6 (10 lutego), sekcja A, s. 14

Felieton o kampanii nienawiści „Gazety” skierowanej przeciwko największej polonijnej instytucji finansowej w Kanadzie – Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza w Toronto i metodach prowadzenia „dyskusji” środowiskowej zaproponowanych przez wydawcę wymienionego dziennika.

987. Wypisy z „Gazety”. – (Wokół Pol-Can Banku) // „Związkowiec”. – 2000, nr 7 (17 lutego), sekcja A, s. 14-15

O języku i „argumentach” „Gazety”.

988. (e.z.): Wielomilionowy kontrakt z Duńczykami: największy bank skandynawski partnerem strategicznym w Pol-Can Banku // „Związkowiec”. – 2000, nr 8 (24 lutego), s. 14-15

989. Kto kogo broni?. – (Wypisy z „Gazety”; 2) (Wokół Pol-Can Banku) // „Związkowiec”. – 2000, nr 8 (24 lutego), sekcja A, s. 14-15

O sztuce manipulacji prasowej.

990. „Rewolucjonistom” ku pamięci. – (Wypisy z „Gazety”; 3) (Wokół Pol-Can Banku) // „Związkowiec”. – 2000, nr 9 (2 marca), sekcja A, s. 15

Patrz poz. 989.

991. Smutne zabawy pana B. – (Wypisy z „Gazety”; 4) (Wokół Pol-Can Banku) // „Związkowiec”. – 2000, nr 10 (9 marca), sekcja A, s. 15

Manipulacji ciąg dalszy. Patrz poz. 990.

992. „Nie mam i nie będę starał się o nie”. – (Wypisy z „Gazety”; 5) (Wokół Pol-Can Banku) // „Związkowiec”. – 2000, nr 11 (16 marca), sekcja A, s. 10

Wciąż o prasowej manipulacji, czyli polem. z art. Leszka Mecha „Wotum nieufności dla Marka Kulisa” („Gazeta”, nr 50).

993. Oscar 2000 czyli „Gazetowe” prawdy. – (Wypisy z „Gazety”; 6) (Wokół Pol-Can Banku) // „Związkowiec”. – 2000, nr 12 (23 marca), sekcja A, s. 15, A-31
O języku i „argumentach” „Gazety” raz jeszcze.

994. Coraz jaśniej // „Związkowiec”. – 2000, nr 13 (30 marca), s. A 15
Na marginesie kampanii wyborczej do Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

995. Lekcja demokracji // „Związkowiec”. – 2000, nr 14 (6 kwietnia), s. A 15
Dalszy ciąg dyskusji o sprawach Pol-Can Banku.

996. Zadecydowały emocje // „Związkowiec”. – 2000, nr 15 (13 kwietnia),
s. A 15

O wynikach wyborów do Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

997. (ez): Nagrody Fundacji Turzańskich. – Il. // „Dziennik”. – 2000,
(1/3 grudnia), s. 15

998. Prowincja niejedno ma imię // „Dziennik”. – 2001, nr 18 (4 maja),
s. 14-15

O zignorowaniu przez jedno z pism polonijnych śmierci Wacława Iwaniuka.

999. Nowa wojna – stare numery: o co chodzi „obrońcom” Credit Union.
(1) // „Dziennik”. – 2001, (23/25 marca), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 1
Mechanizmy i cele podjętej przez „Gazetę” kampanii skierowanej przeciwko kierownictwu
Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza w Toronto.

1000. Bełz lojalny nad wyraz: o co chodzi „obrońcom” Credit Union. (2) //
„Dziennik”. – 2001, (30 marca/1 kwietnia), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 1-2
Zob. poz. poprzednią.

1001. Zbigniew Bełz ogłasza zawieszenie broni: powstanie nowa Credit
Union // „Dziennik”. – 2001, (30 marca/1 kwietnia), wkł. „Dziennik Nasze
Sprawy”, s. 5/II

Tekst primaaprilisowy.

1002. Rycerze pana Wyb (d) awcy: o co chodzi „obrońcom” Credit Union.
(3) // „Dziennik”. – 2001, (6/8 kwietnia), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 1-2
O mechanizmach i celach trzyletniej kampanii „Gazety” wobec największej polonijnej
instytucji finansowej.

1003. Wielka inkwizycja, czyli triumf daltonisty // „Dziennik”. – 2001, nr 201 (19/21 października), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 1

O specyficznym rozumieniu etyki dziennikarskiej przez wydawcę torontońskiej „Gazety”.

1004. JASIEWICZ, Krzysztof M.: Nagrody Fundacji Turzańskich: cel główny: promocja kultury polskiej. – Il. // „Dziennik”. – 2001, nr 226 (23/25 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 9

1005. „We wszystkich barwach tęczy”: po wręczeniu nagród Fundacji Turzańskich // „Dziennik”. – 2001, nr 236, (7/9 grudnia), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 2

1006. NOWICKI, Piotr: XV Konkurs Recytatorski Poezji Polskiej: Tuwim, Wierzyński, Herbert // „Dziennik”. – 2002, (5/7 kwietnia)

Konkurs odbył się w Toronto.

1007. NOWICKI, Piotr: Ottawska promocja „Nie tylko o lataniu”: spotkanie z płk. Januszem Żurakowskim. – Il. // „Dziennik”. – 2002, (28 czerwca/1 lipca), s. 11

1008. NOWICKI, Piotr: Warszawska promocja: kanadyjski numer „Akcentu” // „Dziennik”. – 2002, nr 216 (8/10 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 11

Relacja z promocji „kanadyjskiego” numeru „Akcentu”, która odbyła się w dniu 29 października 2002 roku w Ambasadzie Kanadyjskiej w Warszawie.

1009. JASIEWICZ, Krzysztof M.: Prywatna czyli... społeczna: o Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich. – Il. // „Dziennik”. – 2002, nr 246 (Boże Narodzenie), s. 8-9

Bilans czternastoletniej działalności Fundacji.

1010. Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie w latach 2001-2002 // „Dziennik”. – 2003, nr 15 (23 stycznia), „Nowy Prąd” 2003, (styczeń), s. 11-12

1011. JASIEWICZ, Krzysztof M.: W centrum polskiego życia literackiego: redakcja „Akcentu” w Kanadzie // „Dziennik”. – 2003, (21/23 marca), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 21

Prezentacja lubelskiego kwartalnika z okazji kanadyjskiej wizyty przedstawicieli redakcji pisma: Waldemara Michalskiego, Bogusława Wróblewskiego i Bohdana Zadury.

1012. NOWICKI, Piotr: U siebie, czyli w Kanadzie. – Il. // „Dziennik”. – 2003, nr 160, (21 sierpnia), „Nowy Prąd” 2003, nr 2 (5), s. 1, 14
Relacja z pobytu przedstawicieli „Akcentu” w Toronto i Vancouver.

1013. Mamy swoich poetów, czyli polonijne igraszki z literaturą // „Dziennik”. – 2004, nr 60 (26/28 marca), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 5

O wieczorze poezji polskiej w Kanadzie zorganizowanym przez Komisję Kultury ZG KPK.

1014. Serce „Sercu”. – Il. // „Dziennik”. – 2004, nr 88 (7/9 maja), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 6-7

O działalności pozarządowej organizacji charytatywnej – Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” w Świdnicy.

1015. NOWICKI, Piotr: „Bowiem w niej dom Ojca się poczyna” // „Goniec”. – 2005, nr 16 (22/28 kwietnia), s. 29

Na marginesie XIX Konkursu Recytatorskiego Funduszu Dziedzictwa Polek w Kanadzie, który odbył się w Toronto.

1016. Zamiast wstępu, czyli czułbym wielkie zakłopotanie // „Głos Polski”. – 2004/2005, nr 50/51 (21 grudnia/3 stycznia), s. 33

Wstęp do książki Zenona Wyrzykowskiego *Błędy i braki. Wspomnienia, fakty, syntezy. Z dziejów II Rzeczypospolitej* [Katowice, 2005].

1017. NOWICKI, Piotr: Podróż w głąb pamięci // „Goniec”. – 2006, (13/19 stycznia), s. 23

W piątą rocznicę śmierci Wacława Iwaniuka.

1018. O Fundacji kulturalnej Władysława i Nelli Turzańskich. – Il. // „Dziennik Związkowy”. – 2006, nr 156 (11/13 sierpnia), s. 1, dokoń. cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 8

1019. Skarby „Smoczej Jamy”. – Il. // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (27/29 października), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 11

O działającej w latach 50. w Toronto Konfraterni Artystycznej „Smocza Jama”.

1020. Opowieść o pięknym życiu // „Dziennik Związkowy”. – 2007, (3/5 sierpnia)

O obchodzącej setną rocznicę urodzin Janinie Helenie Mazur.

1021. Wokół pisma, które nie powstało // „Przegląd Polski”. – 2008, (19 września), s. 10

Polem. ze stwierdzeniem Floriana Śmieja, że powstanie literackiego pisma w Toronto unieвозмоił Wacław Iwaniuk; por. Florian Śmieja „Wyszarpiny gorzkich słów” („Przegląd Polski” 2008, 15 września, s. 8-9).

1022. Muzy są bowiem córkami pamięci: o Nelli Turzańskiej-Szymborskiej i jej fundacji // „Przegląd Polski”. – 2008, (24 października), s. 4

1023. „Polish Spirit”: polskich Kanadyjczyków portret własny. – Il. // „Goniec”. – 2009, nr 37 (11 / 17 stycznia), s. 24

O wystawie zorganizowanej przez Zarząd Główny Federacji Polek w Kanadzie, obrazującej wkład Kanadyjczyków polskiego pochodzenia w duchowy i materialny rozwój Ontario (wystawa eksponowana była w Toronto i Mississauga).

1024. Sztuka i dobroć: Jerzy Kołacz (1938-2009) // „Przegląd Polski”. – 2009, (26 czerwca), s. 4

Wspomnienie.

1025. Siewca dobra: Henryk Słaby (1925-2009) // „Przegląd Polski”. – 2009, (31 lipca), s. 10

Wspomnienie.

1026. „Polish Spirit”: polskich Kanadyjczyków portret własny // „Przegląd Polski”. – 2009, (16 października), s. 5

O wystawie zorganizowanej przez Zarząd Główny Federacji Polek w Kanadzie, obrazującej wkład Kanadyjczyków polskiego pochodzenia w duchowy i materialny rozwój Ontario.

1027. NOWICKI, Piotr: Święto polskiej kolędy. – Il. // „Goniec”. – 2010, nr 1 (8 / 14 stycznia), s. 2, 42

Relacja z pierwszego Koncertu Polskich Kolęd w Ontario, zorganizowanego w Mississauga przez Fundusz Dziedzictwa Polek w Kanadzie.

1028. NOWICKI, Piotr: By łączyły nas tradycje i więzi przyjaźni: opłatek Funduszu Dziedzictwa Polek w Kanadzie // „Goniec”. – 2010, nr 3, s. 54

1029. NOWICKI, Piotr: W klimacie muzyki Chopina. – Il. // „Goniec”. – 2010, nr 24 (18 / 24 czerwca), s. 55

Relacja z uroczystego wieczoru w Konsulacie Generalnym RP w Toronto podczas którego wielu znanych w środowisku działaczy społecznych otrzymało odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

1030. NOWICKI, Piotr: Kobiety w Wojsku Polskim: udana impreza Funduszu Dziedzictwa Polek w Kanadzie // „Gazeta”. – 2010, nr 30

1031. W stołecznej Siennicy // „Przegląd Polski”. – 2010, (23 lipca), s. 6-7
O Wakacyjnej Akademii Reportażu im. Ryszarda Kapuścińskiego.

1032. O torontońskiej oficynie wydawniczej / oprac. E. Zyman // „ARRKA”. Prace uczestników Akademii – Siennica Różana 2009. – 2010, s. 182-184

1033. NOWICKI, Piotr: By trwało cały rok...: kobietom w dniu ich święta // „Goniec”. – 2011, nr 12

1034. W stołecznej Siennicy // „ARRKA”. Prace uczestników Akademii – Siennica Różana 2010. – 2011, s. 37-40

Prwdr. „Przegląd Polski”, 2010, (23 lipca), s. 6-7; patrz poz. 1031.

1035. „Mosty z papieru” [fragm. książki] // „ARRKA”. Prace uczestników Akademii – Siennica Różana 2010. – 2011, s. 190

1036. Życie ofiarowane Polsce: Nelli Turzańska-Szymborska (1917-2012) // „Przegląd Polski”. – 2012, (maj), s. 10

1037. Powroty do lubelskiej Arkadii: wystawa w stulecie Wacława Iwaniuka 1912-2012 // „ARRKA”. Prace uczestników Akademii – Siennica Różana 2011. – 2012, s. 253-256

O wystawie zorganizowanej w stulecie urodzin Wacława Iwaniuka przez Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza, oddział Muzeum Lubelskiego.

1038. Powroty do lubelskiej Arkadii. – II. // „Lublin. Kultura i Społeczeństwo”. – 2012, nr 4, s. 57

O Wacławie Iwaniuku i wystawie zorganizowanej z okazji setnej rocznicy urodzin pisarza przez Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza.

1038a. Heroizm życiowych wyborów: Nelli Turzańska-Szymborska (1917-2012) // „Archiwum Emigracji”. – 2012, nr 1 / 2 (16 / 17), s. 10-13

WYWIADY

1039. SAJDOK, Krystyna: Perspektywy socjologii stosowanej / rozm. przepr. Edward Zyman // „Kronika Beskidzka”. – 1967, nr 52, s. 4

Rozmowa z Krystyną Sajdok o pracowniach socjologicznych w zakładach przemysłowych Bielska-Białej.

1040. Mówią o zjeździe / wypow. Jerzy Turowicz, Jan Lityński ; rozm. przepr. Edward Zyman, Rafał Szymoński // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 7 (18 października), s. 1-2

Rozmowy przeprowadzone podczas I Zjazdu Solidarności.

1041. Istota sprawy: ruch młodoliteracki // „Tygodnik Kulturalny” – 1981, nr 24, s. 14

Art. kończący zapoczątkowaną na łamach pisma dyskusję o KKMP.

1042. MODZELEWSKI, Karol: Eksperci / rozm. przepr. Edward Zyman // „Tygodnik Katowicki” – 1981, nr 7 (18 października), s. 6

1043. Mówią o zjeździe / wypow. Halina Bortnowska ; rozm. przepr. Edward Zyman // „Tygodnik Katowicki” – 1981, nr 8 (25 października), s. 3-4

1044. Mówią o zjeździe / wypow. Zbigniew Iwanow / rozm. przepr. Edward Zyman, Rafał Szymoński // „Tygodnika Katowicki” – 1981, nr 8 (25 października), s. 4-5

1045. MAĆCIOR, Władysław: Praworzędność sprawdza się w praktyce / rozm. przepr. Edward Zyman // „Tygodnik Katowicki” – 1981, nr 9 / 10, s. 6

Autoryzowany wywiad z dr. hab. Władysławem Mąciorem, docentem Uniwersytetu Jagiellońskiego; numer zamknięto 2 listopada 1981.

1046. ŁUKASIEWICZ, Stanisław: Gdzie [jest] miejsce uczonego? : rozmowa z prof. Stanisławem Łukasiewiczem z University of Calgary / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski” – 1984, nr 11, s. 6

O roli uczonego w świecie współczesnym.

1047. GRZYMSKI, Krzysztof: Archeolog: uczestnik czy obserwator? (1) / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski” – 1984, nr 19 (6 kwietnia), s. 6-7

Rozmowa z dr. Krzysztofem Grzymskim, archeologiem z University of Calgary.

1048. GRZYMSKI, Krzysztof: Dziwne miasto – El Kasr / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski” – 1984, nr 21 / 22 (13 kwietnia), s. 30-31

Z dr. Krzysztofem Grzymskim rozmowy część druga.

1049. BOCHIŃSKI, Bronisław: Wyjść z getta : rozmowa z prezesem Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Okręg Alberta, doktorem Bronisławem Bochińskim / rozm. przepr. Edward Zyman // „Dialogi” – 1984, nr 1 (październik), s. 4-7

1050. STARCZYK Mira, MERCIK Zdzisław: Pół wieku / rozm. przepr. Edward Zyman // „Biuletyn Polonijny” – 1984, nr 10 (październik), s. 7-8, 35

Rozmowa z Mirą Starczyk – prezesem i Zdzisławem Mercikiem – sekretarzem finansowym Stowarzyszenia Polsko-Kanadyjskiego w Calgary.

1051. STARCZYK Mira, MERCIK Zdzisław: Pół wieku / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski. – 1984, nr 70 (22 października), s. 16
Zob. poz. 1050.

1052. ROZWADOWSKI, Jerzy: Wspomnienia tamtych lat : rozmowa z Jerzym Rozwadowskim / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1984, nr 79/80 (20 grudnia), cz. II, s. 2

1053. CELIŃSKI, Marek: Grupa Siedmiu / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 2 (14 stycznia), s. 4
Rozmowa z dr. Markiem Celińskim.

1054. KIERSNOWSKI, Janusz: Opozycją jest wszystko, co polskie, prawdziwe i odważne / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 7 (19/25 lutego), s. 4

1055. HEITH, Richard: Emigracja nie musi być cierpieniem : rozmowa z Richardem Heithem, członkiem-założycielem Polskiego Ugrupowania Polityczno-Społecznego „Niepodległość-Solidarność” w Calgary / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 17 (30 kwietnia / 6 maja), s. 10

1056. PRUSIŃSKI, Leszek: Stworzyć formę politycznego nacisku / z prezesem Polish Canadian Action Group rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 20 (21/27 maja), s. 11

1057. CHŁAPOWSKI Marcin, WAGNER Robert, SZCZECIŃSKI Jacek: Yellow Pages po polsku / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 24 (18/24 czerwca), s. 5

Rozmowa z właścicielami torontońskiej firmy Master Printing Marcinem Chłapowskim i Robertem Wagnerem oraz ich współpracownikiem, Jackiem Szczecińskim.

1058. ROZWADOWSKI, Jerzy: To już dwadzieścia lat / z redaktorem naczelnym miesięcznika „Nasza Credit Union” rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 31 (6/12 sierpnia), s. 11

1059. KASPRZAK, Ida: Kraków w Toronto / z przewodniczącą Komitetu Pawilonu „Kraków” – Caravan’85, rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 31 (6/12 sierpnia), s. 11

O międzyetnicznej imprezie pn. „Caravan”, której celem jest prezentacja kultury i obyczaju poszczególnych środowisk. Prezentacja odbywa się w tzw. pawilonach, które noszą nazwy

wybranych miast – w 1985 roku polski pawilon przyjął nazwę Kraków, a na jego czele (tak jak w innych grupach) stał specjalny komitet organizacyjny.

1060. MALICKI, Marek: Kultura nie znosi sztucznych podziałów / z mecenasem Markiem Malickim, prezesem Dyrekcji Prasowej Wydawnictwa „Głos Polski – Gazeta Polska” rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 34 (27 sierpnia / 3 września), s. 11

1061. GRYS, Ben: Nie ma czasu na zmęczenie / z radnym Benem Grysem rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 36 (10 / 16 września), s. 16

1062. KORZENIOWSKI, Walenty: Nie uczyniliśmy wszystkiego, co uczynić możemy i co uczynić powinniśmy / z prezesem Zarządu Głównego Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 37 (17 / 23 września), s. 5

1063. RACZYŃSKI, Edward: Wielkich satysfakcji politycznych nie miałem : rozmowa z prezydentem RP na Obczyźnie / rozm. przepr. Edward Zyman, Grażyna Farmus // „Głos Polski”. – 1985, nr 42 (22 / 28 października), s. 5

1064. KOSZUTSKI Jan K., KIERSNOWSKI Olgierd: Gdyby tak trzeba było dosiąść koni : rozmowa z Janem K. Koszutkim, prezesem i Olgierdem Kiersnowskim, wiceprezesem Związku Kawalerzystów i Artylerzystów Konnych / rozm. przepr. Edward Zyman. – Il. // „Głos Polski”. – 1985, nr 43 (29 października / 4 listopada), s. 12-13

1065. PLUTA, Franciszek: Była to wizyta udana / z księdzem prałatem Franciszkiem Plutą, delegatem rządu RP na Kanadę rozm. przepr. Edward Zyman. – Il. // „Głos Polski”. – 1985, nr 49 (10 / 15 grudnia), s. 14

O kanadyjskiej wizycie premiera rządu RP na Uchodźstwie Kazimierza Sabbata.

1066. PIECHAL, Jacek: Listy, na które nikt nie odpowiada / z Jackiem Piechalem, który spędził blisko rok w obozie dla uchodźców w Latinie we Włoszech rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 50 (16 grudnia), cz. I, s. 11

1067. FULAWKA, Halina: Sposób na wycieczkę / z właścicielką firmy Queen Travel, rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1985, nr 50 (16 grudnia), cz. III, s. 7

1068. TWARÓG, Franciszek: Z bliska lepiej i więcej widać / z prezesem Zarządu Głównego Związku Narodowego Polskiego rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 8 (25 lutego / 3 marca), s. 11

1069. SADOWSKI, Stanisław: Z inicjatywą wystąpili młodzi : rozmowa z wiceprezesem KPK Okręg Toronto / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 19 (13 / 20 maja), s. 19

1070. PLUTA, Franciszek: Do celu, który jest waszym przeznaczeniem : rozmowa z ks. prałatem Franciszkiem Plutą, delegatem rządu RP na Kanadę / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 21 (27 maja / 2 czerwca), s. 8

1071. KACZOROWSKI, Ryszard: Nie dyktujemy krajowi, co ma robić / z członkiem Rządu RP na Uchodźstwie, ministrem Ryszardem Kaczorowskim rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 41 (15 / 20 października), s. 6

1072. ORŁOWSKI, Stanisław: Zawierzyć ludziom / z wiceprezesem Zarządu Głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej, inż. Stanisławem Orłowskim rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 41 (15 / 20 października), s. 6

1073. KRÓL, Stanisław: Wkrótce „polska” karta kredytowa / rozm. przepr. Edward Zyman. – (Z życia Credit Union) // „Głos Polski”. – 1986, nr 41 (15 / 20 października), s. 7

Rozmowa ze Stanisławem Królem, administratorem Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

1074. JANDZISZAK, Tadeusz: Nie ma wielkiego zmęczenia : rozmowa z członkiem Polskiej Partii Niepodległościowej, współtwórcą Konfederacji Polski Niepodległej. Cz. 1 / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 44 (4 / 10 listopada), s. 3, 11

1075. JANDZISZAK, Tadeusz: Celem jest niepodległość : rozmowa z Tadeuszem Jandziszakiem. Cz. 2 / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1986, nr 45 (11 / 17 listopada), s. 3, 8

1076. VIRION, Edward de: Południowa Afryka z bliska / z prezesem Zjednoczenia Polskiego w Południowej Afryce rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 5 (3 / 9 lutego), s. 3

1077. WOLSKA, Elżbieta: Cieszy nas każda załatwiona sprawa / z dyrektorem Biura Pomocy Społecznej rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 7 (17 / 23 lutego), s. 7

1078. SADOWSKI, Stanisław: Potrzeba dialogu / z prezesem Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Okręg Toronto rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 14 / 15 (9 kwietnia), s. 11

1079. ADAMEK, Witold: Nadzieja : rozmowa z najbliższym współpracownikiem profesora Stanisława Tołpy, doktorem medycyny i chirurgiem, Witoldem Adamkiem / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 23 (11 czerwca), s. 3

1080. SADOWSKI, Stanisław: Wybory są doskonałą okazją : rozmowa z prezesem Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Okręg Toronto, Stanisławem Sadowskim / rozm. przepr. (ez) // „Głos Polski”. – 1987, nr 31 (6 sierpnia), s. 1, 3

1081. BUĆKO, Janusz: Musimy likwidować resztki podziałów i uprzedzeń / z prezesem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 32 (13 sierpnia), s. 7

1082. WAŁĘSA, Lech: Nie mogę ryzykować / rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 35 (3 września), s. 5
Rozmowa telefoniczna z Lechem Wałęsą.

1083. PIOTROWSKI, Tomasz: Od dawna o tym myślałem / rozm. przepr. Magdalena Czyżycka i Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1987, nr 42 (22 października), s. 1, 15

Rozmowa z Tomaszem Piotrowskim, młodym muzykiem i piosenkarzem, który w Montrealu zszedł z „Batorego” i podjął decyzję o pozostaniu w Kanadzie.

1084. WYRZYKOWSKI, Zenon: Czuję wielkie zakłopotanie: nie tylko z okazji jubileuszu / z redaktorem Zenonem Wyrzykowskim rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1988, nr 4 (28 stycznia), s. 15, 19

1085. SADOWSKI, Stanisław: Ktoś musi przejąć te obowiązki / z prezesem KPK Okręg Toronto rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1988, nr 5 (4 lutego), s. 3

1086. PRZETAKIEWICZ, Zygmunt: Polski program telewizyjny na serio: rozmawiamy ze znanym biznesmenem, właścicielem programu telewizyjnego „Polish Studio” Zygmuntem Przetakiewiczem / rozm. przepr. rdc // „Głos Polski”. – 1988, nr 6 (11 lutego), s. 10

1087. LITYŃSKI, Józef: Puls historii bije coraz mocniej / z prof. Józefem Lityńskim, delegatem rządu RP na Kanadę rozm. przepr. Edward Zyman // „Głos Polski”. – 1988, nr 11 (17 marca), s. 14-15

1088. FLIS, Jesse: Sprawy Polaków są mi bliskie : rozmowa z kandydatem na posła do parlamentu federalnego z rejonu Parkdale-High Park, członkiem Partii Liberalnej // „Głos Polski”. – 1988, nr 12 / 13 (24 marca), cz. III, s. 3, 12

1089. GILEWSKI, Wojciech: O Polsce w Vancouver : rozmowa z Wojciechem Gilewskim, kierownikiem Biura Solidarności w Toronto / rozm. przepr. (ez) // „Głos Polski”. – 1988, nr 21 (26 maja), s. 19

1090. GWIAZDA, Andrzej: Społeczeństwo żyje w bardzo trudnej sytuacji / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta”. – 1988, nr 64, s. 6-7

1091. KOWALCZYK, Kamil: Nic nie przychodzi w życiu łatwo / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta”. – 1988, nr 67, s. 6

Rozmowa ze znanym sprzedawcą domów, Kamilem Kowalczykiem.

1092. MORAWIECKI, Kornel: To jest walka o godność / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta”. – 1988, nr 73, s. 6

Rozmowa z działaczem opozycji antykomunistycznej, założycielem i przywódcą Solidarności Walczącej.

1093. ORŁOWSKI, Stanisław: Trzy pytania : rozmowa z prezesem ZG KPK, inż. Stanisławem Orłowskim / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta”. – 1988, nr 90, s. 6

1094. FLIS, Jesse: „Jestem dumny ze swego polskiego pochodzenia” : rozmowa z Jesse Flisem / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta. – 1988, nr 106, s. 4-5

1095. KOŁACZYŃSKI, Andrzej: Wszystko jest zasługą publiczności : rozmowa z Andrzejem Kołaczyńskim, właścicielem firmy Artex International / rozm. przepr. Edward Zyman. – Il. // „Gazeta”. – 1988, nr 107, s. 12-13

1096. ŚPIEWAK, Paweł: Obszary wolnego mówienia / z redaktorem „Res Publici” rozm. przepr. Marek Kusiba, Edward Zyman // „Gazeta”. – 1988, nr 121, s. 20-21, 29

1097. JURCZYK, Marian: Nie wolno popełnić błędu : rozmowa z Marianem Jurczykiem / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta”. – 1989, nr 17, s. 12-13

1098. SADOWSKI, Stanisław: Nie bójmy się sponsorować: pomoc uchodźcom obowiązkiem Polonii / rozm. przepr. Edward Zyman // „Gazeta”. – 1989, nr 18, s. 6

Rozmowa ze Stanisławem Sadowskim, prezesem Kongresu Polonii Kanadyjskiej – Okręg Toronto.

1099. WÓJCIK, Henryk: W Wilnie, czyli u siebie: polska tożsamość pozostała tam w stanie nienaruszonym / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1998, nr 27, sekcja B, s. 19

Rozmowa z Henrykiem Wójcikiem, prezesem torontońskiego Towarzystwa Wspierania Kultury i Edukacji Polskiej na Litwie.

1100. GIZA, Antoni: Jesteśmy dla siebie szansą: nowy rozdział w stosunkach polsko-ukraińskich / z prof. dr. hab. Antonim Gizą, kierownikiem Zakładu Historii Europy Wschodniej Uniwersytetu Szczecińskiego rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1998, nr 32, sekcja A, s. 18, 42

1101. WOJNAROWICZ, Wojciech: Polska przestaje być elementem ryzyka / z przewodniczącym Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 4, s. 33

1102. KOLCH, Miła: RRSP czyli przezorność : rozmowa z Miłą Kolch, kierowniczką działu Rejestrowanych Funduszy Inwestycyjnych Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 4, s. 14

O rejestrowanym (gwarantowanym przez rząd) oszczędnościowym planie emerytalnym (Registered Retirement Savings Plan).

1103. KRÓL, Jan: Nie ma monopolu na prawdę / z wicemarszałkiem Sejmu rozm. przepr. Jarosław Abramow-Newerly, Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 8, s. 11-12

1104. WOJNAROWICZ, Wojciech: Nie potrafię stać z boku : rozmowa z przewodniczącym Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 15, s. 16

1105. STRZEMIECZNY, Ewa: Budujmy razem : rozmowa z Ewą Strzemieczny, urzędującym sekretarzem Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza i sekretarzem Rady Nadzorczej Pol-Can Banku w Warszawie / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 15, s. 36

1106. WOŁOSZ, Aleksander: Ten Klub musiał powstać : rozmowa z prezesem Warsaw Business Club / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 16, s. 17

1107. GOŁAŚ, Andrzej: Warto Budować w Krakowie / z prezydentem Krakowa, prof. Andrzejem Gołasiem rozm. przepr. Edward Zyman. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 16, s. 16, 28

1108. CZUDEK, Tomasz: Nie ma miejsca na rutynę / z nowym przewodniczącym Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 31, s. 26

1109. STITSKI, Mietek: Pan Bóg więcej ziemi nie zrobi: „Związkowiec” rozmawia z Mietkiem Stitskim, agentem handlu nieruchomościami, właścicielem biura „Eagle Real Estate Ltd.” / rozm. przepr. Marek Kusiba, Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 37, sekcja A, s. 34

1110. SZEMPLIŃSKI, Jerzy: Ubezpieczamy się coraz chętniej : rozmowa z agentem ubezpieczeniowym i doradcą finansowym / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 39, sekcja B, s. 9

1111. PRZYGOCKI, Grzegorz: Nasz człowiek w firmie Naxos / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 40, sekcja B, s. 7

1112. IWASIOW, Renata: Słowo, które budzi nadzieję : rozmowa z prezesem Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Promyk” / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 41 (14 października), sekcja B, s. 9

1113. KULIS, Marek: Dobre decyzje to trudne decyzje: „Związkowiec” rozmawia z Markiem Kulisem, członkiem Rady Dyrektorów Credit Union i przewodniczącym Rady Nadzorczej Pol-Can Banku w Warszawie / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 44, s. 1, B 4

1114. KRYŃSKI, Zdzisław: Judymowie są wśród nas: spotkanie z dr. Zdzisławem Kryńskim / rozm. przepr. Edward Zyman, Marek Kusiba. – Il. // „Związkowiec”. – 1999, nr 44 (4 listopada), s. B8-B9

1115. CHRABAŁOWSKI, Radek: Zawsze wiedziałem, że będę robił w finansach : rozmowa z Radkiem Chrabałowskim, doradcą finansowym, przedstawicielem firmy Edward Jones / rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 1999, nr 50 / 51, sekcja D, s. 16

1116. SZCZERBA, Andrzej: By klient czuł się partnerem / rozm. przepr. Piotr Nowicki // „Związkowiec”. – 2000, nr 13, s. A 14

Rozmowa z kandydatem do Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

1117. SULIMIERSKI, Jacek: Wiem, co się w polskich sercach dzieje : rozmowa z Jackiem Sulimierskim / rozm. przepr. Krzysztof Zakrzewski // „Związkowiec”. – 2000, nr 13, s. B 7

Rozmowa z właścicielem torontońskiej firmy Taxtronix System Ltd., kandydatem do Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

1118. WOJNAROWICZ, Wojciech: O Pol-Can Banku, czyli co sprzedajemy i dlaczego? / z wiceprezesem Rady Nadzorczej Pol-Can Banku w Warszawie i członkiem Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza rozm. przepr. Edward Zyman // „Związkowiec”. – 2000, nr 13, s. A 15

Pol-Can Bank z siedzibą w Warszawie powstał z inicjatywy Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza w Toronto.

1119. KRÓL, Stanisław: To był bardzo dobry rok / z prez. Stanisławem Królem rozm. przepr. Edward Zyman // „Nasza Credit Union”. – 2000, nr 368, s. 2

1120. CZUDEK, Tomasz: W trosce o dobro Credit Union : rozmowa z Tomaszem Czudcem, przewodniczącym Rady Dyrektorów Credit Union i Markiem Kulisem, przewodniczącym Rady Nadzorczej Pol-Can Banku S.A. / rozm. przepr. Edward Zyman // „Nasza Credit Union”. – 2000, nr 368, s. 3

1121. SYNOŚ, Eugenia: Każdy klient jest inny : rozmowa z Eugenią Synoś, kierowniczką oddziału Credit Union przy Lakshore Blvd. West w Toronto / rozm. przepr. Edward Zyman // „Nasza Credit Union” – 2000, nr 368, s. 16

1122. TURZAŃSKA-SZYMBORSKA Nelli, SZYMBORSKI Zbigniew: Jest ważną częścią naszego życia : rozmowa z Nelli Turzańską-Szymborską – prezesem i Zbigniewem Szymborskim – wiceprezesem Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich / rozm. przepr. Krzysztof M. Jasiewicz. – Il. // „Dziennik” – 2003, nr 234 (5/7 grudnia), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 5-7

1123. WÓJCIK, Henryk: „My umieramy, a czas się nie starzeje”: o ostatniej drodze Waclawa Iwaniuka / z Henrykiem Wójcikiem, wieloletnim sekretarzem i przyjacielem Poety rozm. przepr. Edward Zyman. – Il. // „Dziennik Związkowy” – 2007, nr 155, cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 6

1124. LUBICZ-ŁUBA, Anna: „By pozostał po nas trwały ślad...” / z Anną Lubicz-Łubą o Salonie Literackim, Bibliotece oraz Archiwum im. Bogdana Czaykowskiego i Adama Czerniawskiego w Lions Bay rozm. przepr. Edward Zyman // „Dziennik Związkowy” – 2007, nr 224 (16/18 listopada), s. 1, dokoń. cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 8

1125. LEN Krzysztof, WARZYWODA Marcin: Być w środowisku / rozm. Piotr Nowicki // „Goniec” – 2010, (16/22 lipca), s. 30

Rozmowa z twórcami strony internetowej Nasza Polonia Network, Krzysztofem Lnem i Marcinem Warzywodą.

1126. BOHDANOWICZOWA, Maria: „Uczę się bohaterstwa powszedniego dnia” / rozm. przepr. Edward Zyman // „Fraza”. – 2011, nr 3/4, s. 250-260
Rozmowa z Marią Bohdanowiczową o Zofii Bohdanowiczowej.

1127. SZOZDA, Ewa: Z muzami jest mi lżej / z prezesem Fundacji Władysława i Nelli Turzańskiej rozm. przepr. Edward Zyman // „Goniec” – 2011, nr 32, s. 30

III. MATERIAŁY TELEWIZYJNE

1128. To jest nasza krew / scen. Edward Zyman i Andrzej Żak. – Teatr Telewizji, Program I. – 14 maja 1980. – 14 min.

Reportaż filmowy o represji władz niemieckich w stosunku do zespołu katowickiego Teatru Polskiego w Opolu 24 kwietnia 1929 roku.

1129. Który otwierasz tęsknotę. – (Poeci polscy: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska) / scen. Edward Zyman ; realiz. Mira Starczyk. – Kalejdoskop Polski [Calgary], Rogers Channel 10. – lipiec 1983

1130. Wyrok / scen. Edward Zyman ; realiz. Mira Starczyk i Edward Zyman ; oprac. muz. Andrzej Wrotek ; w roli prokuratora Marian Styczyński. – Kalejdoskop Polski, Rogers Channel 10. – sierpień 1983

Program poświęcony Władysławowi Frasyniukowi.

1131. Felieton o Katyniu. – Kalejdoskop Polski, Rogers Channel 10. – marzec 1984

1132. Felieton o polskiej kulturze na emigracji / czytał Andrzej Sławiński; red. programu Eliza Grabowska. – Kalejdoskop Polski, Rogers Channel 10. – kwiecień 1984

1133. Wywiad ze Zdzisławem Mercikiem o zbrodni Katyńskiej / red. programu Edward Zyman. – Kalejdoskop Polski, Rogers Channel 10. – maj 1984

1134. Rozmowa z Janem Englertem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio [Toronto], Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 listopada 1988

1135. Rozmowa z Kazimierzem Braunem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 14 stycznia 1989

1136. Rozmowa z Januszem Głowackim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 lutego 1989

1137. Rozmowa z Andrzejem Szczepkowskim o „Polskim wieczorze wigilijnym” / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 11 stycznia 1992

1138. Rozmowa z ppłk. pilotem Aleksandrem Onyszko o jego spotkaniu w 1937 r. w Szwajcarii z Ignacym Paderewskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 18 stycznia 1992

1139. Rozmowa z Andrzejem Szczepkowskim o bojkocie aktorskim w stanie wojennym / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 25 stycznia 1992

1140. Rozmowa z Ryszardem Bugajskim o jego filmie „Clearcut” i specyfice pracy reżysera na kontynencie północnoamerykańskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 lutego 1992

1141. Rozmowa z Krystyną Jandą o kondycji współczesnego teatru / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 marca 1992

1142. Rozmowa z prof. UJ Andrzejem Pankiewiczem o Fundacji Pomocy Dzieciom Polskim na Wschodzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 14 marca 1992

1143. Rozmowa z pisarką Joanną Chmielewską o fenomenie literatury popularnej / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 14 listopada 1992

1144. Rozmowa z aktorką Marią Nowotarską / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 21 listopada 1992

1145. Rozmowa z ks. Marianem Gilem o VIII Światowym Dniu Młodzieży w Denver / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 20 lutego 1993

1146. Reportaż o życiu najstarszej polskiej parafii w Toronto i renowacji kościoła pod wezwaniem św. Stanisława Kostki. M.in. rozmowy z ks. proboszczem Januszem Błazęjakiem oraz restauratorami kościelnego wnętrza Elżbietą i Krzysztofem Michalczakami / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 27 lutego 1993

1147. Rozmowa z Robertem Glińskim reż. filmu „Wszystko, co najważniejsze” / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 6 marca 1993

1148. Rozmowa z rzeźbiarzem Edwardem Koniuszym o jego życiu i twórczości / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 20 marca 1993

1149. Rozmowa z Robertem Długoborskim red. nac. „Związkowca” z okazji 60-lecia pisma / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 maja 1993

1150. Rozmowa z ks. biskupem Eugeniuszem Jureczko o jego 23-letniej pracy misyjnej w północnym Kamerunie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 maja 1993

1151. Rozmowa z Leszkiem Mechem współtwórcą Bolka i Lolka, serialu rysunkowego dla dzieci / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 29 maja 1993

1152. Rozmowa z Leokadią Misek przewodniczącą Fundacji Maksymiliana Kolbe oraz Jackiem Gogolą przedstawicielem Fundacji do spraw współpracy ze środkami masowego przekazu o rozpoczynającej się budowie Centrum Kultury im. Jana Pawła II w Mississauga / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 6 czerwca 1993

1153. Rozmowa z prof. Leszkiem Balcerowiczem. (1) / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 12 lutego 1994

1154. Rozmowa z dr. Andrzejem Romanowskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (City TV). – 12 lutego 1994

1155. Rozmowa z prof. Leszkiem Balcerowiczem. (2) / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 19 lutego 1994

1156. Rozmowa z prez. KPK Okręg Toronto, Stanisławem Sadowskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 lutego 1994

1157. Rozmowa z Jerzym Burskim – prez. i Hanną Sokolską – sekr. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – PolishStudio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 kwietnia 1994

1158. Rozmowa z Antonim Macierewiczem, ministrem spraw wewnętrznych (1991-1992) w rządzie Jana Olszewskiego / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 21 maja 1994

1159. Rozmowa z Bogdanem Skrełą, bioenergoterapeutą / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 25 czerwca 1994

1160. Rozmowa z Janem Olszewskim, premierem RP w latach 1991-1992 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 9 lipca 1994

1161. Rozmowa z Wojciechem Tycińskim, konsulem generalnym RP w Toronto / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 3 września 1994

1162. Rozmowa z Andrzejem Kołaczyńskim znanym impresario, właścicielem Artex International / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 3 września 1994

1163. Rozmowa z kpt. Jachtu „Zawisza Czarny”, W. Mieczkowskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 10 września 1994

1164. Rozmowa z Janem Nowakiem-Jeziorańskim o współczesnej sytuacji w Polsce / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 października 1994

1165. Rozmowa z Teresą Kott, v-prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 października 1994

1166. Rozmowa z Janem Cytowskim, prez. Stowarzyszenia Inżynierów Polskich / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 października 1994

1167. Rozmowa z Aleksandrem Rybczyńskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 października 1994

1168. Rozmowa z prof. Leszkiem Balcerowiczem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 29 października 1994

1169. Rozmowa z Janem Nowakiem, przedstawicielem Pol-Can Banku w Warszawie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 12 listopada 1994

1170. Rozmowa z Violetą Villas. (1) / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 listopada 1994

1171. Rozmowa z mec. Markiem Malickim, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 10 grudnia 1994

1172. Rozmowa z W [andą] Marcinkiewicz-Mieczkowską, polską dziennikarką z Litwy / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 17 grudnia 1994

1173. Rozmowa z Violetą Villas. (2) / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 31 grudnia 1994

1174. Rozmowa z Markiem Malickim, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 lutego 1995

1175. Rozmowa z Markiem Aranowskim, polskim kompozytorem i poetą mieszkającym na Łotwie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 marca 1995

1176. Rozmowa z Beatą Tyszkiewicz / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 18 marca 1995
O twórczości, ludziach i pasjach społecznych.

1177. Rozmowa z płk. Michałem Gutowskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 25 marca 1995

1178. Rozmowa z Michałem Erstem, mistrzem telekinestezji / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 25 marca 1995

1179. Rozmowa z Markiem Malickim, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 kwietnia 1995

1180. Rozmowa z Hanną Sokolską, prez. KPK Okręg Toronto / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 kwietnia 1995

1181. Rozmowa z Marią Nowotarską, Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 kwietnia 1995

1182. Rozmowa z Markiem Malickim, prez. ZG KPK. Cz. 2 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 kwietnia 1995

1183. Felieton o nowych polskich wydawnictwach książkowych / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 kwietnia 1995

1184. Rozmowa z Idą Kasprzak, więźniarką obozu w Oberlangen wyzwolonego przez Oddziały Dywizji Pancерnej gen. S. Maczka / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 15 kwietnia 1995

1185. Rozmowa z Danutą Warszawską, prez. Związku Polaków w Kanadzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 kwietnia 1995

1186. Reportaż: 50-lecie Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 kwietnia 1995

M.in. wywiad z jednym z jej współzałożycieli, ks. Michałem Smithem oraz grupą pierwszych wolontariuszy i późniejszych długoletnich pracowników tej zasłużonej dla Polonii instytucji.

1187. Rozmowa z Lucyną Maksymiuk, wiceprezydentem Pol-Can Banku w Warszawie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 29 kwietnia 1995

1188. Rozmowa z Markiem Kamińskim i Wojciechem Moskałem, zdobywcami bieguny północnego / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 10 czerwca 1995

1189. Rozmowa z Markiem Malickim, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 24 czerwca 1995

1190. Rozmowa z Edwardem Jurusiem, szefem firmy Kodak-Canada / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 24 czerwca 1995

1191. Rozmowa z Ewą Dąbrowską, nowym członkiem Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 lipca 1995

1192. Rozmowa z Tomaszem Radzińskim, znanym piłkarzem kanadyjskim polskiego pochodzenia / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 sierpnia 1995

1193. Rozmowa z Wiktorem Poliszczukiem, ukraińskim autorem książek o zbrodniach UPA / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 września 1995

1194. Rozmowa z Markiem Malickim, przewodn. Rady Polonii Wolnego Świata / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 30 września 1995

1195. Rozmowa z Markiem Malickim, przewodn. Rady Polonii Wolnego Świata. Cz. 2 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 października 1995

1196. Rozmowa ze Stefanem Śnieżko, zastępcą Prokuratura Generalnego / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 października 1995

1197. Rozmowa z Janem Olszewskim, byłym premierem RP / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 14 października 1995

1198. Rozmowa z Maciejem Jaśkiewiczem, prez. Polsko-Kanadyjskiego Towarzystwa Muzycznego / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 28 października 1995

1199. Rozmowa z Markiem Malickim, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 18 listopada 1995

1200. Rozmowa z Janem Nowakiem, prez. Pol-Can-Banku w Warszawie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 18 listopada 1995

1201. Rozmowa z Ireną Kremblewską, długoletnią pracownicą Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 2 grudnia 1995

1202. Rozmowa z Renatą Iwasiew, organizatorką pomocy dla dzieci w Polsce / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 2 grudnia 1995

1203. Rozmowa z ks. Arkadiuszem Nowakiem o pomocy dla ludzi chorych na AIDS w Polsce / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 2 grudnia 1995

1204. „Dom mój jest małą Polską”. Dokumentalny film o Waławie Iwaniuku i jego twórczości / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 16 grudnia 1995

1205. Rozmowa z Tadeuszem Chabrowskim o jego twórczości poetyckiej / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 10 lutego 1996

1206. Rozmowa z Mariuszem Damentko o udziale polskiej ekipy w Olimpiadzie Niepełnosprawnych w Toronto / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 17 lutego 1996

1207. Felieton o książce Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej *Kronika pięćdziesięciu lat. Życie kulturalne polskiej emigracji w Kanadzie 1940-1990* / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 17 lutego 1996

1208. Rozmowa z Tadeuszem Gonsikiem, v-prezesem Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 16 marca 1996

1209. Rozmowa z socjologiem Andrzejem Ziemińskim o współczesnych przekształceniach społecznych w Polsce / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 marca 1996

1210. Rozmowa z Jesse Flisem, posłem do kanadyjskiego parlamentu federalnego / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 13 kwietnia 1996

1211. Rozmowa z ks. bp. Tadeuszem Pieronkiem, sekretarzem generalnym Konferencji Episkopatu Polski / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 maja 1996

1212. Rozmowa z Lucyną Maksymiuk, v-prez. Pol-Can-Banku / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 25 maja 1996

1213. Rozmowa z Beatą Tyszkiewicz / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 27 lipca 1996

1214. Rozmowa ze znanym grafikiem i malarzem Kazimierzem Głazem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 września 1996

1215. Rozmowa z senatorem dr. Stanisławem Haidaszem o źródłach jego trwałych związków z polskością / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 14 września 1996

1216. Rozmowa z Adamem Laskowskim, wiceprezesem Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 21 września 1996

1217. Rozmowa z Marią Nowotarską o nowym programie Salonu Muzyki i Poezji przy Polsko-Kanadyjskim Towarzystwie Muzycznym / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 28 września 1996

1218. Rozmowa z mec. Markiem Malickim, prezesem ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 5 października 1996

1219. Felieton o twórczości Wisławy Szymborskiej z okazji otrzymania przez poetkę Nagrody Nobla / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 12 października 1996

1220. Rozmowa z Iwoną Bogorya-Buczowską v-prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 9 października 1996

1221. Rozmowa z Januszem Szatobą dyrektorem torontońskiego oddziału PKO / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 października 1996

1222. Rozmowa z Danielem Olbrychskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 9 listopada 1996

1223. Rozmowa z dr. Andrzejem Garlickim prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 16 listopada 1996

1224. Rozmowa z Renatą Iwasiow o nowych inicjatywach pomocy dla Domów Dziecka w Polsce / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 listopada 1996

1225. Felieton o aktualnych wydarzeniach kulturalnych / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 30 listopada 1996

1226. Rozmowa z Ryszardem Kapuścińskim laureatem Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich za wybitne osiągnięcia w dziedzinie literatury za rok 1995 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 grudnia 1996

1227. Felieton o Wisławie Szymborskiej / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 11 stycznia 1997

1228. Rozmowa z dr. Andrzejem Garlickim prez. ZG KPK o wstąpieniu Polski do NATO i przygotowaniach do zbliżającej się wizyty prezydenta Lecha Wałęsy w Kanadzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 15 lutego 1997

1229. Rozmowa z Janem Szaryczem autorem książki „Kanadyjski wymiar sprawiedliwości” o przestępczości nieletnich / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 21 lutego 1997

1230. Rozmowa z Adamem Tomaszewskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 marca 1997

1231. Rozmowa z Henrykiem Żmudką animatorem Ruchu Odrodzenia w Duchu Świętym w parafii św. Maksymiliana Kolbe w Mississauga / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 29 marca 1997

1232. Rozmowa z prez. Zarządu Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza Andrzejem Machutem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 5 kwietnia 1997

1233. Rozmowa z dr. Andrzejem Garlickim, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 12 kwietnia 1997

1234. Rozmowa z Andrzejem Kaczmarkiem, radcą handlowym Ambasady Polskiej w Kanadzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 19 kwietnia 1997

1235. Rozmowa z Markiem Kotańskim twórcą i liderem MONARU / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 kwietnia 1996

1236. Rozmowa z Marianem Krzaklewskim, przewodniczącym NSZZ Solidarność / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 17 maja 1997

1237. Rozmowa z Ryszardem Kaczorowskim, ostatnim prezydentem RP na Uchodźstwie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 24 maja 1997

1238. Rozmowa z reż. Jerzym Ridanem autorem licznych filmów dokumentalnych / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 18 października 1997

1239. Rozmowa z Janiną Ochojską znaną działaczką humanitarną / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 listopada 1997

1240. Rozmowa z ks. Stanisławem Czwiertnią proboszczem parafii pod wezwaniem św. Teresy w Toronto / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 6 grudnia 1997

1241. Rozmowa z Karoliną Ingleton młodą piosenkarką urodzoną w Szczecinie i wychowaną w Kanadzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 13 grudnia 1997

1242. Rozmowa z ks. arcybp. Szczepanem Wesołym / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 20 grudnia 1997

1243. Rozmowa z Jasią Jasińską i Bolesławem Rybką o nieukończonyj w 1958 roku w Kanadzie realizacji polskiego filmu fabularnego „I znowu dalej w daleki świat” / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 3 stycznia 1998

W filmie, kręconym w Londynie i Toronto, występowali m.in.: Jasia Jasińska, Feliks Konarski (Ref-Ren), Mieczysław Malicz i Nina Oleńska (właśc. Janina Piwocka).

1244. Rozmowa z Januszem Szatobą prezesem torontońskiego oddziału PKO / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 10 stycznia 1998

1245. Rozmowa z Krystyną Jandą / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 24 stycznia 1998

1246. Rozmowa z Tadeuszem Drodzą / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 marca 1998

1247. Reportaż o Stanisławie Jasińskim. Cz. 1 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 maja 1998

Pierwsza część programu dotyczyła ważniejszych epizodów biografii bohatera, jego aresztowania przez NKWD, zsyłki na Sybir i udanej heroicznej ucieczki z zesłania.

1248. Reportaż o Stanisławie Jasińskim. Cz. 2 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 30 maja 1998

Część druga opowiada o późniejszych losach bohatera, emigracji do Kanady, jego ponadprzeciętnych sukcesach ekonomicznych (właściciel wielkiego zakładu przemysłowego) oraz działalności charytatywnej.

1249. Felieton o Tygodniu Literatury Polskiej w Toronto zorganizowanym przez Polski Fundusz Wydawniczy i Fundację Władysława i Nelli Turzańskich / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 listopada 1998

1250. Rozmowa z Aleksandrem Wołoszem, prez. Warsaw Business Club / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 7 listopada 1998

1251. Rozmowa z Eleni / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 21 listopada 1998

1252. Rozmowa z Włodzimierzem Odojewskim, znanym pisarzem, laureatem Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich za lata 1996-1997 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 28 grudnia 1998

1253. Rozmowa z Lucjanem Conradem, prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 30 stycznia 1999

1254. Rozmowa z Ireną Kwiatkowską / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 13 lutego 1999

1255. Rozmowa z prez. ZG KPK Lucjanem Conradem i prez. ZG SPK Marianem Fijałem o historycznym dla Polski fakcie wstąpienia do NATO / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 13 lutego 1999

1256. Rozmowa z Lidią Aniołowską konsulem do spraw paszportowo-wizowych / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 20 lutego 1999

1257. Rozmowa z Renatą Iwasiów prez. Stowarzyszenia „Promyk” o organizacji kolonii na ontaryjskich Kaszubach dla polskich dzieci z rodzin niezamożnych / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 maja 1999

1258. Rozmowa z Mieczysławem Nowickim, wiceprezesem Polskiego Komitetu Olimpijskiego / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 12 czerwca 1999

1259. Rozmowa z Marianem Fijałem, prez. ZG SPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 3 lipca 1999

1260. Rozmowa z Tomaszem Czudecem prez. Rady Dyrektorów Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 28 sierpnia 1999

1261. Rozmowa z Krystyną Jandą / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 września 1999

1262. Rozmowa z Januszem Onyszkiewiczem, ministrem obrony narodowej RP / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 25 września 1999

1263. Rozmowa z Władysławem Bartoszewskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 30 października 1999

1264. Wspomnienie o Ryszardzie Kapuścińskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 27 stycznia 2007

1265. Rozmowa z Anną Szufnarą v-prez. Federacji Polek w Kanadzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 29 stycznia 2000

1266. Rozmowa z Wojciechem Wojnarowiczem v-prez. Pol-Can Banku w Warszawie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 kwietnia 2000

1267. Rozmowa z Marcinem Dańcem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 kwietnia 2000

1268. Rozmowa z Januszem Steinhoffem v-premierem RP / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 20 maja 2000

1269. Rozmowa z Janem Rulewskim o Sierpniu 1980. Cz. 1 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 26 sierpnia 2000

1270. Rozmowa z Janem Rulewskim o 20-leciu Solidarności. Cz. 2 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 2 września 2000

1271. Wspomnienie o Jerzym Giedroyciu / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 września 2000

1272. Rozmowa z Adamem Czerniawskim znanym poetą, tłumaczem i krytykiem, laureatem Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich za rok 1999 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 9 grudnia 2000

1273. Felieton prezentujący laureatów Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich za rok 2004 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 8 stycznia 2005

Prof. Marek Chodakiewicz (historyk, USA), Ewa Lipska (poetka, Polska), Michael Newnham (dyrygent, Kanada), Magdalena Rabizo-Birek (krytyk literacki, eseistka, krytyk sztuki, Polska).

1274. Rozmowa z Jerzym Korey-Krzeczowskim. Cz. 1 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 5 maja 2005

1275. Rozmowa z Jerzym Korey-Krzeczowskim. Cz. 2 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 29 maja 2005

1276. Felieton o książce *Podróż w głąb pamięci. O Wacławie Iwaniuku szkice, wspomnienia, wiersze* / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 21 stycznia 2006

1277. Rozmowa z Januszem Gajosem i Jerzym Radziwiłowiczem / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 lutego 2006

1278. Rozmowa z Julianem Ciupakiem o jego deportacji w głąb Rosji podczas II wojny światowej. Cz. 1 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 11 marca 2006

1279. Rozmowa z Julianem Ciupakiem. Cz. 2 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 18 marca 2006

1280. Rozmowa z prof. Markiem Chodakiewiczem, laureatem Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich za rok 2004 / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 lipca 2006

1281. Wspomnienie o Ryszardzie Kapuścińskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 27 stycznia 2007

1282. Wspomnienie o Jerzym Korey-Krzeczowskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 2 lutego 2007

1283. Rozmowa z arcybiskupem Józefem Życińskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 12 kwietnia 2008

1284. Rozmowa z Januszem Krasieńskim, honorowym gościem jubileuszowego wieczoru obchodzącej swoje dwudziestolecie Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 11 października 2008

1285. Rozmowa z Władysławem Lizoniem prez. ZG KPK / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 1 listopada 2008

1286. Wspomnienie o Henryku Słabym, wybitnym mecenasie kultury polskiej na kontynencie północnoamerykańskim / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 22 sierpnia 2009

1287. Rozmowa z Iwoną Bogorya-Buczowską o wystawie „Polish Spirit” – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV); realiz. Tadeusz Lis. – 12 września 2009

1288. Rozmowa z A. Kubicą młodym naukowcem z Polski, zwycięzcą międzynarodowego konkursu w dziedzinie rozwiązań technicznych w Paryżu / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 17 października 2009

1289. Rozmowa z kapelanem wojskowym Janem Jaśkiewiczem, który mówi o swojej misji w Afganistanie, wzbogacona fragmentami oryginalnych filmów pokazujących warunki w jakich działają formacje kanadyjskie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 20 marca 2010

1290. Rozmowa z dr. Krzysztofem Grzymskim wicedyrektorem Royal Ontario Museum, pomysłodawcą i kustoszem wystawy poświęconej setnej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 października 2010

1291. Rozmowa z nowym prez. ZG KPK Teresą Berezowską / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 4 grudnia 2010

1292. Felieton o roli słowa drukowanego w dokumentowaniu dorobku kulturalnego polskiej diaspory, „Mostach z papieru” i trzydziestoletnim dorobku Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie / realiz. Tadeusz Lis. – Polish Studio, Rogers Channel 7 (CityTV). – 23 lipca 2011

IV. MATERIAŁY RADIOWE

Powiedz prawdę... = poz. 30, 597

Reportaż radiowy, współautor Maciej Michał Szczawiński. I nagroda w ogólnopolskim konkursie PR na najlepszy reportaż radiowy 1979 roku.

1293. [Felieton filmowy] o filmie „Kamień na kamieniu” Ryszarda Bera / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 5 stycznia 1996

1294. [Felieton filmowy] o filmach dokumentalnych Marcela Łozińskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 13 stycznia 1996

1295. [Felieton filmowy] o polskich serialach / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 20 stycznia 1996

1296. [Felieton filmowy] o „Pestce” Krystyny Jandy / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 26 stycznia 1996

1297. [Felieton filmowy] o Bogusławie Lindzie i filmie „Tato” Macieja Ślesickiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 2 lutego 1996

1298. [Felieton filmowy] o komedii „Girl Guide” Juliusza Machulskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 9 lutego 1996

1299. [Felieton filmowy] o filmach Jana Jakuba Kolskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 16 lutego 1996

1300. [Felieton filmowy] o „Wielkim tygodniu” Andrzeja Wajdy / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 24 lutego 1996

1301. [Felieton filmowy] o sztuce kabaretowej Marcina Dańca / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 2 marca 1996

1302. [Felieton filmowy] o spektaklu teatralnym „Sędzia i jego kat” Friedricha Dürrenmatta / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 9 marca 1996

1303. [Felieton filmowy] o Krzysztofie Kieślowskim i jego filmach / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 16 marca 1996

1304. [Felieton filmowy] o „Pułkowniku Kwiatkowskim” Kazimierza Kutza / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański // Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 23 marca 1996

1305. [Felieton filmowy] o „Deja vu” Juliusza Machulskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 6 kwietnia 1996

1306. [Felieton filmowy] o starych filmach kryminalnych (m.in. o „Dwaj panowie N.” Tadeusza Chmielewskiego i „Ostatni kurs” Jana Batorego) / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 13 kwietnia 1996

1307. [Felieton filmowy] o kilku starszych filmach (m.in. „Kaloszach szczęścia” Antoniego Bohdziewiczza i „Zawsze w niedzielę” Ryszarda Bera) / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 20 kwietnia 1996

1308. [Felieton filmowy] o źródłach popularności filmów komediowych / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 27 kwietnia 1996

1309. [Felieton filmowy] jeszcze o polskim filmie dokumentalnym / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 5;30 AM. – 4 maja 1996

1310. [Felieton filmowy] o Bogusławie Lindzie i „Prowokatorze” Krzysztofa Langa / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 11 maja 1996

1311. [Felieton filmowy] o filmie telewizyjnym (m.in. „Ciemno” Janusza Majewskiego, „Wilk Kazański” Filipa Żylbera, „Iwanow” Jana Englerta i „Ścieżki chwały” Jerzego Antczaka) / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 18 maja 1996

1312. [Felieton filmowy] o „Horrorze w Wesołych Bagniskach” Andrzeja Barańskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 25 maja 1996

1313. [Felieton filmowy] o dwóch serialach: „Sukcesie” Krzysztofa Grubera i „Matki, żony i kochanki” Juliusza Machulskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 1 czerwca 1996

1314. [Felieton filmowy] Maraton '96, czyli o współczesnym kabarecie / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 8 czerwca 1996

1315. [Felieton filmowy] o filmach Krzysztofa Zanussiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 14 czerwca 1996

1316. [Felieton filmowy] „Papa się żeni” w reż. Michała Waszyńskiego, czyli urok międzywojennej komedii / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 22 czerwca 1996

1317. [Felieton filmowy] o „Lazarusie” Waldemara Dzikiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 29 czerwca 1996

1318. [Felieton filmowy] o „Paradzie oszustów”, cyklu krótkich nowel komediowo-kryminalnych w reż. Grzegorza Lasoty / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 6 lipca 1996

1319. [Felieton filmowy] o kabarecie „Szpak” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 13 lipca 1996

1320. [Felieton filmowy] o „Pełni” Andrzeja Kondratiuka / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 20 lipca 1996

1321. [Felieton filmowy] o „Górskim hotelu” Václava Havla w reż. Urszuli Urbaniak / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 27 lipca 1996

1322. [Felieton filmowy] o „Wolnym strzelcu” Wiesława Saniewskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 7 września 1996

1323. [Felieton filmowy] o „Wirusie” Jana Kidawy-Błońskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 14 września 1996

1324. [Felieton filmowy] o trzech sztukach z różnych epok: „Mężu stanu” Thomasa Eliota w reż. Andrzeja Łapickiego, „Za i przeciw” Ronalda Harwooda w reż. Ryszarda Bugajskiego i „Bułeczke” Guy de Maupasanta w reż. Olgi Lipińskiej / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 21 września 1996

1325. [Felieton filmowy] o międzywojennym filmie polskim po raz kolejny / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański // Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 28 września 1996

1326. [Felieton filmowy] o Romanie Wilhelmim i „jego” filmach / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 5 października 1996

1327. [Felieton filmowy] o „Cwale” Krzysztofa Zanussiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 12 października 1996

1328. [Felieton filmowy] o „Ekstradycji” i „Ekstradycji 2” Wojciecha Wójcika / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 8 marca 1997

1329. [Felieton filmowy] o Marku Kondracie i filmie „Podróż do śmierci” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 15 marca 1997

1330. [Felieton filmowy] o sztuce Łukasza Wylężałka „Duet” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 22 marca 1997

1331. [Felieton filmowy] o Władysławie Pasikowskim i jego filmie „Słodko gorzki” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 12 kwietnia 1997

1332. [Felieton filmowy] o Marku Kondracie i „jego” filmach / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 14 czerwca 1997

1333. [Felieton filmowy] o „Akwarium” Antoniego Krauzego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 21 czerwca 1996

1334. [Felieton filmowy] o piosence Agnieszki Osieckiej i 34. Festiwalu Opolskim / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 28 czerwca 1997

1335. [Felieton filmowy] o filmie polsko-albańsko-francuskim „Pułkownik Bunkier” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 19 lipca 1997

1336. [Felieton filmowy] jeszcze raz o „Sukcesie” Krzysztofa Grubera / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 30 sierpnia 1997

1337. [Felieton filmowy] o współczesnej komedii romantycznej Valérie Bonnier „Eskapada” w reż. Wojciecha Adamczyka i innych pozycjach teatru TV / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 6 września 1997

1338. [Felieton filmowy] o filmie Filipa Bajona „Poznań '56” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 27 września 1997

1339. [Felieton filmowy] o filmach dokumentalnych Jerzego Ridana, m.in. o „Sonacie Marymonckiej” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, AM 530. – 11 października 1997

1340. [Felieton filmowy] o „Rewii odwołanej” torontońskiego kabaretu „Pod Bańką” i słynnych przebojach polskiego filmu międzywojennego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 18 października 1997

1341. [Felieton filmowy] o polskim serialu „Klan” / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 25 października 1997

1342. [Felieton filmowy] o „Komedii amerykańskiej” Adolfa Nowaczyńskiego w reż. Juliusza Machulskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 15 listopada 1997

1343. [Felieton filmowy] o „Czasie zdrady” Wojciecha Marczewskiego / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 22 listopada 1997

1344. [Felieton filmowy] o spektaklu teatralnym Jerzego Żurka „Casanova” w reż. Macieja Wojtyszki / prod. audycji Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 20 grudnia 1997

1345. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 1 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 3 lutego 1998

O Adamie Tomaszewskim i Waławie Iwaniuku; w inauguracyjnym cyklu programie wykorzystano fragmenty twórczości obu autorów.

1346. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 2 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto, 530 AM. – 10 lutego 1998

O Marianie Hemarze i jego piosenkach.

1347. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 3 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 17 lutego 1998

O „Dziadach” w realizacji Jana Englerta; w programie wykorzystano fragmenty ścieżki dźwiękowej spektaklu i rozmowy z reżyserem.

1348. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Toronto). Nr 4 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 24 lutego 1998

„W ogrodzie mego ojca”; o ostatnim tomie Waławia Iwaniuka; w programie wiersze torontońskiego poety czyta Jan Englert.

1349. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 5 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 3 marca 1998

O „Smoczej Jamie” – kabarecie literackim, który powstał w latach 50-tych m.in. z inicjatywy Waławia Iwaniuka; w programie wykorzystano fragmenty Wieczoru Wspomnień Smoków zarejestrowanego przez Teresę Gierę 24 kwietnia 1988 roku oraz rozmowę z Adamem Tomaszewskim.

1350. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 6 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 10 marca 1998

Z wizytą w pracowni Kazimierza Głaza, czyli o tajemniczym sejsmografie artysty i jego spotkaniu z Witoldem Gombrowiczem w Vence.

1351. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 7 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto . – 17 marca 1998

O kabarecie „Pod Bańką”; w programie wykorzystano fragmenty oryginalnych nagrań oraz rozmowę z Magdą Papierz i Wojciechem Gawendą.

1352. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 8 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 24 marca 1998

O Henryku Warsie i jego piosenkach; w programie wykorzystano fragmenty szkicu Edwarda Zymana o kompozytorze oraz oryginalne nagrania jego piosenek.

1353. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 9 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 31 marca 1998

O zachodnich losach Polaków; w programie m.in. rozmowa z Markiem Kusibą, uczestnikiem konferencji zorganizowanej przez Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „STOPKA” w Łomży.

1354. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 10 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 7 kwietnia 1998

O Ewie Demarczyk i jej piosenkach.

1355. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 11 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 14 kwietnia 1998

O pięknej książce; w programie wykorzystano rozmowę ze znanym torontońskim bibliofilem i wydawcą Henrykiem Wójcikiem.

1356. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 12 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 21 kwietnia 1998

Zbigniew Chałko i jego poezja; w programie wykorzystano fragmenty szkicu autora audycji o poecie oraz recytacje jego poezji.

1357. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 13; prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 5 maja 1998

1358. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 14; prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 12 maja 1998

Wywiad z Adamem Mickiewiczem; w programie wykorzystano fragmenty wyimaginowanego wywiadu, który z wieszczem, posiłkując się cytatami z jego pism, przeprowadził Tadeusz Nowakowski. Fragmenty audycji nadanej przed laty przez Rozgłośnie Polską Radia Wolna Europa wzbogacone zostały recytacją koncertu Jankiela w wykonaniu Zbigniewa Zapasiewicza i komentarzem wiążącym autora audycji.

1359. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 15 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 19 maja 1998

1360. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 16 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 26 maja 1998

1361. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 17 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 2 czerwca 1998

1362. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacki Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 18 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 9 czerwca 1998

1363. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 19 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 16 czerwca 1998

1364. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 20 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 23 czerwca 1998

1365. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 21 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 30 czerwca 1998

1366. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 22 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 7 lipca 1998

1367. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 23 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 14 lipca 1998

1368. „Wierszem i prozą” (Magazyn literacko-muzyczny Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie). Nr 24 / prod. Marek Popowicz-Watra; realiz. Zbigniew Żerański; red. całości Edward Zyman. – Polskie Radio Toronto. – 21 lipca 1998

Polacy na Wileńszczyźnie; w programie wykorzystano rozmowę z prez. Towarzystwa Wspierania Kultury i Edukacji Polskiej na Litwie Henrykiem Wójcikiem oraz oryginalne nagrania piosenek z Wileńszczyzny.

V. PRACE REDAKCYJNE

1369. „WIZYTÓWKI”: jednodniówka artystyczna Grupy Twórczej przy PDK w Radomsku / red. R. Cielecki, Andrzej Szkoda, B. Właźlak, E. Zyman. – Nr 1 (grudzień). – Radomsko, 1961. – [9] k., powiel.

1370. OGÓLNOPOLSKI Konkurs Literacki „Trzydziestolecie” / red. Edward Zyman. – Katowice, 1974. – 16 s.

M.in. E. Zyman. Młodzi i najmłodszy – KKMP w śląskim środowisku młodoliterackim.

1371. MŁODY Śląsk Literacki : almanach poezji i prozy / red. Edward Zyman, Józef Górdziałek, Feliks Netz. – Katowice : „Śląsk”, 1975

Rec.: GROCHOWINA, Józef // „Przemiany”. – 1975, nr 10, s. 29 ; GWÓZDŹ, Andrzej // „Życie Literackie”, 1975, nr 51 / 52, s. 18 ; ŻURAKOWSKI, Bogusław: Znaki i oznaki młodoliterackiej aktywności // „Opole”, 1975, nr 12, s. 28-29 ; KLEMM, Waldemar // „Nowy Wyraz”. – 1975, nr 12, s. 172-176 ; HŁOND, Jerzy // „Tygodnik Kulturalny”, 1976, nr 25, s. 4 ; MARX, Jan // „Polityka”, 1976, nr 2, s. 8 ; MARX, Jan // „Poezja”. – 1976, nr 5, s. 99-100 ; NYCZEK, Tadeusz: Wertowanie „naniesienia pyłu” // „Miesięcznik Literacki”, 1976, nr 4, s. 126-128 ; LISIECKA, Sława: Józef Antoni Gnykć i inni // „Więź”, 1977, nr 4, s. 115-117.

Dysk.: Stanisław Piskor, Bożena [Pikala] -Tokarzowa i inni / oprac. B. Pikala-Tokarz[owa]. – Il. // „Poglądy” 1975, nr 22, s. 2-3.

1372. TU RADIO Katowice : przegląd dorobku Katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia. – Katowice, 1980 – 111 [1] s.

1373. „TYGODNIK Katowicki” : pismo NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego / red. zespół w składzie : Wiesław J. Asman (red. nacz.), Bogdan Kopański, Edward Polański, Zdzisław Zwoźniak, Edward Zyman. – Nr 1 (6 września) – nr 14 (6 grudnia). – Katowice, 1981. – Nakł. 70 000 egz.

W późniejszym okresie skład zespołu uzupełnili: od nr 2 Piotr Muskała – sekretarz redakcji; od nr 3 Leonard Neuger, Rafał Szymoński, Renata Zwoźniakowa; od nr 4 Leszek Nowak; od nr 7 Zygmunt W. Barczyk, Stanisław Olejniczak; od nr 7 Ryszard Bernatowicz; od nr 9 / 10 Paweł Berezowski (red. techniczny); od nr 14 Zbigniew Błażejowski (red. graf.), Małgorzata Pawłowska (red. techn.), Tomasz Sobczak. Wydano trzynaście numerów.

1374. „BIULETYN Polonijny” [Wydawnictwo organizacji i stowarzyszeń polonijnych Calgary]. – R. XI (1984), nr 1 / 2 / red. Łukasz Możdżanowski i zespół. – Nr 3 / red. Łukasz Możdżanowski, Edward Zyman ; oprac. graf. Andrzej Majewski ; druk Franciszek Kohut ; kolportaż Józef Zeigner. – Calgary

E. Zyman był redaktorem do numeru październikowego (10) 1984 włącznie, to jest do chwili wyjazdu do Toronto.

1375. „DIALOGI” : kwartalnik Kongresu Polonii Kanadyjskiej (Okręg Alberta) / red. zespół w składzie : Edward Możejko (red. nacz.), Mariusz Wesołowski (red. numeru), Maria Carlton, George R. Heyduk, Joanna Matejko, Ewa Miles-Dixon, Danek Możdżeński, Joanna Politowicz, Edward Zyman. – Edmonton, Alberta, 1984

E. Zyman był redaktorem pierwszych dwóch pierwszych numerów pisma.

1376. „GŁOS Polski – Gazeta Polska” : pismo Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie / red. nac. Edward Zyman [w latach 1984-1988]. – Toronto

W początkowym okresie w skład zespołu redakcyjnego wchodził ponadto Paweł Jedlewski i Witold Gołas (red. techniczny), a z tygodnikiem współpracowali: Maria Brodzka, Lech Bukowski, Marek Celiński, Janina Gładuń, Teresa Kott, Marek Kusiba (Halifax, później Toronto), Michał Lubomirski (Vancouver), Marek Malicki, Bogumił Pacak-Gamalski (Calgary), Ireneusz Popławski (Montreal) i Jerzy Rozwadowski. Od 3 numeru 1985 zespół współpracowników zasilili Bogdan Kopański (Texas, USA), a od 1 numeru 1986 Eugeniusz S. Kruszewski (Dania), Anna Lubicz-Łuba (Montreal) i Tomasz Piotrowski (Kolumbia Brytyjska); równocześnie od tego numeru w stopce przestało się pojawiać nazwisko Witolda Gołasa. Od 39 numeru 1986 pismo redagowała trójka redaktorów: Edward Zyman (red. nac.) oraz Paweł Jedlewski i Magdalena Czyżycka. Od 31 numeru 1987 zespół współpracowników poszerzył się o Piotra Witta (Paryż), a od 47 o Andrzeja Kobosa (Edmonton).

1377. NOWICKI, Piotr: Literatura polska na emigracji : ankieta [z udziałem Waława Iwaniuka, Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej, Florianą Śmieją, Adama Tomaszewskiego, Stanisława Wujastyka i Edwarda Zymana] // „Kurier Polsko-Kanadyjski”. – 1985, nr 17, s. 3-4

Koncepcja ankiety, oprac. pytań i art. podsumowujący „Od redakcji”, w którym zapowiedziano wypowiedzi kolejnych pisarzy. Ostatecznie wypowiedzi te nie ukazały się.

1378. CZYŻYCKA, Magdalena. Pierwsza miniatura baśni / red. Edward Zyman, Waław Iwaniuk, Florian Śmieją. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1987 – 33, [3] s. – (Biblioteka Polska w Kanadzie. Arkusz poetycki; 1)

1379. KASPRZYK, Krzysztof. Stan zagrożenia / red. Edward Zyman, Waław Iwaniuk, Florian Śmieją. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1987. – 31, [5] s. – (Biblioteka Polska w Kanadzie. Arkusz poetycki; 2)

1380. KUSIBA, Marek. Samobójstwo Marsjan / red. Edward Zyman, Waław Iwaniuk, Florian Śmieją. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1987. – 33, [3] s. – (Biblioteka Polska w Kanadzie. Arkusz poetycki; 3)

1381. SARNICKI, Radosław. Jeszcze jeden wiersz / red. Edward Zyman, Waław Iwaniuk, Florian Śmieją. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1987. – 32, [4] s. – (Biblioteka Polska w Kanadzie. Arkusz poetycki; 4)

1382. POLISH STUDIO

Cotygodniowy program telewizyjny, początkowo, od chwili powstania w 1988, własność prywatna Zygmunta Przetakiewicza; od 1994 roku – największej polonijnej instytucji finansowej w Kanadzie Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza (Toronto, Ontario); E. Zyman w latach 1988-2012 – autor i współproducent.

1383. „GAZETA” – Toronto, Ontario

Pierwszy numer ukazał się 25 lutego 1988 – wydawcami „Gazety” byli wówczas Zbigniew Bełz i Jacek Olszewski, a zespół redaktorów i współpracowników tworzyli: Jan Czeaka (pseud.), Lothar Herbst (Polska, Europa Zachodnia), Cezary Janus, Jarosław Kapsa (Polska), Wojtek Kozłowski (fotoreporter), Dariusz Olszewski (Kentucky, USA), Tomasz Piwowarek i Jan W. Skocz; od nr 15 doszedł Piotr Hoffman, a od nr 26 Antoni Kot i Krzysztof Krasiczyński (Niemcy Zachodnie); od nr 12 jako wydawcy figurują Zbigniew Bełz i Cezary Janus. W późniejszym okresie samodzielnym wydawcą został Zbigniew Bełz. E. Zyman był red. pisma w latach 1988-1989. W zespole redaktorów i stałych współpracowników pisma znajdowali się wówczas: Andrzej Cisek (USA), Jan Czeaka, Wiktor Grotowicz (RFN), Irena Habrowska-Jellaczyc, Lothar Herbst (Polska, Europa Zachodnia), Waław Iwaniuk, Tadeusz Jandziszak, Jarosław Kapsa (Polska), Andrzej Kobos (Edmonton), Bogdan Kopański (USA), Antoni Kot, Krzysztof Krasiczyński (RFN), Marek Kusiba, Anna Lubicz-Łuba (Ottawa), Iwona Majewska, Aureliusz Pędziwol (Austria), Tomasz Piwowarek, Maciej P. Prus, Leszek Szaruga (RFN), Robert Tomasz, Andrzej Więckowski (RFN), Henryk Wójcik i Edward Zyman.

1384. STANISŁAWSKI, Wojciech Jan. Mrok nocy / wybór wierszy i oprac. Bronisława Stanisławska ; przedm. i posł. Zofia Jankowska ; red. całości Edward Zyman]. – [S.l. : s.n., cop. 1989] (Toronto : Futura Graphics)

1385. IWANIUK, Waław. Wiersze wybrane / wybór Edward Zyman ; oprac. graf., szkice z Lublina oraz rysunku Kazimierza Głaza ; tł. wstępu i noty o autorze Diana Kuprel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1995. – [bez numeracji stron]

Wydanie specjalne z okazji 80. urodzin Poety.

1386. KUSIBA, Marek. Rozwiązać siebie / wstęp i nota o autorze Edward Zyman ; oprac. graficzne Piotr Mordel ; inicjatorzy i sponsorzy tomiku Henryk Wójcik i Edward Zyman. – Berlin : Mordellus Press, 1995. – [bez numeracji stron]

1387. IWANIUK, Waław. W ogrodzie mego ojca : wiersze z lat 1993-1996 / wybór i układ wierszy Edward Zyman ; wstęp Janusz Kryszak. – Toronto ; Toruń : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie przy współudziale Urzędu Miejskiego w Toruniu, 1998. – 59, [1] s.

1388. 263 KEEWATIN Ave : wiersze dla Waława Iwaniuka / posł. Edward Zyman ; oprac. red. Henryk Wójcik ; oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1999. – 19, [1] s.

1389. JASTRUN, Tomasz. Czułość idzie do nieba / oprac. red. Edward Zyman ; oprac. graf. Piotr Mordel ; koordynacja prac wydawniczych Henryk Wójcik. – Berlin : Mordellus Press ; nakł. Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2000. – 14, [6] s.

1390. BUSZA, Andrzej. Głosy i refrakcje / przeł. z ang. Bogdan Czaykowski. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Berlin : Mordellus Press, 2001. – 33, [3] s. – (Bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 1 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

1391. CZAYKOWSKI, Bogdan. Superkontynentalny Toronto – Vancouver. Tryptyk / oprac. graf. Mordellus. – Berlin : Mordellus Press ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2001. – 35, [5] s. – (Bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 2 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

Na okł. : Jerzy Kołacz – Exploration III.

1392. ZAMBRZYCKA, Grażyna. Karmelitanka. Wieniec / oprac. graf. Mordellus. – Berlin : Mordellus Press ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2003. – 19, [5] s. – (Bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego; t. 3 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

Na okł. Jerzy Kołacz – Manuscript-4.

1393. BUSZA, Andrzej. Obrazy z życia Laquedema = Scenes from the Life of Laquedem / przeł. z ang. Bogdan Czaykowski ; red. Edward Zyman ; oprac. graf. Mordellus. – Berlin : Mordellus Press ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2003. – 27, [1] s.

Na okł. i na s. 25 wykorzystano reprodukcje grafik Mauritsa Cornelisa Eschera ; zdj. autora – Anna Lubicz-Łuba.

1394. SZUBER, Janusz. Gлина, ogień, popiół / oprac. graf. Mordellus ; autor fot. Władysław Szulc. – Berlin : Mordellus Press ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2004. – 40, [4] s. – (Bibliofilka seria Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 4 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

Na okł. : Jerzy Kołacz – Settings II, 2003.

1395. KRYSZAK, Janusz. Spacer zimowy / oprac. graf. Mordellus. – Berlin : Mordellus Press ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2004. – 39, [3] s. – (Bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 5 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

Na okł. : Jerzy Kołacz – Soft Spot, 2002.

1396. WYRZYKOWSKI, Zenon. Błędy i braki : wspomnienia, fakty, syntezy : z dziejów II Rzeczypospolitej / z rękopisu odtworzył, oprac. i wstępem opatrzył Edward Zyman. – Katowice : Wydawnictwo „Gnome”, 2005. – 140, [2] s.

1397. PODRÓŻ w głąb pamięci : o Waławie Iwaniu szkice, wspomnienia, wiersze / red. Jan Wolski, Henryk Wójcik, Edward Zyman ; projekt okł. i oprac. graf. Marek Francik ; rec. prof. dr hab. Krzysztof Dmitruk. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2005. – 454, [3] s. : [26] s. tabl.

1398. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy. Wyjść losowi naprzeciw, czyli recepta na sukces / red. i szkic biograficzny o autorze Edward Zyman ; projekt okł. i szaty graf. Marek Francik. – Katowice : Wydawnictwo „Gnome”, 2005. – 111, [5] s.

1399. SABO, Roman. Niech będzie / oprac. graf. Mordellus. – Berlin : Mordellus Press ; Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2005. – 25, [3] s. – (Bibliofilska seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 6 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

Na okł. : Jerzy Kołacz – Confrontation, 2000.

1400. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy. Powracam tutaj z własnej woli : szkice i wspomnienia o wybranych twórcach Ziemi Świętokrzyskiej / red. i posł. Edward Zyman ; oprac. graf. Janusz Górnicki. – Rzeszów : Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2006. – 144 s.

1401. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy. Barwy młodości / red. i posł. Edward Zyman ; oprac. graf. Bogumiła Tobiasz, Janusz Górnicki. – Rzeszów : „Otwarty Rozdział”, 2007. – 267, [5] s.

1402. DUSZA, Edward. Popioły / oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2006. – 19, [1] s. – (Druga bibliofilska seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 1 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

1403. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy. Poemat o ziemi / red. Edward Zyman ; koordynacja prac wydawniczych Henryk Wójcik ; skład i oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2006. – 13, [3] s.

1404. KUSIBA, Marek. Admiral Road / skład i oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2006. – 18, [2] s. – (Druka bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 3 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

1405. WOLAK, Antoni. Twarze / oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2007. – 18, [2] s. – (Druka bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 4 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

1406. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy. Wiersze dla Ireny / skład i oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2007. – 26, [2] s. – (Druka bibliofilka seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 5 / red. Henryk Wójcik, Edward Zyman)

1407. CZAYKOWSKI, Bogdan. Ziemioskłon / red. Edward Zyman ; koordynacja prac wydawniczych Henryk Wójcik ; skład i oprac. graf. Piotr Mordel. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2007. – 17, [3] s.

1408. BOHDANOWICZOWA, Zofia: Pan Tadeusz w Toronto / oprac. Edward Zyman // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 273-280

1409. BUSZA, Andrzej. Kohelet / red. Edward Zyman ; posł. i oprac. Beata Tarnowska ; projekt okł. Michał Tarnowski. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Rzeszów : Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2008. – 29, [3] s.

1410. BUSZA Andrzej, CZAYKOWSKI Bogdan. Pełnia i przesilenie = Full Moon and Summer Solstice / red. i wstęp Edward Zyman ; projekt okł. Michał Tarnowski. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Rzeszów : Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2008. – 81, [7] s.

1411. GRZEGORZEWSKA, Wioletta. Inne obroty / red. Edward Zyman ; projekt okł., il. Pola Dwurnik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Rzeszów : Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2010. – 57, [1] s.

1412. SERCE za serce : 25 lat w służbie Polonii / red. i oprac. Edward Zyman. – Toronto : Fundusz Dziedzictwa Polek w Kanadzie, 2011. – 239, [1]

1413. BOGDANOWICZOWA, Zofia. Pan Tadeusz w Toronto / oprac., przypisy i wstęp Edward Zyman ; oprac. graf. Piotr Mordel ; koordynacja prac wydawniczych, druk i oprawa introligatorska Henryk Wójcik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2011. – 19, [1] s.

1414. KUSIBA, Marek. Alassio / oprac. graf. Yarek Dąbrowski ; fot. Jerzy Durczak ; druk i prace introligatorskie Henryk Wójcik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2011. – 19, [1] s. – (Trzecia (autorska) bibliofilska seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 2 / red. Edward Zyman ; pierwotny koncept graf. serii Piotr Mordel)

1415. SABO, Roman. Cienie / oprac. graf. Yarek Dąbrowski ; druk i prace introligatorskie Henryk Wójcik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2011. – 19, [1] s. – (Trzecia (autorska) bibliofilska seria poetycka Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie; t. 3 / red. Edward Zyman ; pierwotny koncept graf. serii Piotr Mordel)

1416. KUSIBA, Marek. Podręcznik do kobiet. 100 felietonów (niemal) feministycznych / red. i wstęp Edward Zyman ; projekt okł. Victor Gad-Zajkowski ; red. graf.-techn. Yarek Dąbrowski. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ; Toronto ; Mississauga : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2011. – 363, [1] s. – (Żabką przez Atlantyki; t. 1)

1417. GÓRA, Agnieszka. Krzyk do nieba / red. i posł. Edward Zyman ; red. prowadzący serię Marek Kusiba, Franciszek Piątkowski ; projekt graf., skład i łamanie Karolina Przesmycka. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Siennica Różana : Wakacyjna Akademia Reportażu im. Ryszarda Kapuścińskiego, 2011. – 108, [4] s.

Fot. na okł. Klaudia Olander.

1418. ZAMBRZYCKA, Grażyna. Bóg miodu. Notatnik jukatański [wiersze] / red. Edward Zyman ; projekt okł. Janusz Górnicki. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Rzeszów : Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza”, 2011. – 42, [6] s.

Zdj. kamiennego portyku wykorzystane na okł. i fot. autorki Andrzej Brakoniecki.

1419. WOLAK, Antoni : Wiersz / red. Edward Zyman ; pierwotny koncept graf. serii Piotr Mordel ; oprac. graf. Yarek Dąbrowski ; druk i prace introligatorskie Henryk Wójcik. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 2012. – 19, [1] s.

1420. KUSIBA, Marek. Cymbał w świecie. Felietony flâneura / red. Edward Zyman ; projekt okł. Victor Gad-Zajkowski ; projekt środka, skład i łamanie Karolina Przesmycka. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie ; Siennica Różana : Wakacyjna Akademia Reportażu im. Ryszarda Kapuścińskiego, 2012. – 404, [4] s. – (Żabką przez Atlantyki; t. 2)

Zdj. Julity Karkowskiej – Zosia Żeleska-Bobrowski ; zdj. autora – Beata Nowak.

VI. ROZMOWY Z PISARZEM. WYPOWIEDZI

1421. Co sędzę o pracy wychowawcy klasowego / wypowied. Edward Zyman [i inni] // „Głos Nauczycielski”. – 1963, nr 40, s. 5

1422. Uroki mitu // „Fakty i Myśli”. – 1971, nr 21, s. 7

Wypow. w dyskusji o młodej literaturze.

1423. W poszukiwaniu nowej formuły // „Głos Młodzieży”. – 1972, nr 1, s. 37-38

Wypow. w dyskusji o KKMP

1424. [Dyskusja na temat *Konopielki* Edwarda Redlińskiego] / wypowied. E. Zyman [i in.] // „Zarzewie”. – 1974, nr 9, s. 18-19

1425. ZYMAN, Edward: Do zobaczenia / rozm. Feliks Rajczak // „Gazeta Ziemi Piotrkowskiej”. – 1974, nr 12 (20/26 marca), s. 6; // „Gazeta Radomszczańska”. – 1974, nr 12 (20/26 marca), s. 6

1426. [Wywiad] / rozm. Jan Krzysztofczyk // „Wieczór”. – 1974, nr 52 (3 marca), dod. „Kalejdoskop Młodych”, nr 8, s. 2-3

Dot. obrad V Zjazdu KKMP i działalności Klubu ze szczególnym uwzględnieniem woj. katowickiego.

1427. ZYMAN, Edward: KKMP a potrzeby kulturalne młodzieży wiejskiej [dysk.] / wypowied. E. Zyman [i in.] // „Okolice”. – 1975, nr 2, s. 5-21

1428. [Wywiad] / rozm. Krystian Prynda // „Kalejdoskop Młodych”. – 1976, nr 14, s. 8 [dod. do „Wieczór”]

1429. Z bezgłosu // „Student”. – 1980, nr 11, s. 10-11

Fragm. dysk. pod tym tytułem; m.in. wypowied. Edwarda Zymana.

1430. Młody pisarzu – czy jesteś? // „Nowy Wyraz”. – 1980, nr 2, s. 37-49
Udział w dysk. redakcyjnej wraz z Markiem Wawrzkiwiczem, Andrzejem Kaliszewskim, Markiem Sołtysikiem, Krzysztofem Pysiakiem, Romanem Chojnackim, Andrzejem Zieniewiczem, Józefem Andrzejem Grochowiną.

1431. Przeminać czy zostać? / wypowiedź. E. Zyman [i in.] // „Trybuna Robotnicza”. – 1980, nr 248, s. 5

Nt. funkcjonowania literatury na Śląsku, środowiska literackiego i polityki wydawniczej.
Polem.: NAWROCKI, W. // „Trybuna Robotnicza”. – 1980, nr 253, s. 5; GRANOWSKI, Jerzy // „Trybuna Robotnicza”. – 1980, nr 259, s. 5; SZEWCZYK, W. // „Trybuna Robotnicza”. – 1980, nr 270, s. 1, 5.

1432. Herosi czy tchórze? // „Związkowiec”. – 1984, nr 11 (9 lutego), s. 2
Wypow. w dysk.: Czy będzie to wielka emigracja?

1433. Legalizm, lojalność, patriotyzm // „Głos Polski”. – 1984, nr 72 (5 listopada), s. 12-13, 21

Dysk. redakcyjna z udziałem: ks. Prałata Franciszka Pluty, dra Marka Celińskiego, prof. Andrzeja Kawczaka, Stanisława Sadowskiego i Edwarda Zymana. Po opublikowaniu stenogramu tej dyskusji na łamach „Głosu Polskiego” ukazały się nawiązujące do niej materiały: Alfred Sas-Korczyński: Wtrącam się do dyskusji, „Głos Polski” 1984, nr 75; Jerzy Dymny: Niepodległość warta jest każdej ofiary, „Głos Polski” 1985, nr 1; Bogumił Pacak-Gamalski: To ja poproszę o głos, „Głos Polski” 1985, nr 3; Piotr Wiśniewski: Nieporozumień ciąg dalszy, „Głos Polski” 1985, nr 3 i Edward Zyman: Zamiast podsumowania, „Głos Polski” 1985, nr 4. Do poruszonej w dysk. tematyki legalizmu wrócił raz jeszcze Bogumił Pacak-Gamalski w artykule „Rząd – rozważań dokończenie”, „Głos Polski” 1985, nr 7.

1434. Z pozycji outsidera // „Kurier Polsko-Kanadyjski”. – 1985, s. 17 (7 września), s. 4

Wypow. w ankiecie pisma pt. „Literatura polska na emigracji”, w której wzięli udział również Wacław Iwaniuk, Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska, Florian Śmieja, Adam Tomaszewski i Stanisław Wujastyk.

1435. Literatura umundurowana – rzeczywistość czy fikcja? // „Głos Polski”. – 1987, nr 25 (25 czerwca), s. 13

Wypow. w dysk. o literaturze polskiej na obczyźnie; polem. z art. Andrzeja Żurka „Życie w mundurku” („Głos Polski” 1987, nr 24, s. 9-10, 16).

1436. LESIŃSKA, Agnieszka: Potrzeba rychłego spotkania // „Głos Polski”. – 1987, nr 45 (12 listopada), s. 9

Wypow. w dyskusji o Polonii zapoczątkowanej art. Marka Kusiby „Mała śmierć, czy wielkie zmartwychwstanie” („Głos Polski” 1987, nr 41).

1437. W obronie Kornela Morawieckiego // „Głos Polski”. – 1987, nr 46 (19 listopada), s. 1

Apel do Polonii i polityków wolnego świata o przyjęcie z pomocą aresztowanemu przez SB przywódcy Solidarności Walczącej.

1438. KUSIBA, Marek: A jednak mała śmierć: rozmowa z Edwardem Zymaniem // „Gazeta”. – 1988, nr 47 (22/23 czerwca), s. 4

1439. ZYMAN, Edward: Do Czytelników i Przyjaciół „Głosu Polskiego”! // „Gazeta”. – 1988, nr 42, s. 4

Opublikowane „gościnnie” na łamach „Gazety” podziękowanie byłego red. nacz. „Głosu Polskiego” skierowane do czytelników i współpracowników prowadzonego przezeń w latach 1984-1988 pisma.

1440. ZYMAN, Edward: Oświadczenie // „Gazeta”. – 1988, nr 50 (4/5 lipca), s. 3

Oświadczenie, w którym autor, dziękując raz jeszcze wszystkim czytelnikom „Głosu” i jego współpracownikom, dystansuje się m.in. wobec „prymitywnych, podejmowanych anonimowo” ataków na Związek Narodowy Polski i jego poszczególnych działaczy.

1441. Amok // „Gazeta”. – 1989, nr 26 (3/5 marca), s. 9, 17

Wypow. w dyskusji o kanadyjskiej Polonii zapoczątkowanej artykułem Macieja Piotra Prusa „Homo Polacus” („Gazeta” 1989, nr 23, s. 9) i kontynuowanej wypowiedzią Romana Chojnackiego: „Kiedy rozum śpi” („Gazeta” 1989, nr 24, s. 7).

Zob. także poz. 1442.

1442. Granice rozsądku: zamiast podsumowania // „Gazeta”. – 1989, nr 34 (22/28 marca), s. 19

Wokół „Homo Polacus”.

1443. Nie przeniesiemy Polski do Toronto, ale... / z Nelli Turzańską-Szymborską, prezesem Fundacji Wł. i N. Turzańskich oraz Edwardem Zymaniem, prezesem Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie rozm. przepr. Stanisław Stolarczyk // „Związkowiec”. – 1998, nr 45 (12 listopada), s. 11, 35

1444. Sztuka nie znosi dogmatu: w odpowiedzi na apel Zofii Katy // „Związkowiec”. – 1999, nr 40, sekcja B, s. 1

Polem. z atakiem Zofii Katy „Polonio, obudź się” („Związkowiec” 1999, nr 38) na poziom sztuk sprowadzanych z Polski.

1445. Spór o Szymborską: „My szperacza dobrze znamy” // „Związkowiec”. – 1999, nr 41, sekcja B, s. 1

Polem. z atakiem na Wisławę Szymborską zawartym w oświadczeniu podpisanym przez St. S. [Stanisława Siekanowicza] („Głos Polski” 1999, nr 40), w którym autor powtórzył argumenty ZG ZNPwK („Głos Polski” 1999, nr 28) wedle których poetka „aktywnie udzielała się w propagowaniu komunizmu i ateizmu”.

1446. „Jak żyć”, czyli co może wymyślić dziennikarz polonijny: list otwarty do Krzysztofa Bednarczyka i Leszka Wawrowa // „Wiadomości”. – 2001, nr 1 (5 stycznia), s. 21

Polem. z powtórzoną za torontońską „Gazetą” opinią, że demaskatorski wobec mechanizmów propagandowych PRL film Marcela Łozińskiego „Jak żyć” jest „filmem instruktażowym”.

1447. ZYMAN, Edward: Skazani na kicz, czyli pożegnanie z Chudziem / z Edwardem Zymaniem rozm. przepr. Anna Lubicz-Łuba // „Dziennik”. – 2001, nr 206 (26 / 28 października), wkł. „Dziennik Nasze Sprawy”, s. 10 / II

1448. ZYMAN, Edward: Chronicznie chorzy rozsądniczy optymizmu / z Edwardem Zymaniem, prezesem Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie rozm. przepr. Anna Łabieniec // „Dziennik”. – 2002, (27 / 29 grudnia), s. 18-19

1449. ZYMAN, Edward: Sposobem na Parnas / z Edwardem Zymaniem, autorem książki *Metamorfozy głębin Twoich* rozm. przepr. Anna Lubicz-Łuba // „Dziennik”. – 2003, nr 214 (7 / 9 listopada), wkł. „Weekend z Dziennikiem”, s. 7

1450. Potrzeba pilnej reanimacji // „Goniec”. – 2004, nr 18, s. 22

Wypow. w dyskusji o kulturze polskiej w Kanadzie, zapoczątkowanej art. Aleksandra Rybczyńskiego „Sztuczne oddychanie emigracyjnej kultury” („Goniec” 2004, nr 17) i kontynuowanej wypowiedzi Anny Lubicz-Łuby „Chory potrzebuje kuracji wstrząsowej” („Goniec” 2004, nr 19, s. 13).

1451. „Wszystko byłoby bezimienne” // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 133-148

Z przedstawicielami Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie Henrykiem Wójcikiem i Edwardem Zymaniem rozmawia Jan Wolski.

1452. ZYMAN, Edward: Nie jesteśmy instytucją medialną / rozm. przepr. Aleksander Rybczyński // „Goniec”. – 2005, nr 4 (28 stycznia / 3 lutego), s. 16

1453. ZYMAN, Edward: Sens emigracji / rozm. przepr. Edward Dusza // „Dziennik Związkowy”. – 2007, nr 68 (6 / 8 kwietnia), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 9, 12

1454. „Prawdziwy” Miłosz albo zoil w spódnicy // „Dziennik Związkowy”. – 2007, (20 / 22 lipca), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 1, 8

Polem. z opiniami na temat Miłosza i jego poezji zawartymi w wywiadzie Edwarda Duszy z Mirosławą Kruszewską pt. „Polska – to wielka rzecz” („Dziennik Związkowy” 2007, 1/3 czerwca, cz. III, s.1, 9); zob. także odpowiedź Edwarda Duszy „Miary i miarki, czyli o Miłoszu i zoilu w czerwonych spodkach” („Głos Polski” 2007, nr 34 (15/21 sierpnia), s. 1, 13, 16-17).

1455. ZYMAN, Edward: „Objąć cię słowem, chociażby na chwilę” / rozm. Anna Lubicz-Łuba // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 32-46

1456. ZYMAN, Edward: W Kanadzie też jest Polska / rozm. Andrzej Piskulak // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2007, nr 3 / 4, s. 51-58

1457. ZYMAN, Edward: Jestem Polakiem w Kanadzie / rozm. Andrzej Piskulak // „Wici. Info”. – 2011, nr 42 (lipiec / sierpień), s. 40-43

Bibliografia przedmiotowa

1. FRAGMENTY

1458. WIADUKT – almanach młodych : wiersze, proza. – Łódź, 1967. – S. 304 : [nota biograficzna]

1459. ALMANACH Młodych / red. Maria Błaszczkowska ; oprac. graf. J[an] Młodożeniec. – Warszawa, 1973. – S. 554 : Edward Zyman
Nota biograficzna.

1460. MARCINIAK Rena, WĄGIEL Władysław. Informator Biobibliograficzny KKMP (1959-1974). – Warszawa, 1974. – S. 144 : Biogram

1461. ZYMAN, Edward. Dzień jak co dzień. – Katowice, 1978. – S. 2 okł. : Nota biograficzna

1462. ZYMAN, Edward. Co za radość żyć. – Katowice, 1979. – S. 3 okł. : Nota o poezji autora

1463. TU RADIO Katowice! Przegląd dorobku Katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia. – Katowice, 1980. – S. 47 : Nota biograficzna

1464. ZYMAN, Edward. *W czyim obcym domu*. – Katowice, 1982 [właśc. 1981]. – S. 2, 3 okł. : Noty o poezji Zymana

1465. GÓRDZIAŁEK, Józef. *Literatura* // W: *Katowicki Almanach Kulturalny '83*. – Katowice, 1983. – S. 11

Wzmianka o tomiku Edwarda Zymana *W czyim obcym domu*.

1466. *LITERATURA piękna* : adnotowany rocznik bibliograficzny. – Warszawa, 1983. – S. 335 : *Gdybym był lekki jak piórko*

1467. *LITERATURA piękna 1980* : adnotowany rocznik bibliograficzny. – Warszawa, 1985. – S. 386 : 176. Zyman Edward. *Szansa*

1468. DUSZA, Edward. *Wstęp* // W: *Jak noc, jak sen* / Edward Zyman. – Stevens Point, 1987. – S. 5

1469. *KRONIKA konkursu o „Rubinową Hortensję”* // W: *Rubinowa Hortensja* : antologia utworów nagrodzonych 1965-1979 / wybór i oprac. Andrzej Biskupski, Feliks Rajczak. – Łódź, 1987 – S. 289-296

Nazwisko E. Z. wymieniono wielokrotnie w kronice konkursu jako laureata, ale jego nagrodzonych tekstów nie zamieszczono.

1470. *RYSOPIS* : antologia poezji / wybór i oprac. Rena Marciniak ; red. Katarzyna Grela. – Warszawa, 1987. – S. 458 : Biogram

1471. IWANIUK, Waclaw. *Na dziesięciolecie* // W: *10-lecie Funduszu* [broszura]. – Toronto, 1988. – S. 2

Wzmianka o działalności redaktorskiej Edwarda Zymana.

1472. NOWAKOWSKI, Tadeusz : „Biblioteka Polska” w Kanadzie // W: *10-lecie Funduszu* [broszura]. – Toronto, 1988. – S. 15

Wzmianka o tomie Edwarda Zymana *U Boga każdy błazen* i warunkach w jakich tworzą i działają pisarze na obczyźnie.

1473. GŁĘBICKA, Ewa. *Grupy literackie w Polsce 1945-1980* : leksykon. – Warszawa, 1993. – S. 668 : Zyman Edward – Grupa Literacka w Radomsku (1961-64); Słowień (przed 1973); Konfederacja Nowego Romantyzmu (1973-75)

1474. GŁĘBICKA, Ewa. *Grupy literackie w Polsce 1945-1980* : leksykon. – Warszawa, 1993. – S. 205, 206 : Zyman Edward

1475. GŁĘBICKA, Ewa. Grupy literackie w Polsce 1945-1980 : leksykon. – Warszawa, 1993. – S. 449 : [Zyman Edward]

1476. GŁĘBICKA, Ewa. Grupy literackie w Polsce 1945-1980 : leksykon. – Warszawa, 1993. – S. 451 : [Zyman Edward]

1477. KUNCEWICZ, Piotr. Agonia i nadzieja : poezja polska od 1956. T. 3 / red. Elżbieta Nowicka, Andrzej K. Waśkiewicz. – Warszawa, 1993. – S. 503-504 : [O poezji Edwarda Zymana]

1478. JURKSZUS-TOMASZEWSKA, Jadwiga. Kronika pięćdziesięciu lat : życie kulturalne polskiej emigracji w Kanadzie 1940-1990. – Toronto : Kanadyjsko-Polski Instytut Badawczy, 1995. – S. 235, 242, 244-245, 247, 254, 259, 261-262, 282, 301, 307, 309-310, 313, 317

1479. KUNCEWICZ, Piotr. Leksykon polskich pisarzy współczesnych. T. 2, N-Ż / red. Barbara Olszańska. – Warszawa, cop. 1995 – S. 488
O poezji Edwarda Zymana.

1480. PISARZE regionu świętokrzyskiego. Seria 1 t. 4 / pod red. Jana Paclawskiego ; Kieleckie Towarzystwo Naukowe, Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. – Kielce : KTN : WSP, 1995. – S. 144, 155, 156, 160
W artykule : Harry Duda, *Stanisław Nyczaj* (s. 129-161).

1481. KUNCEWICZ, Piotr. Leksykon polskich pisarzy współczesnych. T. 2, N-Ż. – Warszawa, [1997] – S. 488 : Zyman Edward

1482. NETZ, Feliks. Róg Ligonia i Królowej Jadwigi : („Radio Katowice” 1927-1997). – Katowice : Agencja Wydawnicza Radia Katowice, 1997. – 284 s., [8] s. tabl. : il.
S. 204-205 ; 226-230 ; 232-233 ; 238, 241-242.

1483. PIECZYŃSKA-GĄSIOR, Zdzisława. Uwolnić słowem każdą prawdę // W: *Związani z tą Ziemią* : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior / wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski, 1997. – S. 23, 26-29
Wzmianki o wczesnej poezji E. Zymana.

1484. ZWIĄZANI z tą Ziemią : antologia wierszy współczesnych poetów piotrkowskich / wybór i oprac. Stanisław Frycie, Zdzisława Pieczyńska-Gąsior /

wstęp Zdzisława Pieczyńska-Gąsior. – Piotrków Trybunalski, 1997. – S. 387-388
: Edward Zyman
Biogram, fragmenty wypowied. krytyków.

1485. CEL, Krystyna. Stanisław Nyczaj. – Kielce : Agencja Wydawnicza Gens, 1999. – S. 38-39, 90, 92

Wypowiedzi E. Zymana na temat poezji S. Nyczaja, zaczerpnięte ze szkicu „...A nie wiersz liryczny” („Przemiany” 1980, nr 12, s. 12-13).

1486. KISIEL, Marian. Rzut oka na polską literaturę na Śląsku w XX wieku // W: Śląsk Literacki : materiały V Sesji Śląskoznawczej Pracowników Naukowych, Studentów i Gości Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 8-9 listopada 2000 / pod red. Mariana Kisiele, Barbary Morcinek-Cudak, Tomasa M. Głogowskiego. – Katowice, 2001. – S. 66-79

W szkicu wzmianka o Edwardzie Zymanie i przywołanie jego wypowiedzi krytycznej na temat literatury śląskiej z lat 80.

1487. CZAYKOWSKI, Bogdan. Antologia poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999. – Warszawa, 2002. – S. 609 : Biogram

1488. CEL, Krystyna. Świat poetycki Stanisława Nyczaja // W: Tajemnice przeżyć nieuchwytnych. Eseje. Szkice. Recenzje. – Kielce, 2003. – S. 11-37

W tekście kilkakrotne przywołanie krytycznoliterackich wypowiedzi Edwarda Zymana nt. poezji Stanisława Nyczaja.

1489. KRYSZAK, Janusz. Pisarze polscy w Kanadzie // W: Obraz Kanady w Polsce / pod red. Mirosławy Buchholtz. – Toruń, 2003. – S. 262, 266

W tekście wzmianka o Edwardzie Zymanie i przytoczenie jego wypowiedzi na temat sytuacji polskiej książki na obczyźnie (szkic J. Kryszaka – s. 251-266).

1490. ZYMAN, Edward. Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki. – Toronto, 2003. – S. 4 okł.

1491. LUBICZ-ŁUBA, Anna. W konwencji krotocwilnej nieco // W: Kim Stwórca mądre te eseje pisze / Edward Zyman. – Vancouver, 2004. – S. 5-9

1492. WOLSKI, Jan. Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie // W: Życie literackie drugiej emigracji niepodległościowej. [Cz.] 2 / pod red. Barbary Czarneckiej i Janusza Kryszaka. – Toruń, 2004. – S. 196, 199, 201, 204-206, 217-218

W tekście wzmianki o Edwardzie Zymanie, przytoczenie jego wypowiedzi na temat Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie oraz biogram (szkic J. Wolskiego – s. 189-218).

1493. ZYMAN, Edward. Widzieć dalej niż dziś : rozmowa z Jerzym Korey-Krzeczowskim. – Katowice ; Toronto, 2004. – S. 4 okł.

1494. KOREY-KRZECZOWSKI, Jerzy. Z mojego alfabetu : o ludziach, instytucjach i zdarzeniach / red. Monika Peter. – Katowice ; Toronto, 2005. – S. 103 : Zyman Edward

1495. PODRÓŻ w głąb pamięci : o Waławie Iwaniuiku szkice, wspomnienia, wiersze / pod red. Jana Wolskiego, Henryka Wójcika, Edwarda Zymana. – Toronto, 2005. – S. 446 : Nota biograficzna

1496. WOLSKI, Jan. Poeci polscy w Toronto : następna generacja // W: Poezja polska na obczyźnie : studia i szkice / pod red. Zbigniewa Andresa i Jana Wolskiego. – Rzeszów, 2005. – S. 135-148

1497. ZYMAN, Edward. Przeznaczenie jest wyborem : Henryk Słaby, czyli filozofia skutecznego działania / red. Monika Peter. – Katowice, 2005. – S. 3 okł.

1498. O POEZJI, nostalgii, krytykach i kryteriach / rozmawiają Bogdan Czaykowski i Adam Czerniawski [oraz] Kazimierz Brakoniecki [et al.] ; red. i wstęp Magdalena Rabizo-Birek. – Toronto ; Rzeszów, 2006. – S. 306 : Nota biograficzna

1499. ZYMAN, Edward. Z podręcznego leksykonu. – Toronto, 2006. – S. 19 : Biogram

1500. ZYMAN, Edward. Scalić oddalone : Fundacja Władysława i Nelli Turzańskich (1988-2008). – Toronto, 2008. – S. 152-153 : Biogram

1501. PISKULAK, Andrzej. Eremyk. – Kielce, 2009. – S. 3 okł. : Biogram

1502. BUDZIK, Justyna. „Jesteśmy zawsze obcy tu ciągle je s z c z e tam j u ż nieobecni” – poezja Edwarda Zymana // W: Literatura polska w Kanadzie : studia i szkice / pod red. Bożeny Szałasty-Rogowskiej. – Katowice, 2010. – S. 76-85

1503. WOLSKI, Jan. Poeci „polskiego” Toronto // W: Literatura polska w Kanadzie : studia i szkice / pod red. Bożeny-Szałasty-Rogowskiej. – Katowice, 2010. – S. 34-46

1504. ZYMAN, Edward. Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie na przykładzie Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie w latach 1978-2008. – Toronto ; Rzeszów, 2010. – S. 402-403 ; S. 3 i 4 okł.

1505. SOJKA, Eugenia. Twórczość polskiej diaspory w Kanadzie a kanadyjski dyskurs literacki : prolegomena do współczesnych badań // W: Państwo – Naród – Tożsamość w dyskursach kulturalnych Kanady / red. Mirosława Buchholtz, Eugenia Sojka. – Kraków, 2010. – S. 287, 289, 295, 315, 318, 320, 322, 333

1506. KALCZYŃSKA Maria, WOLSKI Jan. Piotr Mordel – polski typograf i bibliofil w Berlinie. – Opole, 2011. – S. 198 : Biogram

1507. ZYMAN, Edward. Jasność. – Toronto, 2011. – S. 19 : Biogram

1508. POLSKIE Radio Katowice 1927-2012 / [aut. Henryk Grzonka]. – Katowice : Polskie Radio Katowice, 2012. – 278 s. : il. (w tym kolor.)

Wzmianki w księżce (lata 1978-79 ; 1980-81).

1509. BUDZIK, Justyna. „Dwuświat” Edwarda Zymana, Marka Kusiby i Romana Sabo // W: Zadomowieni i wyobcowani : o sytuacji pisarzy polskich w Kanadzie. – Kraków ; Toronto, 2013. – S. 249-297

2. ARTYKUŁY W PRASIE

1510. LICHANŃSKI, Jan Zdzisław: Młoda literatura 1967 // „Nowe Książki” – 1968, nr 9, s. 612

M.in. wzmianka o opowiadaniu „Jutro wszystkich świętych”.

1511. [NOTKA redakcyjna] // „Trybuna Robotnicza” – 1970, nr 62, s. 5

1512. CIELECKI, Roman: Poeta Radomszczanin: obrachunki kulturalne // „Gazeta Radomszczańska” – 1971, nr 31 (4/ 10 sierpnia), s. 3

Na marginesie debiutu poetyckiego *Dialogi pierwsze*.

1513. KRYNICKI, Ryszard: Węglem na ścianie i patykiem w piasku // „Poglądy” – 1971, nr 22 (15/ 30 listopada), s. 19

Dwugłos [z Janem Kurowickim] o wydanej przez „Śląsk” szkatułce poetyckiej „Propozycje” zawierającej arkusze ośmiu autorów, m.in. debiut poetycki E. Zymana *Dialogi pierwsze*.

1514. KUROWICKI, Jan: Kawiarniane propozycje // „Poglądy”. – 1971, nr 22 (15/30 listopada), s. 19

Dialogi pierwsze.

1515. ŁĘSKA, Mirosława: Śmierć i miłość – obydwie zarówno // „Nad Wartą”. – 1971, nr 2, s. 4

Rec. debiutanckiego tomiku *Dialogi pierwsze.*

1516. NYCZAJ, Stanisław: Kłopotliwy prezent // „Opole”. – 1971, nr 11, s. 22

Rec. *Dialogi pierwsze.*

1517. PLUTA, Jerzy: Debiut przedwczesny // „Regiony”. – 1972, nr 12, s. 71-72

Rec. *Dialogi pierwsze.*

1518. JERZMAŃSKI, Henryk: Poezja nieplewiona // „Nowe Książki”. – 1972, nr 11, s. 31-32

Rec. ośmiu zeszytów – Szkatułki Poetyckiej „Propozycje”; m.in. o *Dialogach pierwszych.*

1519. TWÓRCZOŚĆ i działanie: drogowskaz KKMP // „Sztandar Młodych” (Wyd. B). – 1974, nr 37 (13 lutego), s. [4]

Komunikat o piątym zjeździe KKMP i wyborach nowych władz klubu (E. Zyman został jednym z czterech wiceprzewodniczących Rady Krajowej).

1520. FALKOWSKI, Zbigniew: Zyman / zdj. Tadeusz Dawidowicz. – Il. // „Razem”. – 1976, nr 12, s. 46-47

W artykule dwa zdj. E. Zymana oraz rysunek satyryczny.

1521. BIENIŃ, Adam Janusz: Refleksje nie tylko literackie. – Il. // „Życie Przemyskie”. – 1977, nr 2 (17 stycznia), s. 5

Relacja z I Sympozjum Literackiego, zorganizowanego z okazji inauguracji działalności przemyskiego ośrodka Korespondencyjnego Klubu Młodych Pisarzy z udziałem m.in. Edwarda Zymana – przewodniczącego Rady Krajowej KKMP.

1522. [Co za radość żyć]. – (Poezja) // „Rocznik Literacki”. – 1979, s. 18

1523. GIERYMSKI, Tadeusz: Poezja mądrej nieufności // „Nad Wartą”. – 1979, nr 3, s. 4

Rec. *Dzień jak co dzień.*

1524. PLUTA, Jerzy: Wiersze Zymana // „Tygodnik Kulturalny”. – 1979, nr 22, s. 11

Rec. arkusza poetyckiego *Dzień jak co dzień*.

1525. PYTASZ, Marek: Szkoły i tendencje: śląska seria poetycka // „Trybuna Robotnicza”. – 1979, nr 277 (8/9 grudnia), s. 7

Omówienie serii poetyckiej katowickiego Oddziału ZLP; m.in. wzmianka o arkuszu E. Zymana *Dzień jak co dzień*.

1526. ADAMKIEWICZ, Andrzej: Ogólnopolski Meeting Poetycki „Pomówmy o wartościach” // „Radar”. – 1980, nr 6, s. 32-33

W tekście wymieniony E. Zyman, który był uczestnikiem meetingu, odbywającego się w Chorzowie w dniach 13-14 marca 1980 roku.

1527. BIELSKI, Marek: Wyznanie wiary // „Przemiany”. – 1980, nr 5, s. 26-27

Rec. *Co za radość żyć*.

1528. BŁAŻEJEWSKI, Tadeusz: Szczerłość słów i gestów // „Odgłosy”. – 1980, nr 22

Rec. *Co za radość żyć*.

1529. CHOJNACKI, Roman: W orbicie „Nowej Fali” // „Student”. – 1980, nr 9 (24 kwietnia), s. 10-11

Rec. *Co za radość żyć*.

1530. JURASZ, Włodzimierz: Widzieć, rozumieć, walczyć // „Nowy Wyraz”. – 1980, nr 10, s. 109-112

Rec. *Co za radość żyć*.

1531. KUBICKI, Henryk: Co za radość żyć // „Opole”. – 1980, nr 3, s. 26-27

Rec. *Co za radość żyć*.

1532. RUSIN, Stefan: Spojrzeć prawdzie w oczy // „Nurt”. – 1980, nr 5, s. 44

Rec. *Co za radość żyć*.

1533. SROKOWSKI, Stanisław: „Co za radość żyć” // „Wiadomości”. – 1980, nr 32 (7 sierpnia), s. 10

Rec. *Co za radość żyć*.

1534. STAROSTA, Ewa: Najprostsze sprawy // „Fakty”. – 1980, nr 10, s. 7
Rec. *Co za radość żyć*.

1535. SZANSA. – (Literatura dla dzieci i młodzieży) // „Rocznik Literacki”. – 1980, s. 416

1536. TU RADIO Katowice. – (Antologia) // „Rocznik Literacki”. – 1980, s. 349

1537. ZACZKOWSKI, Piotr: Wobec wartości // „Student”. – 1980, nr 8, s. 10-11

W tekście wymieniony E. Zyman, który uczestniczył w Ogólnopolskim Meetingu Poetyckim „Pomówmy o wartościach”, odbywającego się w Chorzowie w dniach 13-14 marca 1980 roku.

1538. ZARZYCKI [ŻAK], Andrzej: Zaufać poecie // „Poglądy”. – 1980, nr 10, s. 11

Rec. *Co za radość żyć*.

1539. ZŁOTORZYCKI, Tadeusz: Indywidualiści i cukiernicy // „Nowe Książki”. – 1981, nr 5 (15 marca), s. 31-32

M.in. rec. tomiku *Co za radość żyć*.

1540. ZALEWSKI, Maciej: Teren ogrodzony // „Kino”. – 1981, nr 3, s. 12-13

Recenzja filmu Marcela Łozińskiego „Jak żyć” demaskującego zniewalające mechanizmy PRL. Choć zrealizowany w 1976 (w jednej z głównych ról Edward Zyman), jego właściwa premiera odbyła się dopiero pięć lat później, podczas Festiwalu Filmów Fabularnych w Gdyni w 1981 roku.

1541. (zb): Edward Zyman – Szansa // „Nowe Książki”. – 1981, nr 8 (30 kwietnia), s. 52

Rec. prozy dla młodzieży *Szansa* [Warszawa, 1980].

1542. KONKURS na wspomnienia i reportaże [Komunikat] // „Tygodnik Katowicki”. – 1981, nr 8 (25 października), s. 2

W skład jury ogłoszonego przez Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” konkursu upamiętniającego wydarzenia na wybrzeżu i strajki jesienne na Śląsku obok Ryszarda Błaszczyka, Marka Wacha, Jerzego Ciepieli, Kazimierza Kutza i Rafała Szymońskiego weszli również Edward Zyman.

1543. MATUSZEWSKI, Ryszard: W czym obcym domu // „Rocznik Literacki”. – 1982, s. 54

O tomiku poezji.

1544. KURZAWA, Eugeniusz: Obecność obok // „Poezja” – 1984, nr 3, s. 3-12
Szkic o młodej literaturze lat 70. W tekście m.in. wzmianka o poezji Edwarda Zymana.
1545. MATEJKO, Aleksander: Co to jest kultura? // „Związkowiec”. – 1984, nr 27, s. 2
M.in. o poezji Edwarda Zymana.
1546. KULAR, T. S.: Dole i niedole redaktora // „Związkowiec” – 1986, nr 12, s. 6
Refleksje po spotkaniu autorskim Edwarda Zymana w Polskim Klubie Dyskusyjnym w London, Ontario.
1547. URBANKOWSKI, Bohdan: „Reflektorem na „Titanicu” // „Poezja” – 1986, nr 4, s. 96-101
Dot. grupy literackiej „Słowień”; na s. 97 wymieniony E. Zyman.
1548. KUNCEWICZ, Piotr: Kontekst. – (Agonia i nadzieja – literatura polska 1918-1986; 203) // „Przegląd Tygodniowy” – 1987, nr 40, s. 13
M.in. o wczesnej poezji Edwarda Zymana.
1549. BEŁŻ, Zbigniew: Sposób na redaktora // „Gazeta”. – 1988, nr 42 (10 / 12 czerwca), s. 4
O wysokim poziomie tygodnika „Głos Polski” w latach 1984-1988 i okolicznościach zwolnienia jego redaktora naczelnego.
1550. SOWIECKIE metody w „Głosie Polskim” // „The Polish Express”. – 1988, nr 90 (10 czerwca), s. 16
Art. od redakcji na temat okoliczności zwolnienia red. nacz. „Głosu Polskiego”.
1551. [U Boga każdy błazen] // „Kultura” (Paryż). – 1988, s. 153
1552. [U Boga każdy błazen] // „Zeszyty Literackie”. – 1988, nr 22, s. 157
1553. (G. F.) [Grażyna Farmus]: Pan już nie pracuje // „Echo – Tygodnik Polski”. – 1988, nr 34 (9 / 15 czerwca), s. 7
Dot. okoliczności zwolnienia red. nacz. „Głosu Polskiego”. Obok artykułu zamieszczono podziękowanie Edwarda Zymana skierowane do czytelników i współpracowników redagowanego przezeń do niedawna pisma.
1554. SKANDALU w „Głosie” – d. c. // „Echo – Tygodnik Polski”. – 1988, nr 35 (16 / 22 czerwca), s. 15
Nawiąz. do zwolnienia red. nacz. „Głosu Polskiego” (art. od redakcji, nie podpisany).

1555. Z REDAKCJI – na ulicę...: zwolnienie redaktora „Głosu” // „Echo Tygodnia”. – 1988, nr 293 (9/15 czerwca), s. 1, 7

1556. MAJEWSKA, Iwona: Folwark // „Echo-Tygodnik Polski”. – 1988, nr 36 (23/29 czerwca), s. 15, 17

Art. dot. niepokojących zjawisk w polskim środowisku w Toronto, m.in. okoliczności zwolnienia redaktora „Głosu Polskiego”.

1557. PIGUŁKI PCAG // „Echo-Tygodnik Polski”. – 1988, nr 36 (23/29 czerwca), s. 15

Rubryka związanych informacji Polish Canadian Action Group poświęcona niemal w całości okolicznościom zwolnienia z pracy Edwarda Zymana. Tekst zawiera m.in. informację autorów [Anny i Stanisława Dubiskich] o wstrzymaniu publikacji rubryki na łamach „Głosu Polskiego”.

Na tej samej stronie redakcja zamieszcza informację o tym, że protestujące przeciwko decyzji Rady Prasowej „Głosu Polskiego” listy otwarte i oświadczenia z podpisami wielu znanych w środowisku osób „krążą po Toronto, Calgary, Edmonton, Ottawie i Vancouver”. Wśród ich sygnatariuszy znajdują się nazwiska m.in. Wacława Iwaniuka, Macieja Jaśkiewicza, Andrzeja Kobosa, Aleksandra Matejki, Edwarda Możejki i Macieja Piotra Prusa. Obok listy o podobnej wymowie publikują – I. [wona] Zawadowska i Wojciech S. Gilewski, kierownik Biura Informacyjnego „Solidarności” w Kanadzie.

1558. OD REDAKCJI // „Kurier Polsko-Kanadyjski”. – 1988, nr 12 (23 czerwca), s. 2

Wypow. redakcji pisma dot. m.in. zwolnienia Edwarda Zymana.

1559. KOMUNIKAT prasowy Funduszu Społecznego Edwarda Zymana // „Gazeta”. – 1988, nr 50 (4/5 lipca), s. 3

Komunikat o powołaniu specjalnego Komitetu wspierającego zwolnionego red. „Głosu Polskiego”, w skład którego weszli m.in.: prof. S[tanisław] Dubiski, red. Grażyna Farmus, Wacław Iwaniuk, dr Z [dzisław] Kryński, prof. L [eon] Zawadowski – Toronto; dr A [ndrzej] Garlicki, Anna Lubicz-Łuba, prof. J [uliusz] Łukasiewicz – Ottawa; dr A [ndrzej] Kobos – Edmonton.

1560. KOBOS, Andrzej: O „Głosie Polskim” głośno // „Kulisy Polonii”. – 1988, nr 9 (8 lipca), s. 3

Wydrukowano błędnie „O Polskim Głosie głośno”.

1561. KTO się tłumaczy?. – (Od Wydawcy) // „The Polish Express”. – 1988, nr 92 (17 lipca), s. 4

Nawiąz. do zwolnienia red. nacz. „Głosu Polskiego” i krytyczny komentarz dot. ujawnionego przez Dyрекcję Prasową pisma powodów podjętej przez nią decyzji.

1562. KOBOS, Andrzej: Szkoda, że medal nie ma trzeciej strony // „Kulisy Polonii”. – 1988, nr 11 (6 sierpnia), s. 13-14

Art. nawiązujący do wyjaśnienia Dyrekcji Prasowej „Głosu Polskiego” (1988, nr 7) i polemizujący z zawartymi w niej argumentami mającymi uzasadnić jej decyzję w sprawie zwolnienia red. Zymana. Autor ustosunkowuje się równocześnie do notatki Jerzego Ryszarda Heyduka pt. „Druga strona medalu” („Kulisy Polonii” 1988, nr 10).

1563. RUDIUK, Maria Magdalena: „Dialogi”... nie istnieją // „Związkowiec”. – 1988, nr 76 (20 września), s. 3

O historii wychodzącego w latach 1984-1987 w Edmonton kwartalnika „Dialogi”; w tekście wzmianki o E. Zymanie.

1564. HAŁAŚ, Marcin: Wśród nocnej ciszy...: rozmyślenia nad losem miasta // „Tak i Nie”. – 1989, nr 18 (5 maja), s. 6-7

O sytuacji kulturalnej Bytomia; m.in. wzmianka o E. Zymanie i prowadzonym przezeń w tym mieście w latach 70. Klubie Literackim „Słowień”.

1565. JURAK, Natalia [ZADURA, Bohdan]: Banany jak kartofle // „Akcent”. – 1991, nr 4, s. 152-153

Rec. tomu felietonów *U Boga każdy błazen*.

1566. ŚWIĄTEK, Sławomir: Co mamy z emigranta? // „Nowości”. – 1997, nr 139, s. 7

O spotkaniu Adama Tomaszewskiego i Edwarda Zymana ze studentami polonistyki toruńskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, które odbyło się w jednej z sal wykładowych Filologii Polskiej.

1567. WIELGOLAWSKI, Tadeusz: Trzynastego // „Związkowiec”. – 1999, nr 50/51 (6/23 grudnia), sekcja A, s. 15

Wspomnienie o 13 grudnia 1981 roku i dalszych losach kilku przymusowych emigrantów; m.in. wzmianka o Edwardzie Zymanie.

1568. POPOWICZ-WATRA, Marek: O bazgraczach i zbrodzeniu // „Dziennik”. – 2003, (18 października), s. 4

Rec. *Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki*.

1569. GURECKI, Winicjusz: W imieniu „Kawiarni pod Sufitem” // „Nowy Kurier”. – 2004, nr 2, s. 4

Na marginesie zbioru pamfletów *Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki*; „Kawiarnia pod Sufitem” – grupa piszących, którzy spotykali się raz w miesiącu w Polskim Centrum Kultury im. Jana Pawła II w Mississauga.

1570. MOTYL, Andrzej, HERGESELL-MOTYL Krystyna: Kalanie własnego gniazda // „Związkowiec”. – 2004, nr 6

Dot. zbioru pamfletów *Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki*; tekst powtórzony w kilku innych pismach polonijnych.

1571. PACAK-GAMALSKI, Bogumił: Z liszki motyl nie wyfrunął, czyli brak metamorfozy // „Takie Życie”. – 2004, (21 lutego), s. 12

Rec. Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki.

1572. GIZELLA, Jerzy: Walka z wiatrakami // „Przeгляд Polski”. – 2004, (19 marca), s. 4

Rec. Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki.

1573. PISKULAK, Andrzej: Utracona Polska w podwójnym sensie // „Dedał”. – 2004, nr 2, s. 17

1574. LISOWSKI, Krzysztof: Do Europy bez grafomanów // „Akcent”. – 2004, nr 3 / 4, s. 244-247

Rec. Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki.

1575. GIZELLA, Jerzy: Zero tolerancji? // „Fraza”. – 2004, nr 2, s. 288-290

Rec. Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki.

1576. JANKOWSKA, Bożena: Konieczne Metamorfozy // „Dziennik Związkowy”. – 2006, (27 sierpnia), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 13

Rec. Metamorfozy głębin Twoich. Polonijny parnas literacki.

1577. NOWICKA, Agnieszka: Przeznaczenie jest wyborem: kultura polska na obczyźnie // „Gazeta Informacyjna”. – 2006, nr 639 (23 września), s. 18

Relacja z tury spotkań [poświęconych działalności Polskiego Funduszu Wydawniczego] Anny Lubicz-Łuba i Edwarda Zymana w Vancouver i Calgary.

1578. LUBICZ-ŁUBA, Anna: Kanadyjczyk – dumny Polak // „Fraza”. – 2006, nr 3, s. 296-300

Rec. Przeznaczenie jest wyborem. Henryk Słaby, czyli filozofia skutecznego działania.

1579. RABIZO-BIREK, Magdalena: Moja Kanada. – (Frazy osobiste) // „Fraza”. – 2006/2007, nr 4 / 1, s. 272-291

Relacja z pobytu w Kanadzie red. nacz. „Frazy”, laureatki Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich; w tekście m.in. wzmianki o Edwardzie Zymanie.

1580. LUBICZ-ŁUBA, Anna: Kanadyjczyk – dumny Polak // „Dziennik Związkowy”. – 2007, (30 marca / 1 kwietnia), cz. III, „Kultura i rozrywka”, s. 10-12

Rec. Przeznaczenie jest wyborem. Henryk Słaby, czyli filozofia skutecznego działania.

1581. WOLSKI, Jan: Poeta wyzuty z nadziei? // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 301-303

Rec. *Z podręcznego leksykonu.*

1582. KUSIBA, Marek: O dwóch takich, co nic nie ukradli... – (Żabką przez Atlantyki) // „Przełąd Polski”. – 2007, (7 września), s. 9

O działalności charytatywno-wydawniczej Henryka Wójcika i Edwarda Zymana na obczyźnie.

1583. DUSZA, Edward: W czyim obcym domu: o poezji Edwarda Zymana // „Fraza”. – 2007, nr 3, s. 12-16

1584. SPONSORUJEMY polską kulturę // „Domator”. – 2008, (Jesień), s. 5

Obszerna nota odredakcyjna o jubileuszu 20-lecia Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich prezentująca m.in. książkę Edwarda Zymana *Scalić oddalone*.

1585. PISKULAK, Andrzej: Owocny trud scalania // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2009, nr 1 / 2, s. 218-220

Rec. *Scalić oddalone. Fundacja Władysława i Nelli Turzańskich (1988-2008).*

1586. KRASIŃSKI, Janusz: Toronto – kolorowy lampion // „Twórczość”. – 2010, nr 1, s. 120-126

Refleksje z pobytu pisarza w Toronto, gdzie uczestniczył – jako jeden z laureatów – w uroczystym wieczorze 20-lecia Fundacji Władysława i Nelli Turzańskich; w tekście liczne wzmianki o polskich twórcach związanych z kanadyjską metropolią, m.in. o Edwardzie Zymanie.

1587. (mstw): Marian Pankowski laureatem Nagrody im. Turzańskich // „Tygodnik Sanocki”. – 2010, nr 5 (5 lutego), s. 5

W tekście wzmianka o książce *Scalić oddalone*.

1588. PISKULAK, Andrzej: Trwałe i potrzebne mosty // Blogomedia24PL. – 2011, 24 maja

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1589. PISKULAK, Andrzej: Trwałe i potrzebne mosty // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2011, nr 1 / 4, s. 100-106

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1590. PISKULAK, Andrzej: Trwałe i potrzebne mosty // „Merkuriusz Polski”. – 2011, nr 28, s. 8-9

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1591. KUSIBA, Marek: Dobro i Dobromierz // „Przegląd Polski”. – 2011, (20 maja), s. 7

M.in. o działalności kulturalnej Edwarda Zymana na obczyźnie.

1592. HNIDIUK, Jacek: Dokument i hołd // „Forum Akademickie”. – 2011, nr 7 / 8, s. 106

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1593. KOBELSKA, Adela: Edward Zyman. Mosty z papieru // „Nowe Książki”. – 2011, nr 7, s. 13

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1594. KUSIBA, Marek: Sens budowania mostów z papieru // „Przegląd Polski”. – 2012, (styczeń), s. 4-5

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1595. CHŁAP-NOWAKOWA, Justyna: Mosty z papieru: o (nie) zbędności słowa drukowanego // „Perspektywy Kultury”. – 2012, nr 4, s. 153-160

Rec. *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie.*

1596. PISKULAK, Andrzej: Jasność poetycka // „Wici. Info”. – 2011, nr 44, s. 28

Rec. tomiku poetyckiego *Jasność*.

1597. NAGRODY Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie: Edward Zyman laureatem // „Merkuriusz Polski”. – 2011, nr 39, s. 23

Zob. poz. 1598, 1651.

1598. BZOWSKA, Katarzyna: Nagroda bez sztampy // The Polish Times gonicz polski com. – 2011, nr 41, s. 20

Nagroda Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie za książkę *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie na przykładzie Polskiego Funduszu Wydawniczego w latach 1978-2008*, uznaną za najlepsze opracowanie naukowo-badawcze dotyczące literatury emigracyjnej w 2010 roku; zob. poz. 1651.

1599. PISKULAK, Andrzej: Nagrody Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2012, nr 1 / 4, s. 310-313

Zob. poz. 1598, 1651.

1600. MICHALSKI, Waldemar: W Kanadzie po polsku // „Akcent”. – 2012, nr 4, s. 195-198

Rec. *Scalić oddalone i Mosty z papieru.*

1601. ŻAK, Stanisław: Jubileusz Bogusława Pasternaka // „Świętokrzyski Kwartalnik Literacki”. – 2012, nr 1 / 4, s. 292

Autor przywołuje jedną z wypowiedzi Edwarda Zymana na temat poezji B. Pasternaka.

1602. LISKOWACKI, Artur D.: Tajemnicza pani Tamara: biały karton. – (Studnia Czasu) // „Kurier Szczeciński”. – 2013, nr 53 (15 marca), s. 15

W tekście wymieniony E. Zyman.

3. WIERSZE POŚWIĘCONE PISARZOWI

1603. PAŃTA, Andrzej: Chorąlek gladiatorów – IV (E. Zymanowi) [w.] // „Sigma”. – 1973/1974, nr 8, s. 27

1604. PAŃTA, Andrzej: Zawołanie. Andrzejki (E. Zymanowi) [w.] // W: *Wieczna naiwność wrózek : wiersze i poematy.* – Bydgoszcz, 1985. – S. 102, 103

1605. PASTERNAK, Bogdan: Wiem, że tam jest lepiej (E. Zymanowi z Calgary) // „Przemiany”. – 1985, nr 7, s. 28

1606. KUSIBA, Marek. *Samobójstwo Marsjan* / red. Edward Zyman, Waław Iwaniuk, Florian Śmieja. – Toronto : Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie, 1987. – 33, [3] s. – (Biblioteka Polska w Kanadzie. Arkusz poetycki; 3). – S. 28 : „Garb” (Dla E. Zymana)

1607. MUC, Stanisław. *Sonetiada katowicka (wiersze).* – Katowice, 1989
Na s. 16 wiersz „Wyszedłem z domu” (E. Zymanowi).

1608. KUSIBA, Marek: „Grudniowy żart” (Edkowi Zymanowi) // „Akcent”. – 1995, nr 2, s. 53

1609. PASTERNAK, Bogdan. *Tysiąc lat tu mieszkam* (Edwardowi Zymanowi z Calgary) // W: *Wiersze wybrane / Bogusław Pasternak.* – Kielce, 1998. – S. 137

1610. KUSIBA, Marek. *Inne powody : wiersze przebrane i nowe 1974-2004.* – Warszawa ; Rzeszów, 2005. – S. 96 : „Grudniowy żart” (Edkowi Zymanowi)

1611. KRYSZAK, Janusz. Ciekawe, jak oni sobie radzą // W: Szczeliny świata. – Toruń, 2011. – S. 11

Dedykacja: Dla Marka Kusiby, Henryka Wójcika i Edwarda Zymana.

1612. WOLAK, Antoni. Kiedy umrze słowo (Edwardowi Zymanowi) // W: Wiersz. – Toronto, 2012. – S. 18

4. NAGRODY. UDZIAŁ W KONKURSACH

[II] Konkurs o „Rubinową Hortensję” (1966)

II nagroda w dziale poezji.

1613. BIENKOWSKI, Zbigniew: Najskromniejsza wiosna // „Kultura”. – 1966, nr 22, s. 4

Wyniki.

1614. PRZEDSTAWIAMY laureatów Konkursu Poetyckiego O „Rubinową Hortensję” – Edward Zyman // „Gazeta Radomszczańska”. – 1966, nr 21 (26 maja / 1 czerwca), s. 6

Łódzka Wiosna Poetów (1966)

Wyróżnienie w dziale poezji.

1615. [Komunikat o nagrodach]: CZAJA, W. // „Kronika Beskidzka”. – 1966, nr 26, s. 5

1616. KATARASIŃSKI, J. // „Osnowa”. – 1966, (nr XII), s. 106

1617. [Komunikat o nagrodach] // „Kierunki”. – 1966, nr 24, s. 2

1618. [Komunikat o nagrodach] // „Odgłosy”. – 1966, nr 25, s. 7

1619. [Komunikat o nagrodach] // „Słowo Powszechne”. – 1966, nr 135, s. 1

Konkurs Wydziału Kultury w Łodzi i Oddziału ZLP (na wiersz o bitwie pod Polichnem; 1966)

M.in. nagrodzony Edward Zyman.

1620. [Komunikat o nagrodach]: KATARASIŃSKI, J. // „Osnowa” – 1966, (nr z 2 grudnia), s. 107

1621. Kronikarz [Papier Tadeusz] // „Głos Robotniczy”. – 1966, nr 135 ; // „Odgłosy”. – 1966, nr 25, s. 7

[III] Konkurs o „Rubinową Hortensję” (1967)

I nagroda w dziale poezji.

1622. [Wyniki]: Edward Zyman laureatem „Rubinowej Hortensji” // „Gazeta Radomszczańska”. – 1967, nr 19, s. 1

1623. ZDOBYWCA tegorocznej „Rubinowej Hortensji” // „Gazeta Radomszczańska”. – 1967, nr 20, s. 6

[V] Konkurs o „Rubinową Hortensję” (1969)

Wyróżnienie w dziale poezji.

1624. [Komunikaty o wynikach i omówienia]: abc // „Osnowa”. – 1969, (lato), s. 200-201

1625. R.B. [Binkowski Ryszard] // „Odgłosy”. – 1969, nr 21, s. 2

1626. ader [Dzierżanowski A.] // „Sztandar Młodych”. – 1969, nr 110, s. 2

[VI] Konkurs o „Rubinową Hortensję” (1970)

I nagroda w dziale poezji.

1627. [Wyniki]: Z.S. [Szprokoff Z.] // „Głos Robotniczy”. – 1970, nr 117, s. 5

1628. FINAŁ tegorocznej „Rubinowej Hortensji”: Edward Zyman laureatem // „Gazeta Radomszczańska”. – 1970, nr 20 (21 / 27 maja), s. 1

1629. „RUBINOWA Hortensja”: laureaci VI Konkursu Literackiego // „Gazeta Radomszczańska”. – 1970, nr 20 (21 / 27 maja), s. 6

1630. „Radomszczańsko-piotrkowskie trio” // „Gazeta Radomszczańska”. – 1970, nr 21, s. 6

[VII] Konkurs o „Rubinową Hortensję” (1971)

II nagroda w dziale poezji.

1631. [Komunikat] // „Poezja”. – 1971, nr 7, s. 106

1632. [Wyniki]: Ka-ja: Siedem lat. „Rubinowa Hortensja” 71 // „Gazeta Radomszczańska”. – 1971, nr 13, s. 6

1633. BORSKI, Lech: Bańka mydlana // „Walka Młodych”. – 1971, nr 16, s. 16
Krytyka konkursu.

1634. „RUBINOWA Hortensja” [Fotoreportaż z uroczystości wręczenia nagród w VII Konkursie o „Rubinową Hortensję”] // „Gazeta Ziemi Piotrkowskiej”. – 1971, nr 14, (7/13 kwietnia), s. 6

1635. [Komunikat o wynikach konkursu oraz kolumna nagrodzonych i wyróżnionych wierszy] // „Odgłosy”. – 1971, nr 18, s. 6

[XIV] Konkurs o „Rubinową Hortensję” (1978)

I nagroda w dziale prozy.

1636. [Informacja] // „Rocznik Literacki”. – 1978, s. 649

1637. [Omówienie] / J. Rz. [Rzymowski Jerzy] // „Odgłosy”. – 1978, nr 24, s. 4

1638. [Wyniki]: A. Migo i E. Zyman laureatami tegorocznej „Rubinowej Hortensji” // „Gazeta Radomszczańska”. – 1978, nr 22 (31 maja), s. 5

1639. KISSON-JASZCZYŃSKI, Jerzy: „Rubinowe” wzruszenia: spojrzenia na kulturę // „Gazeta Radomszczańska”. – 1978, nr 22 (31 maja), s. 5

1640. [Komunikat o wynikach konkursu]: „Rubinowa Hortensja” // „Odgłosy”. – 1978, nr 23, s. 2

1641. [Kronika] // „Nowy Wyraz”. – 1978, nr 8, s. 142
Inf. o nagrodzie – błędnie podane nazwisko – Zymna.

Oleśnicki Maj Poetycki (1978)

I nagroda.

1642. GRUSZEWICZ, Marek: Oleśnicki Maj 1978 // „Odra”. – 1978, nr 7/8, s. 140-142

Konkurs Polskiego Radia – Rozgłośnia w Katowicach na utwór prozą (1978)

III nagroda za utwór „Zawał jak katar”.

1643. TU RADIO Katowice! Przegląd dorobku Katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia. – Katowice, 1980. – S. 106 : XI 1978 – [Nagroda w konkursie Redakcji Literackiej Radia Katowice na utwór prozatorski]

1644. [Wyniki] // „Dziennik Zachodni”. – 1978, nr 269, s. 5

1645. [Wyniki] // „Wieczór”. – 1978, nr 270, s. 8

1646. [Wyniki] // „Poglądy”. – 1979, nr 1, s. 10

Ogólnopolski konkurs Polskiego Radia na reportaż radiowy (1979)

I nagroda za reportaż „Powiedz prawdę”, współautor Maciej Michał Szczawiński.

Powiedz prawdę... = poz. 30, 597

Reportaż radiowy, współautor Maciej Michał Szczawiński. I nagroda w ogólnopolskim konkursie PR na najlepszy reportaż radiowy 1979 roku.

1647. TU RADIO Katowice! Przegląd dorobku Katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia. – Katowice, 1980. – S. 110 : XII 1978 – [Nagroda w ogólnopolskim konkursie Polskiego Radia na najlepszy reportaż radiowy 1979]

1648. [Informacja] // „Rocznik Literacki”. – 1979, s. 744

1649. Konkurs na powieść dla młodzieży Wydawnictwa „Telbit” (2009)

Wyróżnienie za powieść *Ściana pełna jerzyków*.

1650. Odznaka honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (2010)

NOWICKI, Piotr: W klimacie muzyki Chopina... = poz. 1029

Relacja z uroczystego wieczoru w Konsulacie Generalnym RP w Toronto podczas którego wielu znanych w środowisku działaczy społecznych otrzymało odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

1651. Nagroda Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie (2011)

Nagroda przyznana z Funduszu im. Władzy Majewskiej za książkę *Mosty z papieru. O życiu literackim, sytuacji pisarza i jego dzieła na obczyźnie na przykładzie Polskiego Funduszu Wydawniczego w latach 1978-2008*, uznaną za najlepsze opracowanie naukowo-badawcze dotyczące literatury emigracyjnej w 2010 roku.

BZOWSKA, Katarzyna: Nagroda bez sztampy... = poz. 1598

NAGRODY Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie: Edward Zyman laureatem... = poz. 1597

PISKULAK, Andrzej: Nagrody Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie... = poz. 1599

INDEKS ALFABETYCZNY

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym kryptonimy, pseudonimy oraz nazwiska: autorów, opracowujących, redaktorów, recenzentów, polemistów, tłumaczy, wydawców, a także autorów opracowań graficznych, zdjęć, wstępów, nazwiska wypowiedających się i przeprowadzających rozmowy oraz tytuły dzieł zbiorowych (kursywą).

Numery odsyłają do pozycji w tekście bibliografii.

- abc 1623
(abel) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 595
ader [krypt.; właśc. A Dzierżanowski] 1626
Abramow-Newerly Jarosław 1103
Adamek Witold 1079
Adamkiewicz Andrzej 1526
Almanach młodych... 25-26, 1459
Almanach 1986 - Gwiazda Polarna... 33-35
Amiel Barbara 673
Andres Zbigniew 1496
Aniołowska Lidia 1256
Antologia poezji polskiej na obczyźnie... 54
Antologia wierszy wojennych... 69-70
Aranowski Marek 1175
Asman Wiesław J. 1373
- (be) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 271, 594
Bachorz Celestyn 553
Bakuła Leszek 572
Balcerowicz Leszek 1153, 1155, 1168
Barczyk Zygmunt W. 1373
Bartoszewski Władysław 1263
Bazilevskij Andrej 66
Bełz Zbigniew 1383, 1549
Berezowska Teresa 1291
Berezowski Paweł 1373
Bernatowicz Ryszard 1373
Bielski Marek 1527
Bień Adam Janusz 1521
Bieńkowski Zbigniew 1613
- Binkowski Ryszard 1625
Birek Magdalena zob. Rabizo-Birek
Magdalena
Biskupski Andrzej 1469
Błaszczkowska Maria 25-26, 1459
Błażejczak Janusz 1146
Błażejowski Tadeusz 1528
Błażejowski Zbigniew 1373
Bobrowski Zosia zob. Żeleska-Bobrowski
Zosia
Bochiński Bronisław 1049
Bogorya-Buczowska Iwona 1220, 1287
Bohdanowiczowa Maria 20, 1126
Bohdanowiczowa Zofia 1408, 1413
Borski Lech 1633
Bortnowska Halina 1043
Borucki Krzysztof 29
Borzęcki Jacek 614, 629, 667, 670, 706, 732,
796
Brakoniecki Andrzej 1418
Brakoniecki Kazimierz 61, 1498
Braun Kazimierz 1135
Brodzka Maria 1376
Buchholtz Mirosława 1489, 1505
Buczowska Iwona zob. Bogorya-
Buczowska Iwona
Bućko Janusz 1081
Budzik Justyna 1502, 1509
Bugajski Ryszard 1140
Bukowski Lech 1376
Burski Jerzy 1157

- Busza Andrzej 15, 20, 550, 1390, 1393,
 1409-1410
 Bzowska Krystyna 1598
- Carlton Maria 1375
 Cel Krystyna 1485, 1488
 Celiński Marek 1053, 1376, 1433
 Chabrowski Tadeusz 1205
 Chłap-Nowakowa Justyna 1595
 Chłapowski Marcin 1057
 Chmielewska Joanna 1143
 Chodakiewicz Marek 1280
 Chodakowski Andrzej 512
 Chojnacki Roman 1430, 1441, 1529
 Chołodowski Waldemar 583
 Chrabałowski Radek 1115
 Chudzik Marian [pseud.; właśc. Edward
 Zyman] 558-562
 Cielecki Roman 1369, 1512
 Cisek Andrzej 1383
 Ciupak Julian 1278-1279
 Conrad Lucjan 1253, 1255
 Ctwiertnia Stanisław 1240
 Cudak Barbara zob. Morcinek-Cudak
 Barbara
 Cytowski Jan 1166
 Czaja W. 1615
 Czarnecka Barbara 1492
 Czaykowski Bogdan 20, 54, 61, 534, 1390-
 1391, 1393, 1407, 1410, 1487, 1498
 Czekąła Jan [pseud.] 1383
 Czerniawski Adam 61, 1272, 1498
 Czudec Tomasz 1108, 1120, 1260
 Czyżycka Magdalena 521, 777, 804, 1083,
 1376, 1378
- Damentko Mariusz 1206
 Daniec Marcin 1267
- Davies Norman 545
 Dawidowicz Tadeusz 1520
 Dąbrowska Ewa 1191
 Dąbrowska Joanna 14
 Dąbrowski Yarek 15, 17, 1414-1416, 1419
 Dixon Ewa zob. Miles-Dixon Ewa
 Długoborski Robert 1149
 Dmitrak Krzysztof 1397
 Drozda Tadeusz 1246
 Dubiski Anna 1557
 Dubiski Stanisław 1557
 Duda Harry 1480
 Durczak Jerzy 1414
 Dusza Edward 7, 1402, 1453-1454, 1468,
 1583
 Dwurnik Pola 1411
 Dymny Jerzy 1433
 Dzierżanowski A. 1626
- (e.z.) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 643-
 646, 870, 988
 (ez) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 339,
 343-344, 627-628, 666, 671, 673, 676,
 681-682, 685, 690-691, 698, 701-703,
 705, 707, 713-714, 717, 726, 739-740,
 745, 750, 760, 793, 804, 814, 827, 831,
 838, 855, 867, 878, 906, 916, 919, 922,
 948, 954, 959, 977, 997, 1080, 1089
 (ezet) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 605
 Eleni 1251
 Englert Jan 525, 1134
 Erst Michał 1178
 Escher Maurits Cornelis 1393
- Falkowski Zbigniew 1520
 Farmus Grażyna 1063, 1553
 Fijał Marian 1255, 1259
 Flis Jesse 1088, 1094, 1210
 Francik Marek 11-12, 58-60, 1397-1398

Fronczewski Piotr 528
 Frycie Stanisław 47-52, 1483-1484
 Fulawka Halina 1067

G.F. [krypt.; właśc. Grażyna Farmus] 1553
 Gad-Zajkowski Wiktor 1416, 1420
 Gajos Janusz 1277
 Gall Feliks [pseud.; właśc. Edward Zyman] 557
 Galuba Kazimierz 576-577
 Gamalski Bogumił zob. Pacak-Gamalski Bogumił
 Garlicki Andrzej 1223, 1228, 1233
 Gąsior Zdzisława zob. Pieczyńska-Gąsior Zdzisława
 Gella Mirosław [pseud.; właśc. Edward Zyman] 308
 Gierymski Tadeusz 1523
 Gil Marian 1145
 Gilewski Wojciech S. 1089, 1557
 Giza Antoni 1100
 Gizella Jerzy 20, 552, 1572, 1575
 Gliński Robert 1147
 Gładuń Janina 1376
 Głaz Kazimierz 1214, 1385
 Głębacka Ewa 1473-1476
 Głogowski Tomasz M. 1486
 Głowacki Janusz 527, 1136
 Gogola Jacek 1152
 Golec Andrzej 264
 Gołas Witold 1376
 Gołas Andrzej 1107
 Gonsik Tadeusz 1208
 Gorbaniewska Natalia 946
 Gorczyński Wojtek 7-8
 Góra Agnieszka 72, 1417
 Górdziałek Józef 27, 1371, 1465
 Górnicki Janusz 1400-1401, 1418

 Grabowska Eliza 1132
 Granowski Jerzy 1431
 Grechuta Marek 521
 Grela Katarzyna 1470
 Grigsby Bill 65
 Grochowina Józef Andrzej 1371, 1430
 Grotowicz Wiktor 1383
 Grudziński Mieczysław 512
 Gruszewicz Marek 1642
 Gryś Ben 1061
 Grzegorzewska Wioletta 20, 556, 1411
 Grzonka Henryk 1508
 Grzymski Krzysztof 1047-1048, 1290
 Gurecki Winicjusz 1569
 Gutowski Michał 1177
 Gwiazda Andrzej 1090
 Gwóźdź Andrzej 1371

Habrowska-Jellaczyc Irena 15, 20, 549, 1383
 Haidasz Stanisław 1215
 Hałas Marcin 1564
 Heith Richard 1055
 Herbst Lothar 20, 523, 1383
 Herrgesell-Motyl Krystyna 1570
 Heyduk George R. zob. Heyduk Jerzy Ryszard
 Heyduk Jerzy Ryszard 1375, 1562
 Hłond Jerzy 1371
 Hnidiuk Jacek 1592
 Hoffman Piotr 1383
 Holoubek Gustaw 528

 Ihnatowicz Janusz 20, 555
 Ingleton Karolina 1241
 Iwaniek Waław 15, 515, 753, 1378-1381, 1383, 1385, 1387, 1434, 1471, 1557, 1606
 Iwanow Zbigniew 1044
 Iwaszow Renata 1112, 1202, 1224, 1257

- J.Rz. [krypt.; właśc. Jerzy Rzymowski] 1637
 Jachimowski Henryk 32
 Janda Krystyna 531-532, 1141, 1245, 1261
 Jandziszak Tadeusz 1074-1075, 1383
 Jankowska Bożena 1576
 Jankowska Janina 511
 Jankowska Zofia 41, 1384
 Janus Cezary 1383
 Jarecki Walenty 569
 Jaroszyński Andrzej 69-70
 Jasiewicz Krzysztof M. [pseud.; właśc. Edward Zyman] 957-958, 961, 1004, 1009, 1011, 1122
 Jasińska Jasia 1243
 Jastrun Tomasz 1389
 Jaszczynski Jerzy zob. Kisson-Jaszczynski Jerzy
 Jaśkiewicz Jan 1289
 Jaśkiewicz Maciej 1198, 1557
 Jaśniak Janusz 588
 Jedlewski Paweł 1376
 Jellaczyc Irena zob. Habrowska-Jellaczyc Irena
 Jerzmański Henryk 1518
 Jeziorański Jan zob. Nowak-Jeziorański Jan
 Jeziorański Zdzisław zob. Nowak-Jeziorański Jan
 Jurak Natalia [pseud.; właśc. Bohdan Zadura] 1565
 Jurasz Włodzimierz 1530
 Jurczyk Marian 1097
 Jureczko Eugeniusz 1150
 Jurkszus-Tomaszewska Jadwiga 518, 1434, 1478
 Juruś Edward 1190
- (K.M.J.) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 964
 Ka-ja 1632
- Kacperek Andrzej 30
 Kaczmarek Andrzej 1234
 Kaczorowski Ryszard 1071, 1237
 Kalczyńska Maria 73, 1506
 Kaliszewski Andrzej 1430
 Kamiński Marek 1188
 Kaniecki Przemysław 74
 Kapsa Jarosław 1383
 Kapuściński Ryszard 1226
 Karbowniczek Janusz 5
 Karski Jacek [pseud.; właśc. Edward Zyman] 636, 641
 Kasprzak Ida 1059, 1184
 Kasprzyk Krzysztof 1379
 Kata Zofia 974, 1444
 Katarasiński J. 1616, 1620
Katowicki Almanach Kulturalny... 1465
 Kawczak Andrzej 1433
 Kiersnowski Marek 1054
 Kiersnowski Olgierd 1064
 Kisiel Marian 1486
 Kisson-Jaszczynski Jerzy 1639
 Klemm Waldemar 1371
 Kobelska Adela 1593
 Kobos Andrzej 926, 1376, 1383, 1557, 1560, 1562
 Kobuszewski Jan 524
 Kohut Franciszek 1374
 Kolch Mila 1102
 Kołacz Jerzy 9, 14, 20, 55, 65, 538, 546, 548, 1391-1392, 1394-1395, 1399
 Kołaczyński Andrzej 1095, 1162
 Koniuszy Edward 1148
 Konwicky Tadeusz 20, 74, 535-536
 Kopański Bogdan 776, 1376, 1373, 1383
 Koprowski Jan 582
 Korczyński Alfred zob. Sas-Korczyński Alfred

- Korey-Krzeczowski Jerzy 11, 57, 62-64,
540-544, 547, 1274-1275, 1398, 1400,
1403, 1406, 1494
- Korzeniowski Walenty 1062
- Kostrzewski Franciszek 10
- Koszutski Jan K. 1064
- Kot Antoni 1383
- Kotański Marek 1235
- Kott Teresa 1165, 1376
- Kowalczyk Kamil 1091
- Kowalewska Dominika 65
- Kowalewski Bronisław 65
- Kowalski Kazimierz 640
- Kozłowski Wojtek 1383
- Kozyra Wiesław 573
- Koźniewski Kazimierz 719
- Krajewski Wojciech 799, 803
- Krasiczyński Krzysztof 1383
- Krasiński Janusz 20, 551, 1284, 1586
- Krawczyk-Wnukowa Bogumiła 264
- Kremblewska Irena 1201
- Kronikarz [pseud.; właśc. Tadeusz Papier]
1621
- Król Jan 1103
- Król Stanisław 1073, 1119
- Kruszewska Mirosława 1454
- Kruszewski Eugeniusz S. 1376
- Krynicky Ryszard 1513
- Kryński Zdzisław 1114
- Kryszak Janusz 20, 529-530, 1387, 1489,
1492, 1611
- Krzaklewski Marian 1236
- Krzeczowski Jerzy zob. Korey-
Krzeczowski Jerzy
- Krzysztofczyk Jan 1426
- Kubica Aleksander 1288
- Kubicki Henryk 1531
- Kudłaciak Helena 264
- Kular T. S. 1546
- Kulis Marek 1113
- Kułach Jan 706
- Kuncewicz Piotr 1477, 1479, 1481, 1548
- Kuprel Diana 1385
- Kurowicki Jan 1513-1514
- Kurzawa Eugeniusz 1544
- Kusiba Marek 15, 17, 20, 71, 532-534,
965-967, 980, 1096, 1109, 1114, 1376,
1380, 1383, 1386, 1404, 1414, 1416-
1417, 1420, 1436, 1438, 1582, 1591,
1594, 1606, 1608, 1610
- Kwak Joanna zob. Zimowska-Kwak Joanna
- Kwiatkowska Irena 1254
- Laskowski Adam 1216
- Len Krzysztof 1125
- Lesińska Agnieszka [pseud.; właśc.
Edward Zyman] 1436
- Lichański Jan Zdzisław 1510
- Ligocki Alfred 3
- Linert Andrzej 264
- Lipiński Jan 264
- Lis Tadeusz 526, 1134-1292
- Lisiecka Sława 1371
- Liskowacki Artur D. 1602
- Lisowski Krzysztof 1574
- Literatura piękna...* 1466-1467
- Literatura polska w Kanadzie...* 1502-1503
- Lityński Jan 1040
- Lityński Józef 1087
- Lizoń Władysław 1285
- Lubicz-Łuba Anna 9-10, 545, 777, 1124,
1376, 1383, 1393, 1447, 1449-1450,
1455, 1491, 1578, 1580
- Lubomirski Michał 1376
- Łabieniec Anna 1448
- Łęska Mirosława 1515

- Łódzka Wiosna Poetów...* 21-23
 Łuba Anna zob. Lubicz-Łuba Anna
 Łubowicz Elżbieta 65
 Łukasiewicz Stanisław 1046
 Łukiańczyk Beata 16
- (msw)** 1587
 Machut Andrzej 1232
 Macierewicz Antoni 1158
 Majewska Iwona 940, 1383, 1556
 Majewski Andrzej 1374
 Maksymiuk Lucyna 1187, 1212
 Malewicz Krzysztof [pseud.; właśc. Edward Zyman] 982
 Malicki Marek 1060, 1171, 1174, 1179, 1182, 1189, 1194-1195, 1199, 1218, 1376
 Malinowski Tomasz zob. Pobóg-Malinowski Tomasz
 Marciniak Rena 38-40, 1460, 1470
 Marcinkiewicz-Mieczkowska Wanda 1172
 Marx Jan 1371
 Matejko Aleksander 1545, 1557
 Matejko Joanna 1375
 Matuszewski Ryszard 1543
 Mazul Henryk 533
 Mąciór Władysław 1045
 Mech Leszek 992, 1151
Memory Filter... 55
 Mercik Zdzisław 1050-1051, 1133
 Michalczak Elżbieta 1146
 Michalczak Krzysztof 1146
 Michalski Waldemar 1600
 Mieczkowska Wanda zob. Marcinkiewicz-Mieczkowska Wanda
 Mieczkowski Waldemar 1163
 Miernik Ryszard 32
 Miles-Dixon Ewa 1375
 Miłkowski Tomasz 588
- Misek Leokadia 1152
 Młodożeniec Jan 25-26, 1459
Młody Śląsk Literacki... 27, 1371
 Modzelewski Karol 1042
 Morawiecki Kornel 1092
 Morawski Witold 15
 Morcinek-Cudak Barbara 1486
 Mordel Piotr 13, 19, 46, 1386, 1388 -1389, 1402-1407, 1413-1415, 1419
 Moskal Jerzy 2
 Moskal Wojciech 1188
 Motyl Andrzej 1570
 Motyl Krystyna zob. Herrgesell-Motyl Krystyna
 Możdżanowski Łukasz 658, 1374
 Możdżeński Danek 1375
 Możejko Edward 1375, 1557
 Muc Stanisław 1607
 Muskała Piotr 1373
- Na mojej ziemi był Oświęcim...* 36-37
Nasze historie, nasze nadzieje... 74
 Nawrocki Witold 864, 1431
 Netz Feliks 27, 1371, 1482
 Neuger Leonard 1373
 Newerly Jarosław zob. Abramow-Newerly Jarosław
 Nowak Arkadiusz 1203
 Nowak Beata 1420
 Nowak Bernard 69-70
 Nowak Jan 1169, 1200
 Nowak Leszek 1373
 Nowak-Jeziorański Jan 522, 811, 1164
 Nowakowa Justyna zob. Chłap-Nowakowa Justyna
 Nowakowski Tadeusz 1472
 Nowicka Agnieszka 1577
 Nowicka Elżbieta 1477

- Nowicki Mieczysław 1258
- Nowicki Piotr [pseud.; właśc. Edward Zyman] 338, 1006-1008, 1012, 1015, 1017, 1027-1030, 1033, 1116, 1125, 1377
- Nowotarska Maria 1144, 1181, 1217
- Nyczaj Stanisław 32, 45, 1516
- Nyczek Tadeusz 1371
- O poezji, nostalgii, krytykach i kryteriach...* 61, 1498
- Oborski Zbigniew 889
- Obraz Kanady w Polsce...* 1489
- Ochojska Janina 1239
- Odojewski Włodzimierz 1252
- Ogólnopolski Konkurs Literacki...* 1370
- Olbrychski Daniel 1222
- Olejniczak Stanisław 1373
- Olender Klaudia 1417
- Olszańska Barbara 1479
- Olszewski Dariusz 1383
- Olszewski Jacek 1383
- Olszewski Jan 1160, 1197
- Onyszkiewicz Janusz 1262
- Onyszko Aleksander 1138
- Orłowski Stanisław 1072, 1093
- Pacak-Gamalski Bogumił 1376, 1433, 1571
- Pacek Stefan 577
- Paclawski Jan 1480
- Pankiewicz Andrzej 1142
- Państwo-Naród-Tożsamość...* 1505
- Pańta Andrzej 264, 1603-1604
- Papier Tadeusz 1621
- Partyk Krystyna 264
- Passent Daniel 724
- Pasternak Bogdan 32, 53, 1605, 1609
- Pawłowska Małgorzata 1373
- Peter Monika 11-12, 1494, 1497
- Pędziwol Aureliusz 1383
- Piątkowski Franciszek 1417
- Piechal Jacek 1066
- Pieczyńska-Gąsior Zdzisława 47-52, 1483-1484
- Piekarski Aleksander 903
- Pieronek Tadeusz 1211
- I [Pierwsze] Gliwickie Konfrontacje Literackie...* 31
- I [Pierwszy] Ogólnopolski Meeting Poetycki „Pomówmy o Wartościach”...* 29
- Pieszczachowicz Jan 290
- Pietrus Janusz 378
- Pikala-Tokarzowa Bożena 1371
- Pillati Ksawery 10
- Piotrowska Beata 68
- Piotrowski Tomasz 1083, 1376
- Pisarze regionu świętokrzyskiego...* 1480
- Piskor Stanisław 1371
- Piskulak Andrzej 15, 67, 495, 1456-1457, 1501, 1573, 1585, 1588-1590, 1596, 1599
- Piwowarek Tomasz 1383
- Pluta Franciszek 1065, 1070, 1433
- Pluta Jerzy 1517, 1524
- Po Wojaczkę...* 43-44
- Pobóg-Malinowski Tomasz 513
- Podróż w głąb pamięci...* 58-60, 1397, 1495
- Poezja polska na obczyźnie...* 1495
- Pogodzińska Ilona 65
- Polanski Edward 1373
- Poliszczuk Wiktor 1193
- Politowicz Joanna 1375
- Polskie Radio Katowice...* 1508
- Ponińska Krystyna 6
- Popławski Ireneusz 1376
- Popowicz-Watra Marek 1293-1368, 1568
- Prus Maciej Piotr 1383, 1441, 1557
- Prusiński Leszek 1056

- Prynda Krystian 1428
 Przesmycka Karolina 20, 1417, 1420
 Przetakiewicz Zygmunt 1086
 Przygocki Grzegorz 1111
 Pysiak Krzysztof 1430
 Pytasz Marek 1525
- R.B. [krypt.; właśc. R. Binkowski] 1625
 rdc [krypt.; właśc. Edward Zyman] 1086
 (rdc) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 637, 813
 Rabizo-Birek Magdalena 61, 1498, 1579
 Raczyński Edward. 1063
 Radomski Piotr [pseud.; właśc. Edward Zyman] 949
 Radziński Tomasz 1192
 Radziwiłowicz Jerzy 1277
 Rajczak Feliks 1425, 1469
 Ratyniecki Kamil 43-44
 Reszka Seweryn 949, 981
 Ridan Jerzy 1238
 Rogala Stanisław 32
 Rogowska Bożena zob. Szałasta-Rogowska Bożena
 Rokoszewicz Alina [pseud.; właśc. Edward Zyman] 340
 Romanowski Andrzej 1154
 Rozwadowski Jerzy 516, 1052, 1058, 1376
Rubinowa Hortensja... 1469
 Rudiuk Maria 1563
 Rulewski Jan 1269-1270
 Rusin Stefan 1532
 Rybczyńska Anna 56
 Rybczyński Aleksander 20, 537, 554, 1167, 1450, 1452
 Rybka Bolesław 1243
 Rychter Joanna 15
Rysopis... 38-40, 1470
 Rzymowski Jerzy 1637
- Sabo Roman 1399, 1415
 Sadowski Stanisław 1069, 1078, 1080, 1085, 1098, 1156, 1433
 Saj Andrzej 65
 Sajdok Krystyna 1039
 Sarnicki Radosław 1381
 Sas-Korczyński Alfred 1433
Sdelano v Polše... 66
Serce za serce... 1412
 Siekanowicz Stanisław 1445
 Skocz Jan W. 1383
 Skręta Bogdan 1159
 Skrzynecki Piotr 520
 Sławiński Andrzej 1132
Słowo : almanach literacki... 32
Słowo rozcięło mi wargi... 28
 Smith Michał 1186
 Sobczak Tomasz 1373
 Sojka Eugenia 1505
 Sokolska Hanna 1157, 1180
 Sołtysik Marek 1430
 Srokowski Stanisław 1533
 Stachowski Jan 5
 Stanisławska Bronisława 41, 1384
 Stanisławski Wojciech Jan 41, 1384
 Starczewski Artur 3
 Starczyk Mira 1050-1051, 1129-1130
 Starosta Ewa 1534
 Staśkiewicz Michał 588
 Stawski Mariusz [pseud.; właśc. Edward Zyman] 969
 Steinhoff Janusz 1268
 Stitski Mietek 1109
 Stolarczyk Stanisław 1443
 Strządała Jan 31
 Strzemieczny Ewa 1105
 Sulimierski Jacek 1117
 Swianiewicz Stanisław 514

Synoś Eugenia 1121
 Syrokomla Maciej 804
 Szalasta-Rogowska Bożena 1502-1503
 Szaruga Leszek 1383
 Szarycz Jan 1229
 Szatoba Janusz 1221, 1244
 Szczawiński Maciej Michał 30, 597
 Szczeciński Jacek 1057
 Szczepkowski Andrzej 1137, 1139
 Szczerba Andrzej 1116
 Szempliński Jerzy 1110
 Szewczyk Wilhelm 601, 1431
 Szkoda Andrzej 1369
 Szozda Ewa 1127
 Szprokoff Z. 1627
 Szuber Janusz 1394
 Szufnara Anna 1265
 Szulc Władysław 1394
 Szymborska Nelli zob. Turzańska-Szymborska Nelli
 Szymborski Zbigniew 1122
 Szymoński Rafał 511, 602, 1040, 1044, 1373

Śląsk Literacki... 1486
 Śluzińska Joanna 18
 Śluziński Mateusz 18
 Śmieja Florian 15, 804, 1021, 1378-1381, 1434, 1606
 Śnieżko Stefan 1196
 Śpiewak Paweł 1096
 Świętek Sławomir 1566

 Tarnowska Beata 1409
 Tarnowski Michał 1409-1410
 Tatkiewicz Anna 742
 Terlecki Tymon 15
 Tobiasz Bogumiła 1401
 Toeplitz Krzysztof Teodor 614

 Tokarzowa Bożena zob. Pikala-Tokarzowa Bożena
 Tomaszewska Jadwiga zob. Jurkszus-Tomaszewska Jadwiga
 Tomaszewski Adam 15, 515, 519, 1230, 1434
 Tomaszewski Jacek 16
 Tomasz Robert 1383
Tu Radio Katowice... 30, 1372, 1463, 1643, 1647
 Turowicz Jerzy 1040
 Turzańska-Szymborska Nelli 1122, 1443
 Twaróg Franciszek 1068
 Tyciński Wojciech 1161
 Tyszkiewicz Beata 1176, 1213

 Unger Tadeusz 727
 Urbankowski Bohdan 1547

 Villas Violetta 1170, 1173
 Virion Edward de 1076

 (wtz) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 596
 Wagner Robert 1057
 Wałęsa Lech 1082
 Warski Jacek [pseud.; właśc. Edward Zyman] 712
 Warszawska Danuta 1185
 Warzywoda Marcin 1125
 Waśkiewicz Andrzej K. 1477
 Watra Marek zob. Popowicz-Watra Marek
 Wawrzekiewicz Marek 1430
 Wągiel Władysław 1460
 Wcisło Stanisław 15, 517
 Wesołowski Mariusz 1375
 Wesoły Szczepan 1242
Wiadukt – almanach młodych... 24, 1458
 Wielgołowski Tadeusz 1567
 Więckowski Andrzej 1383
 Wilczek Stanisław 2, 28

- Willmann Marcin 574
Wiśniewski Piotr 1433
Witt Paweł 1376
Wizytówki... 1369
Właźlak B. 1369
Wnukowa Bogumiła zob. Krawczyk-
Wnukowa Bogumiła
Wojnarowicz Wojciech 1101, 1104, 1118,
1266
Wolak Antoni 1405, 1419, 1612
Wolska Elżbieta 1077
Wolski Jan 15, 20, 58, 73, 1397, 1451,
1492, 1495-1496, 1503, 1506, 1581
Wolski Paweł [pseud.; właśc. Edward
Zyman] 970
Wołosz Aleksander 1106, 1250
Wójcik Henryk 13, 15, 17, 19, 46, 58-60,
1099, 1123, 1355, 1368, 1383, 1386,
1388-1392, 1394-1395, 1397, 1399,
1402, 1404-1407, 1413-1415, 1419,
1451, 1495
Wrotek Andrzej 1130
Wujastyk Stanisław 1434
Wybór wierszy okolicznościowych... 42
Wyrzykowski Zenon 1084, 1396
- (x) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 950
- (z) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 792,
829, 839, 842, 845, 849
- Z.S. [krypt.; właśc. Z. Szprokoff] 1627
- (zb) 1541
- (zej) [krypt.; właśc. Edward Zyman] 290,
593
- Zachwieja Adam 15
Zackowski Piotr 1537
Zadomowieni i wyobcowani... 1509
Zadura Bohdan 20, 539, 1565
Zajkowski Wiktor zob. Gad-Zajkowski
Wiktor
- Zakrzewski Krzysztof [pseud.; właśc.
Edward Zyman] 1117
Zalewski Maciej 1540
Zambrzycka Grażyna 1392, 1418
Zarzecki Krzysztof 65
Zarzycki Andrzej [pseud.; właśc. Żak
Andrzej] 1538
Zawadowska Iwona 1557
Zeigner Józef 1374
Zieliński Leszek 33-35
Ziemilski Andrzej 1209
Zieniewicz Andrzej 1430
Zimowska-Kwak Joanna 6
Złoch Marek 24
Złotorzycki Tadeusz 1539
Związani z tą Ziemią... 47-52, 1483-1484
Zwoźniak Zdzisław 1373
Zwoźniakowa Renata 1373
Zych Adam A. 36-37
Zyman Edward 1-1457, 1461-1462, 1464,
1468, 1490-1491, 1493, 1497, 1499-1500,
1504, 1507; **oprac.** 658, 821, 980, 1032,
1377; **polem.** 335-336, 381, 454, 569,
574-575, 577, 614, 620, 640, 652, 667,
670, 684, 724, 727, 732, 742, 796, 799,
803-804, 873, 889, 903, 926, 949, 955,
974, 976, 981, 992, 1021, 1435, 1444-
1446, 1454; **posł.** 31, 46, 63-64, 67, 72,
1388, 1400-1401, 1417; **realiz.** 1130;
rec. 221- 231, 233-258, 260-263, 265-274,
276-289, 291-300, 302, 305-309, 311-313,
315-319, 321-326, 328-330, 332, 334,
337-338, 340-342, 350, 352-371, 373-
374, 376-377, 380, 382-385, 465, 485,
488, 490-494, 496-501, 505-510; **red.** 27,
30, 41, 58-60, 1369-1420, 1133, 1345-
1420, 1495, 1606; **repl.** 264; **repołem.**
588; **rozm.** 15, 20, 55, 62, 65, 74, 511-
556, 1039-1040, 1042-1127; **scen.** 1128-
1130; **wstęp** 65; **wypow.** 9, 15; 1421-1457

Żak Andrzej 303-304, 1128, 1538
Żak Stanisław 32, 1601
Żeleska-Bobrowski Zosia 1420
Żeleźny Eugeniusz 575
Żerański Zbigniew 1293-1368
Żmudka Henryk 1231
Żurakowski Bogusław 1371

Żurek Andrzej 1435
*Życie literackie drugiej emigracji
niepodległościowej...* 1492
Życiński Józef 1283
263 Keewatin Ave... 46, 1388

INDEKS PRZEDMIOTOWY

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym nazwiska osób, nazwy miejscowości, organizacji, instytucji, imprez, a także tytuły książek i czasopism, filmów, spektakli teatralnych i telewizyjnych, tytuły programów radiowych i telewizyjnych oraz tematy ogólne.

Numery odsyłają do pozycji w tekście bibliografii.

Adamczyk Wojciech 1337
Adamek Witold 1079
Adamski Zbigniew 254
Afganistan 680, 1289
Agresja 1939 r. ZSRR na Polskę 902
AIDS 1203
„Akcent” (czas.) 453, 1008, 1011-1012
„Akwarium” (film fabularny) 1333
Alassio (Włochy) 1414
„Almanach Grupy Literackiej im. Wł. Sebyły” (książka) 270-271
„Almanach Literacki Katowickiego KKMP” (książka) 241
Ambasada Kanadyjska (Warszawa) 1008
Ambasada Polska (Kanada) 1234
Amiel Barbara 673
Anderman Janusz 364
Anglia (Wielka Brytania) 12
Aniołowska Lidia 1256
Aniśkowicz Maria 274, 284
Antczak Jerzy 1311
„Antologia poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999” (książka) 20, 433
Antolski Zdzisław 332

Aranowski Marek 1175
„Archiwum Emigracji” (czas.) 20, 369
Archiwum Literackie im. Bogdana Czaykowskiego i Adama Czerniawskiego (Lions Bay) 1124
Armia Hallera zob. Błękitna Armia
„Ars Antiqua” (chór; Toronto) 792
Artex International (Toronto) 1095, 1162
Austria 1383

Bachorz Les Celestyn 20, 553
Bajon Filip 1338
Balcerowicz Leszek 1153, 1155, 1168
Balcerzan Edward 20, 502
Banachowska-Jaśkiewicz Katarzyna 20
Baranowska Małgorzata 274
Barańczak Stanisław 20, 430, 458
Barański Andrzej 1312
Barczyk Zygmunt W. 1373
Bartholomew Gilbert 10
Bartoszewski Władysław 1263
Batory Jan 1306
Baumgardten Aleksander 324, 329

- Bąk Aleksander 612, 628
 Bednarczyk Krzysztof 1446
 Belz Zbigniew 1000-1001, 1383
 Ber Ryszard 1293, 1307
 Berezowska Teresa 1291
 Berezowski Paweł 1373
 Berlin (Niemcy) 73, 1506
 Bernatowicz Ryszard 1373
 „Between Continents – Between Seas”
 (wystawa) 646
 Biblioteka im. Bogdana Czaykowskiego
 (Lions Bay) 1124
 „Biblioteka Poetów” (seria) 594
 Biblioteka Rutherforda (Edmonton) 625
 Bielecki Czesław 731
 Bielsko-Biała (woj. śląskie) 1039
 Bień Adam Janusz 268, 314
 „Biesiada z Ogniem i Miciem...”
 (spektakl) 972
 Bilik Andrzej 616
 Birek Magdalena zob. Rabizo-Birek
 Magdalena
 „Biuletyn Klubu Dyskusyjnego Centrum i
 Stowarzyszenia Twórców Kultury i
 Sztuki” (czas.) 9, 393, 407-408
 „Biuletyn Polonijny” (czas.) 635, 653, 664,
 1374
 Biuro Informacyjne NSZZ „Solidarność”
 (Toronto) 623, 1557
 Biuro Pomocy Społecznej (Toronto) 1077
 „Black Ribbon Day”
 - Toronto (1987) 842
 - Toronto (1988) 918
 Błaszczyk Ryszard 1542
 Błażej Janusz 1146
 Błażejowski Zbigniew 1373
 Błękitna Armia 829
 Bochenek Mirosław 311
 Bochiński Bronisław 1049
 Bogorya-Buczowska Iwona 1220
 Bohdanowiczowa Maria 20, 1126
 Bohdanowiczowa Zofia 487, 1126
 Bohdziewicz Antoni 1307
 „Bolek i Lolek” (film rysunkowy) 1151
 Bonnier Valérie 1337
 Bortnowska Halina 1043
 Borzęcki Jacek 614, 629, 667, 670, 706,
 732, 796
 Bożyk Adam 9, 414
 Brandstaetter Roman 770
 Braun Kazimierz 1135
 Brodski Josif 864
 Brodzka Maria 1376
 Bromke Adam 758
 Buczkowska Iwona zob. Bogorya-
 Buczowska Iwona
 Bućko Janusz 1081
 Bugajski Ryszard 1140, 1324
 Bukowski Lech 674, 1376
 „Bułeczka” (spektakl telewizyjny) 1324
 Buranowski Tadeusz 602
 Burlington (Ontario, Kanada) 772
 Bursa Andrzej 437
 Burski Jerzy 1157
 Busza Andrzej 20, 423, 449, 550
 Bytom (woj. śląskie) 320, 1473, 1564
 Calgary (Alberta, Kanada) 607-608, 610-
 612, 615, 617-618, 622, 626-627, 632,
 634, 636-637, 643-647, 653, 655, 658,
 660, 662, 665, 706, 1046-1048, 1050-
 1051, 1055, 1129, 1374, 1376, 1557,
 1577, 1605, 1609
 „Canada-Poland '99” (konferencja;
 Toronto; 1999) 967
 Canadian Ethnic Journalists' and Writers'
 Club (wydawnictwo) 804
 The Canadian Stage Company (Toronto)
 527
 CARAVAN (festiwal) 831, 1059

- Cardinal Newman Hight School
(Scarborough) 905
„Casanova” (spektakl telewizyjny) 1344
Cashku Kujtim 1335
Celiński Marek 1053, 1376, 1433
Cenzura 837
Chabrowski Tadeusz 1205
Chałko Zbigniew 435, 469, 1356
Chicago (Stany Zjednoczone) 767
Chłapowski Marcin 1057
Chmielewska Joanna 1143
Chmielewski Tadeusz 1306
Chodakiewicz Marek 1273, 1280
Chodakowski Andrzej 512
Chojecki Andrzej K. 262
Chojnacki Roman 20, 1430
Chołodowski Waldemar 583
Chopin Fryderyk 1290
Chorzów (woj. śląskie) 29, 1526, 1537
Chrabałowski Radek 1115
Chudy Tadeusz 756
Chudzik Marian [pseud.; właśc. Edward
Zyman] 398, 401, 403, 1447
Chwin Stefan 951
Cichla-Czarniawska Elżbieta 223, 226,
233, 235, 248-249, 273, 277
„Ciemno” (spektakl telewizyjny) 1311
Ciepiela Jerzy 1542
Cisek Andrzej 1383
Ciupak Julian 1278-1279
„Clearcut” (film fabularny) 1140
„Co za radość żyć” (książka) 1522, 1528-
1534, 1538-1539
Conference of Solidarity Support
Organizations (X; Toronto; 1987) 824
Conrad Lucjan 978, 980, 1253, 1255
Copernicus Lodge (Toronto) zob. Dom
Spokojnej Starości Copernicus Lodge
(Toronto)
Credit Union św. Stanisława i św.
Kazimierza (Toronto) 705, 905, 968, 975,
978, 986, 994, 996, 999-1002, 1073, 1101-
1102, 1104-1105, 1108, 1113, 1117-1121,
1186, 1191, 1201, 1208, 1232, 1260, 1382
Czwiertnia Stanisław 1240
Cvetaeva, Marina Ivanovna 20, 367
„Cwał” (film fabularny) 1327
Cytowski Jan 1166
Cywiński Bohdan 738
Czarniawska Elżbieta zob. Cichla-
Czarniawska Elżbieta
„Czarowna noc” (sztuka teatralna) 636
„Czas zdrady” (spektakl telewizyjny) 1343
Czasopisma polonijne 391, 664, 717, 764,
786-787, 838, 840, 938-939, 971, 976,
998, 1021, 1149, 1375-1376, 1383,
1439-1442, 1549-1550, 1553- 1563
Czaykowski Bogdan 20, 61, 341, 419, 433,
451, 454, 483-484, 486, 489, 534, 1124
Czekala Jan 1383
Czernewcan Bolesław 9, 389
Czerniawski Adam 1124, 1272
Częstochowa (woj. śląskie) 16, 596
„Człowiek wobec środowiska
urbanistycznego” zob. Ogólnopolski
Konkurs Poetycki „Człowiek wobec
środowiska urbanistycznego”
Człowiekowski Ignacy 632
Czudec Tomasz 1108, 1120, 1260
Czwojdrak Danuta 10
Czytelnictwo 729, 762
Czyżycka Magdalena 804, 808, 1376
- D**
Damentko Mariusz 1206
Dania 1376
Daniec Marcin 1267, 1301
„Danton” (film fabularny) 658
Dasko Henryk 20, 492
Davies Norman 10, 545

- Dąbrowska Ewa 1191
 „Deja vu” (film fabularny) 1305
 Demarczyk Ewa 794, 1354
 Denver (Stany Zjednoczone) 1145
 Devonian Gardens (Calgary) 658
 „Dialogi” (czas.) 658, 1375, 1563
 „Dialogi pierwsze” (książka) 1512-1518
 Długoborski Robert 1149
 Dobosz Andrzej 20, 493
 Dobraczyński Jan 798
 Dobromierz (woj. kieleckie) 1591
 Dom Kopernika (Toronto) zob. Dom Spokojnej Starości Copernicus Lodge (Toronto)
 Dom Kultury Kopalni Węgla Kamiennego „Miechowice”. Teatr Propozycji „Forum” (Bytom) 588
 „Dom mój jest małą Polską” (film dokumentalny) 1204
 Dom Polski zob. Polsko-Kanadyjskie Centrum Kulturalne (Calgary)
 Dom Spokojnej Starości Copernicus Lodge (Toronto) 677
 Domino Zbigniew 291
 Domosławski Artur 20, 496
 Domy dziecka 1224
 Drozda Tadeusz 1246
 Dubiski Anna 1557
 Dubiski Stanisław 1557, 1559
 Duda Harry 263
 Dudko Bożena 490
 „Duet” (spektakl telewizyjny) 1330
 Dürrenmatt Friedrich 1302
 Dusza Edward 652, 782
 „Dwaj panowie N.” (film fabularny) 1306
 Dyczek Ernest 244, 250, 287
 „Dziady” (spektakl telewizyjny) 1347
 „Dzień Czarnej Wstążki” zob. „Black Ribbon Day”
 „Dzień jak co dzień” (książka) 1523-1525
 Dzień Kobiet 1033
 Dziki Waldemar 1317
 „Eagle Real Estate Ltd.” (Toronto) 1109
 „Echo Ojczyzny” (program radiowy; Toronto) 814
 Edmonton (Alberta, Kanada) 625-626, 631-632, 1375-1376, 1383, 1557, 1559, 1563
 „Edward Jones” (firma; Toronto) 1115
 Egzekucja polskich oficerów w Katyniu 807, 1131, 1133
 Ejsmund Maria 394
 „Ekstradycja” (serial fabularny) 1328
 „Ekstradycja 2” (serial fabularny) 1328
 Eleni 1251
 Eliot Thomas 1324
 Emigracja 15, 20, 333, 357, 381, 488, 529, 607, 639, 649, 651, 654, 686, 698, 715-716, 718, 729, 754, 762, 782, 802, 811, 822, 840, 853, 870, 872, 876, 887, 889, 947, 1055, 1132, 1207, 1248, 1377, 1432, 1434, 1450, 1453, 1478, 1566-1567
 Englert Jan 525, 1134, 1311, 1347-1348
 Episkopat Polski 932, 1211
 Erst Michał 1178
 „Eskapada” (spektakl telewizyjny) 1337
 Farmus Grażyna 1559
 Federacja Polek w Kanadzie 906, 933, 1023, 1026, 1265
 – Ogniwo 11 (Toronto) 906, 933
 Festiwal Filmów Fabularnych (Gdynia; 1981) 1540
 Fibak Wojciech 624
 Fijał Marian 1255, 1259
 Filipczuk Eugeniusz 757
 Film dokumentalny 8, 512, 697, 816, 1204, 1238, 1294, 1309, 1339, 1446, 1540

Film polski 1325-1326, 1340
 Firmanty Stanisław 745
 Flis Jesse 1088, 1094, 1210
 Frajlich Anna 20, 505
 Franaszek Andrzej 20
 Frasyński Władysław 1130
 „Fraza” (czas.) 1579
 Fronczewski Piotr 528, 945
 Fulawka Halina 1067
 Fundacja im. Władysława Reymonta
 (Hamilton) 740
 Fundacja Maksymiliana Kolbe
 (Mississauga) 1152
 Fundacja Pomocy Dzieciom Polskim na
 Wschodzie 1142
 Fundacja Pomocy Dzieciom z Chorobą
 Nowotworową (Warszawa) 960
 Fundacja Władysława i Nelli Turzańskich
 (Toronto) 14, 20, 533, 957-958, 961,
 977, 997, 1004-1005, 1009, 1018, 1022,
 1122, 1127, 1226, 1249, 1252, 1272-
 1273, 1280, 1284, 1443, 1500, 1579,
 1584-1587, 1600
 Fundusz Dziedzictwa Polek (Kanada)
 1015, 1027-1028, 1030, 1412

Gajos Janusz 1277
Gamalski Bogumił zob. Pacak-Gamalski
 Bogumił
Garlicki Andrzej 1223, 1228, 1233, 1559
Gawenda Wojciech 1351
Gawlas Elżbieta 886
 „Gazeta” (czas.) 976, 984, 986-987, 989-
 993, 999, 1002-1003, 1383, 1439
 „Gazeta Lwowska” (czas.) 898
Gdańsk (woj. pomorskie) 927, 1040, 1043-
 1044
 „Gdybym był lekki jak piórko” (książka)
 1466
Gdynia (woj. pomorskie) 1540

Gella Aleksander 20, 359
Giedroyc Jerzy 20, 380, 491, 1271
Giera Teresa 1349
Gierek Edward 605
Gierymski Tadeusz 299, 307
Gierymski Wojciech 294
Gil Marian 1145
Gilewski Wojciech S. 1089, 1557
 „Girl Guide” (film fabularny) 1298
Giza Antoni 1100
Gizella Jerzy 20, 552
Glomp Józef 777
Glenbow Museum (Calgary) 646
Glensk Urszula 20
Gliński Robert 1147
Gliwice (woj. śląskie) 31, 599
Gliwickie Konfrontacje Literackie
 „Literatura niejedno ma imię” (I; Gliwice;
 1981) 599
Gładuń Janina 1376
Głaz Kazimierz 1214, 1350
 „Głos Polski-Gazeta Polska” (czas.) 678,
 681, 717, 764, 786-787, 791, 818, 838,
 852, 1060, 1376, 1433, 1440, 1549-1550,
 1553-1562
Głowacki Janusz 527, 1136
Godzina wychowawcza 565
Gogol Mikołaj 17, 206-207
Gogoła Jacek 1152
Gola Józef 9, 406
Gołas Witold 1376
Gołaś Andrzej 1107
Gombrowicz Witold 716, 1350
Gonsik Tadeusz 1208
Gorbaczow Michaił 8, 732, 801, 817
Gorbaniewska Natalia 946
Gorczyński Wojtek 838
Góra Agnieszka 20

- „Górski hotel” (spektakl telewizyjny) 1321
 Grafomania 411-412
 Grechuta Marek 521
 Grochowina Józef Andrzej 1430
 Grochowska Magdalena 491
 Grotowicz Wiktor 1383
 Gruber Krzysztof 1313, 1336
 Grudziński Gustaw zob. Herling-Grudziński Gustaw
 Grudziński Mieczysław 512
 Grupa Literacka (Radomsko) 1473
 Grupa Literacka im. Władysława Sebyły (Kłobuck) 270-271
 Grupy literackie 270-271, 1473-1476, 1529, 1547, 1564
 Grys Ben 1061
 Grzegorzewska Wioletta 20, 556
 Grzybowski Konstanty 8, 784
 Grzymalski Krzysztof 1047-1048, 1290
 Gurecki Winicjusz 9, 397
 Gutowski Michał 1177
 Gwiazda Andrzej 1090
- H**
 Habrowska-Jellacyc Irena 15, 20, 549, 1383
 Haidasz Stanisław 1215
 Halifax (Nowa Szkocja, Kanada) 1376
 Halikowska Teresa 454
 Haller Józef 829
 Hałko Lech 20, 383
 Hamilton (Ontario, Kanada) 712
 Harwood Ronald 1324
 Havel Václav 1321
 Heith Richard 1055
 Hemar Marian 20, 362, 368, 442, 1346
 Hen Józef 20, 501
 Herbert Zbigniew 774
 Herbst Lothar 20, 523, 1383
 Herling-Grudziński Gustaw 20, 354, 365
- Herrgesell-Motyl Krystyna 9, 402
 Hertz Aleksander 877
 Hetmańska Tamara 9, 410
 Heyduk Jerzy Ryszard 9, 340, 409, 1562
 Hoffman Jerzy 378
 Hoffman Piotr 1383
 Holoubek Gustaw 528, 854
 „Homo Polacus” (artykuł) 1441-1442
 Horak Stanisław 242, 276, 298, 306, 328
 „Horror w Wesołych Bagniskach” (film fabularny) 1312
 Huzik Władysław 297
 „Hybrydy” zob. Orientacja Poetycka
 „Hybrydy” (Warszawa)
- I**
 „I znowu dalej w daleki świat” (film fabularny) 1243
 Ichnatowicz Janusz 20, 555
 Illg Jerzy 20, 494
 Iłowiecki Maciej 884
 Ingleton Karolina 1241
 „Integracyjne funkcje kultury etnicznej” (seminarium; Calgary) 634
 Iwaniuk Waclaw 15, 19-20, 46, 58-60, 181, 212, 335, 339, 347, 358, 375, 386, 420, 444-445, 459, 467, 477, 515, 712, 740, 753, 903, 998, 1017, 1021, 1037-1038, 1123, 1204, 1276, 1345, 1348-1349, 1377, 1383, 1385, 1388, 1397, 1434, 1495, 1557, 1559
 „Iwanow” (spektakl telewizyjny) 1311
 Iwanow Zbigniew 1044
 Iwaszewska Renata 1112, 1202, 1224, 1257
 „Izba” (restauracja; Mississauga) 909
- J**
 Jac. Bublowa Danuta 9, 415-417
 „Jak żyć” (film dokumentalny) 1446, 1540
 Jan Paweł II (papież) 20, 500, 658, 661, 687, 828
 - **pomnik** (Calgary) 658, 662

- Janda Krystyna 531-532, 1141, 1245, 1261, 1296
- Jandziszak Tadeusz 1074-1075, 1383
- Jankowska Janina 511
- Janus Cezary 1383
- Januszko Stanisław 9, 405
- Jaruzelski Wojciech 609, 613, 619, 657, 758
- Jasińska Jasia 1243
- Jasiński Stanisław 1247-1248
- Jasnorzewska Maria zob. Pawlikowska-Jasnorzewska Maria
- „Jasność” (książka) 1596
- Jastrun Tomasz 438
- Jastrzębie-Zdrój (woj. śląskie) 589
- Jaśkiewicz Jan 1289
- Jaśkiewicz Katarzyna zob. Banachowska-Jaśkiewicz Katarzyna
- Jaśkiewicz Maciej 792, 1198, 1557
- Jatczak Jerzy 921
- Jedlewski Paweł 1376
- Jellaczyc Irena zob. Habrowska-Jellaczyc Irena
- „Jesteś wszędzie, Itako” (książka) 353
- Jezierska-Mańkowska Marta 608
- Jeziorański Jan zob. Nowak-Jeziorański Jan
- Jeziorański Zdzisław zob. Nowak-Jeziorański Jan
- Język polski 736
- Jodłowski Marek 267, 312, 315, 432
- Jurczyk Marian 1097
- Jureczko Eugeniusz 1150
- Jurkszus-Tomaszewska Jadwiga 20, 343-344, 372, 381, 455, 472-473, 518, 712, 948, 1207, 1377, 1434
- Juruś Edward 1190
- „Jutro wszystkich świętych” (opowiadanie) 1510
- Kabaret 848, 956, 972, 985, 1301, 1314, 1319, 1340, 1351
- Kabaret „Piwnica pod Baranami” (Kraków) 848
- Kabaret „Pod Bańką” (Toronto) 956, 972, 985, 1340, 1351
- Kabaret „Szpak” (Warszawa) 1319
- Kaczmarek Andrzej 1234
- Kaczmarek Jacek 793
- Kaczorowski Ryszard 1071, 1237
- Kajtoch Jacek 282, 290
- „Kalejdoskop Polski” (program telewizyjny; Calgary) 658, 1129-1133
- Kaliszewski Andrzej 1430
- „Kalosze szczęścia” (film fabularny) 1307
- Kałamacki Stanisław 506
- Kamerun 1150
- „Kamień na kamieniu” (film fabularny) 1293
- Kamieńska Anna 788
- Kamiński Marek 1188
- Kamiński Mieczysław S. 913
- Kanada 10, 14-15, 18, 161, 346, 381, 388, 399, 405, 453, 517, 519, 527, 549, 610, 630, 636, 658, 671, 673, 676, 681-682, 690, 694, 710-711, 731, 734, 736, 741, 744-745, 750, 755, 772, 775, 777-778, 785, 795, 797, 808, 814, 823, 830, 848, 851, 855, 870, 878, 882, 893-894, 902, 906, 916, 924, 930, 933, 950, 954, 961-963, 965-967, 969, 979, 983, 986, 1010-1013, 1015, 1023, 1026-1030, 1049-1050, 1062, 1065, 1068, 1070, 1072, 1078, 1080-1081, 1083, 1087, 1098, 1166, 1181, 1185, 1197-1198, 1207, 1210, 1217, 1228-1229, 1234, 1241, 1243, 1248-1249, 1255, 1259, 1265, 1273, 1289, 1292, 1345-1368, 1375-1382, 1412, 1440-1441, 1443, 1445, 1448, 1450-1451, 1456-1457, 1471-1472, 1478, 1489, 1492, 1502-1505, 1509, 1557, 1577-1580, 1586, 1600
- Kapsa Jarosław 1383

- Kapuściński Ryszard 20, 190, 376, 475, 480, 485, 490, 496, 1226, 1264, 1281
- Karkowska Julita 1420
- „Karol” (sztuka teatralna) 636
- Karpiński Ryszard 905
- Kasprzak Ida 1059, 1184
- Kasprzyk Krzysztof 808
- Kata Zofia 974, 1444
- Katarzyna II (cesarzowa Rosji) 20, 510
- Katarzyna Wielka zob. Katarzyna II (cesarzowa Rosji)
- Katedra św. Michała (Toronto) 690
- Katowice (woj. śląskie) 30, 169, 241, 303-304, 580-581, 584, 587, 602, 1128, 1370, 1372-1373, 1463, 1482, 1486, 1508, 1525, 1536, 1607, 1643-1647
- Katowice (woj. śląskie; okręg) 1426
- Katyń (Rosja) 807, 1131
- Kawczak Andrzej 1433
- Kawiarnia Literacka „Pod Sufitem” (Mississauga) 394, 1569
- Kaz-Ostaszewicz Kazimierz 9
- Kądziała Paweł 371
- Kentucky (Stany Zjednoczone; stan) 1383
- Kępiński Andrzej 769
- Kęsik Karolina 814, 818
- Kidawa-Błoński Jan 1323
- Kielce (woj. świętokrzyskie) 11
- Kielce (woj. świętokrzyskie; okręg) 1400, 1480
- Kiersnowski Janusz 1054
- Kiersnowski Olgierd 1064
- Kieślowski Krzysztof 1303
- Kijonka Tadeusz 295, 428
- Kilar Zbigniew 769
- Kino 970
- Kisielewski Stefan 20, 356, 747, 929
- Kitchener (Kanada, Ontario) 714
- „Klan” (serial fabularny) 1341
- Klub Literacki „Słowień” (Bytom) 1473, 1547, 1564
- Klub Polski (Toronto) 870
- Klub Seniorów (Calgary) 615, 618
- Klub Seniorów (Hamilton) 712
- Kłobuck (woj. śląskie) 270-271, 596
- Kobak Tadeusz 792
- Kobieta 1416
- Kobos Andrzej 926, 1376, , 1383, 1557, 1559
- Kobuszewski Jan 524
- Kochanowski Jan 859
- Kociniak Józef 9, 387, 403
- Kodak-Canada (firma; Toronto) 1190
- Kohelet (postać biblijna) 1409
- Kolarz Wiesław 254
- Kolch Mila 1102
- Kolski Jan Jakub 1299
- Kolumbia Brytyjska (Kanada) 1376
- Kończak Jerzy 10, 20, 55, 65, 538, 546, 548, 1024
- Kończyński Andrzej 1095, 1162
- Kołąkowski Leszek 20, 355
- Koło Młodych (Katowice) 581
- Komedia 1298, 1308, 1316, 1337, 1342
- „Komedia amerykańska” (spektakl telewizyjny) 1342
- Konarski Feliks 1243
- Koncert Polskich Kołęd w Ontario (I; Mississauga; 2010) 1027
- Kondrat Marek 1329, 1332
- Kondratiuk Andrzej 1320
- Konfederacja Nowego Romantyzmu (grupa literacka; Warszawa) 1473
- Konfederacja Polski Niepodległej 1074-1075
- Konformizm 759
- Konfraternia Artystyczna „Smocza Jama” (Toronto) 351, 1019, 1349

- Kongres Kultury Polskiej na Obczyźnie (Londyn; 1985) 518, 708-709
- Kongres Polonii Kanadyjskiej 755, 775, 778-779, 812, 949, 965, 979
- Okręg Alberta 611, 645, 1049, 1375
- Okręg Toronto 752, 853, 870, 902, 1069, 1078, 1080, 1085, 1098, 1156, 1180
- Zarząd Główny (Toronto) 706-707, 752, 755, 966, 978, 1013, 1072, 1093, 1157, 1165, 1171, 1174, 1179, 1182, 1189, 1199, 1218, 1220, 1223, 1228, 1233, 1253, 1255, 1285, 1291
- Koniuszy Edward 1148
- Konkurs Polskiego Radia – Rozgłośnia w Katowicach (1978) 1643-1646
- Konkurs Recytatorski Funduszu Dziedzictwa Polek w Kanadzie (XIX; Toronto; 2005) 1015
- Konkurs Recytatorski Poezji Polskiej (XV; Toronto; 2002) 1006
- „Konopielka” (książka) 1424
- Konsulat Generalny RP (Kanada) 630, 969, 1029
- Kontewicz Waldemar 20, 509
- Konwicki Tadeusz 20, 74, 535-536
- Kopalnia „Wujek” (Katowice) 169
- Kopański Bogdan 1376, 1383
- Koprowski Jan 582
- Kopystecki Lucjan 9
- Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy 241, 586, 591-592, 595, 1041, 1423, 1426-1427, 1460, 1519
- Katowice 580-581, 584, 587, 1370
- Przemyśl 1521
- Korey-Krzeczowski Jerzy 11, 20, 57, 62- 64, 476, 478-479, 481, 540-544, 547, 1274-1275, 1282, 1398, 1400-1401, 1493-1494
- Korian Tola zob. Terlecka Antonina Maria
- Kornhauser Julian 441
- Korzeniowski Walenty 1062
- Kosecka Barbara 627
- Kosecki Stanisław 627
- Koszutski Jan K. 1064
- Kościół pw. Matki Bożej Królowej Pokoju (Calgary) 658
- Kościół św. Teresy (Toronto) 689
- Kot Antoni 1383
- Kotański Marek 1235
- Kott Teresa 1165, 1376
- Kowalczyk Andrzej Stanisław 20, 380
- Kowalczyk Kamil 1091
- Kowalski Kazimierz 640
- Koziura Tadeusz 281, 293
- Kozłowski Wojtek 1383
- Kozyra Wiesław 573
- Kóźniewski Kazimierz 302, 719
- Kracherowa Nina 247
- Krajewski Wojciech 799, 803
- Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej (XXXIV; Opole; 1997) 1334
- Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” (I; Gdańsk; 1981) 1040, 1043-1044
- Kraków (woj. małopolskie) 831, 1045, 1107
- Kraków - Nowa Huta (woj. małopolskie) 243
- Krasiczyński Krzysztof 1383
- Kraśniński Janusz 20, 551, 1284
- Krasnodębski Jan Paweł 245, 258, 278, 292, 296, 300
- Krauze Antoni 1333
- „Kreacja rzeczywistości w literaturze współczesnej” (seminarium; Lubliniec; 1972) 586
- Kremblewska Irena 1201
- „Kriegsverbrechen” (film dokumentalny) 697
- „Kronika pięćdziesięciu lat” (książka) 1207
- „Kronika Tygodniowa” (czas.) 606, 623
- Król Jan 377, 1103

Król Stanisław 1073, 1119
 Krótki Karol 632
 Krukowski Marian 630
 Kruszewski Eugeniusz S. 1376
 Krynicki Ryszard 440, 466
 Kryński Zdzisław 1114, 1559
 Kryska Sławomir 224
 Kryszak Janusz 20, 358, 529-530
 Krzaklewski Marian 1236
 Krzczowski Jerzy zob. Korey-
 Krzczowski
 Kubica Aleksander 1288
 Kudrowa Irma 20, 367
 Kulesza Juliusz 20, 384
 Kulis Marek 992, 1113, 1120
 Kultura 8, 14, 320, 327, 333, 381, 503,
 518, 598, 607, 617, 626, 632, 634, 655,
 660, 665, 701, 708-709, 729, 746, 792,
 831, 854, 1004, 1018, 1029, 1060, 1132,
 1152, 1207, 1225, 1286, 1292, 1427,
 1450, 1545, 1564, 1577, 1584, 1591
 „Kultura” (czas.; Paryż) 20, 380
 „Kultura” (czas.; Warszawa) 864, 946
 Kułach Jan 706
 „Kurier Polsko-Kanadyjski” (czas.) 1558
 Kusiba Marek 20, 471, 504, 808, 1353,
 1376, 1383, 1420, 1509, 1611
 Kutz Kazimierz 20, 497, 1304, 1542
 Kwiatkowska Irena 1254
 Kwiecińska Magda 398

 Lang Krzysztof 1310
 Lanzmann Claude 8, 816
 Laquedem zob. Żyd Wieczny Tułacz
 (postać legendarna)
 Laskowski Adam 1216
 Lasota Grzegorz 1318
 Latacz Irena Maria 1406
 Latina (Włochy) 1066

 „Lazarus” (film fabularny) 1317
 Lechita Jerzy 632
 Lechoń Jan 20
 „Lekcja pisania” (książka) 364
 Len Krzysztof 1125
 Lesik Paweł A. 257
 Leszin Jerzy 262
 Lethbridge (Alberta, Kanada) 632, 644,
 654, 658
 Linda Bogusław 1297, 1310
 Lions Bay (Kolumbia Brytyjska, Kanada)
 13, 1124
 Lipińska Olga 1324
 Lipiński Jan 299, 307
 Lipska Ewa 8, 427, 463, 744, 1273
 Lis Tadeusz 526-527
 Lisiecka Alicja 639, 652
 „List Oceaniczny” (czas.) 56
 Liszewski Karol 773
 Literatura emigracyjna 15, 529, 639, 649,
 651, 782, 1377, 1434-1435, 1490, 1496
 Litwa 1172
 Lityński Jan 1040
 Lityński Józef 1087
 Lizakowski Adam 20, 422, 462
 Lizoń Władysław 1285
 London (Ontario, Kanada) 913, 1546
 Londyn (Wielka Brytania) 518, 680, 708-
 709, 770, 773, 1243, 1597-1599, 1651
 „LOT” zob. Polskie Linie Lotnicze „LOT”
 Lubicz-Łuba Anna 10, 465, 1124, 1376,
 1383, 1559, 1577
 Lublin (woj. lubelskie) 19, 905, 1011,
 1037-1038
 Lubliniec (woj. śląskie) 586
 Lubomirski Michał 1376
 Lubosz Bolesław 228, 322
 Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza 594
 Lwów (Ukraina) 850

Łastik Salomon 221
 Łobodowski Józef 20, 358
 Łomża (woj. podlaskie) 1353
 Łopieńska Barbara N. 20, 366
 Łotwa 1175
 Łoziński Marcel 1294, 1446, 1540
 Łódzka Wiosna Poetów (konkurs literacki)
 1615-1619
 Łódź (woj. łódzkie) 1615-1621
 Łuba Anna zob. Lubicz-Łuba Anna
 Łukasiewicz Juliusz 1559
 Łukasiewicz Stanisław 632, 1046

Machulski Juliusz 1298, 1305, 1313, 1342
 Machut Kazimierz Andrzej 1232
 Macierewicz Antoni 1158
 Maczek Stanisław 846
 Majcherkiewicz Stanisław 658
 Majewska Iwona 940, 1383
 Majewska Włada 362, 368
 Majewski Janusz 1311
 Majewski Marek 9, 418
 Maksymiuk Lucyna 1187, 1212
 Malczewski Rafał 20
 Malicki Marek 852, 1060, 1171, 1174,
 1179, 1182, 1189, 1194-1195, 1199,
 1218, 1376
 Malicz Mieczysław 1243
 Malinowski Tomasz zob. Pobóg-
 Malinowski Tomasz
 „Mały Franek” zob. Zubrzycki Franciszek
 (pseud. „Mały Franek”)
 Mandelsztam Osip 20
 Mańkowska Marta zob. Jezierska-
 Mańkowska Marta
 Mańkowski Jerzy 317
 Marciniak Rena 254-255
 Marciniak Włodzimierz 610
 Marcinkiewicz-Mieczkowska Wanda 1172

Marczewski Wojciech 1343
 Markiewicz William 688
 Master Printing (Toronto) 1057
 Maślanka Franciszek 9, 360
 Matejko Aleksander 632, 663, 1557
 „Matki, żony i kochanki” (serial fabularny)
 1313
 Matura 566
 Matywiecki Piotr 274
 Maupassant Guy de 1324
 Mazur Janina Helena 1020
 Mażul Henryk 533
 Mąciór Władysław 1045
 „Mąż stanu” (spektakl telewizyjny) 1324
 Mech Leszek 992, 1151
 Mercik Zdzisław 1050-1051, 1133
 „Metamorfozy głębin Twoich” (książka)
 1449, 1568-1572, 1574-1576
 Mędrak Czesław 658, 662
 Mętrak Krzysztof 20, 374
 Michalczak Elżbieta 1146
 Michalczak Krzysztof 1146
 Michalski Waldemar 453, 1011
 Michnik Adam 728
 Mickiewicz Adam 20, 507-508, 1358
 Midland (Ontario, Kanada) 704
 Mieczkowska Wanda zob. Marcinkiewicz-
 Mieczkowska Wanda
 Mieczkowski Waldemar 1163
 Miejski Dom Kultury (Radzionków) 579
 Mieszkowska Anna 362, 368
 Międzyrzecki Artur 371
 Migo A. 1638
 Mikołajek Tadeusz 236
 „Milczenie” (spektakl teatralny) 770
 Miłosz Czesław 8, 20, 370, 373, 431, 457,
 474, 505, 727, 862, 1454
 - **pomnik** (Edmonton) 625, 631

- Miodowicz Alfred 934
- Misek Leokadia 1152
- Mississauga (Ontario, Kanada) 17, 195, 393-394, 909, 985, 1023, 1026-1027, 1112, 1152, 1231, 1257, 1287, 1569
- Moczulski Leszek 8, 820-823
- Modzelewski Karol 1042
- „MONAR” zob. Stowarzyszenie „MONAR” (Warszawa)
- Monte Cassino (Włochy) 644, 687, 697
- Montreal (Quebec, Kanada) 1083, 1376
- Morawiecki Kornel 918-919, 1092, 1437
- Morawski Witold 15
- Mordel Piotr 20, 73, 1506
- Moskal Wojciech 1188
- Moskwa (Rosja) – Kreml 844, 926
- „Mosty z papieru” (książka) 1292, 1588-1590, 1592-1595, 1597-1599, 1600, 1651
- Motył Krystyna zob. Herrgesell-Motył Krystyna
- „Mosaic in Media” (książka) 804
- Możdżanowski Łukasz 628, 666, 696
- Możdżeński Danek 625
- Możejko Edward 1557
- Mrożek Sławomir 636, 656
- Muskała Piotr 1373
- Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza (Lublin) 19, 1037-1038
- „Nad Wartą” (czas.) 578
- Nagroda Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie (2011) 1597-1599, 1613-1651
- Nagrody 1597-1599, 1613-1651
- Nagrody Nobla 862
- „Nasza Credit Union” (czas.) 1058
- Nasza Polonia Network (strona internetowa) 1125
- „Nasze Problemy” (czas.) 589
- NATO 1228, 1255
- Nawrocki Witold 336, 864
- „Naxos” (firma muzyczna; oddział w Toronto) 1111
- Netz Feliks 269, 305, 308-309, 319, 439
- Neuger 1373
- Neumert Stanisław 251
- Newnham Michael 1273
- Nędzia Michał 819
- Niedworok Adolf 252
- Niedzielak Stefan 943
- Niemcy (Republika Federalna) 1383
- „Niepodległość-Solidarność” zob. Polskie Ugrupowanie Polityczno-Społeczne „Niepodległość-Solidarność” (Calgary)
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” 512, 623, 738, 845, 1040, 1043-1044, 1089, 1236, 1270, 1373, 1269-1270, 1373, 1542, 1557
- NKWD 1247
- „Nowa Fala” (formacja poetycka) 1529
- Nowaczyński Adolf 1342
- Nowak Arkadiusz 1203
- Nowak Jan 1169, 1200
- Nowak Leszek 1373
- Nowak Tadeusz 434
- Nowak-Jeziorański Jan 20, 382, 522, 719, 811, 869, 1164
- Nowakowski Tadeusz 1358
- Nowicki Jess 658
- Nowicki Mieczysław 1258
- Nowotarska Maria 1144, 1181, 1217
- „Nowy Kurier” (czas.) 391
- „Nowy Prąd” (czas.) 15
- Nyczaj Stanisław 45, 331, 1480, 1485, 1488
- „O Rubinową Hortensję” zob. Ogólnopolski Konkurs Literacki „O Rubinową Hortensję” (Łódź)

- „Obecność chrześcijanina w świecie”
(wystawa; Calgary; 1984) 658
- Oberlangen (Niemcy) 1184
- Oborski Zbigniew 889
- Obóz hitlerowski Auschwitz-Birkenau 965
- Obóz jeniecki Oberlangen (Niemcy) 1184
- Ochojska Janina 1239
- Odojewski Włodzimierz 1252
- „Ogniem i mieczem” (film fabularny) 378
- Ogólnopolski Konkurs Literacki
o „Rubinową Hortensję” (Piotrków
Trybunalski) 1469, 1613-1614, 1622-
1641
- Ogólnopolski Konkurs Literacki
„Trzydziestolecie” (Katowice; 1974)
1370
- Ogólnopolski Konkurs Poetycki „Człowiek
wobec środowiska urbanistycznego” (II;
Jastrzębie-Zdrój; 1974) 589
- Ogólnopolski Meeting Poetycki
„Pomówmy o wartościach” (Chorzów,
1980) 29, 1526, 1537
- Ogólnopolskie Konfrontacje Poetyckie (II ;
Częstochowa ; Kłobuck ; 1975) 596
- Ogrodowczyk Andrzej 959
- Olbrychski Daniel 8, 780, 1222
- Olejniczak Stanisław 1373
- Oleńska Nina zob. Piwocka Janina
- Oleśnica (woj. dolnośląskie) 1642
- Oleśnicki Maj Poetycki (Oleśnica; 1978)
1642
- Olimpiada Niepełnosprawnych (Toronto)
1206
- Olszewski Dariusz 1383
- Olszewski Jacek 1383
- Olszewski Jan 1158, 1160, 1197
- Olszewski Zdzisław 243
- Onyszkiewicz Janusz 1262
- Onyszko Aleksander 1138
- Opole (woj. opolskie) 1128, 1334
- Order Uśmiechu 973
- „Orientacja” (czas.) 262
- Orientacja Poetycka „Hybrydy”
(Warszawa) 262
- Orlewski Rafał 253
- Orłoś Kazimierz 837
- Orłowski Stanisław 775, 1072, 1093
- Orski Mieczysław 265
- „Orzeł Biały” (czas.) 682, 684-685, 691
- Oshawa (Ontario, Kanada) 785, 916
- Osiecka Agnieszka 1334
- Osmańczyk Edmund Jan 947
- „Ostatni kurs” (film fabularny) 1306
- Ostrowski Andrzej 234
- Oświęcim (woj. małopolskie) 36-37, 694,
730, 737, 965, 983
- Ottawa (Ontario, Kanada) 1007, 1383,
1557, 1559
- Otrębski Andrzej 3, 66
- Ozóg Jan Bolesław 288-289
- Pacak-Gamalski Bogumił 632, 1376
- Paderewski Ignacy 1138
- Pankiewicz Andrzej 1142
- Pankowski Marian 1587
- Państwowa Agencja Inwestycji
Zagranicznych (Warszawa) 1216
- „Papa się zeni” (film fabularny) 1316
- Papierz Magda 956, 972, 1351
- „Parada oszustów” (cykl fabularny) 1318
- Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej
(London) 913
- Parafia św. Maksymiliana Kolbe. Ruch
Odrodzenia w Duchu Świętym
(Mississauga) 1231
- Parafia św. Stanisława Kostki (Toronto) 1146
- Parafia św. Teresy (Toronto) 1240
- Paryż (Francja) 693, 1288, 1376
- Pasikowski Władysław 1331

- Passent Daniel 8, 629, 724
- Pasternak Bogdan 32, 53, 1601
- Pasternak Bogusław zob. Pasternak Bogdan
- Pasterski Janusz 20
- Paszek Piotr 20, 361
- Paszporty 836, 849
- Patisserie de Paris (kawiarnia; Calgary) 658
- Patriotyzm 670, 799, 803, 1433
- Pawlikowska-Jasnorzevska Maria 1129
- Pawłowska Danuta 735
- Pawłowska Małgorzata 1373
- Pawłowski Andrzej 735
- PCAG zob. Polish Canadian Action Group (Toronto)
- „Pełnia” (film fabularny) 1320
- „Pestka” (film fabularny) 1296
- Pestka Wojciech 299, 307
- Pędziwoł Aureliusz 1383
- Piechal Jacek 1066
- Piekarski Aleksander 903
- Pieronek Tadeusz 1211
- Pierzchała Jan 325
- Pieszczachowicz Jan 290
- Pietrus Janusz 378
- Pikul Jerzy 326
- Piłsudski Józef 692-693
- Piotrowski Tomasz 1083
- Piotrków Trybunalski (woj. łódzkie) 47-52, 1469, 1483-1484, 1613-1614, 1622-1641
- Piotrowska Krystyna 658
- Piotrowski Ryszard 658
- Piotrowski Tomasz 1376
- Piskulak Andrzej 20, 67-68, 495
- „Piwnica pod Baranami” zob. Kabaret „Piwnica pod Baranami” (Kraków)
- Piwocka Janina 1243
- Piwowarek Tomasz 1383
- PKO. Oddział (Toronto) 1221, 1244
- Plotka 733, 875
- Pluta Franciszek 893, 1065, 1070, 1433
- Pluta Jerzy 272, 286
- „Płomyczek” (czas.) 756
- Pobłocka Ewa 854
- Pobóg-Malinowski Tomasz 513
- „Pod Bańką” zob. Kabaret „Pod Bańką” (Toronto)
- „Pod Sufitem” zob. Kawiarnia Literacka „Pod Sufitem” (Mississauga)
- „Podróż do śmierci” (film fabularny – telewizyjny) 1329
- „Podróż w głąb pamięci” (książka) 1276
- Pokolenie '68 zob. Nowa Fala (formacja poetycka)
- Pol-Can Bank (Warszawa) 988-993, 995, 1105, 1113, 1118, 1120, 1169, 1187, 1200, 1212, 1266
- Polichno (woj. łódzkie) 1620-1621
- „The Polish Express” (czas.) 680, 723
- „Polish Kaleidoscope” zob. „Kalejdoskop Polski” (program telewizyjny; Calgary)
- Polish Canadian Action Group (Toronto) 720, 739, 797, 827, 887, 1056, 1557
- „Polish Spirit” (wystawa; Toronto; Mississauga; 2009) 1023, 1026, 1287
- „Polish Studio” (program telewizyjny; Toronto) 1086, 1134-1292, 1382
- Poliszczuk Wiktor 1193
- Polonia 9-10, 391, 560, 562, 611, 628-629, 661, 686, 693, 706, 723, 733-734, 753, 755, 759, 767, 775, 778, 783, 799, 806, 810-811, 823, 825, 827, 829, 855-856, 861, 863, 865, 868, 870-871, 874, 879, 881, 883-885, 888, 890, 892, 895, 897, 899, 901-902, 904-905, 907, 910-912, 914-915, 917, 919-920, 925, 928, 937-938, 949, 965, 969-970, 976, 979, 982, 985-986, 998, 1002, 1013, 1049, 1072, 1078, 1080, 1098, 1125, 1186, 1194-1195, 1374-1375, 1382, 1412, 1436-1437, 1441,

- 1444, 1446, 1490, 1568-1572, 1574-1576
- Polonia Solidarna (fundusz) 827
- „Polonia Przyszłości” (organizacja; Toronto) 949, 979
- Polonijny Kabareton (III; Mississauga; 2000) 985
- „Polowanie na karaluchy” (sztuka teatralna) 527
- Polska 13, 18, 20, 161, 176, 352, 375, 380, 382, 438, 477, 491, 527, 619, 621, 624, 630, 640, 646, 648, 654, 657-658, 665, 668, 689, 699, 716, 722, 750, 758, 769, 781, 785, 805, 824, 828, 850, 866, 880, 884, 916, 927, 929, 944, 946, 966-967, 1036, 1089, 1101, 1164, 1202-1204, 1209, 1224, 1228, 1255, 1273, 1288, 1383, 1443-1444, 1454, 1456, 1473-1476, 1489, 1573
- Polska Fundacja Kulturalna (Londyn) 773
- Polska Partia Niepodległościowa 1074-1075
- Polski Fundusz Wydawniczy (Kanada) 10, 15, 346, 517, 519, 676, 694, 741, 808, 924, 950, 954, 961-963, 983, 1010, 1249, 1292, 1345-1368, 1443, 1448, 1451, 1471, 1492, 1504, 1577
- **wydawnictwa** 9, 11, 13-15, 17, 46, 54-56, 58-61, 71-72, 1378-1381, 1385, 1387-1395, 1397, 1399, 1402-1407, 1409-1411, 1413-1420, 1606
- Polski Klub Dyskusyjny (London) 1546
- Polski Komitet Olimpijski 1258
- Polski Ośrodek Społeczno-Kulturalny (Londyn) 770
- „Polski wieczór wigilijny” (impieza; Toronto) 1137
- Polskie Centrum Kultury im. Jana Pawła II (Mississauga) 985, 1152, 1569
- Polskie Linie Lotnicze „LOT” 835
- Polskie Radio 1647-1648
- Polskie Radio Katowice 30, 1373, 1463, 1482, 1508, 1643-1647
- Polskie Radio Toronto 1293-1368
- Polskie Ugrupowanie Polityczno-Społeczne „Niepodległość-Solidarność” (Calgary) 1055
- Polsko-Kanadyjskie Centrum Kulturalne (Calgary) 611, 627, 634, 636
- Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne (Toronto) 792, 1181, 1198, 1217
- Salon Muzyki i Poezji 1217
- „Pomówmy o wartościach” zob. Ogólnopolski Meeting Poetycki „Pomówmy o wartościach” (Chorzów, 1980)
- Popiełuszko Jerzy 679, 722
- Popławski Ireneusz 1376
- „Powiedz prawdę” (reportaż) 30, 597, 1647-1648
- Powstanie 1944 r. warszawskie 608
- „Poznań '56” (film fabularny) 1338
- Poznań (woj. wielkopolskie) 641, 700, 1338
- Poznański Czerwiec 1956 r. 641, 700, 1338
- „Prix Italia” (konkurs) 511
- PRL 603, 609, 613, 619, 638, 657, 672, 698, 702, 724, 731, 761, 800, 811, 822, 836, 849, 896, 910, 932, 941, 1446, 1540
- „Promyk” zob. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Promyk” (Mississauga)
- „Prowokator” (film fabularny) 1310
- Prus Maciej Piotr 1383, 1557
- Prusiński Leszek 1056
- Pruszyński Aleksander 723, 795
- Przemyśl (woj. podkarpackie) 1521
- Przestępczość nieletnich 1229
- Przetakiewicz Zygmunt 1086, 1382
- „Przeznaczenie jest wyborem” (książka) 1578, 1580
- Przybyłowski Franciszek Michał 246

- „Przyjaciele Solidarności” (organizacja; Kitchener) 714
- „Pułkownik Bunkier” (film fabularny) 1335
- „Pułkownik Kwiatkowski” (film fabularny) 1304
- Putrament Jerzy 862
- Pysiak Krzysztof 1430
- Queen Travel (firma; Toronto) 1067
- Queen’s Park (budynek parlamentu; Toronto) 695
- Rabizo-Birek Magdalena 1273, 1579
- Raczyński Edward 1063
- Rada Narodowa Rzeczypospolitej Polskiej w Kanadzie 894
- Rada Polonii Wolnego Świata (Toronto) 1194-1195
- Radek Aniela 9, 396
- „Radio Kalejdoskop” (program radiowy; Toronto) 825
- Radio Wolna Europa. Rozgłośnia Polska (Monachium) 522, 1358
- Radom (woj. mazowieckie) 603-604, 642, 650
- Radomsko (woj. łódzkie) 1369, 1473, 1512, 1630
- Radomsko (woj. łódzkie; okręg) 563
- Radziński Tomasz 1192
- Radzionków (woj. śląskie) 579
- Radziwiłowicz Jerzy 1277
- Rakowski Mieczysław 929
- Ravensbrück (Niemcy) 983
- Reagan Ronald 8, 732, 783
- Redliński Edward 1424
- Ref-Ren [pseud.; właśc. Feliks Konarski] 1243
- „Regiony” (czas.) 593
- Registered Retirement Savings Plan (plan emerytalny) 1102
- „Res Publica” (czas.) 833, 1096
- Reszka Seweryn 949, 981
- „Rewia International” (czas.) 767
- „Rewia odwołana” (spektakl) 1340
- Ridan Jerzy 1238, 1339
- „Robotnicy ’80” (film dokumentalny) 512
- Rocznik Twórczości Polskiej w Zachodniej Kanadzie „Strumień” (czas.) 399
- „Rodowody” (książka) 282, 290
- Rokicka Ewa 802
- Rolicki Janusz 280
- Romanowski Andrzej 1154
- Romański Stanisław Józef 9, 413
- Rosja 844
- Rowiński Krzysztof 773
- Royal Ontario Museum (Toronto) 1290
- Rozwadowski Jerzy 516, 1052, 1058, 1376
- Różewicz Tadeusz 421
- „Rubinowa Hortensja” zob. Ogólnopolski Konkurs Literacki o „Rubinową Hortensję” (Piotrków Trybunalski)
- Rulewski Jan 1269-1270
- Ruprecht Tony 695
- Rust Mathias 844
- Rybczyński Aleksander 20, 56, 436, 452, 460, 498, 537, 554, 1167
- Rybka Bolesław 1243
- Rzeszów (woj. podkarpackie) 595
- Rzym (Włochy) 687
- Sabbat Kazimierz 711, 1065
- Sabo Roman 20, 1509
- Sadowski Stanisław 1069, 1078, 1080, 1085, 1098, 1156, 1433
- Šahnazarov Georgij Hosroewič 809
- Saint Thomas (Ontario, Kanada) 671
- Sajdok Krystyna 1039
- Salon Literacki (Lions Bay) 1124

- Saniewski Wiesław 1322
- Sarajewo (Bośnia i Hercegowina) 173
- Sarnicki Radosław 808
- Sawicka Elżbieta 20, 350, 354, 365
- „Scalić oddalone” (książka) 1500, 1584-1585, 1587, 1600
- Scarborough (dzielnica Toronto) zob. Toronto- Scarborough
- Sejm Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie
- (XXVII; Kitchener; 1985) 710
- (XXVIII; Burlington; 1987) 855
- „Semper Fidelis” (książka) 850
- „SERCE” zob. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „SERCE” (Świdnica)
- Serial filmowy polski 1295, 1313, 1341
- Sesja Śląskoznawcza Pracowników Naukowych, Studentów i Gości Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego (V; Katowice; 2000) 1486
- „Sędzia i jego kat” (spektakl telewizyjny) 1302
- „Shoah” (film dokumentalny) 8, 816
- Shymko Yuri 843
- Siekanowicz Stanisław 1445
- Siekierski Albin 316
- Siennica Różana (woj. lubelskie) 1031, 1034
- Siwiec Marek 321
- Skocz Jan W. 1383
- Skopowski Romuald 260
- Skórnicki Jerzy 282, 290
- Skřęta Bogdan 1159
- Skrzynecki Piotr 520
- Skwarnicki Marek 20, 500
- Słaby Henryk 12, 14, 1286, 1497, 1580
- Składkowski Felicjan Sławoj 942
- „Słodko gorzki” (film fabularny) 1331
- Słonimski Antoni 20, 371, 443
- „Słowień” zob. Klub Literacki „Słowień” (Bytom)
- Smith Michał 1186
- Smithwick Ewa 646
- „Smocza Jama” zob. Konfraternia Artystyczna „Smocza Jama” (Toronto)
- Sobczak Tomasz 1373
- Sobczyńska Bożena zob. Wiśniewska-Sobczyńska Bożena
- Sobiech Kazimierz 9, 404
- Socjalizm 7, 150, 153-154, 159, 809, 935
- Sokalska-Żegleń Magdalena 506
- Sokolska Hanna 1157, 1180
- „Solidarność” zob. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
- „Solidarność Walcząca” (Wrocław) 1092, 1437
- Sołtys Edward 20, 488
- Sołtysik Marek 1430
- „Sonata Marymoncka” (film fabularny) 1339
- Soroczyński Tadeusz 256, 261
- Spółeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „STOPKA” (Łomża) 1353
- Spółeczny Komitet Członków Credit Union (Toronto) 557
- Spotkanie Trzech Generacji (2; Toronto; 1987) 853, 870
- St. Stanislaus – St. Casimir’s Polish Parishes Credit Union Ltd. zob. Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza
- Stachniak Ewa 20, 499, 510
- Stan wojenny 1981-1983 r. w Polsce 1139, 1567
- Stanisławska Bronisława 694, 730, 737, 983
- Stanisławski Witek 694, 730, 737
- Stanisławski Wojtek 694, 730, 737
- Stany Zjednoczone 1383

- Starczyk Mira 636, 1050-1051
 Staśkiewicz Michała 588
 Steinhoff Janusz 1268
 Sterna-Wachowiak Sergiusz 353, 959
 Stocki Aleksander 659
 Stocznia Gdańska im. Lenina (Gdańsk) 927
 „STOPKA” zob. Społeczne
     Stowarzyszenie Prasoznawcze
     „STOPKA” (Łomża)
 Stowarzyszenie Dziennikarzy PRL
     (Warszawa) 609, 613, 619, 657
 Stowarzyszenie Inżynierów Polskich
     (Kanada) 1166
 Stowarzyszenie „MONAR” (Warszawa) 1235
 Stowarzyszenie Polskich Kombatantów
     (Kanada) 682, 1081, 1255, 1259
 Stowarzyszenie Polsko-Kanadyjskie
     (Calgary) 658, 1050-1051
 Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom
     „Promyk” (Mississauga) 1112, 1257
 Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych
     „SERCE” (Świdnica) 1014
 „Strumień” (czas.) zob. Rocznik
     Twórczości Polskiej w Zachodniej
     Kanadzie „Strumień” (czas.)
 Strzembicki Lesław 617
 Strzemieczny Ewa 1105
 Studenci 570, 573-574
 Styczyński Marian 1130
 Subda Andrzej 658
 Subda Jolanta 658
 Suchowolec Stanisław 943
 „Sukces” (serial fabularny) 1313, 1336
 Suleja Włodzimierz 363
 Sulewski Wojciech 239
 Sulimierski Jacek 1117
 Swianiewicz Stanisław 514
 Syberia (Rosja) 1247
 Sympozjum Literackie (I; Przemysł; 1977)
     1521
 Sympozjum Młodego Pokolenia
     (Burlington; 1986) 772
 Synoś Eugenia 1121
 Syrokomla Maciej 804
 Szachnazarow G. H. zob. Šahnazarov,
     Georgij Hosroevič
 „Szansa” (książka) 1467, 1535, 1541
 Szaruga Leszek 1383
 Szarycz Jan 1229
 Szatoba Janusz 1221, 1244
 Szczawiński Maciej Michał 597, 1647-
     1648
 Szczecin (woj. zachodniopomorskie) 1100,
     1241
 Szczeciński Jacek 1057
 Szczeciński Mieczysław 684
 Szczepanik Edward 894
 Szczepkowski Andrzej 1137, 1139
 Szczerba Andrzej 1116
 Szempliński Jerzy 1110
 Szeremietiew Romuald 869
 Szkolnictwo 563-569, 572, 575-577, 583,
     622, 814, 1421
 Szlachetka Elżbieta 9, 400
 Szopa Edward 318
 Szozda Ewa 1127
 „Szpak” zob. Kabaret „Szpak”
 Sztrumf Jadwiga 973
 Szuber Janusz 379, 426, 461
 Szufnara Anna 1265
 Szwajcaria 1138
 Szymborska Nelli zob. Turzańska-
     Szymborska Nelli
 Szymborska Wisława 392, 1219, 1227, 1445
 Szymborski Zbigniew 14, 1122
 Szymoński Rafał 1373, 1542
 „Ściana pełna jerzyków” (książka) 1649
 „Ścieżki chwały” (spektakl telewizyjny) 1311

- Śląsk 27, 264, 275, 301, 310, 590-592, 598,
 601, 1370-1371, 1373, 1431, 1486, 1525,
 1542
- Ślesicki Maciej 1297
- Śliwiński Piotr 959
- Śmieja Florian 15, 20, 337-338, 342, 381,
 712, 740, 804, 1021, 1377, 1434
- Śnieżko Stefan 1196
- Śpiewak Paweł 1096
- Środki masowego przekazu 600, 825
- „Światowiec. Tygodnik Montrealski”
 (czas.) 939
- Światowy Dzień Młodzieży (VIII; Denver;
 1993) 1145
- Światowy Kongres Immunologów (VI;
 Toronto; 1986) 760
- Światowy Zjazd Żołnierzy I Dywizji
 Pancerniej (Toronto; 1987) 846
- Świdnica (woj. dolnośląskie) 1014
- Targi Kupiectwa Polskiego (I; Toronto;
 1988) 922-923
- Tatarkiewicz Anna 742
- „Tato” (film fabularny) 1297
- Taxtronix System Ltd. (firma; Toronto)
 1117
- Teatr 20, 526, 549, 551, 588, 636, 647, 770,
 1128, 1141, 1302, 1324, 1330, 1337, 1344,
 1444
- Teatr Polski (Kanada) 549
- Teatr Polski (Katowice) 1128
- Teatr telewizji 1128, 1324, 1330, 1337,
 1342-1344, 1347
- „Telbit” zob. Wydawnictwo „Telbit”
- Telewizja Polska 934
- Telewizja satelitarna 841
- Terlecka Antonina Maria [Kola Torian]
 335
- Terlecki Tymon 15
- Texas (Stany Zjednoczone; stan) 1376
- „To jest nasza krew” (reportaż filmowy)
 1128
- Toeplitz Krzysztof Teodor 614, 629, 847
- Tołpa Stanisław 1079
- Tomaszewska Jadwiga zob. Jurkszus-
 Tomaszewska Jadwiga
- Tomaszewski Adam 15, 20, 346, 348-349,
 353, 372, 385, 446-448, 450, 455, 472-
 473, 515, 519, 649, 712, 950-951, 959,
 1230, 1345, 1349, 1377, 1434, 1566
- Tomasz Robert 1383
- Torañska Teresa 728
- Toronto (Ontario, Kanada) 12, 14, 18, 20,
 351, 391, 487, 527, 532-533, 557, 606,
 623, 661, 672-675, 677, 687, 689-690,
 693, 695, 720, 734, 736, 738-739, 743,
 752, 760-761, 775, 778-779, 792, 797,
 813-814, 824, 827, 831, 842, 846, 853,
 867, 869-870, 876, 902, 905-906, 910,
 916, 918-919, 922-923, 933, 949, 951,
 956-958, 961, 964, 967, 969, 972, 977,
 979, 982, 985, 999, 1003-1005-1006,
 1009, 1012, 1015, 1018-1019, 1021-1023,
 1026, 1029, 1032, 1056-1057, 1059, 1064,
 1067, 1069, 1077-1078, 1080, 1085, 1089,
 1095, 1098-1099, 1106, 1109, 1111, 1115,
 1117, 1121-1122, 1127, 1137, 1146, 1156,
 1161-1162, 1180-1181, 1190, 1194-1195,
 1198, 1206, 1217, 1221, 1226, 1240,
 1243-1244, 1249-1250, 1252, 1272-1273,
 1280, 1284, 1287, 1290, 1293-1368, 1340,
 1348-1349, 1351, 1355, 1368, 1374, 1376,
 1380, 1391, 1408, 1413, 1443, 1446, 1496,
 1500, 1503, 1556-1557, 1559, 1579, 1584-
 1587, 1600, 1650
- Toronto-Scarborough (Ontario, Kanada)
 905
- Toronto Association for Peace 672-673
- „Toronto Sun” (czas.) 673
- Toruń (woj. kujawsko-pomorskie) 1566
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Polskiej
 (Calgary) 637
- Towarzystwo Wspierania Kultury
 i Edukacji Polskiej na Litwie (Toronto)
 1099, 1368

- Trzeci Maja – obchody
 - Calgary 643
 - Toronto 743
- Trzęsicka Grażyna 683
- Trzęsicki Jerzy 683
- Trznadel Jacek 774
- „Trzydziestolecie” zob. Ogólnopolski Konkurs Literacki „Trzydziestolecie” (Katowice; 1974)
- „Tu Radio Katowice” (książka) 1536
- Tur Krzysztof 367
- Turowicz Jerzy 1040
- Turzańska-Szymborska Nelli 14, 1022, 1036, 1038a, 1122, 1443
- Turzański Władysław 14, 685, 691
- Twardowski Jan 429, 464, 468
- Twaróg Franciszek 1068
- Twaróg Julian 465
- Tyciński Wojciech 10, 969, 1161
- Tydzień Literatury Polskiej (Toronto; 1998) 961, 964, 1249
- „Tygodnik Katowicki” (czas.) 604, 650, 1373
- Tyszkiewicz Beata 1176, 1213
- „U Boga każdy błazen” (książka) 1472, 1551-1552, 1565
- Ukraińska Powstańcza Armia 1193
- Unger Tadeusz 727
- Uniwersytet Calgary (Calgary) 1046-1048
- Uniwersytet Jagielloński (Kraków) 1045, 1142
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika (Toruń) 1566
- Uniwersytet Szczeciński. Zakład Historii Europy Wschodniej (Szczecin) 1100
- Uniwersytet Śląski (Katowice) 1486
- Uniwersytet Torontoński (Toronto) 12, 672
- Uniwersytet w Lethbridge. Wydział Geografii 658
- UPA zob. Ukraińska Powstańcza Armia
- Urban Jerzy 629, 742, 896
- Urbaniak Urszula 1321
- Urząd Imigracyjny (Kanada) 882
- Urząd Miejski. Wydział Kultury (Jastrzębie-Zdrój) 589
- Vancouver (Kolumbia Brytyjska, Kanada) 1012, 1089, 1376, 1391, 1557, 1577
- Vence (Francja) 1350
- Villas Violetta 1170, 1173
- Virion Edward de 796, 1076
- „W czym obcym domu” (książka) 1465, 1543
- „W ogrodzie mego ojca” (książka) 1348
- Wach Marek 1542
- Wachowiak Sergiusz zob. Sterna-Wachowiak Sergiusz 353
- Wagner Robert 1057
- Wajda Andrzej 658, 1300
- Wakacyjna Akademia Reportażu im. Ryszarda Kapuścińskiego (Siennica Różana) 1031, 1034
- Waksmański Jerzy 323
- Walczak Grzegorz 254
- Walny Zjazd Kongresu Polonii Kanadyjskiej (XXIX; Toronto; 1986) 775, 778-779
- Wałęsa Lech 934, 1082, 1228
- Wars Henryk 1352
- Warsaw Business Club (Toronto) 967, 1106, 1250
- Warszawa (woj. mazowieckie) 20, 262, 609, 613, 619, 657, 864, 960, 988-993, 995, 1008, 1105, 1113, 1118, 1120, 1169, 1187, 1200, 1212, 1216, 1235, 1266, 1319, 1473, 1649
- Warszawska Danuta 1185
- Warunkiewicz Jerzy 9, 391, 403
- Warzywoda Marcin 1125

- Waszyński Michał 1316
 Waškiewicz Andrzej Krzysztof 225, 262
 Wawrow Leszek 1446
 Wawrzak Jerzy 27, 232, 237-238, 259, 266, 279
 Wawrzkiwicz Marek 1430
 Wcisło Stanisław 15, 517
 Wers Jerzy 9, 388
 Wesoły Szczepan 1242
 Wiatr Jerzy Józef 809, 873
 Wieczór Wspomnień Smoków (Toronto; 1988) 1349
 „Wielki Tydzień” (film fabularny) 1300
 „Wierszem i prozą” (radiowy magazyn literacko-muzyczny) 1345-1368
 Wierzyński Kazimierz 424, 470
 Więckowski Andrzej 1383
 Wilhelmi Roman 1326
 „Wilk Kazański” (spektakl telewizyjny) 1311
 Willmann Marcin 574
 Wilmański Jerzy 222
 Wilno (Litwa) 1099
 Wilno (Litwa ; okręg) 1368
 Winnipeg (Manitoba, Kanada) 658
 „Wirus” (film fabularny) 1323
 Wiśniewska-Sobczyńska Bożena 9, 390
 Witkowska Alina 20, 357
 Witt Piotr 1376
 „Wizytówki” (czas.) 1369
 Wojaczek Rafał 43-44
 Wojewoda Marek 330
 Wojnarowicz Wojciech 1101, 1104, 1118, 1266
 Wojtasik Lesław 841
 Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II (papież)
 Wojtyszko Maciej 1344
 Wolność słowa 931
 „Wolny strzelec” (film fabularny telewizyjny) 1322
 Wolska Elżbieta 1077
 Wolski Andrzej 20, 352
 Wolski Jan 10
 Wołosz Aleksander 1106, 1250
 Wójcik Henryk 15, 1099, 1123, 1355, 1368, 1383, 1451, 1582, 1611
 Wójcik Wojciech 1328
 Wrocław (woj. dolnośląskie) 523
 Wróblewski Bogusław 453, 1011
 „Wspomnienie o Antonim Słonimskim” (książka) 371
 „Wszystko, co najważniejsze” (film fabularny) 1147
 Wujastyk Stanisław 1377, 1434
 Wybory (Kanada) 930
 Wybory (Stany Zjednoczone) 930
 Wydarzenia 1976 r. w Polsce (Radom) 603-604, 642, 650
 Wydawnictwa nielegalne (drugi obieg) 69-70, 602, 833
 Wydawnictwo „Telbit” (Warszawa) 1649
 Wyleżałek Łukasz 1330
 Wyrzykowski Zenon 1016, 1084
 Wysocki Jolanta 9, 395
 „Z podręcznego leksykonu” (książka) 1581
 „Za i przeciw” (spektakl telewizyjny) 1324
 „Zachowanie języka polskiego w Kanadzie” (symposium; Toronto; 1986) 736
 Zachwieja Adam 15
 Zaczyk Eugeniusz 240
 Zadura Bohdan 10, 20, 453, 539, 1011
 „Zaduszki Literackie” (I; Toronto; 1997) 951
 Zagajewski Adam 20, 283, 334, 425, 456, 482
 Zajączek Stanisław 274
 Zakłady Metalowe im. gen. Waltera (Radom) 603

- Zakopane (woj. małopolskie) 506
- Zakrzewski Andrzej 952
- Zaluski Piotr S. 20, 507-508
- Zambrzycka Grażyna 10, 20, 1418
- Zanussi Krzysztof 1315, 1327
- Zapasiewicz Zbigniew 1358
- „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (odznaka honorowa) 1029, 1650
- Zawadowska Iwona 1557
- Zawadowski Leon 1559
- Zawadzka Magdalena 854
- „Zawał jak katar” (opowiadanie) 1643-1646
- Zawierucha Tadeusz 285
- „Zawisza Czarny” (jacht) 1163
- „Zawsze w niedzielę” (film fabularny) 1307
- „Zeszyty Literackie” (czas.) 335
- Ziemiński Wojciech 891
- Ziemilski Andrzej 1209
- Zieniewicz Andrzej 1430
- Ziółkowska Aleksandra 830, 955
- Zjazd Delegatów Klubów Polek Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie (XI; Oshawa; 1988) 916
- Zjazd Związku Kawalerzystów i Artylerzystów Konnych w Ameryce Północnej (XVII; Toronto; 1987) 867
- Zjazd Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Okręg Alberta (XVIII; Calgary; 1983) 611
- Zjednoczenie Polskie w Południowej Afryce 796, 1076
- ZLP zob. Związek Literatów Polskich
- ZSRR 773, 849
- Zubrzycki Franciszek (pseud. „Mały Franek”) 1, 96, 116
- Związek Harcerstwa Polskiego. Okręg Kanada 690, 720
- Związek Kawalerzystów i Artylerzystów Konnych w Ameryce Północnej (Toronto) 867, 1064
- Związek Literatów Polskich 336, 620
- Związek Literatów Polskich. Oddział (Katowice) 1525
- Związek Literatów Polskich. Oddział (Łódź) 1620-1621
- Związek Literatów Polskich. Oddział (Wrocław) 523
- Związek Narodowy Polski (Kanada) 671, 710, 734, 745, 750, 772, 785, 797, 814, 839, 845, 851, 855, 878, 916, 1062, 1068, 1376, 1440, 1445
- Gmina 1 (Toronto) 845
  - Gmina 7 (Oshawa) 785, 916
  - Gmina 15 (Saint Thomas) 671
  - Klub Polek (Toronto) 916
  - Szkoła im. Adama Mickiewicza (Toronto) 814
- Związek Nauczycielstwa Polskiego (Kanada) 736
- Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie (Londyn) 1597-1599, 1651
- Związek Podhalan (Toronto) 675
- Związek Polaków w Kanadzie 1185
- „Związkowiec” (czas.) 971, 1149
- Zwoźniakowa Renata 1373
- Zylber Filip 1311
- Zyman Edward 9-10, 15, 398, 401, 403, 573, 614, 629, 632, 712, 1352, 1358, 1374-1376, 1382-1383, 1421-1651
- Żak Andrzej 2-3, 7, 66, 125, 230-231, 257, 313
- Żegleń Magdalena zob. Sokalska-Żegleń Magdalena
- Żmigrodzki Zbigniew 227, 229
- Żmudka Henryk 1231
- Żurakowski Janusz 20, 955, 1007
- Żurek Jerzy 1344
- „Życie Literackie” (czas.) 639, 652
- Życiński Józef 1283
- Żyd Wieczny Tułacz (postać legendarna) 1393
- Żydzi 834, 886, 953, 965

INDEKS TYTUŁOWY

(utworów literackich Pisarza)

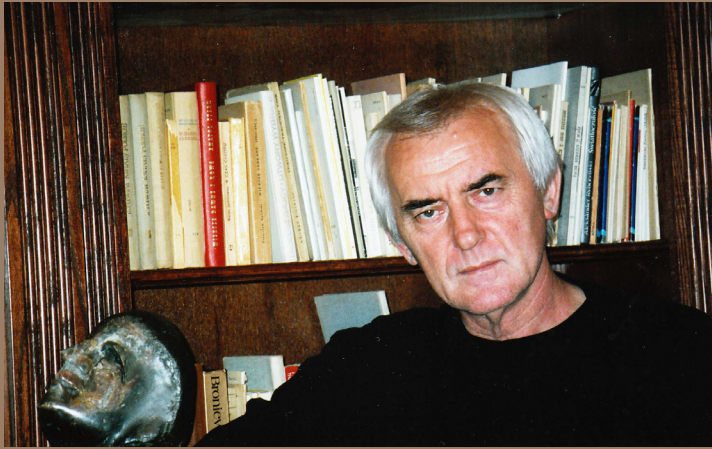
- [a więc dowiedz się: samego siebie nie
oszukasz] 3
Abyś raz w życiu 5
- [boję się nie okrucieństwa] 2, 3, 128
Byłaś tu 1
- [ci na których czekamy] 2, 3
Ciekawy Michał 6, 131
Cisza 215
Co my tutaj robimy? 13, 179
Co za radość żyć 3, 7, 166
Cokolwiek by na ten temat
nie powiedzieć 3
Coraz bardziej ubywasz 94
[Coraz więcej dni] 17, 209
Čto za radost' žit' 66
Cudowny dar tworzenia 220
[Czekać, wierzyć, że czas] 17, 197
Czekanie na dzwonek 82
[Czy znajdę cię zanim] 210
- Dąb 130
Den' holostogo probega 66
Diagnoza 5
Dialog 5
Dialog (pamięci Ryszarda Kapuścińskiego)
190
Dialogi pierwsze 1
Do... 87
Do krowy z zielonych pastwisk wracającej
25
Do rówieśnych 1, 100, 110, 113
Dobranoc miły 5, 7
- Dojrzałość 1, 103
Dokąd odchodzisz 1, 108
[Dopóki nas] 111
Droga 1
Dwaj w jednym 10
Dworzec 6
Dzień jak co dzień 2, 3, 7
Dzień targowy 80
[dziś w nocy] 5, 7
Dźwięk 143
- Elegia 1, 21, 37
Elektrowóz 6, 183
Esli odnażdu 66
Ewolucją 66
Ewolucja 5, 7, 29
- Filozof naiwny 79
Fraszka (na pozór) etymologiczna
Wojciechowi Konsulowi Tycińskiemu
w ów dzień przedostatni przez przyjaciół
z Polskiego Funduszu Wydawniczego
(i nie tylko) przekazana 10
Fraszka o Grażynce Zambrzyckiej, poetce
niezwykłej, po lekturze bibliofilskiego
tomiku *Karmelitanka. Wieniec*
i wysłuchaniu relacji o jej dramacie
poetyckim *Maj*, napisana 10
Fraszka o pewnym salonie 10
Fraszka powstała po gęstej od znaczeń
wizycie doktora Jana Wolskiego
w Kanadzie, którą odwiedził na
zaproszenie Polskiego Funduszu
Wydawniczego 10
Fraszka z okazji skierowania do druku
dwóch albumów (grafiki i malarstwa)
Jerzego Kołacza 10

- Gdy krzywe jest proste 18
Gdy nagle 2, 3, 7, 33
Gdy przyjdzie taki dzień dobrze się
zastanów 3
Gdybym był lekki jak piórko 6, 132
Głos 1, 49
- I ostatni siekacz 3
[I znowu, niezaistniała] 13, 182
[idziesz idziemy] 5
Instrukcja 5, 48
- Jak minął dzień 2, 3, 118
Jak mleko z garnkiem rozmawiało 142
Jak noc, jak sen 7
Jak się państwu wydaje 3
Jasność 17
Jest czas przed nami 1
[jest mnie] 204
[jesteś obok] 5, 7
[jesteśmy mieszkańcami] 5, 7, 129, 167
Jeszcze ich widzisz matko 102
[jeśli któregoś dnia] 2, 3, 35
Jeśli pewnego dnia 2, 3
Język 178
Jutro wszystkich świętych 24, 214
[już metafor dymiące dostrzegam jak się
wznoszą wzgórza] 1
- Karnawał w ZOO 6
[każdy z nas] 5, 7, 157
Kim jest do kogo jakim mówi głosem 2, 3,
7, 125
Kim jesteś 5, 137
Kim Stwórca mądre te eseje pisze 10
Kogda vdrug 66
[Kolejny] 17
Kombatant 203
- Konstrukcja z pamięci 85
Kotek i płotek 141
Krajobraz przywołany 25-26
Krzesło 3
Krzyk człowieczy 1
Kto on s kem i kakim gosolom govorit
(Andžeu Žaku) 66
Kto to jest matka 75
- Lekcja 2, 3, 34, 52
Letter to a Friend in Sarajewo 173
Lions Bay 13
Liryki z włosom 1, 36, 93, 97
List 3, 7, 43, 148, 170
- Matka 213
Miasto w deszczu 6
Miasto w słońcu 6
[mieć tak niewiele choćby jeden uśmiech] 3
Miejsce na ziemi 19, 212
Mikołaj Gogol kreuje rzeczywistość 17,
206, 207
[milczymy] 5, 7
Mississauga City 17, 195
Moi drodzy najdrożsi nieprzekupni 3, 7
Moja nowa ojczyzna 184
Moje słowa 199
[moje życie] 185
Moje życie jest snem 180
Mój czas jest chory 5, 7, 138
Myśli 155
- [na biurku] 13
Na avtorskom večere 66
Na dobranoc 6
Na których czekamy 5, 7, 163
Na poczcie 6
Na przyjazd Danuty 10

- Na skrzyżowaniu 6
 [nad tobą rozjaśniony dzień] 17
 Nad Wielką Wodą 17, 194
 Nad wierszem w nocy 1
 Nadzieja: sprzed lat 13, 54, 174
 Najbliżsi sobie 50, 107
 Nakanune oteżda 66
 [nasze myśli] 2, 3
 [Nic nie jest pewne; zwłaszcza zawodzi] 7,
 147, 152, 160
 Nic tu nie jest twoje 216, 217
 [nie bądź mi snem sjęstą wiecznymi
 feriami] 2, 3, 7, 123
 Nie ma dnia 2, 3, 39
 Nie ma tej rzeki 13
 [nie obawiaj się] 5
 Nie wiem 193
 [nie zwracajcie uwagi na stugębną plotkę] 3
 Niepokój 112
 Nigdy nie jest za późno 3, 38
 Nowa ulica 6
- O** wietrzny Panie 17, 192
 Objąć cię słowem 17, 191
 [od dawna próbuję dogadać się z tobą] 2,
 3, 7, 40
 [od dłuższej chwili] 5, 7, 162
 Odchodzącemu 1, 90
 Odczyt 201
 Odkryjmy karty 3
 Opis 88
 Otkroem karty (Andżeu Otremskomu) 66
 Oto jest ogród 109
- Panegiryk ku czci B. Z., poety słowa
 i życia, sprowokowany jego duszy
 przymiotami, we wdzięcznej harmonii
 z konterfektem fizycznym
 pozostającymi, z okazji ekskursji (nie
 tylko kanadyjskiej) życiem zwanej
- w salonie literackim Anny Lubicz-Łuby
 i Gilberta Bartholomew w nocy z 29 na
 30 marca 2003 roku zapisany 10
- Pejzaż I 1, 99
 Pejzaż II (z psem) 1, 99
 Piś'mo 66
 Po to idę 1
 [podaj dłoń] 2, 3, 7, 124
 [podczas lektury] 3
 Podróż 114
 Polonia, czyli żyjemy Daviesem (na opak)
 10
 Polowanie 77
 Polska 13, 161, 176
 Południe 13, 83, 189
 [porozmawiajmy] 3
 Powrót 17, 202
 Powrót do wsi rodzinnej 84
 Pragnę cię naga 5, 7, 70
 Pragniesz mych ust 5, 7
 Próba portretu 1, 95, 117
 Prywatność, gonitwa 5
 Przed nocą 13, 189
 Przed odjazdem 101
 Przed podróżą 3
 Przekonywanie do miasta 1, 86, 92
 Przychodzisz nie w porę 211
 [przychodzisz w nocy, gdy cisza] 17, 196
 [przyjdzie] 76
 [przyjechałem tu] 186
 Przywołanie 98
 Psy moje serdeczne 5, 7, 135, 165
 Pytam więc: jesteś? 5, 7, 47
 Pytanie 91
- Ranek** 6, 42, 136
 Raport, dni są pogodne 5
 Reksio w tramwaju 6

Rewizor 208
 Rewolucja w naszym miasteczku 218
 Rozmowa intymna 5, 7, 29, 69, 168
 Rozmowy z samym sobą 3
 Rozmowa z życiem 187

 Sen 3
 Sen, sen 198
 Skończył się dobry czas dla poetów 7, 171
 Słowo 5
 Socjalizm 7, 150, 153, 154, 159
 Spięcia 81, 82
 Stylizacje 78
 Szansa 4
 Szczelnie zamknięty 2, 3, 7
 Ściana pełna jerzyków 16
 Ślub 3, 119
 Śmierć 7, 169
 Śnieg 3
 Śnieg mijanie 3
 Światłoczułe znaki czasu 10
 Świt 13, 189

 Tak: jesteśmy szczęśliwi 5, 145
 Tak oto nastał czas stabilizacji 5, 7, 144, 164
 [tak wokół krążysz jakbyś nie ufał] 5
 Taki jest ogród 1, 98, 99
 Tatus 81
 [tego dnia stwierdziłeś u siebie] 2, 3, 127
 Teraz czerwone 6
 Tożsamość smacznego 3
 Tryptyk: Lions Bay: Świt. Południe. Przed
 nocą 13, 189

 Uchodzenie ptaków 1, 22, 26
 [ulubioną porą twojego życia jest
 wieczór] 5, 134

 W czym obcym domu 5, 7

 W domu Waława 59, 181, 212
 W liście do poety dworskiego 1, 105
 Widok z ulicy 5
 Widziane przez okno 17, 205
 Wieczorem 1, 89, 104
 Wieczorem w pokoju 23
 Wiersz okolicznościowy pt. niebywała
 historia z Chrystusem w K. 3
 [wierzę: wcześniej czy później nadejdzie
 ten dzień] 3, 7, 120
 Wieżowiec 6
 [więc dobrze: wyjdź] 3
 Więzienna apostrofa 7
 Wigilia 7
 Wigilia '81 [wiersz] 146, 151, 172
 Wigilia '81 [wspomnienie] 219
 Wiosna, spacer 5, 140
 Wstrzymaj bieg donikąd 3
 [wszystko jest niewiadomą] 3
 Wtedy w obecności wszystkich
 nieobecnych 2, 3, 121, 122, 126

 Z każdym dniem 13, 60, 175, 200
 Z podręcznego leksykonu 13, 188
 Z rubryki: Odpowiadamy naszym
 czytelnikom 7, 44, 149
 Z wieczoru autorskiego 5, 51
 Z wizytą 13, 177
 Załogi budowlane wykonały plan 5
 [zapewniam cię: twoje manewry nie mają
 najmniejszego znaczenia] 3
 Zdjęcie 13
 Zebra 6
 Zejście w pamięć 1, 96, 116
 Ziemia niczyja 13
 [ziemio mojej] 5, 7, 158
 Zima 133

 Żniwarze 106, 115
 Żyję w tym mieście 5, 7, 139, 156

WOJEWÓDZKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
IM. WITOLDA
GOMBROWICZA
W KIELCACH

ISBN 978-83-60108-72-7